

ANALÝZA POTŘEB NA ŠKOLÁCH V JIHOČESKÉM KRAJI

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt P- KAP je projektem Národního ústavu pro vzdělávání. Je zaměřen na podporu vzdělávání na středních a vyšších odborných školách a akcentuje soulad se vzdělávací strategií MŠMT. Má za cíl zajistit metodickou a supervizní podporu při využívání akčního plánování na úrovni krajů i škol.

1	Analýza potřeb na školách	5
1.1	CÍLE ANALÝZY POTŘEB NA ŠKOLÁCH A JEJÍ VÝZNAM PRO KRAJSKÉ AKČNÍ PLÁNOVÁNÍ.....	5
1.2	POZADÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ „ANALÝZA POTŘEB NA ŠKOLÁCH“	5
1.2.1	Evaluace sběru dat – monitoring návratnosti.....	6
1.2.2	Charakteristika datového souboru	6
1.3	VNÍMÁNÍ DŮLEŽITOSTI PLÁNOVANÝCH INTERVENČÍ ŠKOLAMI A DALŠÍ HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	7
1.4	ROZDÍLY VE VNÍMÁNÍ DŮLEŽITOSTI PLÁNOVANÝCH INTERVENČÍ PODLE TYPU ŠKOLY	9
2	Podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli v Jihočeském kraji.....	12
2.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	14
2.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	15
2.2.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....	16
2.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE.....	18
2.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENČE	19
2.4.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol.....	21
2.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A SPOLUPRÁCE ŠKOL SE ZAMĚSTNAVATELI“ NA SOU, SOŠ A NA GYMNÁZIÍCH	24
3	Podpora polytechnického vzdělávání v Jihočeském kraji	30
3.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	32
3.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	33
3.2.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....	34
3.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE.....	37
3.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENČE	38
3.4.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol.....	40
3.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	43
4	Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě v Jihočeském kraji	49
4.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	51
4.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE	52
4.2.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....	53
4.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENČE.....	56
4.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENČE	57
4.4.1	Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol.....	59
4.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA KOMPETENCÍ K PODNIKAVOSTI, INICIATIVĚ A KREATIVITĚ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	62

5	Rozvoj školy jako centra celoživotního učení v Jihočeském kraji	68
5.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	71
5.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE	72
5.2.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....</i>	<i>73</i>
5.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE.....	75
5.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENCE	76
5.4.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol.....</i>	<i>78</i>
5.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „ROZVOJ ŠKOLY JAKO CENTRA CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	81
6	Rozvoj kariérového poradenství v Jihočeském kraji.....	87
6.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	89
6.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE	90
6.2.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....</i>	<i>91</i>
6.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE.....	93
6.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENCE	95
6.4.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol.....</i>	<i>96</i>
6.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „ROZVOJ KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	99
7	Podpora inkluzivního vzdělávání v Jihočeském kraji.....	105
7.1	SOUČASNÁ ÚROVEŇ ŠKOL A JEJICH PŘEDPOKLÁDANÝ POSUN.....	107
7.2	AKTIVITY, KTERÉ ŠKOLY REALIZUJÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE	108
7.2.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol.....</i>	<i>110</i>
7.3	PŘEKÁŽKY, NA KTERÉ ŠKOLY NARÁŽÍ V RÁMCI TÉTO INTERVENCE.....	112
7.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ REALIZACE INTERVENCE	114
7.4.1	<i>Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol.....</i>	<i>115</i>
7.5	GRAFICKÁ SUMARIZACE HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ TÝKAJÍCÍCH SE OBLASTI „PODPORA INKLUZIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ“ NA SOŠ, SOU A NA GYMNÁZIÍCH	118
8	Podpora infrastruktury škol – investiční část	124
8.1	ZÁJEM ŠKOL O ČERPÁNÍ INVESTIC V RÁMCI V JIHOČESKÉM KRAJI	124
8.2	PREFEROVANÉ OBLASTI ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ.....	125
9	Nepovinné oblasti	128
9.1	DŮLEŽITOST NEPOVINNÝCH OBLASTÍ.....	128
9.2	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI ICT VČETNĚ POTŘEB INFRASTRUKTURY	129
9.3	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI JAZYKOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	132
9.4	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI	134
9.5	OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ V OBLASTI MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI	135

1 Analýza potřeb na školách

1.1 Cíle analýzy potřeb na školách a její význam pro krajské akční plánování

KAP (krajský akční plán) je zaměřen na intervence směřující ke zkvalitnění řízení škol a zvýšení kvality ve vzdělávání a začlenění či rozvoj dlouhodobého plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol. To je podpořeno vzděláváním vedení škol a zřizovatelů, spoluprací v území. Klíčová témata, tzv. intervence, byla vybrána s ohledem na to, že mohou být svým konkrétním zaměřením územně specifická. Projekt P-KAP pomůže krajskému projektu a školám.

Povinné intervence:

- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
- Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání)
- Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů
- Rozvoj kariérového poradenství
- Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání
- Inkluzivní vzdělávání
- Infrastruktura SŠ a VOŠ (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podpora center odborného vzdělávání, podpora cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, celoživotního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání)

Nepovinné intervence:

- Rozvoj výuky cizích jazyků
- Oblast ICT včetně potřeb infrastruktury
- Čtenářská a matematická gramotnost
- Vlastní volitelné intervence v oblasti podle potřeb území

1.2 Pozadí dotazníkového šetření „analýza potřeb na školách“

Priority krajů a škol v krajských akčních plánech a plánech aktivit škol se opírají o podrobné a o sběr relevantních dat opřené analýzy. Pro projekt P-KAP je zpracoval a školám a krajům poskytl projektový tým Národního ústavu pro vzdělávání.

Hlavním cílem šetření, které proběhlo v období listopad 2015 – leden 2016 (dosběr červen 2016), bylo zmapování aktuální situace škol a jejich potřeb v rámci oblastí vymezených operačním programem Výzkum, vývoj a vzdělávání. Výstupy šetření představují zpětnou vazbu pro kraje pro tvorbu regionální vzdělávací politiky a vytvářejí prostor pro sladění prioritizace potřeb krajů a jednotlivých škol.

V rámci šetření byla sledována situace v oblastech kariérového poradenství, spolupráce škol a firem, dalšího vzdělávání poskytovaného sítěmi škol v krajích, polytechnického vzdělávání, podpory kompetencí k podnikavosti, společného vzdělávání a infrastruktury školy. Mezi další sledované oblasti byly zařazeny oblast ICT, jazykové vzdělávání a rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti.

Na dotazníkové šetření zareagovalo 98 % škol.

Sběr dat se uskutečnil v rámci šetření formou internetového dotazování (CASI – computer assisted self interviewing). Osloveny byly všechny SŠ a VOŠ v celé ČR, tedy 1365 škol. Z těchto škol se Národnímu ústavu pro vzdělávání vrátilo 1335 kompletně vyplněných dotazníků, návratnost dotazníků se tedy v tomto šetření pohybuje na úrovni 98 %. Takto vysoké návratnosti se podařilo dosáhnout díky

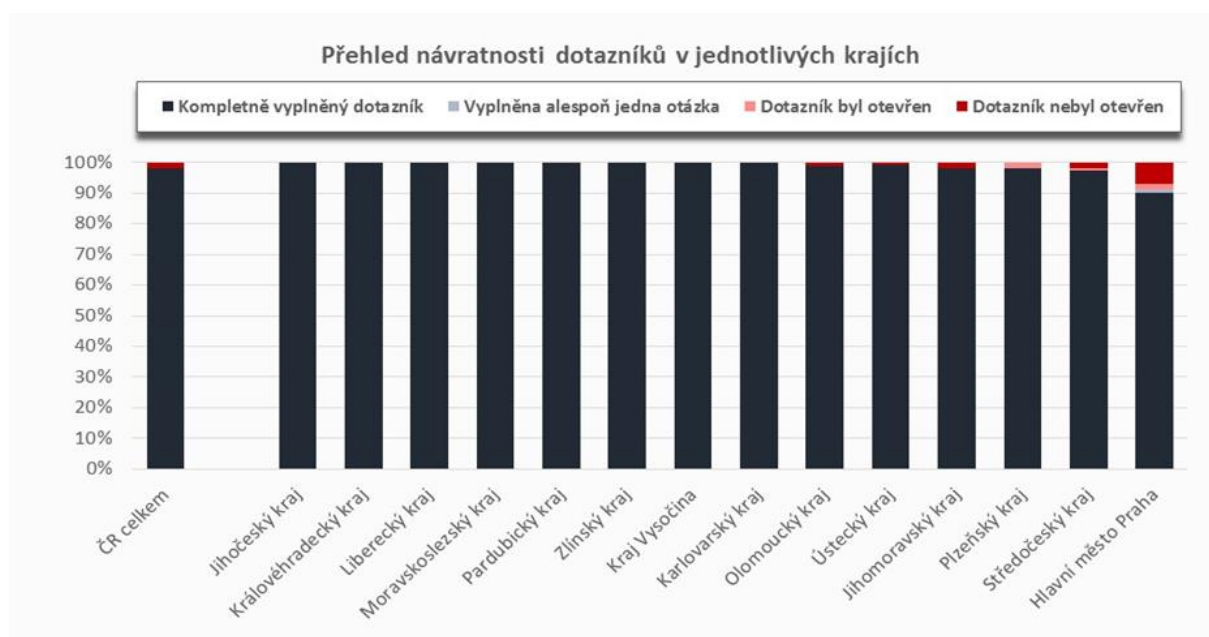
spolupráci s odbory školství v jednotlivých krajích, se Sdružením soukromých škol Čech, Moravy a Slezska a krajskými guaranty projektu, kteří jsou členy našeho projektového týmu.

Vzhledem k povaze a rozsahu šetření lze konstatovat, že jde o unikátní datový výstup, který, vezmeme-li v úvahu dosaženou úroveň návratnosti dotazníků, pokrývá potřeby téměř všech SŠ a VOŠ v ČR.

Šetření se bude opakovat v roce 2018 a poté v roce 2020 jako závěrečné šetření, které bude sloužit jako podklad pro vyhodnocení účinnosti akčního plánování v jednotlivých krajích.

1.2.1 Evaluace sběru dat – monitoring návratnosti

Graf 1: Přehled návratnosti dotazníků v jednotlivých krajích

Tab. 1: Přehled návratnosti dotazníků v jednotlivých krajích

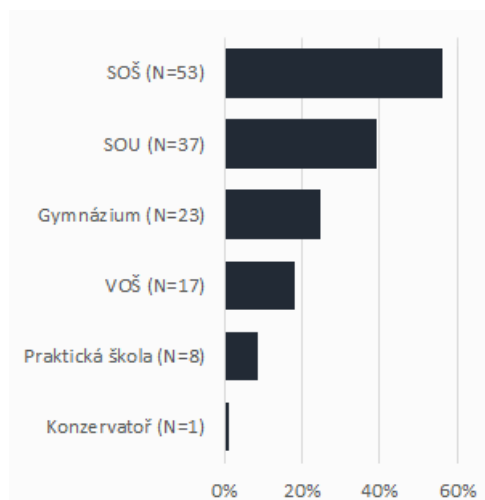
	Kompletně vyplněný dotazník		Vyplněna alespoň jedna otázka		Dotazník byl otevřen		Dotazník nebyl otevřen		Celkem	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Jihočeský kraj	94	100%	0	0%	0	0%	0	0%	94	100%
Královéhradecký kraj	83	100%	0	0%	0	0%	0	0%	83	100%
Liberecký kraj	51	100%	0	0%	0	0%	0	0%	51	100%
Moravskoslezský kraj	144	100%	0	0%	0	0%	0	0%	144	100%
Pardubický kraj	76	100%	0	0%	0	0%	0	0%	76	100%
Zlínský kraj	70	100%	0	0%	0	0%	0	0%	70	100%
Kraj Vysočina	63	100%	0	0%	0	0%	0	0%	63	100%
Karlovarský kraj	37	100%	0	0%	0	0%	0	0%	37	100%
Olomoucký kraj	97	99%	0	0%	0	0%	1	1%	98	100%
Ústecký kraj	97	99%	0	0%	0	0%	1	1%	98	100%
Jihomoravský kraj	126	98%	0	0%	0	0%	2	2%	128	100%
Plzeňský kraj	55	98%	0	0%	1	2%	0	0%	56	100%
Středočeský kraj	153	97%	0	0%	1	1%	3	2%	157	100%
Hlavní město Praha	189	90%	3	1%	4	2%	14	7%	210	100%
ČR celkem	1335	98%	3	0%	6	0%	21	2%	1365	100%

1.2.2 Charakteristika datového souboru

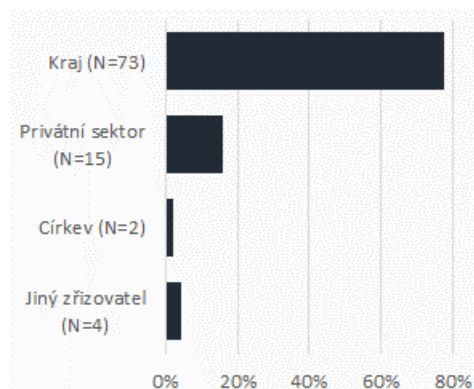
Ve struktuře středních a vyšších odborných škol Jihočeského kraje jsou zastoupeny střední odborná učiliště, střední odborné školy, gymnázia, praktické školy, konzervatoř a vyšší odborné školy. Kromě škol, které nabízejí jeden typ vzdělání (obvykle gymnázia), jsou školy často kombinované a nabízejí více

typů vzdělávání (např. SOU a SOŠ, nebo SOŠ a VOŠ apod.). Nejvíce jsou zastoupeny školy, které poskytují obory středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (56 %), dále školy s obory středního vzdělání s výučním listem (39 %), gymnázia (24 %), vyšší odborné školy (18 %), praktické školy (9 %) a nejméně je konzervatoří (1 %).

Graf 2: Zastoupení škol v datovém souboru

Graf 3: Zastoupení škol v datovém souboru podle zřizovatele

Největší zastoupení škol v datovém souboru podle zřizovatele mají kraje, 78 %. Podíl soukromých škol je výrazně nižší (16 %). Podíl škol, kde je jiný zřizovatel, je pak 6 %.

1.3 Vnímání důležitosti plánovaných intervencí školami a další hlavní zjištění

Střední a vyšší odborné školy v Jihočeském kraji měly možnost hodnotit důležitost 7 povinných oblastí a 4 nepovinných oblastí pro Krajský akční plán. Ve srovnání s ostatními sledovanými oblastmi je pro střední a vyšší odborné školy v Jihočeském nejvíce důležitá oblast infrastruktury vč. rekonstrukcí a vybavení škol (viz. investiční část). Nejvyšší míru důležitosti oblasti infrastruktury přisoudilo 49 % škol, dalších 24 % druhou pozici. Pouze pro necelých 2 % škol je oblast infrastruktury nejméně důležitá z uvedených povinných oblastí.

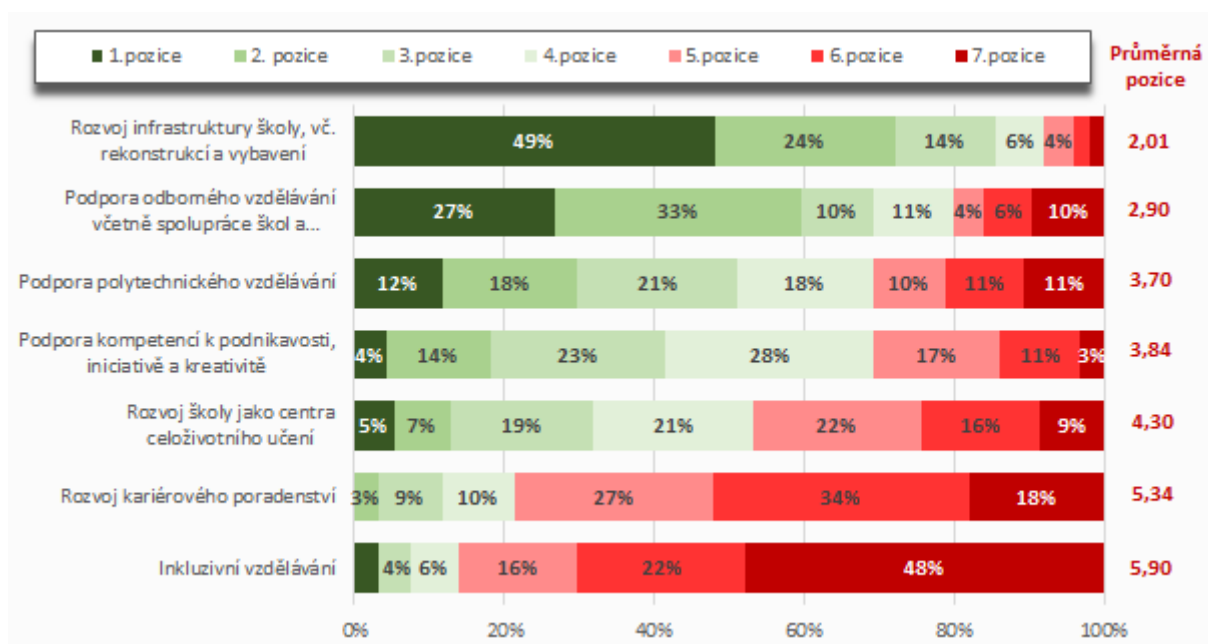
Na dalším druhém místě je podpora odborného vzdělávání, zahrnující i spolupráci škol a zaměstnavatelů. Až 27 % škol považuje tuto oblast za nejdůležitější a 33 % ji přisuzuje druhou pozici. Třetí nejdůležitější oblastí podle škol je oblast polytechnického vzdělávání, u které je rozmístění všech pozic míry důležitosti nejvíce vyrovnané. 12 % škol považuje oblast polytechnického vzdělávání za nejdůležitější, 18 % ji přisuzuje druhé místo důležitosti atd.) s největším zastoupením třetí pozice (21 %).

Na čtvrtém místě je podpora kompetencí k podnikavosti, kreativitě a iniciativě, kterou školy obvykle uváděly na třetím až pátém místě (nejdůležitější je pouze pro 4 % škol).

O něco nižší celkovou důležitost přisuzují školy rozvoji škol jako center celoživotního učení. Pouze pro malou část škol je tato oblast zdaleka nejdůležitější (první pozice), obvykle ji školy přisuzují nižší míru důležitosti (v závislosti také na typu školy).

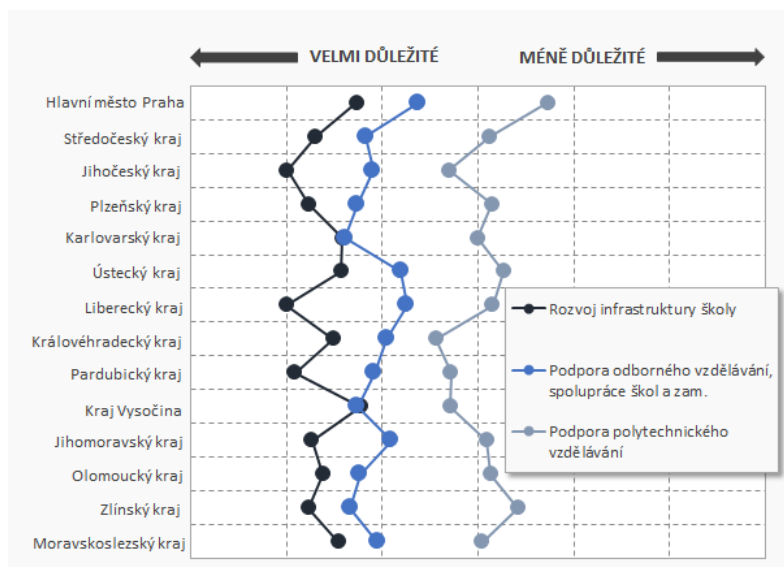
Na základě porovnání jednotlivých oblastí je školami v Jihočeském kraji přisuzována nejmenší důležitost rozvoji kariérového poradenství a inkluzivního vzdělávání. Oblast rozvoje inkluzivního vzdělávání umístilo na poslední pozici téměř polovina škol, naopak za nejdůležitější ji považuje pouze 3 % škol.

Graf 4: Prioritizace povinných oblastí pro Krajský akční plán v Jihočeském kraji

Pozn. Jednotlivé oblasti jsou seřazeny podle průměrné pozice, která byla školami pro danou oblast přiřazena.

Graf 5: Prioritizace povinných oblastí v jednotlivých krajích

Vymezené tři nejdůležitější povinné oblasti rozvoje škol - rozvoj infrastruktury školy, podpora odborného vzdělávání vč. spolupráce škol a zaměstnavatelů a podpora polytechnického vzdělávání - jsou hodnoceny odlišně v jednotlivých krajích.

Rozvoj infrastruktury školy je prioritní oblastí téměř ve všech krajích, zejména pro školy v krajích Libereckém, Jihočeském a Pardubickém. V krajích Vysočina a Hlavní město Praha je

důležitost této oblasti pro školy ve srovnání s ostatními kraji relativně nižší. V Jihočeském kraji dosahuje důležitost této oblasti ve srovnání s ostatními kraji spíše lehce podprůměrných hodnot.

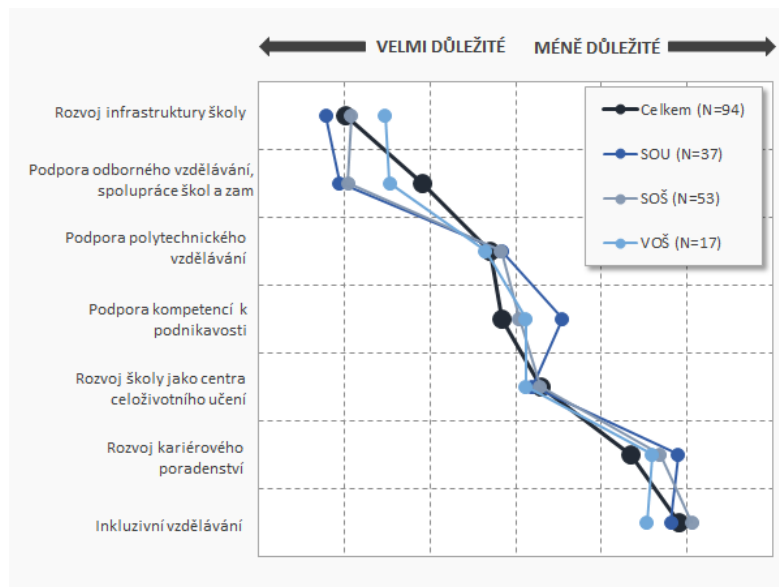
Důležitost podpory odborného vzdělávání vč. spolupráce škol a zaměstnavatelů je deklarována především v Zlínském a Karlovarském kraji a v Kraji Vysočina. Relativně nejméně důležitá je pro kraj Hlavní město Praha (školy v Praze přisuzují vyšší důležitost podpoře kompetencí k podnikavosti než podpoře odborného vzdělávání). V Jihočeském kraji je tato oblast ve srovnání s ostatními kraji poměrně důležitá.

Podpora polytechnického vzdělávání je považována za vysoce důležitou zejména v Královéhradeckém kraji, dále v Jihočeském, Kraji Vysočina a Pardubickém kraji. Hlavním městem Praha a Zlínský kraj uvádí relativně nízkou míru důležitosti této oblasti.

1.4 Rozdíly ve vnímání důležitosti plánovaných intervencí podle typu školy

Hodnocení důležitosti povinných oblastí školami pro Krajský akční plán se ve velké míře liší v závislosti na typu školy.

Graf 6: Prioritizace povinných oblastí v Jihočeském kraji – SOU, SOŠ a VOŠ

SOU v Jihočeském kraji největší důraz kladou na rozvoj infrastruktury školy. Na druhém místě zdůrazňují důležitost podpory odborného vzdělávání včetně spolupráce se zaměstnavateli, na dalších místech pak podporu polytechnického vzdělávání, rozvoje školy jako centra celoživotního učení a podporu kompetencí k podnikavosti.

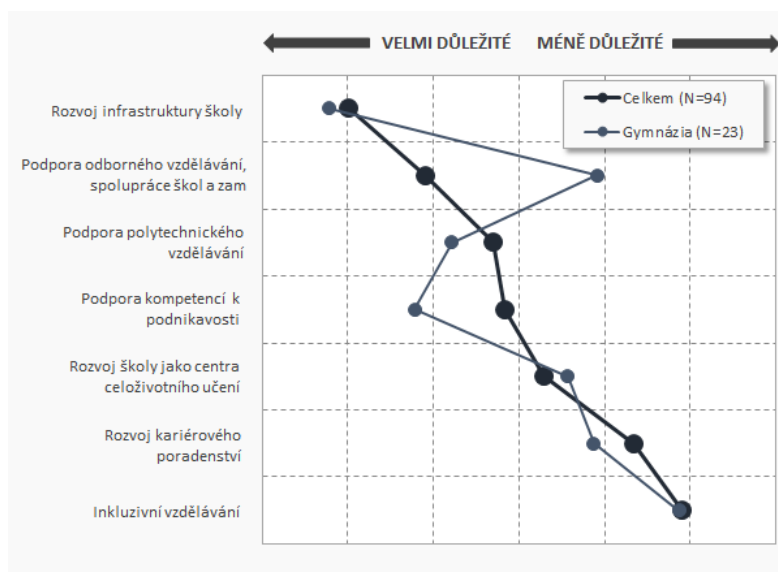
SOŠ a VOŠ velký důraz kladou také především na rozvoj infrastruktury školy vč. rekonstrukcí a vybavení škol

a podpore odborného vzdělávání včetně spolupráce se zaměstnavateli. Dále považují za důležité oblasti: podpora polytechnického vzdělání, podpora kompetencí k podnikavosti a rozvoj školy jako centra celoživotního učení.

Z povinných oblastí je pro SOU, SOŠ a VOŠ relativně nejméně důležitá podpora rozvoje kariérového poradenství a inkluzivního vzdělávání.

Ve srovnání s celkovými výsledky hodnocení povinných oblastí všech typů škol Jihočeského kraje je pro SOU, SOŠ a VOŠ výrazně důležitější podpora odborného vzdělávání vč. spolupráce škol a zaměstnavatelů a naopak je méně důležitá oblast podpory kompetencí k podnikavosti a rozvoj kariérového poradenství (jiné typy škol přisuzují těmto oblastem vyšší důležitost). Pro VOŠ má dále menší význam oblast rozvoje infrastruktury školy a naopak vyšší míru důležitosti přisuzují oblasti inkluzivního vzdělávání.

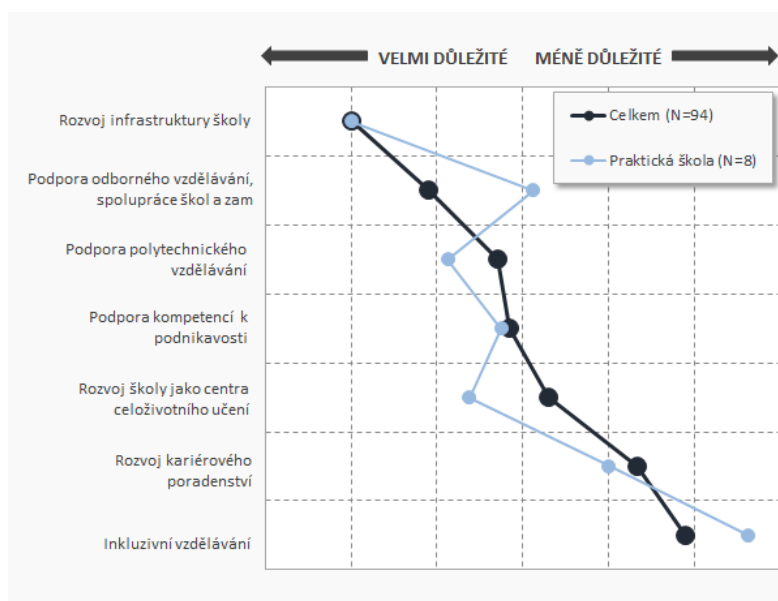
Graf 7: Prioritizace povinných oblastí v Jihočeském kraji – gymnázium

V případě gymnázií je kladen důraz zejména na rozvoj infrastruktury školy, dále pak na podporu kompetencí k podnikavosti a podporu polytechnického vzdělávání. V menší míře dávají gymnázia do popředí zájmu rozvoj škol jako center celoživotního učení a rozvoj kariérového poradenství. Relativně malou důležitost přisuzují gymnázia podpoře odborného vzdělávání vč. spolupráce škol a zaměstnavatelů a inkluzivnímu vzdělávání.

Na základě porovnání důležitosti jednotlivých oblastí gymnázií s celkovým hodnocením všech škol v kraji vyplývá, že pro gymnázia je výrazně více důležitá oblast podpory kompetencí k podnikavosti, dále také oblast infrastruktury školy, podpora polytechnického vzdělávání, ale i rozvoj kariérového poradenství. Naopak výrazně menší důležitost přisuzují gymnázia oblasti podpory odborného vzdělávání vč. spolupráce škol a zaměstnavatelů.

Graf 8: Prioritizace povinných oblastí v Jihočeském kraji – praktická škola

Pro praktické školy je prioritou především rozvoj infrastruktury školy, podpora polytechnického vzdělávání a rozvoj školy jako centra celoživotního učení. O něco menší důležitost přisuzují oblasti podpory kompetencí k podnikavosti.

Z dalších oblastí je pak pro praktické školy důležitá podpora odborného vzdělávání, včetně spolupráce se zaměstnavateli a rozvoj kariérového poradenství. Relativně nejmenší důležitost přisuzují inkluzivnímu vzdělávání.

Oproti celkovým výsledkům kladou praktické školy vyšší důraz zejména na podporu polytechnického a rozvoji školy jako centra celoživotního učení. Naopak menší důraz kladou praktické školy na podporu odborného vzdělávání i inkluzivnímu vzdělávání.

Tab. 2: Prioritizace povinných oblastí v Jihočeském kraji – konzervatoř

Průměrná důležitost povinných oblastí (1=nejdůležitější; 7=nejméně důležitá)		
	Celkem (N=94)	Konzervatoř (N=1)
Rozvoj infrastruktury školy	2,0	1,0
Podpora odborného vzdělávání	2,9	2,0
Rozvoj školy jako centra celoživotního učení	4,3	3,0
Podpora kompetencí k podnikavosti	3,8	4,0
Rozvoj kariérového poradenství	5,3	5,0
Inkluzivní vzdělávání	5,9	6,0
Podpora polytechnického vzdělávání	3,7	7,0

Konzervatoř klade v rámci sledovaných oblastí důraz zejména na rozvoj infrastruktury školy a podpoře odborného vzdělávání.

O něco nižší míru důležitosti připisuje rozvoji školy jako centra celoživotního učení, podpoře kompetencí k podnikavosti a rozvoji

kariérového poradenství. Téměř mimo její zájem je podpora rozvoje inkluzivního i polytechnického vzdělávání (tého oblasti přisuzuje výrazně nižší důležitost než celkové hodnocení všech škol).

2 Podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli v Jihočeském kraji

Odborné nebo též profesní vzdělávání směřuje k získání znalostí, dovedností a kompetencí, které odpovídají určité kvalifikaci a je možné je přímo uplatnit na trhu práce při výkonu povolání na určité pracovní pozici – na rozdíl od vzdělávání všeobecného, které směřuje k osvojení klíčových kompetencí, vědomostí, dovedností a návyků pro další vzdělávání a život, včetně budoucí profesní specializace a občanského života.

Jedním z pilířů odborného vzdělávání je spolupráce škol a zaměstnavatelů, která umožňuje žákům a studentům osvojit si odborné dovednosti v reálném pracovním prostředí, tedy v reálném tempu, čase, se skutečnými nároky a především v souladu s aktuálními potřebami trhu práce, který rychleji reflektuje nové trendy a dynamiku změn v odvětvích. Role zaměstnavatelů je ovšem nezastupitelná především při rozvíjení sociálních dovedností, které zaměstnavatelé od absolventů očekávají a škola sama je nemůže v plné míře zajistit. Mezi ně patří běžné pracovní návyky, jako např. dochvilnost, schopnost převzít zodpovědnost, pracovat v týmu nebo přijímat kritiku, ale významná je také možnost poznat firemní procesy a zvyky, které se ve školním prostředí nasimulovat nedají. Tyto dovednosti usnadňují absolventům přechod ze školy do praxe, napomáhají jim lépe se identifikovat s oborem a získat reálnou představu o tom, co je čeká.

Za zaměstnavatele v tomto kontextu považujeme všechny aktéry na trhu práce, kteří mohou do smysluplné spolupráce se školami vstupovat, tedy nejen soukromé podniky zaměřené na výrobu, obchod či služby, ale také výzkumné, vzdělávací a veřejnoprávní instituce. Odborné vzdělávání je nemyslitelné především bez aktivního kontaktu školské a zaměstnavatelské sféry. Vzájemná dobře fungující spolupráce s poměrně dlouhou tradicí však byla v 90. letech 20. století přerušena a došlo tak k odtržení praktického vyučování od skutečných potřeb zaměstnavatelů.

Někteří zaměstnavatelé svou nespokojenost řešili zřízením tzv. firemních škol, které však nezajišťují duální vzdělávání po vzoru Německa či Rakouska. Hlasy volající po zavedení duálního systému vzdělávání se však stále ozývají, avšak firemní ani školské prostředí na tuto výraznou systémovou změnu není dostatečně připravené.

Samotná **spolupráce škol a zaměstnavatelů však v mnoha ohledech postrádá legislativní ukotvení** a je tedy založena především na dobrovolnosti a iniciativě jedné, či v ideálním případě obou stran. Novela školského zákona z roku 2016 klade školám za povinnost vyvíjet větší úsilí při spolupráci se zaměstnavateli – i tak zůstává zodpovědnost za přípravu žáků, a to i za přípravu poskytovanou na pracovištích zaměstnavatelů, formálně na školách, byť prakticky může a měla by být sdílená. I z tohoto důvodu nabývá spolupráce škol a zaměstnavatelů různých forem a podob. Odlišnosti jsou patrné s ohledem na velkou oborovou šíři, a to i napříč jednotlivými regiony, dále v závislosti na velikosti, přístupu a možnostech konkrétních firem a na schopnostech a strategii jednotlivých škol. Důležité však je, aby vzájemná, stabilní a dlouhodobá spolupráce přinášela benefity všem třem stranám, tedy škole, zaměstnavateli a především žákovi.

Často se také liší očekávání obou stran. Avšak **to, co školy a zaměstnavatele spojuje, je zájem o kvalitního absolventa, připraveného v souladu s potřebami trhu práce (aktuálními i budoucími)**. Stát i zaměstnavatelé se snaží na regionální, ale i na celostátní úrovni propagovat odborné vzdělávání jako rovnocennou, dlouhodobou a atraktivní perspektivu pro profesní život.

Hlavní zjištění

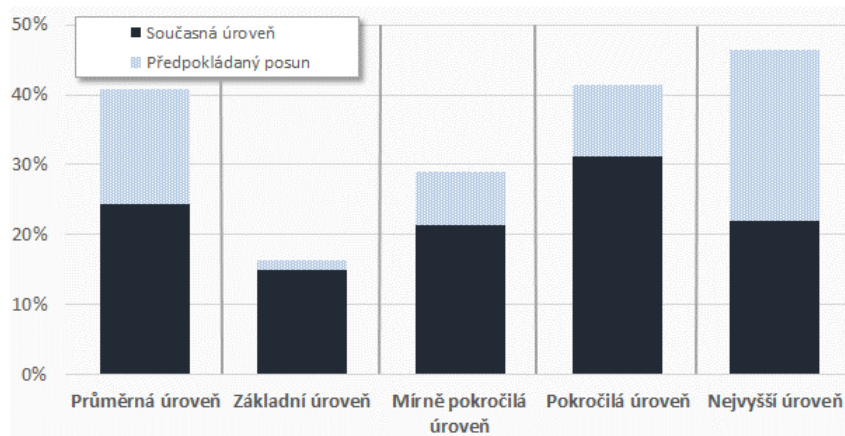
- Většina škol se v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli zaměřuje na systematickou spolupráci se zaměstnavateli - pokročilá úroveň (především SOU, SOŠ a VOŠ), případně jsou činnosti podporující systematickou spolupráci se zaměstnavateli o další aktivity doplňovány (nejvyšší úroveň). V rámci gymnázií a praktických škol je rozvíjena spolupráce se zaměstnavateli na základní a mírně pokročilé úrovni, a probíhá v omezené podobě. Vzhledem k akcentaci důležitosti této oblasti chce většina škol systematickou spolupráci se zaměstnavateli dále rozvíjet, podporovat ji dalšími dílčími aktivitami a posunout se na nejvyšší možnou úroveň (s výjimkou konzervatoří, které v této oblasti posun neplánují).
- Školy se v rámci této oblasti zaměřují především na zapojování odborníků z praxe do výuky (platí pro všechny typy škol s výjimkou praktických) a realizaci odborného výcviku/praxe na pracovištích zaměstnavatelů (platí napříč všemi typy škol). Vyšší podíl škol dále spolupracuje se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (především gymnázia, konzervatoře a praktické školy) a realizuje nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli (především SOŠ a gymnázia). Na SOU se dále zástupci zaměstnavatelů účastní závěrečných zkoušek, gymnázia realizují kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli a zpracovávají její strategie a VOŠ dále spolupracují s reprezentací zaměstnavatelů.
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s finanční náročností zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště (tento problém zmiňují především SOU, SOŠ a VOŠ) a skutečností, že se zaměstnavatelé nemohou plně přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (především SOU, VOŠ a praktické školy). Školy dále deklarují nezáměr firem o spolupráci (především SOŠ, VOŠ a praktické školy) a omezenou možnost firem spolupráci zorganizovat (především SOŠ a VOŠ). SOU a SOŠ dále narážejí na nedostatečnou disciplínu a motivaci žáků pro práci v reálném pracovním prostředí a gymnázia, konzervatoře a praktické školy narážejí na malou dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou především přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (platí především pro VOŠ, gymnázia a konzervatoře), stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (s výjimkou SOU a praktických škol) a zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (především SOU a SOŠ). Dále by školám také pomohly stáže žáků v zahraničních firmách, které by zároveň mohly vést k podpoře výuky cizích jazyků (především SOŠ, VOŠ a konzervatořím) a zajištění finančních prostředků na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům (především SOU, VOŠ a praktickým školám). SOU by dále také ocenila podporu náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli a gymnáziím a praktickým školám by dále pomohla také analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu.

2.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Většina škol se v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli zaměřuje na systematickou spolupráci se zaměstnavateli (pokročilá úroveň – 31 %) – školy se snaží rozvíjet sledovanou oblast systematickou spolupráci se zaměstnavateli (školy mají smlouvu o spolupráci, zaměstnavatelé se účastní zkoušek na školách, odborný výcvik je realizován v modelovém pracovním prostředí). Dále školy vykonávají také řadu aktivit v rámci nejvyšší úrovně (22 %). Systematická spolupráce se zaměstnavateli je v takových případech doplňována dalšími dílčími aktivitami (například vyjednávání obsahu odborného výcviku a praxe se zaměstnavateli, zaměstnavatelé se aktivně podílejí na náborových aktivitách školy a finančně školy nebo vybrané žáky podporují). Školy vykonávají také řadu aktivit rámci mírně pokročilé úrovně (21 %), kde není spolupráce se zaměstnavateli systematická, ale probíhá v podobě dílčích činností. V nejmenší míře je realizována činnost spadající do základní úrovně (15 %), kdy je spolupráce se zaměstnavateli a podpora odborného vzdělávání realizována pouze v omezené (základní) podobě.

Pakliže měly školy zhodnotit předpokládaný posun v oblasti rozvoje odborného vzdělávání, školy plánují rozvoj činností v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 24 %) – školy deklarují zájem o systematický rozvoj sledované oblasti, který bude zároveň podpořen rozvojem dílčích aktivit. Silný zájem o rozvoj oblasti odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli je koneckonců dobře patrný také z prioritizace povinných oblastí intervencí – tato oblast je ve srovnání s ostatními sledovanými oblastmi hodnocena jako druhá nejdůležitější. Určitý posun lze očekávat také v rámci pokročilé úrovně (předpokládaný posun o 10 %) a rozvojem činností spadajících do mírně pokročilé úrovně (předpokládaný posun o 8 %).

Graf 9: Současná úroveň podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli a předpokládaný posun

Základní úroveň – podpora odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli probíhá pouze v omezené (základní) podobě.

Mírně pokročilá úroveň – spolupráce se zaměstnavateli není systematická, probíhá pouze v podobě dílčích aktivit (stáže pro učitele, zapojení odborníků z praxe, zapojení žáků do praktických aktivit).

Pokročilá úroveň – systematická spolupráce se zaměstnavateli (smlouva o spolupráci, účast zaměstnavatelů u zkoušek, odborný výcvik v modelovém pracovním prostředí).

Nejvyšší úroveň – systematická spolupráce se zaměstnavateli doplněna o další aktivity (škola vyjednává se zaměstnavateli obsah odborného výcviku a praxe, zaměstnavatelé se aktivně podílejí na náborových aktivitách školy a finančně školu/vybrané žáky podporují).

Pokud se zaměříme na jednotlivé typy škol (viz. Příloha 1), jsou na většině **SOU, SOŠ a VOŠ** realizovány činnosti s prvky systematické spolupráce se zaměstnavateli (pokročilá úroveň – 46 % SOU, 40 % SOŠ a 50 % VOŠ) – tyto školy mají se zaměstnavateli smlouvu o spolupráci, zaměstnavatelé se účastní zkoušek a odborný výcvik probíhá v modelovém pracovním prostředí. SOU, SOŠ i VOŠ zároveň plánují se v budoucnu zaměřit na rozšiřování systematické spolupráce se zaměstnavateli o další dílčí aktivity a posunout se tak na nejvyšší úroveň v rámci této oblasti.

V rámci **gymnázíí** je rozvíjena spolupráce se zaměstnavateli převážně na základní úrovni a probíhá v omezené podobě. Předpokládaný posun škol je v této oblasti obecně nízký.

V případě **konzervatoře** jsou rozvíjeny činnosti nejvíce na mírně pokročilé úrovni, kde spolupráce se zaměstnavateli není systematická a probíhá pouze v podobě dílčích aktivit (mírně pokročilá úroveň – 50 %). Konzervatoř v této oblasti neplánuje posun.

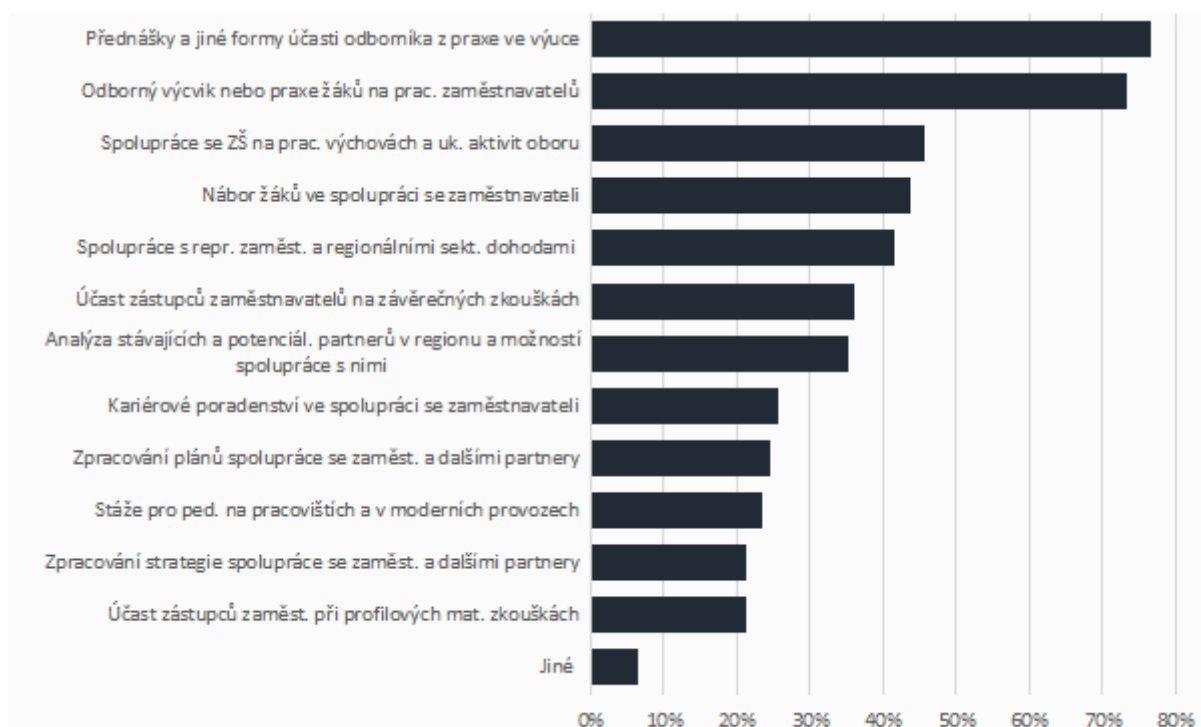
Spolupráce **praktických škol** se zaměstnavateli probíhá nejčastěji pouze v omezené podobě (základní úroveň – 28 %). Předpokládaný posun škol je v této oblasti obecně nízký.

2.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli patří mezi nejčastější aktivity zapojování odborníků z praxe do přednášek a jiných forem výuky (77 %) a zajišťování odborného výcviku nebo praxe žáků přímo na pracovištích zaměstnavatelů (73 %).

V menší míře střední a vyšší odborné školy dále spolupracuje se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (46 %). Celkem 44 % škol v kraji zajišťuje nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli a 41 % spolupracuje s reprezentací zaměstnavatelů a regionálními sektorovými dohodami. Dále školy zajišťují účast zástupců z řad zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (36 %), provádějí analýzu stávajících a potencionálních partnerů v regionu a možnosti spolupráce s nimi (35 %) a uskutečňují kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli (26 %). Další aktivity vykonává již méně než čtvrtina škol.

Graf 10: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli aktivně podílejí

Z hlediska zaměření škol (viz. Příloha 2) jsou v oblasti rozvoje odborného vzdělávání a spolupráce škol a zaměstnavatelů nejvíce aktivní **střední odborná učiliště a střední i vyšší odborné školy**. SOU (95 %), SOŠ (94 %) a VOŠ (94 %) se v rámci rozvoje této oblasti zaměřují především na odborný výcvik a praxe žáků u zaměstnavatelů. Vysoký podíl z nich zapojuje odborníky z praxe do výuky např. formou

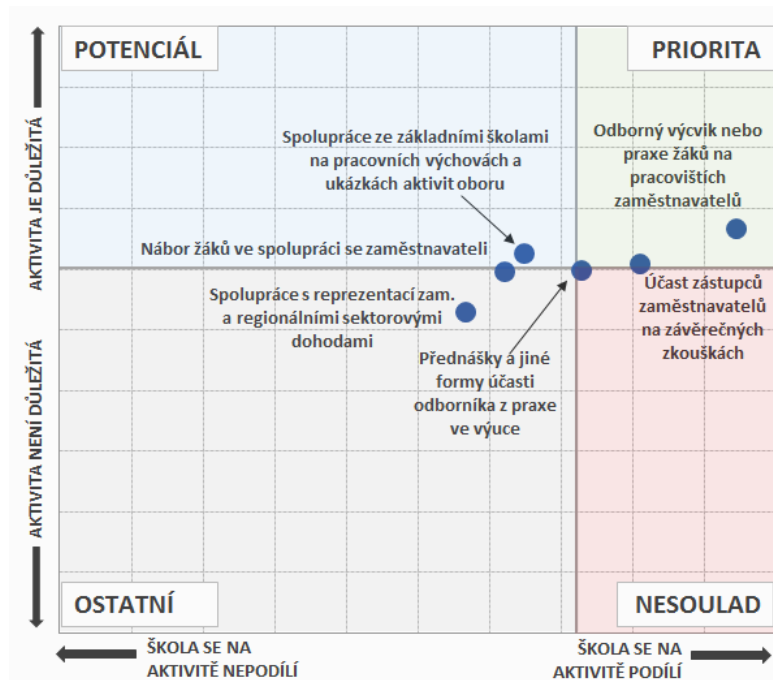
přednášek (73 % SOU, 91 % SOŠ a 88 % VOŠ). SOU dále na zajištění účasti zaměstnavatelů u zkoušek (81 %) SOŠ také zajišťují nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli (62 %). Vyšší odborné školy se v této oblasti výrazně angažují i spolupráci s reprezentací zaměstnavatelů a regionálními sektorovými dohodami (71 %).

Méně aktivní jsou **gymnázia**. O nichž se dá říci, že se soustředí především na zapojení odborníků z praxe do výuky (78 %). V případě **praktických škol** jsou aktivity v rámci podpory odborného vzdělávání omezené na zajištění odborného výcviku či praxe žáků přímo u zaměstnavatelů. **Konzervatoř** je aktivní ve více oblastech – zajišťuje účast odborníků ve výuce, odborný výcvik na pracovišti zaměstnavatelů, spolupracuje se ZŠ, analyzuje možnosti spolupráce s partnery v regionu a zpracovává plán spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery.

2.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Vzhledem k oborovému zaměření středních odborných učilišť je zcela logické, že se činnost soustředí primárně v odborném výcviku nebo praxi žáků na pracovištích zaměstnavatelů (95 %). Ve většině SOU je zajištěna účast zástupců zaměstnavatelů u závěrečných zkoušek (81 %) a do značné míry jsou také zapojeni odborníci z praxe do výuky (73 %). 65 % škol spolupracuje se základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru a 62 % se zaměstnavateli při náboru žáku. V menší míře SOU spolupracují i s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje a regionálními sektorovými dohodami (57 %).

Graf 11: Aktivity, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

Pokud bychom v souvislosti s realizovanými aktivitami měli zohlednit jejich důležitost, prioritou pro SOU je především odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích u zaměstnavatelů. Na této aktivitě se školy podílejí nejvíce a zároveň je školami vnímána jako nejvíce důležitá.

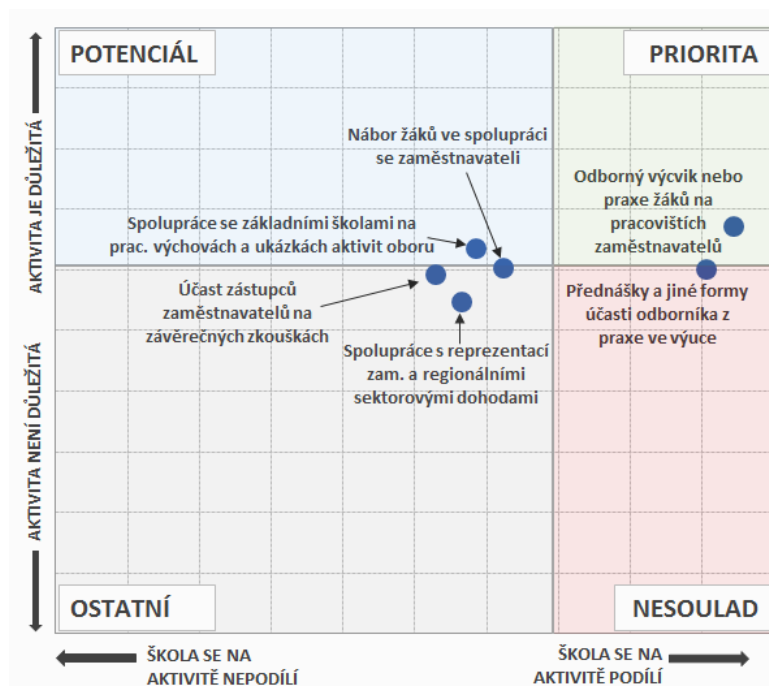
Z hlediska realizovaných aktivit se SOU soustředí dále na zajištění účasti zástupců zaměstnavatelů u závěrečných zkoušek a účasti odborníků z praxe ve výuce, deklarovaná důležitost je u těchto aktivit nicméně mírně nižší.

Vyšší míra důležitosti je SOU přisuzována také spolupráci se základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru a mírně i u náboru žáků ve spolupráci se zaměstnavateli – na těchto aktivitách se nicméně SOU nepodílejí v takové míře, jako je tomu u výše jmenovaných aktivit.

V rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli patří mezi nejčastější aktivity středních odborných škol zajišťování odborného výcviku nebo praxe žáků přímo na pracovištích zaměstnavatelů (94 %) a zapojování odborníků z praxe do přednášek a jiných forem výuky (91 %).

Dalšími nejčastěji zmiňovanými aktivitami jsou: nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli (62 %), spolupráce se základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (62 %). V menší míře již SOŠ zajišťují účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (58 %), spolupráci s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které jsou na škole vyučovány (57 %) a účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (53 %).

Graf 12: Aktivita, na nichž se SOŠ podílí, a jejich důležitost

Při zohlednění důležitosti jednotlivých aktivit je pro SOŠ prioritou odborný výcvik a praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů. Tato aktivita je realizována téměř všemi SOŠ a je jí zároveň přisuzována největší důležitost.

Ačkoliv se SOŠ v rámci svých aktivit soustředí i na přednášky a účast odborníků z praxe ve výuce, přisuzují této aktivitě nižší míru důležitosti ve srovnání s odborným výcvikem na pracovištích zaměstnavatelů.

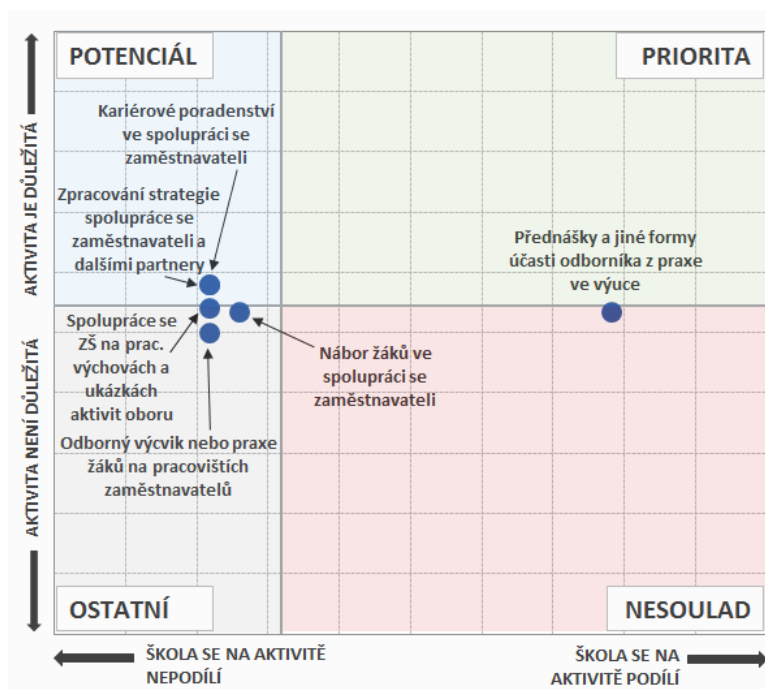
Za relativně důležitou považují SOŠ i spolupráci se ZŠ na

pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru a relativně i nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli. Tyto činnosti jsou nicméně ve srovnání s ostatními realizovány v menší míře a můžou představovat určitý potenciál v dalším rozvoji škol v oblasti odborného vzdělávání.

Spolupráci s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje a účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách, zmiňují SOŠ v menší míře a také jim přisuzují nižší míru důležitosti.

Gymnázia rozvíjejí tuto oblast především prostřednictvím zapojování odborníků z praxe do výuky např. formou přednášek (78 %). V menší míře gymnázia spolupracují se zaměstnavateli při náboru žáků (26 %), spolupracují i se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru, rozvíjejí kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli, zpracovávají strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery a zajišťují praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (vše 22 %). Pokud jde o ostatní zmiňované aktivity, jsou gymnázii realizovány spíše sporadicky a v omezené míře.

Graf 13: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska srovnání četnosti vykonávaných aktivit a jejich přisuzované důležitosti, je pro gymnázia prioritou zajištění účasti odborníků z praxe ve výuce předmětů. Gymnázia tuto aktivitu v rámci spolupráce se zaměstnavateli realizují v největší míře a přisuzují ji i relativně vysokou důležitost.

Největší důležitost je gymnázii přisuzována kariérovému poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli a zpracování strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery, nicméně tyto činnosti nejsou školami rozvíjena ve větší míře.

Představují pro gymnázia určitý potenciál pro další rozvoj této oblasti.

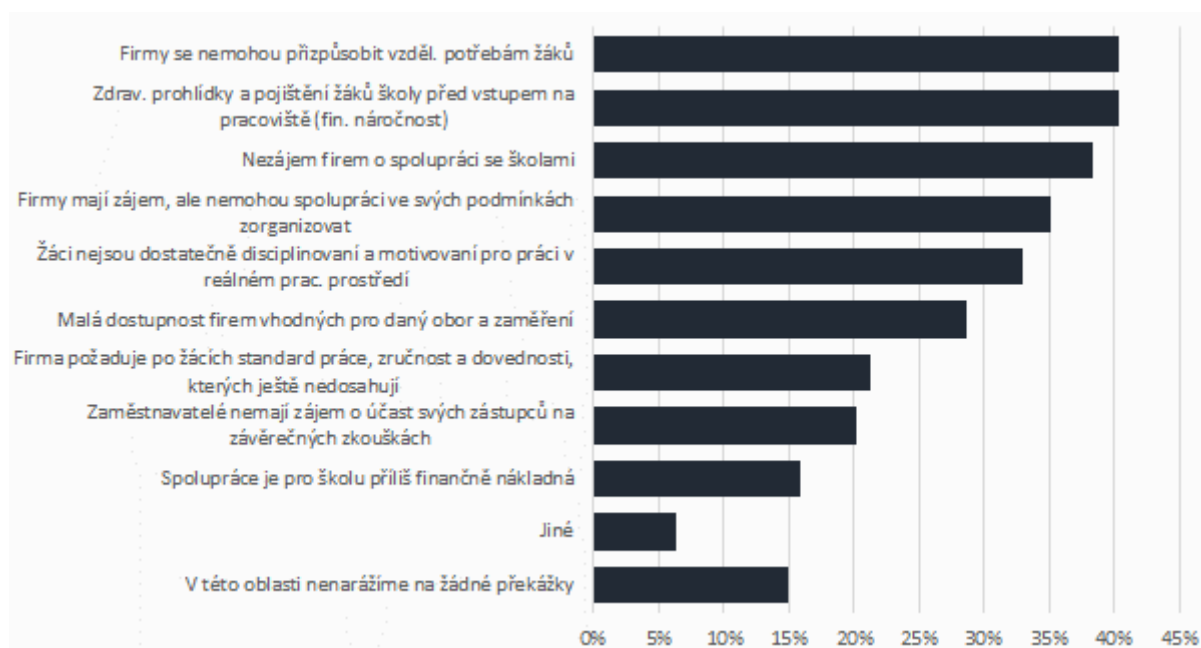
Gymnázia se v rámci této oblasti dále zaměřují na nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli, zajištění spolupráce se ZŠ a zajištění praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů, deklarovaná důležitost těchto činností nicméně není ve srovnání s ostatními zmiňovanými aktivitami příliš vysoká.

2.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

V souvislosti s překážkami, které omezují rozvoj odborného vzdělávání a spolupráci se zaměstnavateli, školy v Jihočeském kraji nejčastěji zmiňují finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště zaměstnavatelů a omezenou možnost firem přizpůsobit se vzdělávacím potřebám žáků (obojí 40 %). Třetím nejčastěji zmiňovaným problémem je nezájem firem o spolupráci se školami (38 %). 35 % škol uvádí, že firmy sice mají o spolupráci zájem, nicméně nemohou spolupráci ve svých podmínkách organizovat.

Mezi další nejčastěji zmiňované překážky lze zařadit nedostatečnou disciplinovanost a motivaci žáků pro práci v reálném pracovním prostředí (33 %) a malou dostupnost firem vhodných pro vyučovaný obor a zaměření (29 %). V souvislosti s překážkami školy uvádějí také vysoké požadavky firem z hlediska standardu práce, zručností a dovedností, kterých žáci na SŠ ještě nemohou dosahovat (21 %), finanční nákladnost spolupráce (20 %) a nižší zájem zaměstnavatelů o účast při závěrečných zkouškách a maturitách (16 %). Pouze 15 % škol uvádí, že na nenaráží na žádné překážky.

Graf 14: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli

Z hlediska typu školy (viz. Příloha 3) stejně jako nejvíce aktivit v oblasti odborného vzdělávání vykonávají **SOU, SOŠ a VOŠ**, stejně tak i nacházejí nejvíce překážek v oblasti rozvoje této oblasti. **SOU** a **SOŠ** zmiňují jako největší překážku finanční náročnost zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště (65 % **SOU** a 57 % **SOŠ**). Dalšími zmiňovanými problémy jsou nedostatečná disciplinovanost a motivace žáků pro práci v reálném pracovním prostředí (59 % **SOU** a 51 % **SOŠ**). Polovina **SOU** dále uvádí jako překážku nedostatečnou možnost firem přizpůsobit se vzdělávacím potřebám žáků. 47 % **SOŠ** uvádějí, že firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat, příp. o spolupráci zájem nemají.

V případě **VOŠ** je v souvislosti s překážkami zmiňován především problém, kdy firmy by o spolupráci měli zájem, ale nemohou se přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (47 %) a další překážky, které s tím souvisejí, jako např. zájem firmy o spolupráci, ale nemohou ji ve svých podmínkách zorganizovat (41 %) a financování zdravotních prohlídek a pojištění žáků před vstupem na pracoviště (35 %). 35 % **VOŠ** ale uvádí, že firmy o spolupráci zájem nemají.

Vzhledem k oborovému zaměření **gymnází** školy v této oblasti ve velké míře na žádné překážky nenarážejí (48 %). Pokud ano, týká se to omezené dostupnosti firem vhodných pro daný obor a zaměření (17 %) a omezené možnosti firem přizpůsobit se vzdělávacím potřebám žáků (také 17 %).

Konzervatoř uvádí jako překážky malou dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření a nezájem firem o účast svých zástupců na závěrečných zkouškách. **Praktické školy** nejčastěji naráží na to, že se firmy nejeví zájem o spolupráci s nimi. Polovina praktických škol dále uvádí, že firmy nemohou vzdělávacím potřebám žáků přizpůsobit a existuje omezená dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření.

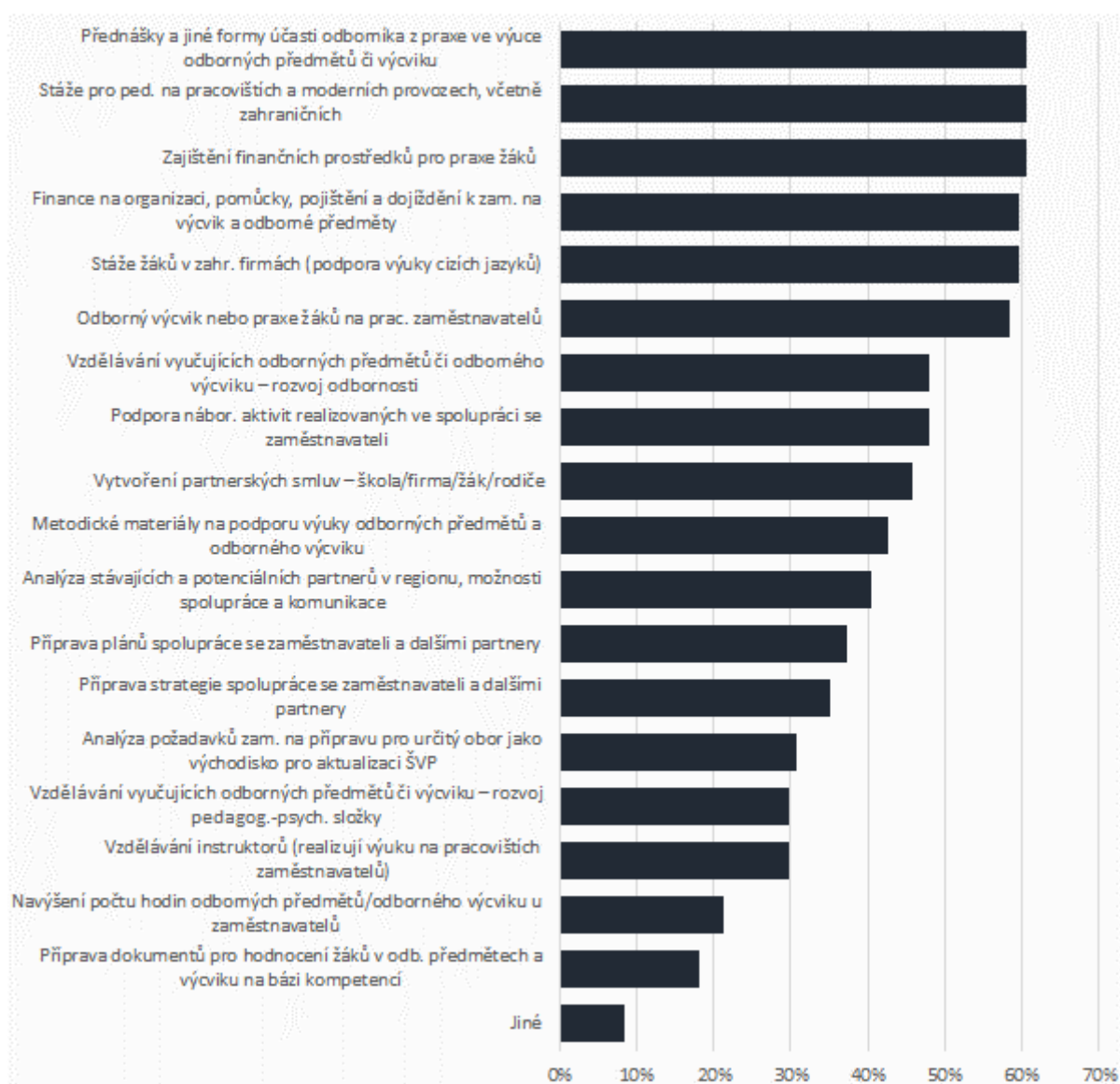
2.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

V dalším rozvoji oblasti podpory odborného vzdělávání by školám nejvíce pomohly účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů nebo odborného výcviku (61 %), stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech (61 %) a zajištění finančních prostředků pro praxe žáků, včetně

úhrady zdravotních prohlídek (také 61 %). Školy dále často zmiňují potřebu zajištění financí na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik nebo odborné předměty (60 %), stáže žáků v zahraničních firmách, které by zároveň podpořily výuku cizích jazyků (60 %) a zajištění odborného výcviku nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (59 %).

Mezi další častěji zmiňovaná opatření patří vzdělávání vyučujících odborných předmětů nebo odborného výcviku a rozvoj jejich odbornosti (48 %), podporu náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli (48 %), vytvoření partnerských smluv mezi školou, zaměstnavatelem, žákem a jeho rodiči (46 %) a tvorbu a dostupnost metodických materiálů na podporu výuky odborných předmětů a výcviku (43 %). Školy dále uvádějí potřebu zpracovat analýzu stávajících a potenciálních partnerů v regionu (40 %), příprava plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery (37 %) a přípravu strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery (35 %).

Graf 15: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli

V menší míře dále zmiňují analýzu požadavků vybraných zaměstnavatelů na přípravu pro konkrétní obor, která by byla východiskem pro aktualizaci ŠVP (31 %), a potřebu vzdělávání jednak vyučujících odborných předmětů a odborného výcviku i vzdělávání instruktorů (obojí 30 %). V omezené míře uvádějí potřebu navýšení počtu hodin odborných předmětů nebo odborného výcviku (21 %) a přípravu dokumentace pro hodnocení výsledků žáků v odborných předmětech (18 % škol).

Když se zaměříme na typ školy (viz. Příloha 4), v rámci opatření **SOU a SOŠ** zdůrazňují především důležitost financí na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění žáků k zaměstnavatelům na odborný výcvik a na zajištění praxe žáků (u obou opatření 86 % SOU a 79 % SOŠ). SOU ve stejné míře uvedly potřebu finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zam. na výcvik a odborné předměty a v menší míře (84 %) i potřebu podpory náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli. SOŠ na prvních místech uvedly podporu stáží ať už pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech (83 %) i pro žáky v zahraničních firmách jako podporu výuky cizích jazyků (81 %).

VOŠ nejčastěji uvedly zajištění finančních prostředků pro praxe žáků a zajištění stáží pro žáky v zahraničních firmách jako podporu výuky cizích jazyků (obojí 82 %). Dalšími opatřeními jsou: zajištění stáží pro pedagogy na pracovištích, účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či výcviku i financí na pomůcky, pojištění a dojíždění k zam. na výcvik a odborné předměty (vše 71 %).

Gymnázia doporučují především zajištění účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů (48 %), dále také stáží pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech (43 %) a zpracovat analýzu stávajících a potenciálních partnerů v regionu pro případné možnosti spolupráce a komunikace (43 %).

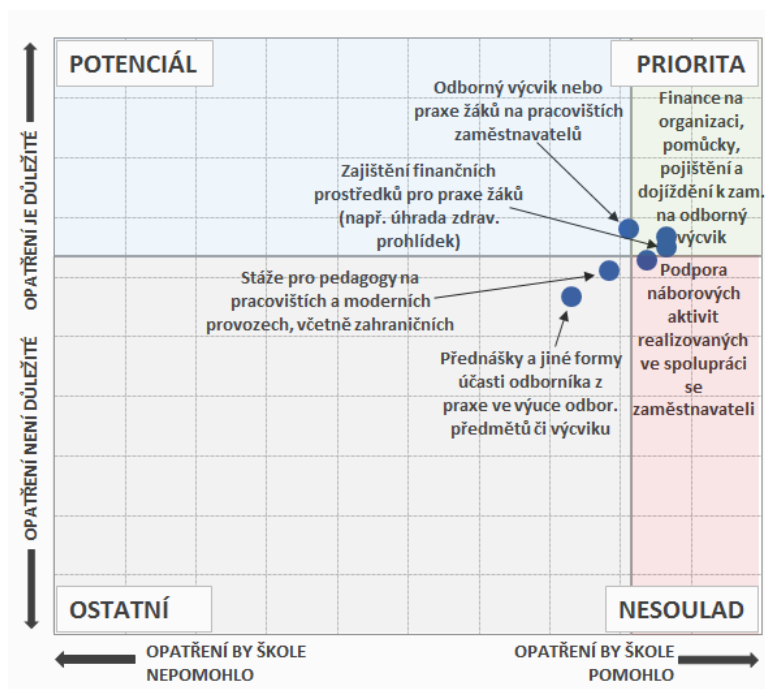
Konzervatoř by ocenila celou řadu opatření, např. zajištění stáží pro žáky i pedagogy, dále účasti odborníka z praxe ve výuce apod.

Praktické školy zdůrazňují především potřebu odborného výcviku žáků na pracovištích zaměstnavatelů a zpracování analýzy stávajících a potenciálních partnerů v regionu pro případné možnosti spolupráce a komunikace s nimi (polovina z nich), dále pak potřebu zajištění financí na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům (38 %) a přípravy plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery (také 38 %).

2.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

SOU v Jihočeském kraji by v dalším rozvoji odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli nejvíce pomohly finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik (86 %) a zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (také 86 %). Z dalších opatření SOU zdůrazňují potřebu podpory náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli (84 %), dále odborného výcviku nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (81 %), stáží pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (78 %) a účast odborníků z praxe ve výuce např. formou přednášek (73 %).

Graf 16: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

Mezi hlavní priority SOU v oblasti opatření patří zajištění finančních prostředků pro praxi žáků a také na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění žáků na praxi k zaměstnavatelům. SOU zajištění těchto finančních prostředků uvádějí v hojně míře a současně jim přiřkládají i vysokou důležitost.

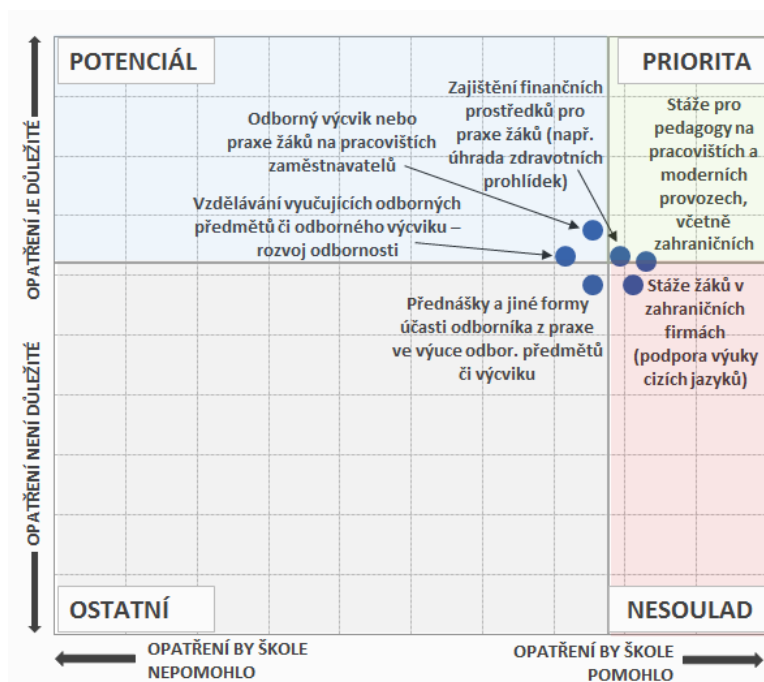
Potenciál lze vysledovat u samotného zajištění odborného výcviku žáků na pracovištích zaměstnavatelů. SOU je toto opatření zmiňováno méně často než zajištění dostatečných finančních prostředků, nicméně je školami považováno za velmi důležité.

Podporu náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli školy uvádějí velice často, ale tomuto opatření přisuzují o něco nižší míru důležitosti, a nachází se tak v určitém nesouladu.

Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech a přednášky či jinou formu účasti odborníka z praxe ve výuce zmiňují SOU v menší frekvenci a také těmto opatřením přisuzují i nižší míru důležitosti.

Nejčastěji zmiňovanými opatřeními SOŠ v oblasti rozvoje odborného vzdělávání je zajištění stáží ať už pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech (83 %) i pro žáky v zahraničních firmách jako podporu výuky cizích jazyků (81 %). SOŠ dále zdůrazňují potřebu zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (79 %), potřebu odborného výcviku a praxe žáků na pracovištích u zaměstnavatelů (75 %), účasti odborníků z praxe ve výuce v rámci oborové nabídky (také 75 %) a vzdělávání vyučujících odborných předmětů a odborného výcviku ve smyslu rozvíjení odbornosti (72 %).

Graf 17: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

Pokud bychom v souvislosti s navrhovanými opatřeními zohlednili také důležitost sledovaných opatření, stává se prioritou zajištění stáží pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech vč. zahraničních a finančních prostředků pro praxe žáků (úhrada zdravotních prohlídek) – tato opatření jsou SOŠ vnímána jako nejvíce potřebná a zároveň jsou školami hodnocena jako nejvíce důležitá.

Určitý potenciál se nachází v navrhovaných opatřeních – zajištění odborného výcviku nebo

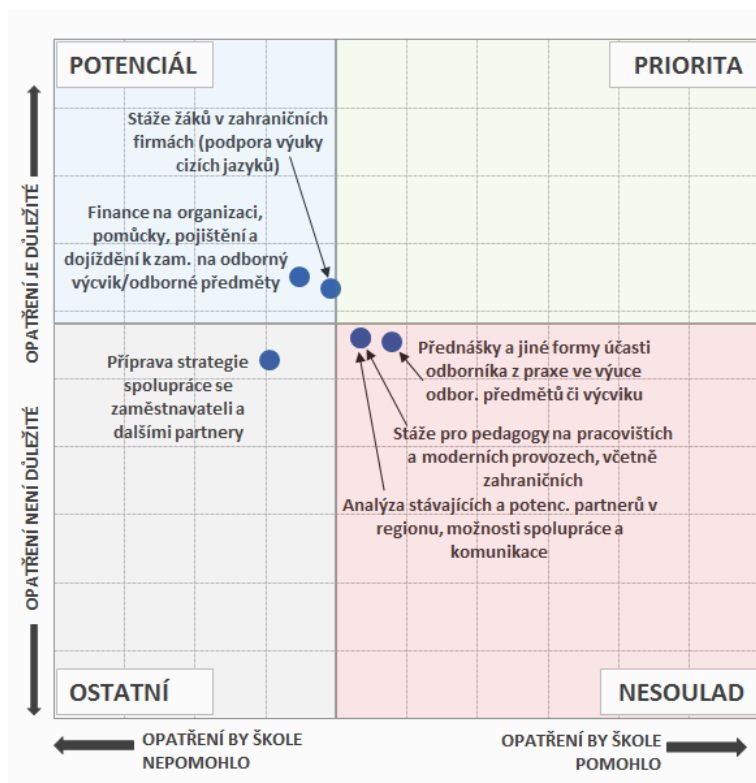
praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů a ve vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku. SOŠ je sice zmiňovali v menší míře, ale považují je za velice důležitá.

Ačkoliv potřebu stáží žáků v zahraničních firmách jakožto podporu výuky cizích jazyků uvedl vysoký podíl škol, přisuzují tomuto opatření nižší míru důležitosti. Čímž se toto opatření ocitá v určitém nesouladu.

Nižší důležitost můžeme pozorovat také u opatření, které se týká účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů. Toto opatření školy zmiňovali školy v menší míře.

Gymnáziím by ve vazbě na rozvoj spolupráce se zaměstnavateli nejvíce pomohla účast odborníků z praxe ve výuce např. formou přednášek (48 %), zajištění stáží pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech (43 %) a zpracování analýzy stávajících a potenciálních partnerů v regionu pro případné možnosti spolupráce a komunikace (43 %). Dále pak zajištění stáží žáků v zahraničních firmách, což by vedlo také k podpoře výuky cizích jazyků (39 %), finančních prostředků na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům (35 %) a příprava strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery (30 %). Zbýlá opatření uvádí méně než čtvrtina gymnázií.

Graf 18: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Přednášky či jiná forma účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů, stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech i analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu pro případné možnosti spolupráce a komunikace je uváděná gymnázii nejčastěji, ale současně těmto opatřením nepřikládají větší význam. Nachází se tedy v určitém nesouladu.

Zajištění stáží pro žáky v zahraničních firmách jako možná podpora výuky cizích jazyků a finančních prostředků pro praxe žáků (např. formou úhrady zdravotních prohlídek) jsou gymnázii zmiňovány méně, ale

gymnázia jim přisuzují vysokou míru důležitosti. Tyto opatření můžou vytvářet pro školy do budoucna určitý potenciál. Přípravu strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery uvádějí gymnázia v menší míře a přikládají jí i nižší míru důležitosti.

2.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli“ na SOU, SOŠ a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na SOU

Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (73 % škol)

Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia. (70 % škol)

Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy. (49 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (49 % škol)

Odborného výcviku u zaměstnavatelů nebo v modelovém pracovním prostředí v délce minimálně 2 týdnů se zúčastní v průběhu studia alespoň 35% žáků technických a 50% žáků netechnických oborů, praxe pak 70% žáků maturitních oborů. (43 % škol)

Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (43 % škol)

Činnosti, které SOU v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli realizují	Překážky, na něž SOU při realizaci těchto činností narážejí	Opatření, která by SOU pomohla ke stanoveným cílům
- Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (95 % škol) - Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (81 % škol) - Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (73 % škol) - Spolupráce ze základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (65 % škol) - Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli (62 % škol) - Spolupráce s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje (cechy, profesní sdružení apod.); regionálními sektorovými dohodami (57 % škol)	- Zdravotní prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště zaměstnavatele – finanční náročnost (65 % škol) - Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném pracovním prostředí (59 % škol) - Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (51 % škol) - Nezájem firem o spolupráci se školami (46 % škol) - Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat (46 % škol) - Firma požaduje po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti, které na SŠ ještě nedosahují (35 % škol)	- Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek) (86 % škol) - Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zaměstnavatelům na odborný výcvik/odborné předměty (86 % škol) - Podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli (84 % škol) - Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (81 % škol) - Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (78 % škol) - Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či odborného výcviku (73 % škol)

Cíle, které si v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli stanovila SOU

Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia. (78 % škol)

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (78 % škol)

Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (76 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Zaměstnavatelé se aktivně podílejí i na náborových aktivitách školy. (73 % škol)

Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení. (73 % škol)

Zaměstnavatelé podporují účast žáků školy v odborných soutěžích. (70 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na SOŠ

Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v regionu podle aktuálních potřeb. (58 % škol)

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (55 % škol)

Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (47 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery zajišťuje pověřený pracovník školy. (45 % škol)

Škola si poslední 2 roky pravidelně mapuje potenciální partnery v regionu a komunikuje s nimi. (43 % škol)

Je zajištěna stálá účast zaměstnavatelů při zkouškách a ukončování studia. (40 % škol)

Škola se podílí i na vybraných aktivitách profesních organizací. (40 % škol)

Škola učitelům nabízí stáže, zapojuje odborníky z praxe do výuky. (40 % škol)

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli realizují

- Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (94 % škol)
- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (91 % škol)
- Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli (62 % škol)
- Spolupráce ze základními školami na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru (58 % škol)
- Spolupráce s reprezentací zaměstnavatelů v oborech, které škola vyučuje (cechy, profesní sdružení apod.); regionálními sektorovými dohodami (57 % škol)
- Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách (53 % škol)

Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí

- Zdravotní prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště zaměstnavatele – finanční náročnost (57 % škol)
- Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném pracovním prostředí (51 % škol)
- Nezáměr firem o spolupráci se školami (47 % škol)
- Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat (47 % škol)
- Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků (45 % škol)
- Firma požaduje po žácích příliš vysoký standard práce, zručnost a dovednosti, které na SŠ ještě nedosahují (28 % škol)
- Zaměstnavatelé nemají zájem o účast svých zástupců na závěrečných zkouškách (maturitách) (28 % škol)

Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům

- Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních (83 % škol)
- Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků) (81 % škol)
- Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek) (79 % škol)
- Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů (75 % škol)
- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či odborného výcviku (75 % škol)
- Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku – rozvoj odbornosti (72 % škol)

Cíle, které si v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli stanovily SOŠ

Škola vyjednává s firmami obsah odborného výcviku a praxí, společně hodnotí žáky a kvalitu spolupráce jako celku. Hodnocení se využívá pro zkvalitnění výuky a ŠVP. (81 % škol)

Konkrétní pracovník školy pověřený ředitelem se stará o spolupráci se zaměstnavateli a dalšími partnery. (75 % škol)

Zaměstnavatelé podporují účast žáků školy v odborných soutěžích. (70 % škol)

Škola má dvě a více smluv se zaměstnavateli po dobu delší než 2 roky, vyjednává si aktivity v rámci spolupráce s různými partnery v

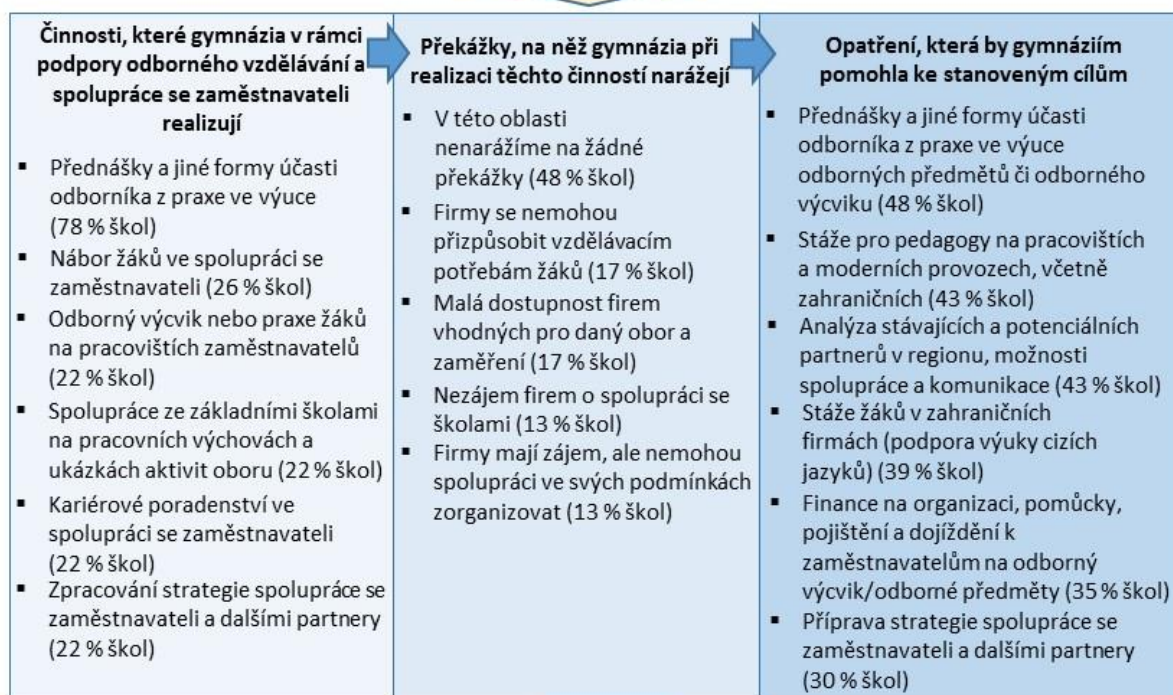
Zaměstnavatelé podporují školu či vybrané žáky finančně, př. poskytují škole materiál či vybavení. (68 % škol)

Zaměstnavatelé se aktivně podílejí i na náborových aktivitách školy. (64 % škol)

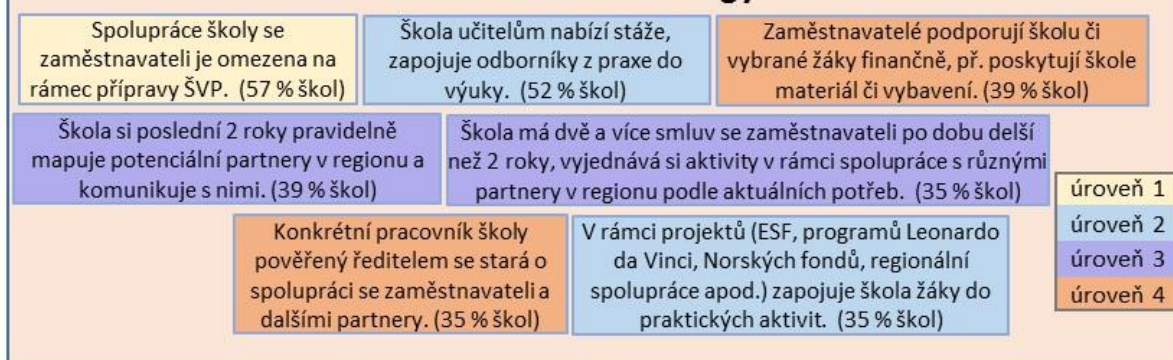
úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli na gymnáziích

Cíle, které si v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce se zaměstnavateli stanovila gymnázia

*Každé schéma zobrazuje prvních 5-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 1: Současná úroveň podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli a předpokládaný posun – podle typu školy

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=37)	Průměrná úroveň	33%	+ 21%
	Základní úroveň	12%	+ 1%
	Mírně pokročilá úroveň	22%	+ 8%
	Pokročilá úroveň	46%	+ 10%
	Nejvyšší úroveň	30%	+ 34%
SOŠ (N=53)	Průměrná úroveň	31%	+ 21%
	Základní úroveň	8%	+ 1%
	Mírně pokročilá úroveň	25%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	40%	+ 13%
	Nejvyšší úroveň	30%	+ 32%
Gymnázium (N=23)	Průměrná úroveň	13%	+ 10%
	Základní úroveň	25%	+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň	23%	+ 10%
	Pokročilá úroveň	12%	+ 7%
	Nejvyšší úroveň	9%	+ 12%
VOŠ (N=17)	Průměrná úroveň	39%	+ 15%
	Základní úroveň	4%	+ 1%
	Mírně pokročilá úroveň	25%	+ 10%
	Pokročilá úroveň	50%	+ 10%
	Nejvyšší úroveň	40%	+ 21%
Konzervatoř (N=1)	Průměrná úroveň	32%	+ 0%
	Základní úroveň	0%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	50%	+ 0%
	Pokročilá úroveň	43%	+ 0%
	Nejvyšší úroveň	25%	+ 0%
Praktická škola (N=8)	Průměrná úroveň	3%	+ 6%
	Základní úroveň	28%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	6%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	2%	+ 4%
	Nejvyšší úroveň	0%	+ 8%

Příloha 2: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli aktivně podílejí - podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU(N=37)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	35	95%	69	73%
	Účast zástupců zaměstnavatelů na závěrečných zkouškách	30	81%	34	36%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	27	73%	72	77%
SOŠ (N=53)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	50	94%	69	73%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	48	91%	72	77%
	Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli	33	62%	41	44%
Gymnázium (N=23)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	18	78%	72	77%
	Nábor žáků ve spolupráci se zaměstnavateli	6	26%	41	44%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	5	22%	69	73%
	Spolupráce ze ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru	5	22%	43,2	46%
	Kariérové poradenství ve spolupráci se zaměstnavateli	5	22%	24,4	26%
	Zpracování strategie spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	5	22%	19,7	21%
VOŠ (N=17)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	16	94%	69	73%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	15	88%	72	77%
	Spolupráce s reprezentací zam. a regionálními sektorovými dohodami	12	71%	39	41%
Konzervatoř (N=1)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	1	100%	72	77%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	1	100%	69	73%
	Spolupráce ze ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru	1	100%	43	46%
	Analýza stávajících/potenciálních partnerů a možností spolupráce	1	100%	33	35%
	Zpracování plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	1	100%	23	24%
Praktická škola (N=8)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	4	50%	69	73%
	Jiné : vzdělávání pro žáky se SVP	3	38%	6	6%
	Spolupráce se ZŠ na pracovních výchovách a ukázkách aktivit oboru	2	25%	43	46%

Příloha 3: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště (fin. náročnost)	24	65%	38	40%
	Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném prac. prostředí	22	59%	31	33%
	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	19	51%	38	40%
SOŠ (N=53)	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště (fin. náročnost)	30	57%	38	40%
	Žáci nejsou dostatečně disciplinovaní a motivovaní pro práci v reálném prac. prostředí	27	51%	31	33%
	Nezájem firem o spolupráci se školami	25	47%	36	38%
	Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat	25	47%	33	35%
Gymnázium (N=23)	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	11	48%	14	15%
	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	4	17%	38	40%
	Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	4	17%	27	29%
VOŠ (N=17)	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	8	47%	38	40%
	Firmy mají zájem, ale nemohou spolupráci ve svých podmínkách zorganizovat	7	41%	33	35%
	Zdrav. prohlídky a pojištění žáků školy před vstupem na pracoviště (fin. náročnost)	6	35%	38	40%
	Nezájem firem o spolupráci se školami	6	35%	36	38%
Konzervatoř (N=1)	Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	1	100%	27	29%
	Zaměstnatelé nemají zájem o účast svých zástupců na závěrečných zkouškách	1	100%	19	20%
Praktická škola (N=8)	Nezájem firem o spolupráci se školami	5	63%	36	38%
	Firmy se nemohou přizpůsobit vzdělávacím potřebám žáků	4	50%	38	40%
	Malá dostupnost firem vhodných pro daný obor a zaměření	4	50%	27	29%

Příloha 4: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek)	32	86%	57	61%
	Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zam. na výcvik a odborné předměty	32	86%	56	60%
	Podpora náborových aktivit realizovaných ve spolupráci se zaměstnavateli	31	84%	45	48%
SOŠ (N=53)	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	44	83%	57	61%
	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	43	81%	56	60%
	Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek)	42	79%	57	61%
Gymnázium (N=23)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či výcviku	11	48%	57	61%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	10	43%	57	61%
	Analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu, možnosti spolupráce a komunikace	10	43%	38	40%
VOŠ (N=17)	Zajištění finančních prostředků pro praxe žáků (např. úhrada zdravotních prohlídek)	14	82%	57	61%
	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	14	82%	56	60%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	12	71%	57	61%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či výcviku	12	71%	57	61%
	Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zam. na výcvik a odborné předměty	12	71%	56	60%
Konzervatoř (N=1)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce odborných předmětů či výcviku	1	100%	57	61%
	Stáže pro pedagogy na pracovištích a moderních provozech, včetně zahraničních	1	100%	57	61%
	Stáže žáků v zahraničních firmách (podpora výuky cizích jazyků)	1	100%	56	60%
	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	1	100%	55	59%
	Vzdělávání vyučujících odborných předmětů či odborného výcviku – rozvoj odbornosti	1	100%	45	48%
Praktická škola (N=8)	Odborný výcvik nebo praxe žáků na pracovištích zaměstnavatelů	4	50%	55	59%
	Analýza stávajících a potenciálních partnerů v regionu, možnosti spolupráce a komunikace	4	50%	38	40%
	Finance na organizaci, pomůcky, pojištění a dojíždění k zam. na výcvik a odborné předměty	3	38%	56	60%
	Příprava plánů spolupráce se zaměstnavateli a dalšími partnery	3	38%	35	37%
	Jiné : spolupráce s chráněnými dílnami (33 %), vzdělávání pro žáky se SVP (67 %)	3	38%	8	9%

3 Podpora polytechnického vzdělávání v Jihočeském kraji

Polytechnické vzdělávání je nutno chápat jako vzdělávání **integrující přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání** a jako **komplex vzájemných implikací mezi složkami vzdělávání a jednotlivými předmětovými oblastmi**. Jedná se o integraci:

- všeobecné složky vzdělávání x odborné složky vzdělávání;
- společenskovedních a humanitních předmětů x matematiky x polytechnických předmětů x uměleckých předmětů.

Polytechnické vzdělávání je definováno jako vzdělávání poskytující vědomosti o vědeckých principech a odvětvích výroby, znalosti z technických a jiných oborů a všeobecně technické dovednosti. Přispívá nejen k rozšiřování poznatků, ale především k vytváření pracovních dovedností a návyků, které jsou využívány v běžném a později i pracovním životě. To je vázáno na technické myšlení jako aplikaci vědomostí, dovedností a zkušeností v členění na praktické, vizuální, intuitivní a koncepční myšlení.

Cílem polytechnického vzdělávání je rozvíjet znalosti o technickém prostředí a pomáhat vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, rozvoj spolupráce, vzájemnou komunikaci a volní vlastnosti a podporovat touhu tvořit a práci zdárně dokončit. Polytechnické vzdělávání má posilovat zájem nejen o technické obory, ale i o přírodovědné a environmentální obory.

Přírodovědné vzdělávání je definováno jako vzdělávání zaměřené na porozumění **základním přírodovědným pojmům a zákonům**, na porozumění a užívání **metod vědeckého zkoumání přírodních faktů** (přírodních objektů, procesů, vlastností, zákonitostí). Cílem v přírodovědném vzdělávání je **rozvíjet schopnosti potřebné při využívání** přírodovědných vědomostí a dovedností pro řešení konkrétních problémů, podporovat odpovědné rozhodování v osobním životě člověka, naplňovat osobní potřeby a fungování v občanském a případně budoucím profesním životě.

Technické vzdělávání jako součást technické výchovy se zaměřuje na osvojování potřebných technických vědomostí, dovedností a návyků, vytváření vztahu k technice a rozvoj tvořivého technického myšlení. Osvojení je realizováno na vědeckém základě, uvědoměle a při aktivitách majících vztah k technice, s níž se v životě setká každý jedinec. Cílem **technické výchovy** je získat správné postoje k technice a k využívání techniky v životě.

Environmentální vzdělávání dělíme na výchovu a osvětu. Environmentální výchovou rozumíme systematické působení na mladou generaci (včetně dětí předškolního věku) za účelem přijetí hodnot a jednání nezbytného pro ochranu a péči o životní prostředí. Oblastmi vzdělávání jsou: výchova o životním prostředí, výchova v životním prostředí, výchova pro životní prostředí. Úkoly **osvěty** jsou zejména v rovině informativní a jsou zaměřené na dospělou populaci a obecně na veřejnost.

Hlavní zjištění

- Naprostá většina škol rozvíjí podporu polytechnického vzdělávání pouze na základní úrovni, v rámci RVP vyučovaných oborů (platí pro všechny typy škol s výjimkou konzervatoří). Vyšší podíl škol dále realizuje také činnosti na mírně pokročilé úrovni – pouze v podobě dílčích aktivit, nad rámec RVP – a na pokročilé úrovni – systematická podpora polytechnického vzdělávání. Výraznější posun lze očekávat v rámci nejvyšší úrovně – školy mají zájem realizovat aktivity s prvky systematické podpory polytechnického vzdělávání společně s dalšími dílčími aktivitami.
- Školy se v rámci této oblasti zaměřují především na začlenění laboratorních cvičení, pokusů nebo exkurzí do výuky (s výjimkou konzervatoří), na zapojování žáků do soutěží/olympiád (s výjimkou praktických škol a konzervatoří) a na organizaci motivačních akcí pro žáky ZŠ

(především SOU, SOŠ a VOŠ). Gymnázia se dále zaměřují na spolupráci s VŠ a výzkumnými pracovišti technického zaměření. A praktické školy na spolupráci se ZŠ.

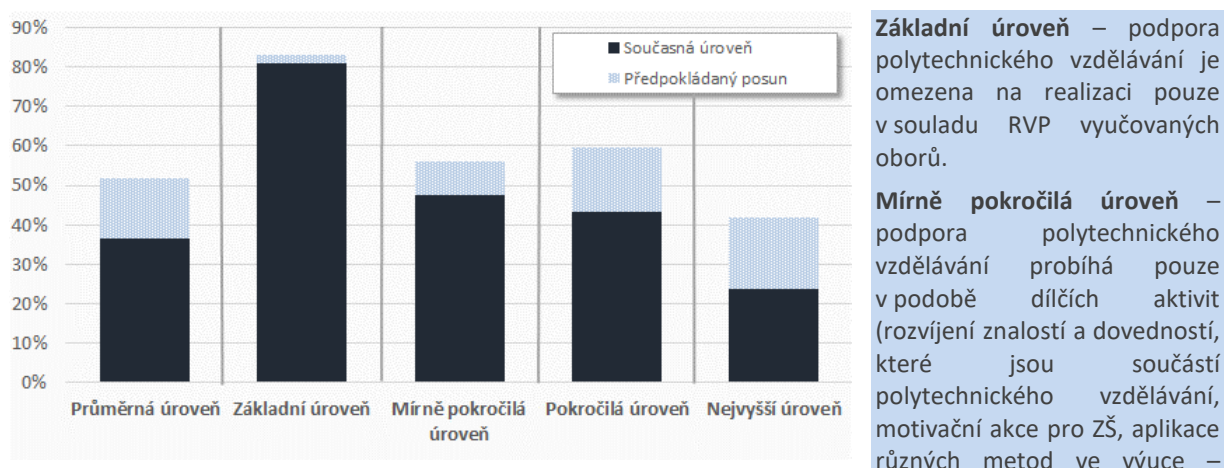
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s nedostatkem financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (zmiňují všechny typy škol s výjimkou praktických a konzervatoří), nedostatečnými znalostmi žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (také zmiňují všechny typy škol s výjimkou praktických a konzervatoří) a nedostatečnou motivací žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (zmiňují především SOU a SOŠ). Dále gymnázia narážejí na nedostatečnou jazykovou výbavu učitelů cizích jazyků a VOŠ na nezájem žáků o polytechnické vzdělávání.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou: zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (především SOU, SOŠ a VOŠ), zvýšení kvality softwarového vybavení školy (především VOŠ a SOŠ) a úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (především SOŠ a gymnáziím). Školám by dále také pomohl nákup či příprava materiálů pro výuku (především SOU, gymnáziím a praktickým školám), zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů na škole (především gymnáziím a VOŠ), možnost nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů (především SOU a praktickým školám) či úhrada účasti na soutěžích pro žáky i učitele (především VOŠ).

3.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Střední a vyšší odborné školy v Jihočeském kraji se v rámci polytechnického vzdělávání pohybují především v rámci vymezené základní úrovně vycházející z RVP, kde zabezpečují 81 % aktivit a nepředpokládají už velký posun, pouze o 2 p. b na 83 %. Z aktivit mírně pokročilé úrovně, kam spadají motivační akce pro žáky základních škol a různorodé metody výuky zacílené více na rozvíjení polytechnických dovedností žáků, uskutečňují školy 48 % vymezených dílčích aktivit. Rozšíření v rámci mírně pokročilé úrovně lze očekávat na 56 %. O něco větší rozšíření, a to na 60 % ze současných 43 %, očekáváme u aktivit spadajících do pokročilé úrovně. Sem spadá vzájemné propojení polytechnických předmětů a jejich provázání s výukou matematiky, žákovské soutěže a další aktivity nad rámec RVP.

V nejmenším měřítku školy provádějí aktivity nejvyšší úrovně, z nichž školy v současnosti realizují pouze 24 %. Rády by ale podporu polytechnického vzdělávání rozšířily o další dílčí aktivity této úrovně, takže by ji naplnily ze 42 %. Nejvíce se tedy školy v Jihočeském kraji plánují rozvíjet především směrem k systematické podpoře polytechnického vzdělávání, která bude doplněná o další dílčí aktivity.

Graf 19: Současná úroveň podpory polytechnického vzdělávání a předpokládaný posun

skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, praxe atd.).

Pokročilá úroveň – systematická podpora polytechnického vzdělávání (vzájemné propojení polytechnických předmětů a provázání s výukou matematiky, realizace aktivit nad rámec RVP, zapojování do soutěží, spolupráce se ZŠ v regionu).

Nejvyšší úroveň – systematická podpora polytechnického vzdělávání a podpora v rámci dílčích aktivit (zpracované plány výuky polytechnických předmětů a matematiky, které jsou vzájemně provázány, individuální podpora žáků, spolupráce s VŠ v rámci maturitních oborů, podpora samostatné práce žáků – spolupráce se zaměstnavateli, VŠ a výzkumnými institucemi).

Z pohledu jednotlivých typů škol (viz. Příloha 9) jsou na většině **SOU** i **SOŠ** pro podporu polytechnického vzdělávání realizovány činnosti omezené na rámec RVP vyučovaných oborů, tj. na základní úrovni (86 % SOU a 81 % SOŠ). Posun v rozvoji polytechnického vzdělávání lze očekávat především v rámci nejvyšší úrovně – školy mají v plánu realizovat aktivity, jež v sobě mají prvky systematické podpory a jsou dále rozvíjeny o další činnosti.

VOŠ vykonávají aktivity převážně na základní úrovni (88 %) a na mírně pokročilé úrovni (49 %). Nejvíce aktivit plánují rozvíjet na nejvyšší úrovni, tj. na úrovni systematické podpory polytechnického vzdělávání a podpory v rámci dílčích aktivit.

Také **gymnázia** se soustředí především na činnosti omezené na rámec RVP vyučovaných oborů (základní úroveň – 83 %). Školy nicméně dále vykazují také aktivity, jež lze zařadit do pokročilé (56 %) a mírně pokročilé úrovně (53 %). Výraznější posun lze očekávat v nejvyšší úrovni – školy deklarují zájem

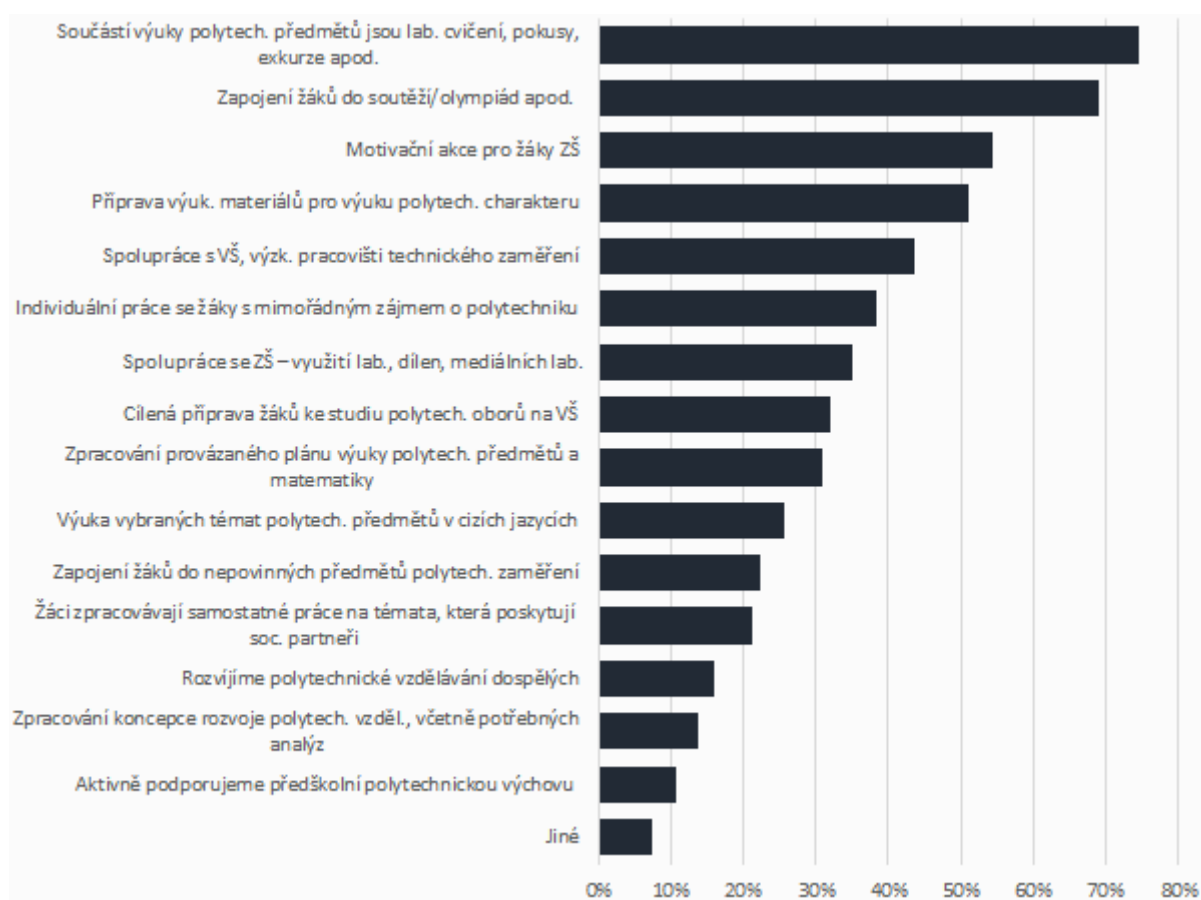
o realizaci činností s prvky systematické podpory, která je dále rozšiřována dílčími aktivitami (předpokládaný posun o 21 %).

V případě **praktických škol** je většina aktivit podporujících polytechnické vzdělávání omezena RVP vyučovaných předmětů (základní úroveň – 88 %). Praktické školy plánují pouze minimální posuny, a to na úrovni mírně pokročilé a nejvyšší.

3.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

Nejčastější aktivita škol v rámci podpory polytechnického vzdělávání má své těžiště už v samotné výuce. Na 74 % škol se výuku polytechnických předmětů snaží zpestřit zařazením pokusů, laboratorních cvičení a exkurzí a 69 % škol se pak aktivně snaží zapojit žáky do soutěží, olympiád a podobně. Už s větším odstupem se umístily motivační akce pro žáky základních škol, díky nimž se střední školy snaží nalákat potenciální budoucí studenty. Provádí je 54 % škol. Polytechnické vzdělávání na školách je z větší míry také rozvíjeno prostřednictvím přípravy výukových materiálů (51 %), aktivní spolupráci s vysokými školami nebo výzkumnými pracovišti technického zaměření (44 %) či individuální práci s žáky se zájmem o polytechniku (38 %). Dalším způsobem podpory zájmu žáků základních škol o polytechniku a budoucí studium na příslušné střední škole je nabídka využití volné kapacity školních dílen a laboratoří základním školám. Tato varianta se však využívá v menší míře, v dotazníkovém šetření tuto aktivitu uvedlo pouze 35 % škol.

Graf 20: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory polytechnického vzdělávání aktivně podílejí

Téměř 32 % středních a vyšších odborných škol také cíleně připravuje žáky ke studiu polytechnických oborů na VŠ. Školy dále zpracovávají provázaný plán výuky polytechnických předmětů a matematiky (31 %) a realizují výuku vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích (26 %). Již v menší míře zapojují žáky do nepovinných předmětů polytechnického zaměření (22 %) a využívají možnost zadat žákům zpracování samostatné práce na témata, která poskytují sociální partneři (21 %). Nepříliš četnou aktivitou je rozvoj polytechnického vzdělávání dospělých (16 %) a zpracování koncepce rozvoje polytechnického vzdělávání, včetně potřebných analýz (14 %). V nejnižší míře pak školy aktivně podporují předškolní polytechnickou výchovu (11 %).

Z hlediska jednotlivých typů škol (viz. Příloha 10) **SOU** a **SOŠ** se v rámci podpory polytechnického vzdělávání zaměřují zejména na začleňování laboratorních cvičení, pokusů a exkurzí do výuky polytechnických předmětů (70 % SOU, 81 % SOŠ), zapojování žáků do soutěží či olympiád (68 % SOU, 74 % SOŠ) a organizování motivačních akcí pro žáky ZŠ (68 % SOU, 62 % SOŠ).

VOŠ aktivně zařazují do výuky laboratorní cvičení a exkurze (76 %), zapojují žáky do soutěží a olympiád (71 %) a připravují motivační akce pro žáky ZŠ (59 %).

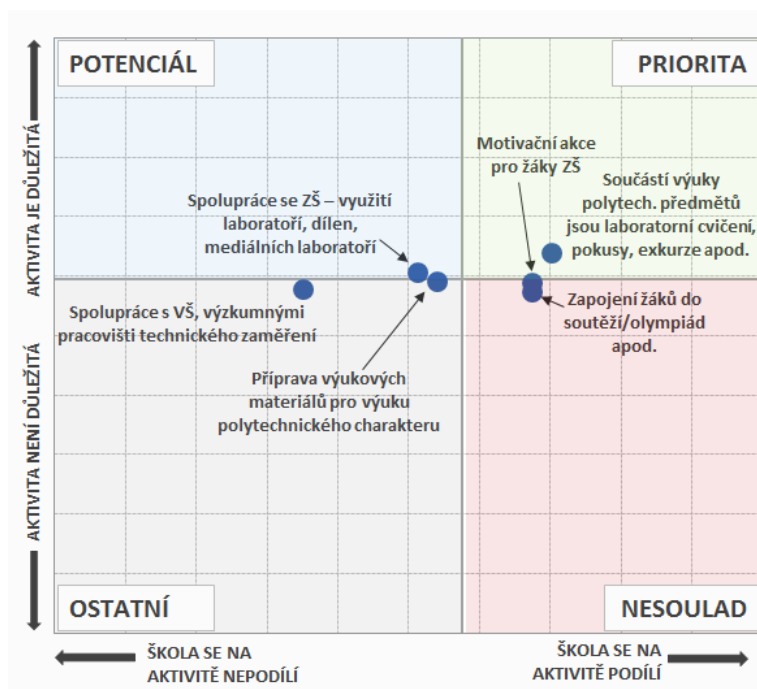
Gymnázia jsou v oblasti podpory polytechnického vzdělávání velice aktivní. Především kladou důraz na zapojení žáků do soutěží či olympiád (96 %), dále zahrnují do výuky polytechnických předmětů laboratorních cvičení, pokusů a exkurzí (91 %) a spolupracují s VŠ a výzkumnými pracovišti technického zaměření (83 %).

Praktické školy zaměřují aktivity v této oblasti směrem k přípravě výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (63 %), dále k začleňování laboratorních cvičení, pokusů a exkurzí (38 %) a spolupráci se ZŠ např. formou využití laboratoří, dílen, mediálních laboratoří (také 38 %).

3.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Aktivita středních odborných učilišť se odráží především v samotné výuce polytechnických předmětů, součástí které jsou laboratorní cvičení, pokusy a exkurze (70 %). SOU relativně intenzivně rozvíjejí polytechnickou výuku i zapojováním svých žáků do soutěží a olympiád (68 %) a výrazná je i jejich spolupráce se ZŠ – SOU pořádají motivační akce pro žáky ZŠ (68 %) a poskytují ZŠ laboratoře, dílny i mediální laboratoře pro využití (51 %). Více než polovina SOU připravuje výukové materiály pro výuku polytechnického charakteru (54 %). Část SOU (35 %) spolupracuje s vysokými školami nebo výzkumnými pracovišti technického zaměření. V dalších činnostech jsou již SOU méně aktivní.

Graf 21: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

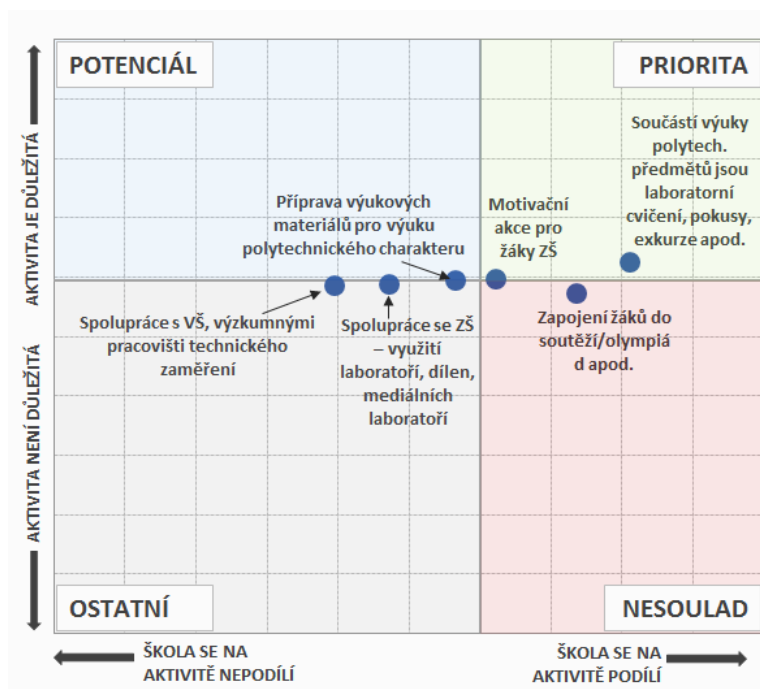
Z hlediska důležitosti jednotlivých aktivit představuje pro střední odborná učiliště prioritu začlenění do výuky polytechnických předmětů i laboratorní cvičení, pokusy a exkurze. Tato aktivita je SOU vnímána jako důležitá a současně ji vykonává vysoký podíl škol.

Střední odborná učiliště jsou více aktivní i v organizování motivačních akcí pro žáky ZŠ a v zapojování žáků do soutěží či olympiád, na druhou stranu těmto aktivitám nepřisuzují vysokou důležitost, čímž se nacházejí v určitém nesouladu.

Určitý potenciál lze vidět ve spolupráci se základními školami především na využití laboratoří, dílen či mediálních laboratoří – ačkoliv se SOU na této aktivitě nepodílí do takové míry jako v ostatních sledovaných případech, je tato činnost vnímána jako relativně důležitá. Částečný potenciál v sobě zahrnuje i příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru.

Střední odborné školy se v současné době v oblasti podpory polytechnického vzdělávání v největší míře věnují začleňování laboratorní cvičení, pokusy, exkurze, apod. do výuky polytechnických předmětů (81 %). SOŠ dále aktivně zapojují žáky do soutěží a olympiád (74 %) a pořádají motivační akce pro žáky základních škol (62 %). 57 % středních odborných škol se podílí na přípravě výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru. Střední odborné školy dále spolupracují se ZŠ formou využívání dílen, laboratoří a odborných učeben (47 %) a spolupracují i s VŠ a výzkumnými pracovišti technického zaměření (40 %). Další aktivity vykonává jen malá část škol.

Graf 22: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

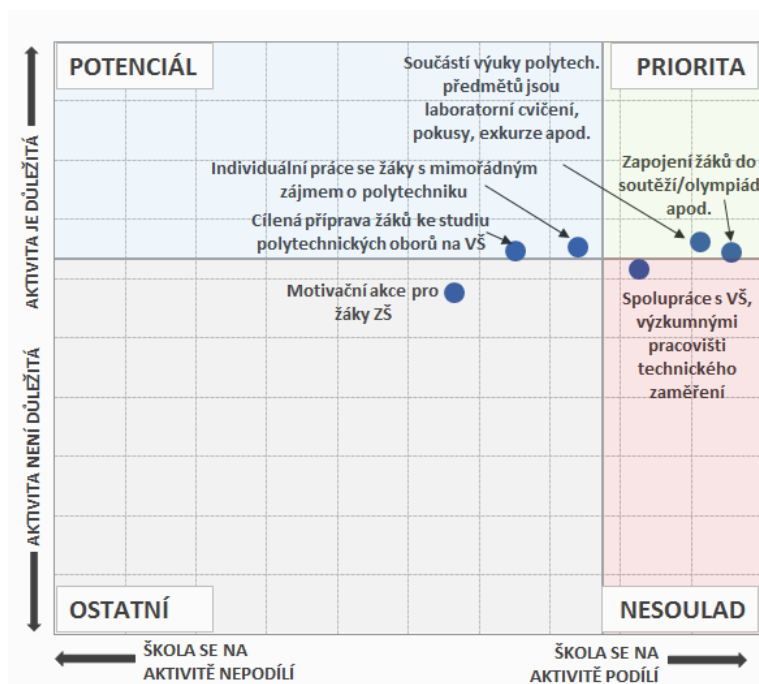
Z hlediska důležitosti jednotlivých aktivit, které střední odborné školy ve velké míře realizují, představují pro školy prioritu především začleňování laboratorních cvičení, pokusů a exkurzí do výuky. Tuto aktivitu realizuje relativně velké množství škol a zároveň ji přikládají nejvyšší důležitost. Částečnou prioritou SOŠ jsou i motivační akce pro žáky základních škol.

K určitému nesouladu dochází v případě zapojení žáků do soutěží či olympiád – přestože se jedná o druhou nejčastěji realizovanou činnost, její důležitost je spíše průměrná.

Prostor pro realizaci podpory polytechnického vzdělávání lze u středních odborných škol částečně spatřovat v přípravě výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru. SOŠ, i když tuto aktivitu vykonávají v menší míře, považují ji za poměrně důležitou.

Na rozdíl od ostatních typů škol gymnázia v rámci podpory polytechnického vzdělávání především zapojují žáky do soutěží a olympiád (96 %). Další velmi četnou aktivitou gymnázií pak je zařazování laboratorních cvičení, pokusů, exkurzí, projektové výuky apod. do výuky polytechnických předmětů (91 %). Značná část gymnázií dále v rámci rozvoje polytechnického vzdělávání spolupracuje s vysokými školami nebo výzkumnými pracovišti technického zaměření (83 %), individuálně pracuje s žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (74 %), cíleně připravuje žáky ke studiu polytechnických oborů na vysokých školách (65 %) a pořádá motivačních akcí pro žáky ZŠ (57 %).

Graf 23: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti nejčastěji zmiňovaných aktivit představuje priority gymnázií zapojení žáků do soutěží a olympiád a zařazení laboratorních cvičení, pokusů a exkurzí do výuky polytechnických předmětů. Nejen že gymnázia tyto dvě aktivity zmiňovala nejčastěji, ale zároveň je v porovnání s ostatními činnostmi považují za velmi důležité.

Gymnázia jsou poměrně aktivní v navazování spolupráce s VŠ, či výzkumnými pracovišti technického zaměření, ale důležitost této aktivity je relativně nižší.

Určitý potenciál je patrný v individuální práci se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku a v cílené přípravě žáků ke studiu polytechnických oborů na VŠ – gymnázia se těmto aktivitám věnují v menší míře, nicméně je hodnotí jako důležité.

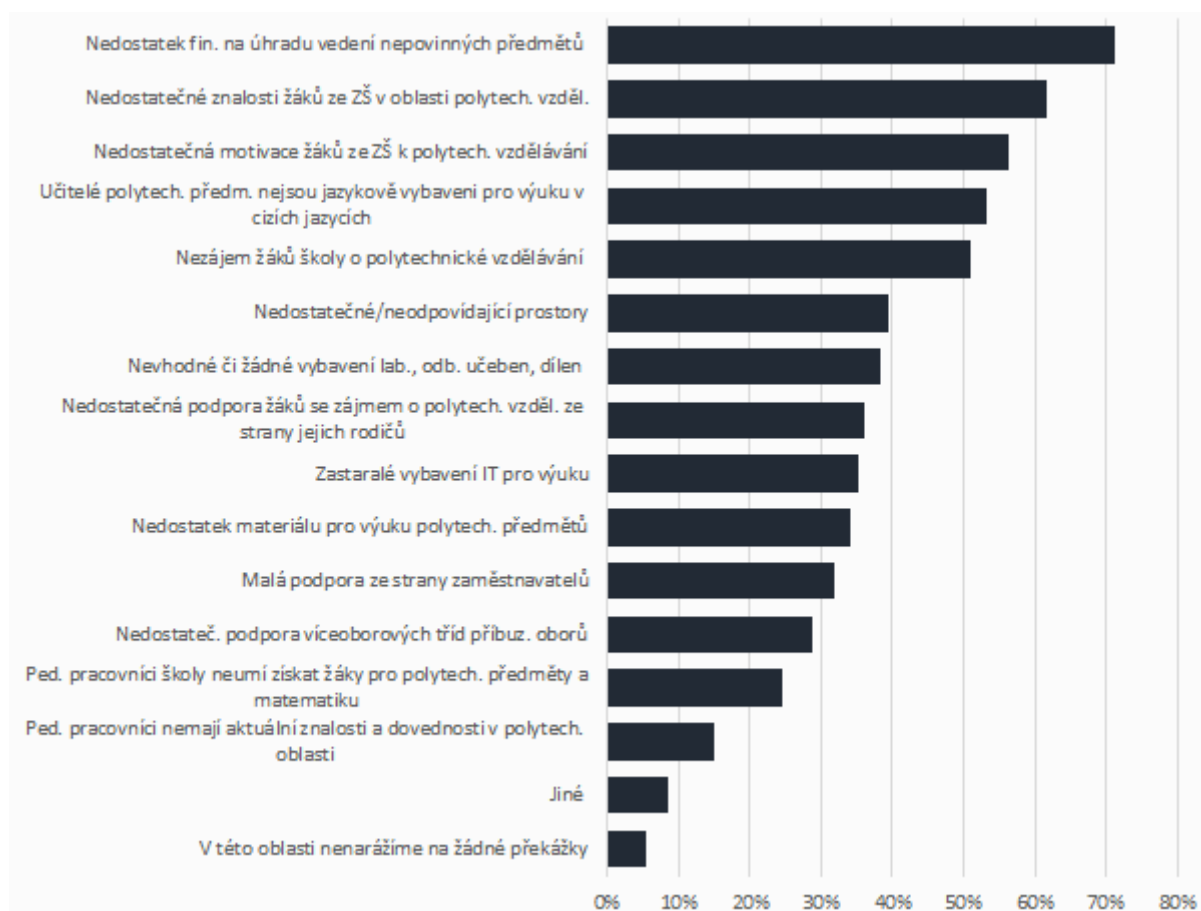
Pořádání motivačních akcí pro žáky ZŠ se věnuje menší část gymnázií, současně, ve srovnání s ostatními prioritami, nepřikládají těmto aktivitám vysokou důležitost.

3.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Při analýze překážek, na které školy narážejí při snaze podporovat polytechnické vzdělávání, se jako největší překážka jeví nedostatek finančních prostředků na úhradu vedení nepovinných předmětů (71 % škol). To je také vysvětlením pro nízký podíl škol realizujících nepovinnou výuku. Další velmi významný problém školy vnímají především v souvislosti se svými žáky. Na 62 % uvedlo, že žáci ze ZŠ nemají dostatečné znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání, 56 % škol uvedlo, že žáci nejsou k polytechnickému vzdělávání dostatečně motivováni a 51 % škol sdělilo, že žáci o tuto oblast nemají zájem. Problémem 51 % škol je i nedostatečná jazyková vybavenost pedagogů pro výuku v cizích jazycích. Střední a vyšší odborné školy upozorňují na neodpovídající prostory (39 %), na nevhodné či žádné vybavení odborných učeben a dílen (38 %), zastaralé IT vybavení pro výuku (35 %) a na nedostatek materiálu pro výuku polytechnických předmětů (34 %).

Části škol se nedostává dostatečné podpory polytechnického vzdělávání, a to strany rodičů vůči žákům se zájmem o polytechnické obory (36 %) i ze strany zaměstnavatelů (32 %). V relativně menší míře se školy stěžují na nedostatečnou podporu víceoborových tříd příbuzných oborů (29 %). Dále uvádějí, že pedagogičtí pracovníci školy si neumí získat žáky pro polytechnické předměty a matematiku (24 %) a také nemají aktuální znalosti a dovednosti v polytechnické oblasti (15 %). Pouze 5 % škol v této oblasti na žádné problémy nenaráží.

Graf 24: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory polytechnického vzdělávání

Z pohledu dle typu školy (viz. Příloha 11) v rámci podpory polytechnického vzdělávání **SOU** a **SOŠ** nejčastěji narážejí na nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (70 % SOU a 81 % SOŠ), nedostatečnou motivaci žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (70 % SOU a 66 % SOŠ) a nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání (68 % SOU, 72 % SOŠ). Také **VOŠ** nejčastěji zmiňovanými překážkami jsou nedostatek financí na vedení nepovinných předmětů (71 %), nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání a nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání (obojí 53 %).

Většina **gymnázia** (91 %) se shoduje v tom, že hlavním problémem je nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů. Další překážky rozvoje polytechnického vzdělávání vidí v nedostatečných znalostech žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání a v nedostatečné jazykové vybavenosti učitelů polytechnických předmětů pro výuku v cizích jazycích (obojí 65 %).

Pro **praktické školy** největšími překážkami jsou malá podpora ze strany zaměstnavatelů, také malá podpora žáků se zájmem o polytechnické vzdělávání ze strany rodičů a nedostatek materiálu pro výuku polytechnických předmětů (vše 38 %). Další problémy spatřují v tom, že vzdělávají žáky se SVP.

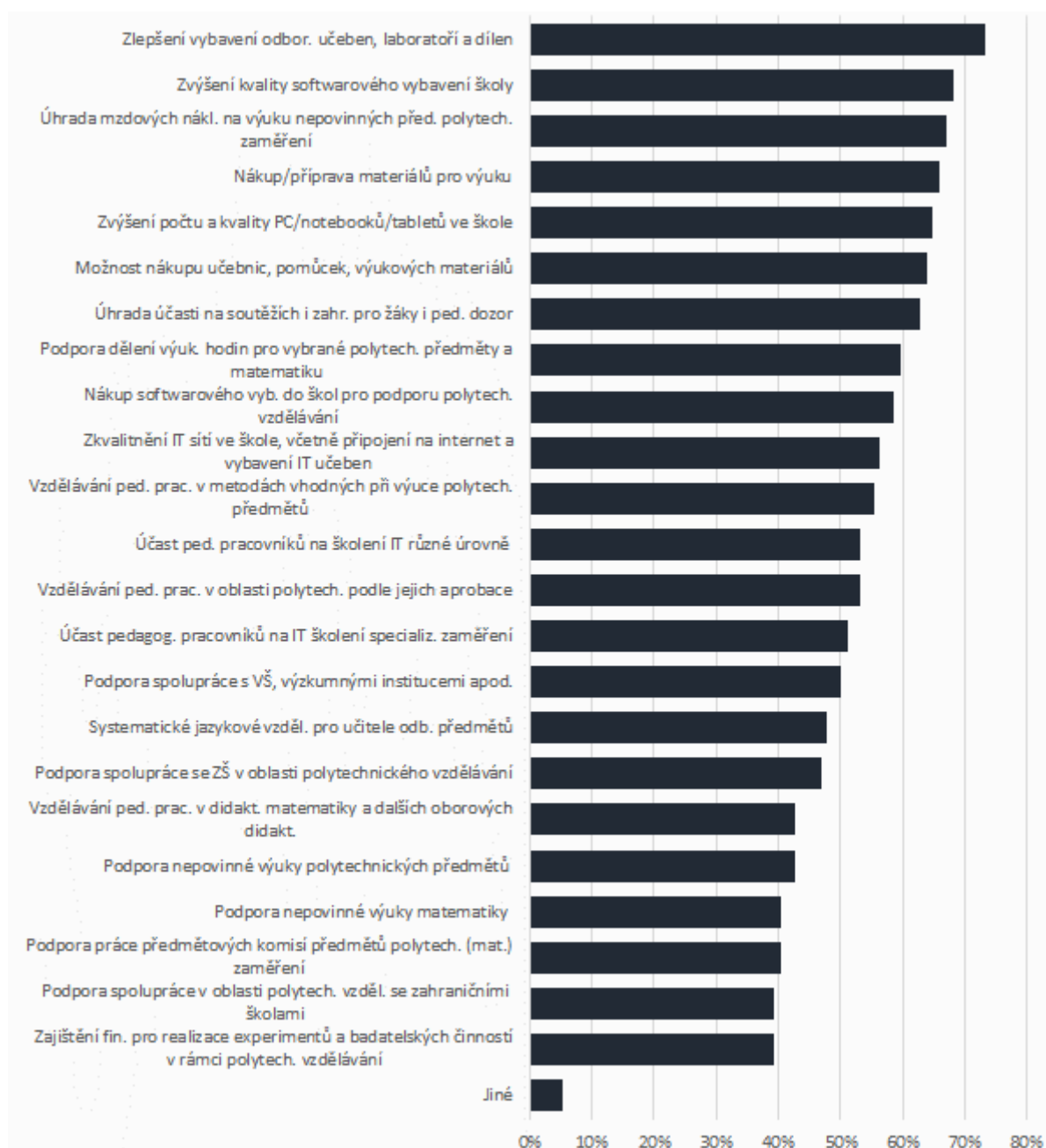
3.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

K opatřením, která by školám Jihočeského kraje nejvíce pomohla v oblasti podpory polytechnického vzdělávání, patří zvýšení zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen (73 %), zvýšení kvality softwarového vybavení škol (68 %), úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (67 %) a nákup a přípravu materiálů pro výuku (66 %). Školy dále navrhuji zvýšení počtu a kvality PC, notebooků a tabletů ve škole (65 %), mít možnost nákupu učebnic,

pomůcek, výukových materiálů (64 %) a úhrady účasti na soutěžích pro žáky i pedagogický dozor (63 %).

Celkem 60 % škol se vyjádřilo kladně k děleným výukovým hodinám pro vybrané polytechnické předměty a matematiku. Značný podíl škol uvádí řadu dalších opatření: nákup softwarového vybavení do škol pro podporu polytechnického vzdělávání (59 %) a potřebu zkvalitnění IT sítí ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben (56 %). Školy upozorňují na několik opatření týkajících se vzdělávání pedagogických pracovníků, a to potřebu vzdělávání v metodách vhodných při výuce polytechnických předmětů a odborného výcviku (55 %), dále účasti pedagogických pracovníků na školení IT různé úrovně (53 %), potřebu vzdělávat pedagogy v oblasti polytechniky podle jejich aproby (53 %), dále jejich účasti na IT školení specializ. zaměřením (51 %) a systematické jazykové vzdělávání pro učitele odborných předmětů (48 %).

Graf 25: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory polytechnického vzdělávání

Polovina škol navrhuje rozšířit spolupráci s VŠ, výzkumnými institucemi apod. a 47 % spolupráci se ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání. V menší míře doporučují vzdělávání pedagogických pracovníků v didaktice matematiky a dalších oborových didaktikách (43 %). Pro školy je důležitá i podpora nepovinné výuky polytechnických předmětů (43 %), nepovinné výuky matematiky (40 %), také podpora práce předmětových komisí předmětů polytechnického zaměření (40 %) a spolupráce v oblasti polytechnického vzdělávání se zahraničními školami (39 %). Zhruba 39 % škol by ocenilo zajištění financí pro realizaci experimentů a badatelských činností v rámci polytechnického vzdělávání.

Z hlediska typu školy (viz. Příloha 12) jsou v rámci **SOU** a **SOŠ** nejčastěji navrhovaným opatřením zlepšení vybavení odborných učeben (92 % SOU, 79 % SOŠ). SOU by dále nejvíce pomohl nákup a příprava materiálů pro výuku a možnost nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů (obojí 73 %). SOŠ dále zmiňují zvýšení kvality softwarového vybavení školy (79 %) a úhradu mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (74 %).

VOŠ nejčastěji uvádějí potřebu zvýšení kvality softwarového vybavení školy a úhrady účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor (obojí 76 %). Dále pak navýšit počet a kvalitu počítačů ve škole a vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (obojí 71 %).

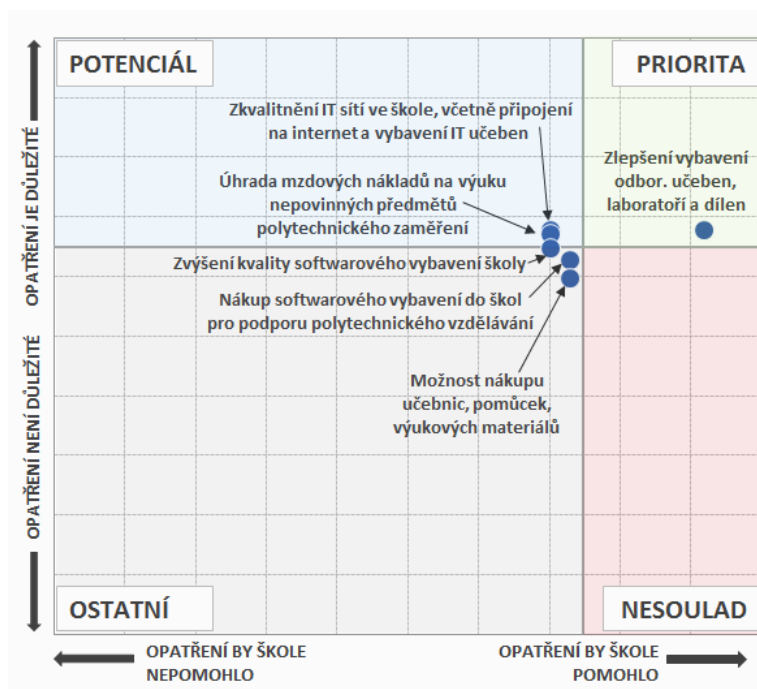
Gymnáziím by nejvíce pomohla Podpora spolupráce s VŠ, výzkumnými institucemi apod. (91 %) a úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů (87 %), dále nákup a příprava materiálů pro výuku a zvýšení počtu a kvality počítačů ve škole (obojí 73 %).

Praktickým školám by v dosažení jejich cílů v oblasti podpory polytechnického vzdělávání nejvíce pomohl nákup a příprava materiálu (63 %) a polovině z nich i možnost nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů a účast pedagogických pracovníků na školení IT různé úrovně.

3.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

V oblasti podpory polytechnického vzdělávání by středním odborným učilištím nejvíce pomohlo zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (92 %). Až s větším odstupem školy uvedly další opatření: nákup a příprava materiálů pro výuku (73 %), možnost nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů (také 73 %), zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben, zvýšení kvality softwarové vybavení školy a potřebu úhrady účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor (vše 70 %).

Graf 26: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

Zájem o opatření, která by napomohla rozvoji polytechnické výuky, úzce souvisí s prioritními aktivitami. Hlavní prioritou středních odborných učilišť je zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku. SOU toto opatření uvedly v největší míře a přisuzují tomuto opatření i vysokou důležitost.

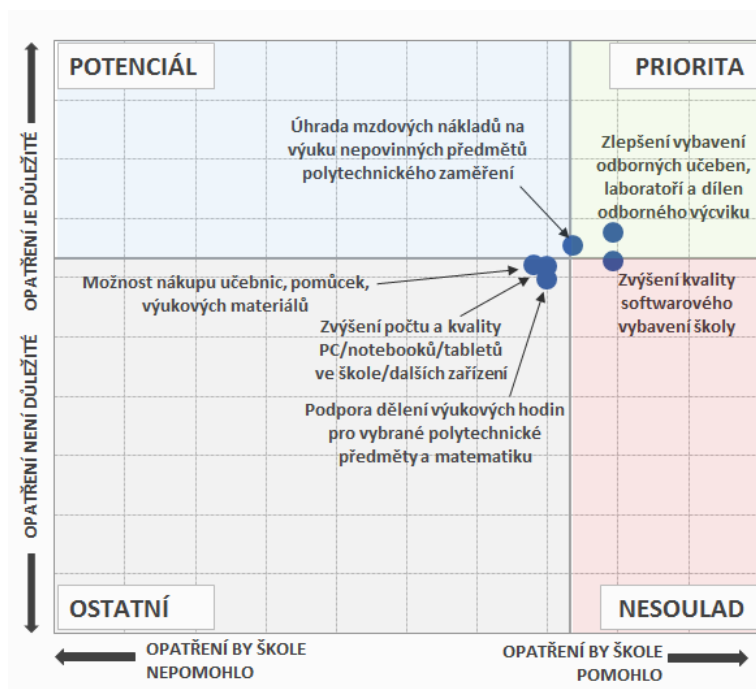
Ize zařadit především zvýšení kvality softwarového vybavení školy a zvýšení počtu a kvality počítačů na škole.

Požadavek na zkvalitnění IT sítí ve škole, včetně připojení na internet

a vybavení IT učeben a potřebu úhrady účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor, uvádí o něco méně škol, ale současně přisuzují jim značnou důležitost. Představují pro SOU v oblasti podpory rozvoje polytechnického vzdělávání určitý potenciál. V některých případech může představovat potenciál i zvýšení kvality softwarové vybavení školy.

V souvislosti s překážkami v oblasti podpory polytechnického vzdělávání, které zmínili střední odborné školy, by rozvoji polytechnické výuky mohlo pomoci především zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku a zvýšení kvality softwarového vybavení školy (obojí 79 %). SOŠ dále uvádějí potřebu úhrady mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (74 %), nutnost zvýšení počtu a kvality PC, notebooků a tabletů ve škole (69 %), podporu dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku (také 69 %) a možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (68 %).

Graf 27: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

Pokud bychom v souvislosti s navrhovanými opatřeními zohlednili také důležitost sledovaných opatření, stává se prioritou zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku. Toto opatření školy zmiňují nejčastěji a přisuzují mu i nejvyšší důležitost.

Za částečnou prioritu SOŠ lze zařadit i zvýšení kvality softwarového vybavení školy, protože ji uvedlo hodně škol a současně ji hodnotí jako poměrně důležitou.

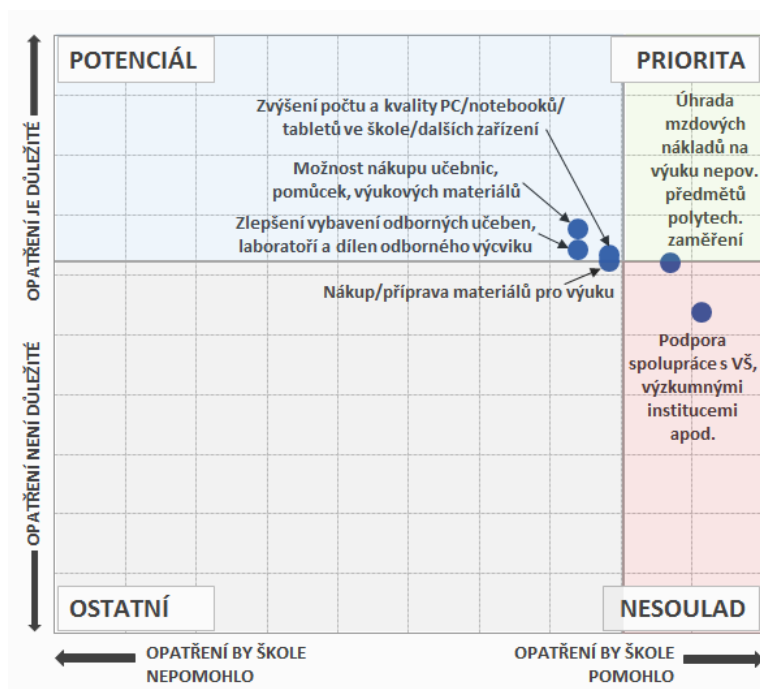
Prostor pro další rozvoj podpory polytechnického vzdělávání může

přinést úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření - důležitost tohoto opatření je ve srovnání s ostatními sledovanými položkami nadprůměrná.

Zvýšení počtu a kvality počítačů ve škole, podporu dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku a možnost nákupu učebnic a výukových materiálů uvádí už menší podíl škol a považují je za podprůměrně důležité.

Z hlediska opatření, která by gymnáziím pomohla k dosažení jimi zvoleného cíle v oblasti podpory polytechnického vzdělávání, nevíce škol navrhuje podpořit spolupráci s VŠ, výzkumnými institucemi apod. (91 %) a úhradu mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (87 %). Gymnázia by dále uvítali zvýšení počtu a kvality PC, notebooků, tabletů, nebo dalších zařízení ve škole (85 %) a možnost nákupu a přípravy materiálů pro výuku (78 %). Dále by gymnáziím pomohlo zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku a možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (obojí 74 %).

Graf 28: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Pro gymnázia je prioritou úhrada mzdových nákladů pro výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření – vyplývá tak z hodnocení hlediska důležitosti i deklarované potřeby jednotlivých opatření, přičemž tomuto opatření přisuzují relativně vyšší důležitost.

Potenciál je obsažen v možnosti nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů a v zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku – přestože tyto opatření nejsou školami tak často zmiňována, důležitost těchto opatření je nadprůměrná.

Částečný potenciál je obsažen i ve zvýšení počtu a kvality PC, notebooků, tabletů, nebo dalších zařízení ve škole a v nákupu a přípravě materiálů pro výuku.

Nejčastěji gymnázii zmiňovanému opatření, což je podpora spolupráce s VŠ, výzkumnými institucemi apod. – přisuzují gymnázia podprůměrnou důležitost, čímž se toto opatření dostává do jistého nesouladu mezi četností deklarované potřeby a ji přisuzované důležitosti.

3.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora polytechnického vzdělávání“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpory polytechnického vzdělávání* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory polytechnického vzdělávání*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory polytechnického vzdělávání*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav podpory polytechnického vzdělávání na SOU

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (86 % škol)	Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (73 % škol)	Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (70 % škol)	úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4
Jsme ochotni realizovat pro ZŠ motivační akce (práci v dílnách, pokusy, semináře apod.) na podporu zájmu žáků ZŠ o polytechnické vzdělávání. (65 % škol)	Vybavení a prostory, které máme, ještě nejsou zcela odpovídající. (62 % škol)	Snažíme se spolupracovat se ZŠ v regionu a umožňujeme jim využívat naše dílny či laboratoře. (54 % škol)	
Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (62 % škol)			

Činnosti, které SOU v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizují	Překážky, na něž SOU při realizaci těchto činností narážejí	Opatření, která by SOU pomohla ke stanoveným cílům
- Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka apod. (70 % škol) - Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod. (68 % škol) - Motivační akce pro žáky ZŠ (68 % škol) - Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (54 % škol) - Spolupráce se ZŠ – využití laboratoří, dílen, mediálních laboratoří (51 % škol) - Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření (35 % škol)	- Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (70 % škol) - Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (70 % škol) - Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (68 % škol) - Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích (65 % škol) - Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání (59 % škol) - Nedostatečná podpora žáků se zájmem o polytechnické vzdělávání ze strany jejich rodičů (51 % škol) - Nedostatečná podpora víceoborových tříd příbuzných oborů (51 % škol)	- Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (včetně středisek pracovního vyučování, školních provozů a statků, center polytechnického vzdělávání apod.) (92 % škol) - Nákup/příprava materiálů pro výuku (73 % škol) - Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (73 % škol) - Zvýšení kvality softwarového vybavení školy (70 % škol) - Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (70 % škol) - Zkvalitnění IT sítě ve škole, včetně připojení na internet a vybavení IT učeben (70 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje podpory polytechnického vzdělávání stanovila SOU

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (86 % škol)	Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (81 % škol)	úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4
Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (81 % škol)	Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (78 % škol)	
Jsme ochotni realizovat pro ZŠ motivační akce (práci v dílnách, pokusy, semináře apod.) na podporu zájmu žáků ZŠ o polytechnické vzdělávání. (76 % škol)	Vybavení a prostory, které máme, ještě nejsou zcela odpovídající. (70 % škol)	Snažíme se spolupracovat se ZŠ v regionu a umožňujeme jim využívat naše dílny či laboratoře. (70 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory polytechnického vzdělávání na SOŠ

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (81 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (74 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (60 % škol)

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (57 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (53 % škol)

Jsmo ochotni realizovat pro ZŠ motivační akce (práci v dílnách, pokusy, semináře apod.) na podporu zájmu žáků ZŠ o polytechnické vzdělávání. (49 % škol)

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizují

- Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka apod. (81 % škol)
- Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod. (74 % škol)
- Motivační akce pro žáky ZŠ (62 % škol)
- Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru (57 % škol)
- Spolupráce se ZŠ – využití laboratoří, dílen, mediálních laboratoří (47 % škol)
- Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření (40 % škol)

Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (81 % škol)
- Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (72 % škol)
- Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (66 % škol)
- Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích (64 % škol)
- Nezáměr žáků školy o polytechnické vzdělávání (60 % škol)
- Zastaralé vybavení IT pro výuku (43 % škol)
- Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod. (43 % škol)

Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům

- Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (včetně středisek pracovního vyučování, školních provozů a statků, center polytechnického vzdělávání apod.) (79 % škol)
- Zvýšení kvality softwarového vybavení školy (79 % škol)
- Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (74 % škol)
- Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních (70 % škol)
- Podpora dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku (70 % škol)
- Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (68 % škol)
- Úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor (68 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje podpory polytechnického vzdělávání stanovily SOŠ

Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (83 % škol)

Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (79 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (79 % škol)

Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (77 % škol)

Usilujeme o vzájemné obsahové propojení výuky polytechnických předmětů a funkční provázání této výuky s výukou matematiky. (68 % škol)

Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (64 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory polytechnického vzdělávání na gymnáziích

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (87 % škol)	Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (83 % škol)	úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4
Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (78 % škol)	Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (74 % škol)	
Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (70 % škol)	Usilujeme o vzájemné obsahové propojení výuky polytechnických předmětů a funkční provázání této výuky s výukou matematiky. (65 % škol)	

Činnosti, které gymnázia v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizují	Překážky, na něž gymnázia při realizaci těchto činností narážejí	Opatření, která by gymnáziím pomohla ke stanoveným cílům
- Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod. (96 % škol) - Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze, projektová výuka apod. (91 % škol) - Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření (83 % škol) - Individuální práce se žáky s mimořádným zájmem o polytechniku (74 % škol) - Cílená příprava žáků ke studiu polytechnických oborů na VŠ (65 % škol) - Motivační akce pro žáky ZŠ (57 % škol)	- Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů (91 % škol) - Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání (65 % škol) - Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích (65 % škol) - Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání (52 % škol) - Nedostatek materiálu pro výuku polytechnických předmětů (52 % škol) - Nedostatečné/neodpovídající prostory (48 % škol) - Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod. (48 % škol)	- Podpora spolupráce s VŠ, výzkumnými institucemi apod. (91 % škol) - Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření (87 % škol) - Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních (78 % škol) - Nákup/příprava materiálů pro výuku (78 % škol) - Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku (včetně středisek pracovního vyučování, školních provozů a statků, center polytechnického vzdělávání apod.) (74 % škol) - Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů (74 % škol) - Úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor (74 % škol) - Podpora dělení výukových hodin pro vybrané polytechnické předměty a matematiku (74 % škol)

Cíle, které si v rámci rozvoje podpory polytechnického vzdělávání stanovila gymnázia

Pozornost věnujeme také výuce matematiky, která je pro technické vzdělávání nezbytná. (91 % škol)	Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP oborů, které vyučujeme. (87 % škol)	úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4
Důraz je kladen na to, aby ve výuce byly využívány různé metody (např. skupinová práce, projektová výuka, laboratorní cvičení, exkurze, praxe či odborný výcvik ve firmách). (87 % škol)	Škola se snaží rozvíjet znalosti a dovednosti žáků, které jsou součástí polytechnického vzdělávání. (83 % škol)	
Usilujeme o vzájemné obsahové propojení výuky polytechnických předmětů a funkční provázání této výuky s výukou matematiky. (83 % škol)	Zapojujeme žáky do soutěží orientovaných do oblasti polytechnického vzdělávání či soutěží odborných dovedností. (78 % škol)	

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-8 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Příloha 5: Současná úroveň podpory polytechnického vzdělávání
a předpokládaný posun – podle typu školy*

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=37)	Průměrná úroveň	38%	+ 19%
	Základní úroveň	86%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	55%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	47%	+ 20%
	Nejvyšší úroveň	21%	+ 23%
SOŠ (N=53)	Průměrná úroveň	36%	+ 19%
	Základní úroveň	81%	+ 2%
	Mírně pokročilá úroveň	50%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	43%	+ 21%
	Nejvyšší úroveň	21%	+ 21%
Gymnázium (N=23)	Průměrná úroveň	50%	+ 16%
	Základní úroveň	83%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	53%	+ 8%
	Pokročilá úroveň	56%	+ 15%
	Nejvyšší úroveň	43%	+ 21%
VOŠ (N=17)	Průměrná úroveň	40%	+ 13%
	Základní úroveň	88%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	49%	+ 4%
	Pokročilá úroveň	44%	+ 15%
	Nejvyšší úroveň	31%	+ 16%
Praktická škola (N=8)	Průměrná úroveň	15%	+ 5%
	Základní úroveň	88%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	22%	+ 9%
	Pokročilá úroveň	21%	+ 0%
	Nejvyšší úroveň	3%	+ 8%

*Příloha 6: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory polytechnického vzdělávání aktivně podílejí –
podle typu školy*

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Součástí výuky polytech. předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze apod.	26	70%	70	74%
	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	25	68%	65	69%
	Motivační akce pro žáky ZŠ	25	68%	51	54%
SOŠ (N=53)	Součástí výuky polytech. předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze apod.	43	81%	70	74%
	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	39	74%	65	69%
	Motivační akce pro žáky ZŠ	33	62%	51	54%
Gymnázium (N=23)	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	22	96%	65	69%
	Součástí výuky polytech. předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze apod.	21	91%	70	74%
	Spolupráce s VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	19	83%	41	44%
VOŠ (N=17)	Součástí výuky polytech. předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze apod.	13	76%	70	74%
	Zapojení žáků do soutěží/olympiád apod.	12	71%	65	69%
	Motivační akce pro žáky ZŠ	10	59%	51	54%
Praktická škola (N=8)	Příprava výukových materiálů pro výuku polytechnického charakteru	5	63%	48	51%
	Součástí výuky polytech. předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, exkurze apod.	3	38%	70	74%
	Spolupráce se ZŠ – využití laboratoří, dílen, mediálních laboratoří	3	38%	33	35%

Příloha 7: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory polytechnického vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	26	70%	67	71%
	Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	26	70%	53	56%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	25	68%	58	62%
SOŠ (N=53)	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	43	81%	67	71%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	38	72%	58	62%
	Nedostatečná motivace žáků ze ZŠ k polytechnickému vzdělávání	35	66%	53	56%
Gymnázium (N=23)	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	21	91%	67	71%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	15	65%	58	62%
	Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v cizích jazycích	15	65%	50	53%
VOŠ (N=17)	Nedostatek financí na úhradu vedení nepovinných předmětů	12	71%	67	71%
	Nedostatečné znalosti žáků ze ZŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	9	53%	58	62%
	Nezájem žáků školy o polytechnické vzdělávání	9	53%	48	51%
Praktická škola (N=8)	Nedostatečná podpora žáků se zájmem o polytechnické vzdělávání ze strany jejich rodičů	3	38%	34	36%
	Nedostatek materiálu pro výuku polytechnických předmětů	3	38%	32	34%
	Malá podpora ze strany zaměstnavatelů	3	38%	30	32%
	Jiné : vzdělávání žáků se SVP	3	38%	8	9%

Příloha 8: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory polytechnického vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku	34	92%	69	73%
	Nákup/příprava materiálů pro výuku	27	73%	62	66%
	Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů	27	73%	60	64%
SOŠ (N=53)	Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku	42	79%	69	73%
	Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	42	79%	64	68%
	Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření	39	74%	63	67%
Gymnázium (N=23)	Podpora spolupráce s VŠ, výzkumnými institucemi apod.	21	91%	47	50%
	Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů polytechnického zaměření	20	87%	63	67%
	Nákup/příprava materiálů pro výuku	18	78%	62	66%
	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních	18	78%	61	65%
VOŠ (N=17)	Zvýšení kvality softwarového vybavení školy	13	76%	64	68%
	Úhrada účasti na soutěžích i zahraničních pro žáky i pedagogický dozor	13	76%	59	63%
	Zlepšení vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen odborného výcviku	12	71%	69	73%
	Zvýšení počtu a kvality PC/notebooků/tabletů ve škole/dalších zařízeních	12	71%	61	65%
Praktická škola (N=8)	Nákup/příprava materiálů pro výuku	5	63%	62	66%
	Možnost nákupu učebnic, pomůcek, výukových materiálů	4	50%	60	64%
	Účast pedagogických pracovníků na školení IT různé úrovně	4	50%	50	53%

4 Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě v Jihočeském kraji

V rámci projektu P-KAP je oblast kompetencí k iniciativě, kreativitě a podnikavosti chápána v nejširším slova smyslu, tedy ve smyslu proaktivního přístupu jedince ke svému uplatnění na trhu práce i v rámci občanského života. Správné uchopení těchto kompetencí vede k zajištění potřeby seberealizace (při využití silných stránek jedince).

Podpora rozvoje těchto kompetencí se dá shrnout pod pojem výchova k podnikavosti (dále VkP), používaný i odbornou veřejností. Tuto podporu lze chápat jako **výchovu k podnikavosti zahrnující všechny výukové metody, jež směřují k posílení podnikatelských přístupů a postupů, znalostí a dovedností.**

S výchovou k podnikavosti je pak také spojen pojem „**podnikavý člověk**“, kterého lze definovat jako: osobu aktivně hledající příležitosti, jež umí také využít (nikoliv však zneužít). Ty pak může uplatnit jak v roli podnikatele, ale i jako kvalitní zaměstnanec.

Podnikavost a související kompetence tedy vycházejí z podnikatelských přístupů, lze je však uplatnit nejen v komerční sféře, ale také v neziskovém sektoru a v občanském životě. Z tohoto pohledu je součástí VkP nauka o podnikání (vč. problematiky etiky v podnikání) a také oblast společenské odpovědnosti (z pohledu firmy, sociálních projektů i z pohledu jednotlivce, tj. ve smyslu dobrovolnictví).

Zejména se však v rámci VkP jedná o rozvoj určitých kompetencí, které by se daly nazvat „podnikavé“ a jsou rozvíjeny v rámci těchto témat:

- vidění příležitostí – tj. schopnost vyhledávat, kriticky hodnotit příležitosti,
- iniciativa a aktivita – tj. schopnost využívat příležitosti, aktivně přicházet s nápady a realizovat je,
- kreativní myšlení a tvořivost – tj. schopnost rozvíjet nápady,
- strategické řízení – tj. kombinační schopnosti, schopnost zpracovat nápady do podoby záměrů, dlouhodobě plánovat, schopnost předvídat,
- týmová práce – tj. leadership a schopnost práce v týmu,
- flexibilita – tj. schopnost přizpůsobovat se změnám,
- vytrvalost a smysl pro zodpovědnost,
- schopnost přijímat riziko,
- finanční gramotnost – tj. schopnost vidět věci i ve finančních souvislostech.

Podle závěrů Evropské komise definovaných ve strategii Evropa 2020 **musí mít do konce roku 2020 každý žák počátečního vzdělávání praktickou zkušenost s VkP.** Prováděcím opatřením evropského cíle v ČR by mělo být **začlenění VkP plošně do výuky středních a vyšších odborných škol.** Právě uchopení podnikavosti jako klíčové kompetence dává dobrý základ pro rozvinutí výchovy k podnikavosti v rámci celé školy a většiny předmětů. Na nejvyšší úrovni pak podnikavost „proroste“ do celé **kultury školy**, kdy ji většina učitelů vědomě rozvíjí v rámci svých předmětů.

Pro začlenění podnikavosti do výuky je zapotřebí zejména **vzdělávání pedagogů a jejich pozitivní motivace k rozšíření praktické výuky**, která bude zajímavější a lépe přijatelná ze strany žáků a studentů.

Doporučujeme, aby **na každé škole** byl ustanoven **jeden pracovník**, který bude VkP zaštiťovat, bude se seznamovat s aktuálními informacemi a ty předávat dál ostatním učitelům. Tímto pracovníkem nemusí nezbytně být vyučující ekonomických předmětů. Vhodnou osobou je například vyučující, který má osobní zkušenost s podnikáním, či vyučující, který organizuje školní i mimoškolní aktivity. Tato role

může být také dána koordinátorovi spolupráce škol a firem či kariérovému poradci, na jehož oblast VcP úzce navazuje. V některých případech může být vhodnou osobou i aktivní rodič.

Na národní úrovni je zapotřebí vybudovat metodickou podporu a bázi znalostí, aby měli učitelé z čeho čerpat nové znalosti a dovednosti spojené s rozvojem podnikavosti a mohli kvalitně pracovat s žáky a studenty. V optimální variantě by měla vzniknout Národní strategie VcP.

V rámci volnočasových aktivit nebo dalších aktivit školy souvisejících s odborným vzděláváním by měli mít žáci **možnost vyzkoušet si podnikání v praxi**. K tomu slouží např. akcelerační a start-up programy či inkubátory, jejichž síť by měla být přístupná také pro středoškoláky. Cílem by v tomto směru mělo být hlavně praktické vzdělávání. Zde je třeba konstatovat, že některé aktivity, které se na většině škol dějí formou vyučovacích předmětů, mohou být zařazeny i jako **předmět volitelný či nepovinný** (fiktivní firmy, JA firmy, ad.)

Hlavní zjištění

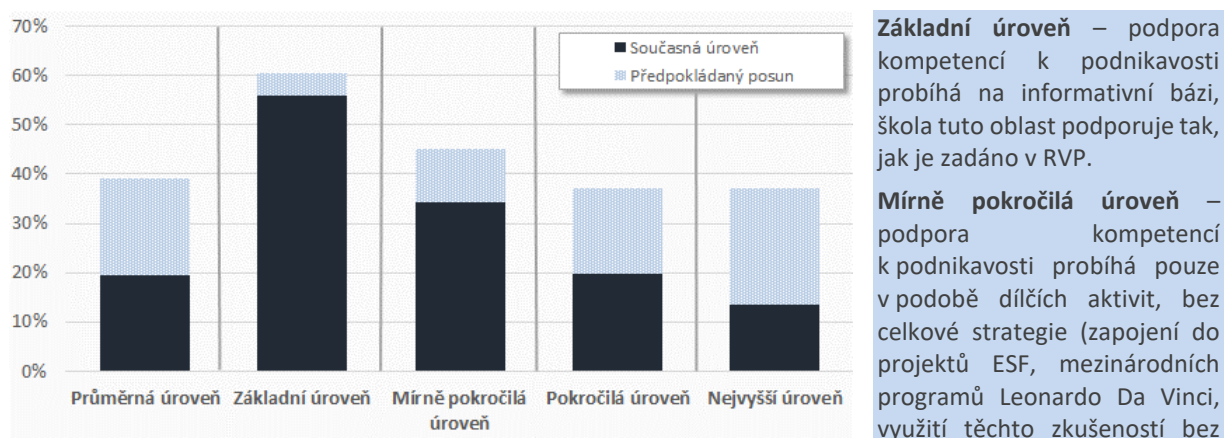
- Podporu kompetencí k podnikavosti rozvíjí většina škol pouze na základní úrovni a v rámci zadání RVP, případně vyvíjejí činnosti na mírně pokročilé úrovni – podpora podnikavosti probíhá v podobě dílčích aktivit, nad rámec RVP. Školy mají však zájem tuto oblast dále rozvíjet. Výrazný posun lze očekávat v rámci pokročilé úrovně – školy mají zájem systematicky rozvíjet podporu kompetencí k podnikavosti – a nejvyšší úrovně, kdy je podpora kompetencí k podnikavosti jednou z priorit školy (s výjimkou praktických škol a konzervatoří).
- Školy se v rámci této oblasti zaměřují především na to, aby naučily žáky myslet kriticky a inovativně (především SOU, SOŠ a gymnázia) a na výchovu k podnikavosti v rámci všeobecného (gymnázia a praktické školy) a odborného vzdělávání (SOU, SOŠ a VOŠ). Školy dále realizují projektové vyučování podněcující kreativní uvažování (především SOU, SOŠ a konzervatoře) a začleňují ekonomické aspekty do výuky v neekonomických předmětech (s výjimkou praktických škol). Na SOŠ, VOŠ a praktických školách získávají pedagogové velmi často informace i podněty ke vzdělávání k podnikavosti a využívají je ve výuce a VOŠ také velmi často realizují návštěvy podnikatelů ve výuce.
- Školy se nejčastěji setkávají s překážkami v souvislosti s nedostatkem finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo výuku (tento problém je často zmiňován bez ohledu na zaměření školy). Dalším velmi často zmiňovaným problémem je malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení a projekty (tento problém je velmi často zmiňován v rámci všech typů škol s výjimkou gymnázií) a malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci (platí především pro SOU, SOŠ a praktické školy). Gymnázia, konzervatoře a praktické školy mají dále také problém s nedostatkem výukových materiálů, pomůcek a metodik. VOŠ a gymnázia se dále potýkají také s malým zájmem pedagogů o podporu podnikavosti.
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou především: přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (především SOU, SOŠ, VOŠ a gymnázií), podpora školních projektů (toto opatření zdůrazňují všechny typy škol) a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (taktéž zdůrazňují všechny typy škol).

4.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

V rámci podpory kompetencí k podnikavosti školy nejčastěji vykonávají činnosti, jež je možné zařadit do základní úrovně, tedy tak, jak je zadáno v RVP, nebo do mírně pokročilé úrovně, kdy podpora podnikavosti probíhá zejména na základě zapojení škol do projektů ESF nebo jiných projektů. V rámci základní úrovně vykonávají střední a vyšší odborné školy více než polovinu činností (56 %), v rámci mírně pokročilé úrovně pak v současnosti realizují více než třetinu činností (34 %) a v rámci pokročilé úrovně 20 % činností. Nejmenší podíl aktivit (13 %) je školami vykonáván v rámci nejvyšší úrovně. Na této úrovni se systematický rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti stává jednou z priorit školy.

Školy nejčastěji plánují rozvoj aktivit na nejvyšší úrovni (předpokládaný posun o 24 %). O něco méně výrazný posun (o 18 %) lze předpokládat u činností spadajících do pokročilé úrovně. V rámci mírně pokročilé úrovně by do budoucna, podle odpovědí škol, měl být zaznamenán posun o 11 % a jen k velice nízkému posunu (o 5 %) by podle vyjádření škol mělo dojít v případě činností vázaných na základní úroveň.

Graf 29: Současná úroveň podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě a předpokládaný posun

Pokročilá úroveň – systematický a aktivní rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti (škola spolupracuje s celorepublikovými iniciativami na podporu podnikavosti – CEFIF, spoluúčast na projektech na celostátní nebo krajské úrovni, pravidelné využívání informací a podnětů k rozvoji oblasti).

Nejvyšší úroveň – systematický rozvoj podpory kompetencí k podnikavosti je jednou z priorit školy, pro oblast je vyčleněn pracovník školy, který se stará o aktivity podporující podnikavost a koordinaci učitelů; je doplňováno dalšími dílčími aktivitami (projektové dny, konzultace a exkurze, aktivní zapojení žáků do vedení vyučování, kooperace s podnikateli z okolí).

Pokud se zaměříme na jednotlivé typy škol (viz. Příloha 5), na **SOU a SOŠ** nejintenzivněji probíhá podpora kompetencí k podnikavosti pouze na základní úrovni dle zadání RVP (57 % SOU, 53 % SOŠ) nebo formou dílčích aktivit bez celkové strategie (41 % SOU i SOŠ). U SOU i SOŠ je nicméně patrný zájem o systematické rozvíjení kompetencí k podnikavosti na nejvyšší úrovni. **VOŠ** podporují podnikavost v rámci základní úrovně (44 %) i v rámci dílčích aktivit, bez celkové strategie (mírně pokročilá úroveň – 43 %), případně mají na VOŠ zpracovanou celkovou koncepci a strategii rozvoje podnikavosti (pokročilá úroveň – 25 %). Největší rozvoj aktivit plánují v oblasti systematického rozvoje podobory kompetencí k podnikavosti, tj. na nejvyšší úrovni (předpokládaný posun o 23 %).

Podpora kompetencí k podnikavosti probíhá na většině **gymnází** pouze ve své základní podobě, v rámci RVP (základní úroveň – 63 %). Předpokládaný posun je v případě gymnází výraznější na nejvyšší úrovni (předpokládaný posun o 28 %).

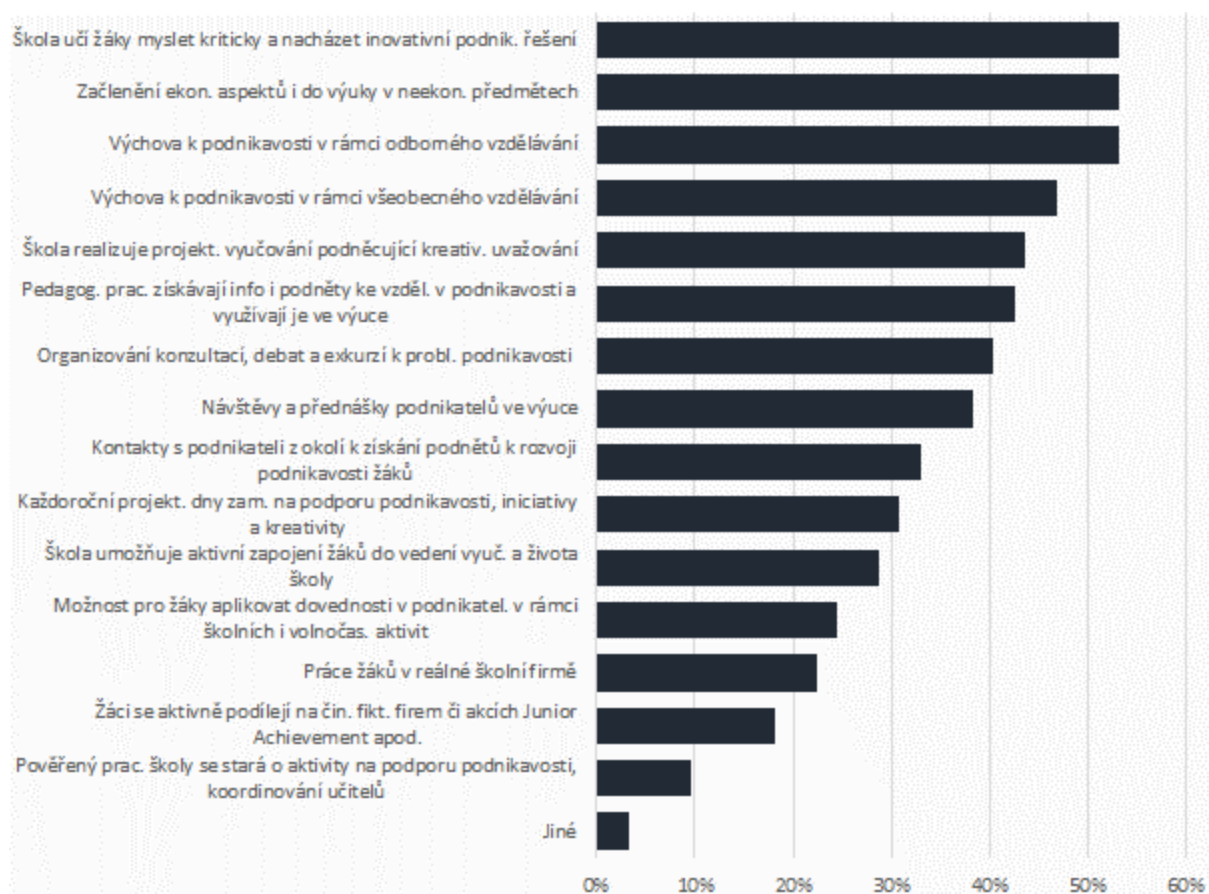
Konzervatoř vyvíjí činnost zejména na základní úrovni (50 %). Výrazný posun lze v případě konzervatoří očekávat na základní úrovni (o 50 %) a na úrovni mírně pokročilé (o 17 %). **Praktické školy** realizují činnosti, jež spadají také především do základní úrovně (69 %) a mají pouze malý zájem o další rozvíjení podnikavosti.

4.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

Z hlediska aktivit, které v rámci podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě realizují, školy nejčastěji zahrnují určité podněty a podporu těchto kompetencí přímo do výuky, zejména učí žáky kriticky myslet a nacházet inovativní podnikatelská řešení (53 %) a začleňují ekonomické aspekty do výuky neekonomických předmětů (53 %). Další část škol se zaměřuje na výchovu k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (53 %) nebo v rámci všeobecného vzdělávání (47 %). Ve 43 % škol pedagogové získávají informace a podněty ke vzdělávání v oblasti podnikavosti a využívají je ve výuce.

Školy realizují i konkrétní aktivní kroky, které spočívají organizování různých akcí nebo zapojení dalších subjektů do výuky. Zejména se jedná o realizaci projektového vyučování, které podněcuje kreativní uvažování žáků (44 %), organizaci konzultací, debat a exkurzí k problematice podnikavosti (40 %), dále návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce (38 %).

Graf 30: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory kompetencí k podnikavosti aktivně podílejí

V menší míře dále navazují kontakty s podnikateli z okolí školy, které vedou k získání podnětů k rozvoji podnikavosti žáků (33 %), v některých případech škola umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy (31 %), žáci mají možnost aplikovat dovednosti v podnikatelství v rámci školních i volnočasových aktivit (24 %), umožňují práci žáků v reálné školní firmě (22 %) a zajišťují aktivní účast žáků na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement a dalších (18 %). Situace,

kde školy mají pověřeného pracovníka školy, který se stará o aktivity na podporu podnikavosti a koordinování učitelů (10 % škol), je zatím poměrně málo častá.

V rámci aktivit na podporu kompetencí k podnikavosti existují rozdíly z hlediska typu škol (viz. Příloha 6). **Střední odborná učiliště a střední odborné školy** se soustředí především na výchovu k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (59 % SOU a 68 % SOŠ) a na začlenění ekonomických aspektů do neekonomických předmětů (57 % SOU a 58 % SOŠ). SOU i SOŠ dále učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatelské řešení (46 % SOU a 55 % SOŠ), realizují projektové vyučování podněcující kreativní uvažování (46 % SOU a 55 % SOŠ) a pedagogové SOŠ také získávají informace i podněty ke vzdělávání v podnikavosti (55 %).

VOŠ především realizují výchovu k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (71 %), dále začleňují ekonomické aspekty i do výuky v neekonomických předmětech, jejich pedagogové získávají informace i podněty ke vzdělávání v podnikavosti a organizují návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce (vše 59 %).

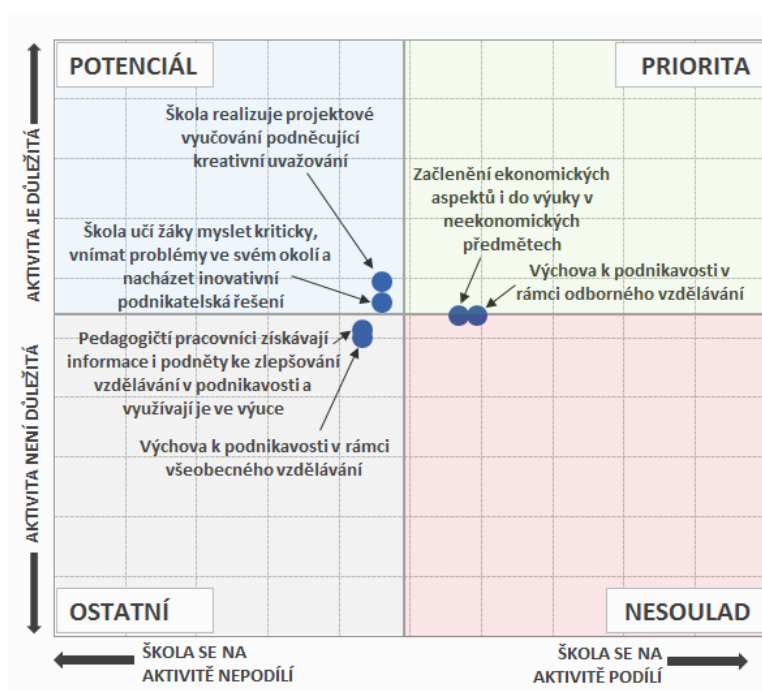
Na **gymnáziích** je v rámci této oblasti soustředěna pozornost na výchovu k podnikavosti ve všeobecném vzdělávání (70 %). Dále učí své žáky myslet kriticky a inovativně (65 %) a začleňují ekonomické aspekty i do neekonomických předmětů (57 %). **Konzervatoř** začleňuje ekonomické aspekty i do neekonomických předmětů, realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy.

Praktické školy se soustředí na podporu podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (38 %) a pedagogové získávají podněty ke zlepšení vzdělávání v podnikavosti (38 %).

4.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Nejčastější aktivitou, na které se v rámci podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě střední odborná učiliště podílejí, je výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (59 %). Dále se školy věnují začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (57 %), realizují i projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci prezentují a obhajují před ostatními (46 %) a učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (také 46 %). Dále pedagogičtí pracovníci získávají informace a podněty ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce (43 %) a realizují výchovu k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (43 %).

Graf 31: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představují priority středních odborných učilišť výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání a začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech. Na těchto aktivitách se školy podílejí v nejvyšší míře a zároveň je ve srovnání s ostatními považují za relativně důležité.

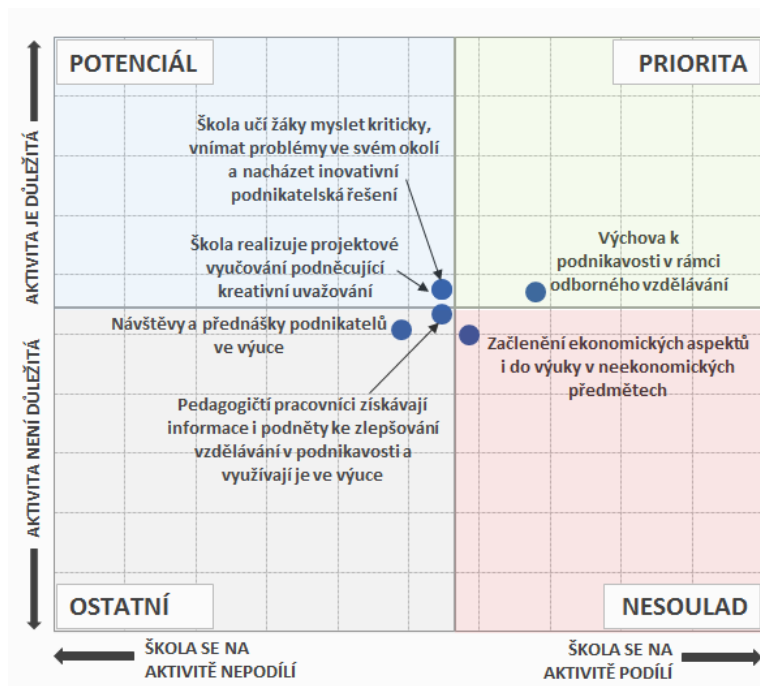
Aktivita, které učiliště považují nejdůležitější, ale SOU se podílejí na nich v menší míře ve srovnání s aktivitami prioritními, jsou

realizace projektového vyučování podnětujícího kreativní uvažování a snaha učit žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatelská řešení. Tyto aktivity představují určitý potenciál pro další rozvoj škol v této oblasti.

V menší míře také pedagogičtí pracovníci SOU získávají informace a podněty ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce a školy realizují výchovu k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání. SOU ale tyto aktivity nepovažují je za příliš podstatné.

Nejfrekventovanější aktivitou, kterou v rámci podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě střední odborné školy realizují, je výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (68 %). Značná část SOŠ začleňuje ekonomické aspekty i do výuky neekonomických předmětů (58 %), učí žáky kriticky myslet a nacházet inovativní podnikatelská řešení (55 %), realizuje projektové vyučování podnětující kreativní uvažování (55 %) a jejichž pedagogové rovněž získávají informace i podněty ke vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce (také 55 %). SOŠ dále organizují návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce (50 %)

Graf 32:Aktivity, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti jednotlivých aktivit pro podporu kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představují pro střední odborné školy prioritu především výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání. Tuto aktivitu zmínilo velké množství škol a zároveň je jimi v porovnání s ostatními považována za velmi důležitou.

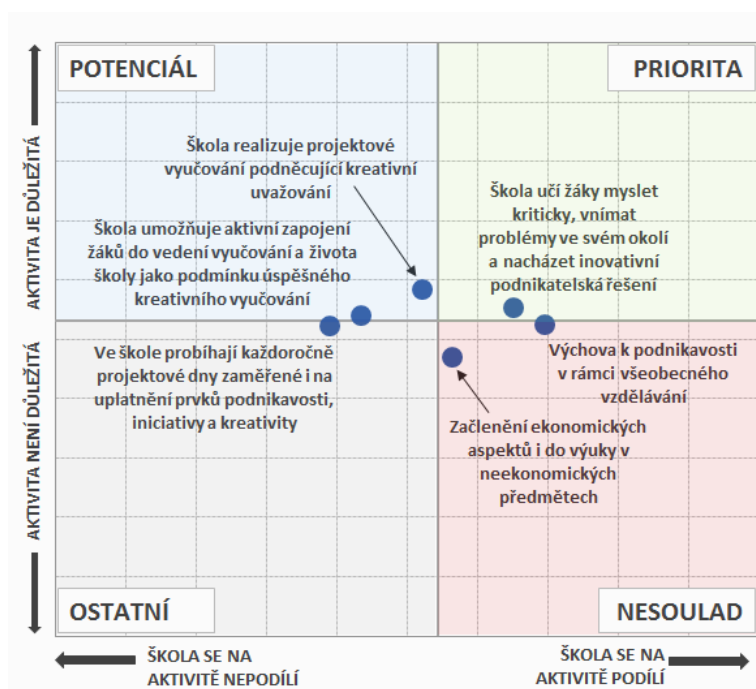
Aktivita, kterou školy také relativně často zmiňovaly, ale není jimi v porovnání s ostatními hodnocena jako příliš důležitá, je začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech.

Potenciál pro rozvoj SOŠ v této oblasti představuje rozvoj kritického a inovativního myšlení u žáků i realizace projektového vyučování podněcujícího kreativní uvažování. Školy tyto činnosti sice vykonávají v menší míře, ale považují je za důležité.

Pedagogičtí pracovníci části SOŠ získávají informace i podněty ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti, ale školy této aktivitě přisuzují relativně nižší důležitost, a tak v některých případech může i táto aktivita představovat potenciál pro rozvoj školy v této oblasti.

Gymnázia se nejčastěji zaměřují na výchovu k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (70 %). Ve velké míře učí žáky kriticky myslet a nacházet inovativní podnikatelská řešení (65 %). 57 % gymnázií začleňuje ekonomické aspekty i do výuky v neekonomických předmětech a 52 % realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování. Již v menší míře umožňují aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy jako podmínku úspěšného kreativního vyučování (43 %) a probíhají zde každoročně projektové dny zaměřené i na uplatnění prvků podnikavosti, iniciativy a kreativity (39 %).

Graf 33: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti nejčteněji zmiňovaných aktivit představuje prioritu gymnázií rozvoj kritického myšlení a hledání inovativních řešení nalezených problémů. Tuto aktivitu gymnázia zmiňovala velmi často a ve srovnání s ostatními ji považují zároveň za poměrně důležitou. V některých případech může prioritu představovat i výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání či

Určitý potenciál lze spatřovat v intenzivnější míře realizace projektového vyučování podněcujícího kreativní uvažování a v umožnění aktivního zapojení žáků do vedení vyučování a života

školy jakožto podmínku úspěšného kreativního vyučování - přestože se na těchto činnostech gymnázia podílejí ve srovnání s ostatními sledovanými aktivitami méně, jsou tyto činnosti školami pokládány za důležité.

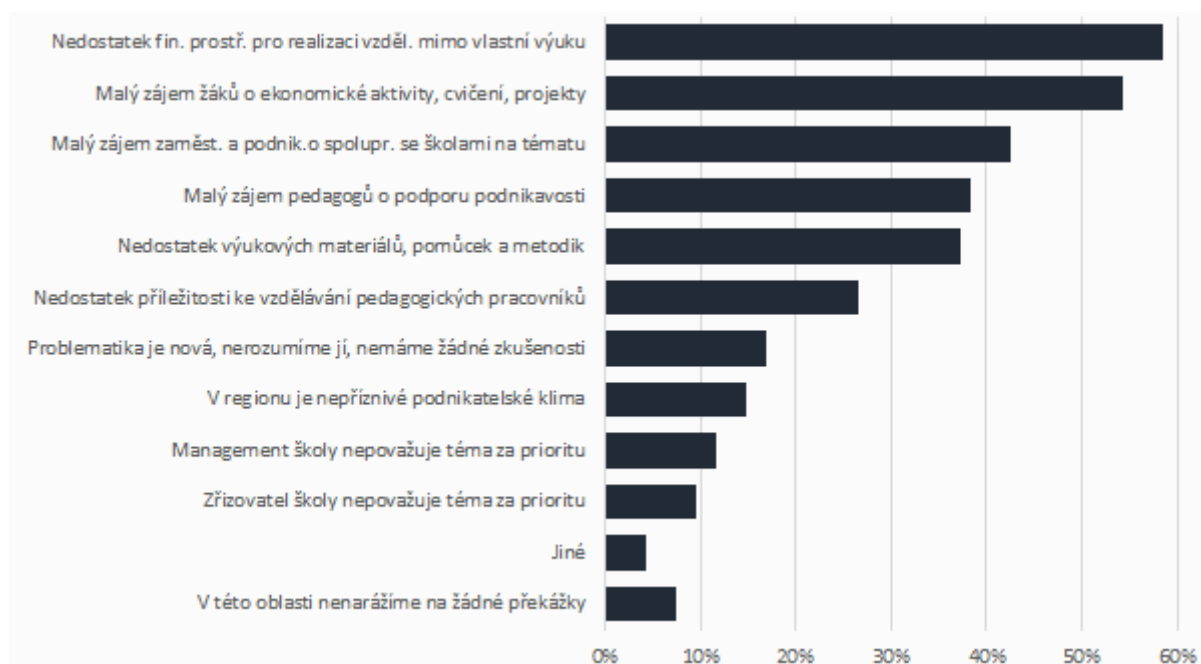
Začleňování ekonomických aspektů i do výuky neekonomických předmětů realizují gymnázia ve velké míře, ale nepřisuzují této aktivitě vyšší míru důležitosti.

4.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

Zaměříme-li se na překážky, které školám brání ve větší podpoře kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, je dominantní nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (59 %). Významnou skupinu překážek tvoří malý zájem, a to jak na straně žáků, kteří projevují malý zájem o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (54 %), tak na straně zaměstnavatelů a podnikatelů, kteří mají malý zájem o spolupráci se školami na tomto tématu (43 %) a rovněž nízký zájem pedagogů o podporu podnikavosti (38 %).

Dalším problém je nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik, na což poukazuje 37 % škol. Školy dále identifikovaly jako další skupinu překážek nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků (27 %) i skutečnost, že problematika je nová, školy jí nerozumějí a nemají s ní žádné zkušenosti (17 %). Pouze malá část škol uvádí, že v regionu je nepříznivé podnikatelské klima (15 %). Problém, kdy téma podpory kompetencí k podnikavosti není managementem (12 %) nebo zřizovatelem školy (10 %) považováno za prioritu, uvádějí školy poměrně málo často. Přibližně 7 % škol nenaráží v této oblasti na žádné překážky.

Graf 34: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Z hlediska typu školy (viz. Příloha 7) je v rámci **středních odborných učilišť** a **středních odborných škol** mezi překážkami nejčastěji zmiňován malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení a projekty (81 % SOU, 68 % SOŠ), nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (62 % SOU a 66 % SOŠ) a malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (57 % SOU, 53 % SOŠ). **VOŠ** uvádějí nejčastěji také nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (65 % z nich) a malý zájem ať už ze strany žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty, tak i ze strany pedagogů o podporu podnikavosti (obojí 53 %).

Za největší problém považují **gymnázia** nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo výuku (52 %), dále nedostatek výukových materiálů pomůcek a metodik (48 %) a malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (39 %).

V případě **konzervatoře** je problémem, stejně jako u ostatních typů škol, především nedostatek finančních prostředků na vzdělávání mimo výuku, malý zájem ze strany žáků, nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik a nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků. **Praktické školy** upozorňují na malý zájem ať už ze strany žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty, tak i ze strany pedagogů o podporu podnikavosti (obojí 38 %), dále na nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku, na nedostatek výukových materiálů a na problémy přinášející vzdělávání žáků se SVP (vše 25 %).

4.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

K opatřením, která by školám pomohla v oblasti rozvoje kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, patří zejména přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (70 %) a podpora školních projektů – dny otevřených dveří a další (71 %). 60 % škol uvítá zlepšení v kvalitativním či kvantitativním ICT vybavení školy. Vzhledem k tomu, že k významným překážkám patří nedostatečná připravenost pedagogů a téma podpory kompetencí k podnikavosti je nové a pedagogové s ním nemají dostatečné zkušenosti, by školy potřebovaly podporu rozvoje didaktických dovedností vyučujících potřebných pro

výuku k podnikavosti (51 %) a metodické materiály a kurzy pro pedagogy na téma kreativity a podnikavosti (50 %).

Méně často zmiňovanými opatřeními jsou více disponibilních hodin (36 %), podpora komunikace, řízení a organizování práce prostřednictvím ICT (35 %), analýza stávajících a potencionálních partnerů v regionu pro navázání spolupráce (32 %), příprava strategie výuky podnikavosti na škole (31 %), spolupráce základních a středních škol (30 %) a podpora vytváření školních „firem“ (29 %). 26 % škol vidí příležitost pro zlepšení v možnost napojení se na síť podnikatelských aktivit a start-upů v regionu a 23 % v založení vlastní fiktivní firmy.

Graf 35: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

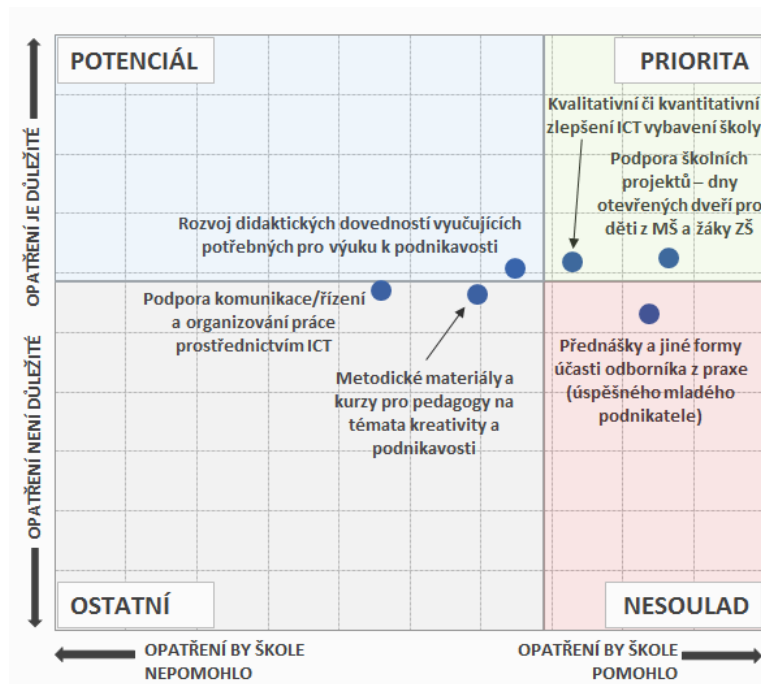
Při pohledu na jednotlivé typy škol (viz. Příloha 8) je podpora školních projektů opatřením, které by v rámci podpory kompetencí k podnikavosti nejvíce pomohlo **SOŠ** (86 %) a **SOU** (79 % z nich). Ve stejné míře uvedly SOU a SOŠ i potřebu účasti odborníků z praxe ve výuce (84 % SOU a 79 % SOŠ). Dalším důležitým opatřením je pro ně kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení škol (73 % SOU a 70 % SOŠ). **Vyšší odborné školy** by nejvíce uvítaly účast odborníků z praxe ve výuce (86 %), dále podporu školních projektů a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (obojí 65 %).

Gymnázia nejčastěji zmiňují potřebu účasti odborníků z praxe ve výuce (78 %), podporu školních projektů (61 %) a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení škol (57 %). **Konzervatoř** zdůrazňuje potřebu více opatření - podpory školních projektů, kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy, podpory organizování práce prostřednictvím ICT a více disponibilních hodin. **Praktické školy** nejčastěji zmiňují podporu metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (50 %), podporu školních projektů, kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy a více disponibilních hodin (vše 38 %).

4.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

K opatřením, která by SOU nejvíce pomohla v podpoře kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, patří podpora školních projektů – dny otevřených dveří apod., (86 %), dále účast odborníka z praxe ve výuce např. formou přednášky (84 %) a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (73 %). SOU dále uvádějí potřebu rozvoje didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (65 %), dostatečného množství metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (60 %) a podpory komunikace, řízení a organizování práce prostřednictvím ICT (46 %).

Graf 36: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti jednotlivých opatření podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě představuje pro střední odborná učiliště největší prioritu podpora školních projektů, jako jsou například dny otevřených dveří a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy. Tato opatření je pro školy ve srovnání s ostatními opatřeními důležitá a zároveň je uvádí hodně škol.

Prostor pro další rozvoj podnikavosti by mohl přinést rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti. Toto opatření tedy

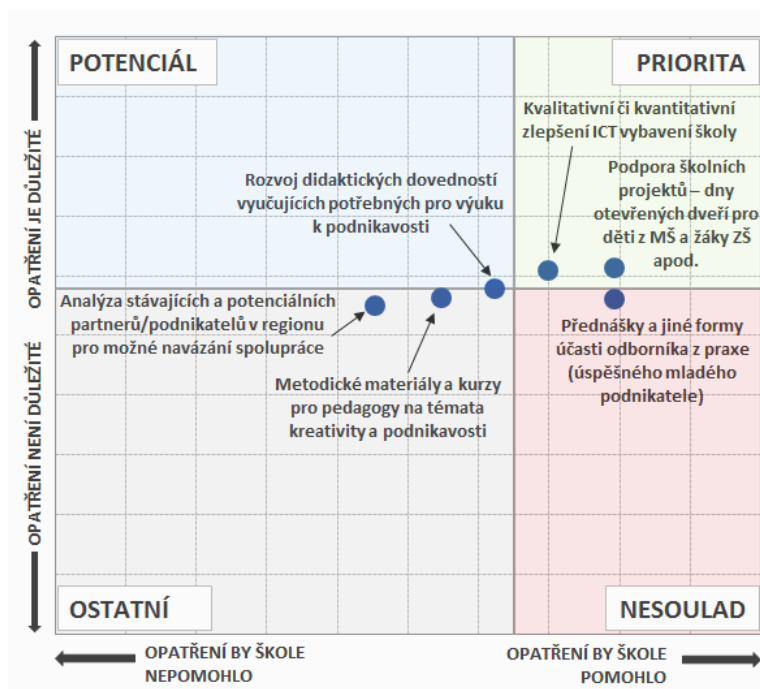
představuje jistý potenciál podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě ve školách.

Přestože jsou přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce často označovány za potřebné, důležitost tohoto opatření pro SOU je ve srovnání s ostatními o něco nižší.

Potřebu metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na téma kreativity a podnikavosti a podpory komunikace, řízení a organizování práce prostřednictvím ICT uvádějí SOU v menší míře a přisuzují jim i nižší míru důležitosti.

K hlavním opatřením, která by středním odborným školám pomohla, patří podpora školních projektů – dny otevřených dveří apod. (79%), přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (také 79 %) a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (70 %). Pro podporu pedagogů a zvýšení kvality výuky je potřebný rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (62 %) a dostatek metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (55 %). 45 % středních odborných škol uvádí jako potřebu zpracování analýzy stávajících a potenciálních partnerů v regionu pro navázání spolupráce.

Graf 37: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti jednotlivých opatření pro podporu kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě představují pro střední odborné školy největší priority podpora školních projektů, jako je například organizace dnů otevřených dveří, a kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT školy. Tato opatření zmínilo velké množství škol a zároveň jsou jimi v porovnání s ostatními považována za relativně důležitá.

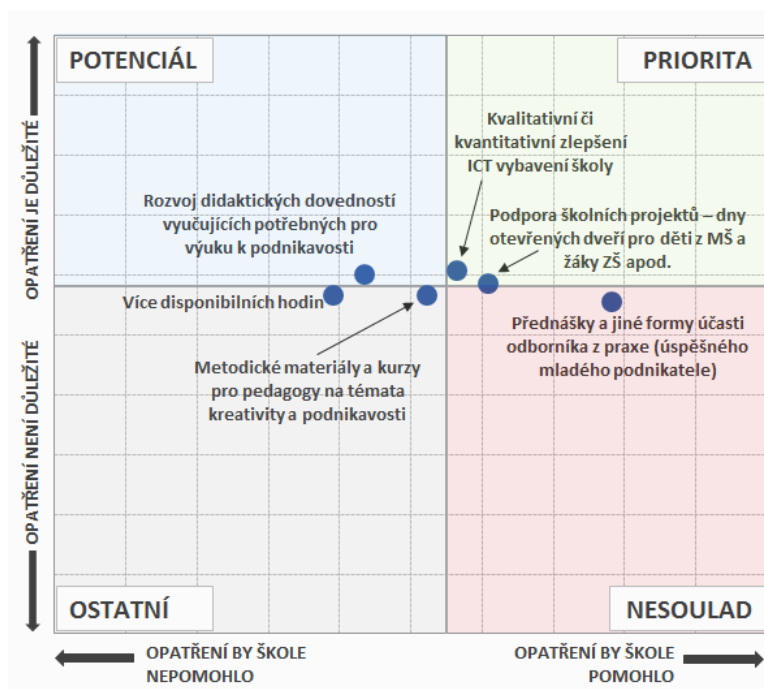
Účast odborníka z praxe ve výuce školy zmiňovaly v značné míře, ale ve srovnání s podporou školních projektů nebo zlepšení ICT vybavení školy, přisuzují tomuto

opatření o něco nižší míru důležitosti.

Za částečnou prioritu lze považovat rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti. Toto opatření školy uvedly v nižší míře, ale považují ho za důležité, má tedy v sobě potenciál, který lze využít v rozvoji oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě.

Z opatření, která by školám pomohla v rozvoji podnikavosti, považuje většina gymnázií za důležité přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce (78 %), školní projekty a jejich podporu – například dny otevřených dveří pro děti z MŠ či žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy (70 %), kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (57 %) a metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (52 %). Dalšími oblastmi, které jsou pro gymnázia důležité, jsou rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (43 %) a více disponibilních hodin (39 %).

Graf 38: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Opatření, které gymnázia považují za prioritní, je kvantitativní či kvalitativní zlepšení ICT vybavení školy. Toto opatření školy uváděly relativně často a zároveň je ve srovnání s ostatními považují za nejdůležitější. Za částečnou prioritu lze považovat i podporu školních projektů jako například dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ.

Nejčastěji zmiňované opatření v této oblasti je účast odborníků z praxe ve výuce. Gymnázia tomuto opatření ale přisuzují nižší míru důležitosti.

Opatření, které je pro školy poměrně důležité, ale zároveň je zmiňovalo již menší množství škol, je rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku. Toto opatření tedy představuje určitý potenciál dalšího rozvoje podnikavosti na gymnáziích.

Méně podstatné je ve srovnání s ostatními opatřeními zajištění metodických materiálů a kurzů pro pedagogy na téma kreativity a podnikavosti a více disponibilních hodin, které gymnázia zmiňují v menší míře a rovněž těmto opatřením přisuzují podprůměrnou důležitost.

4.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav podpory kompetencí k podnikavosti na SOU

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (81 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (78 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola se v posledních 3 letech zapojila v rámci projektů (ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) do praktických aktivit na podporu podnikavosti. (38 % škol)

Podpora zůstává na informativní bázi, průřezové téma či vzdělávací oblast Člověk a svět práce není podpořeno praktickou ukázkou z oblasti podnikání, exkurzí, žákovským projektem apod. (32 % škol)

Jsou značné rezervy v motivaci a zkušenostech učitelů a přenosu do dalších předmětů. (32 % škol)

Několik učitelů je připraveno na realizaci aktivit na podporu podnikavosti. (30 % škol)

Činnosti, které SOU v rámci podpory kompetencí k podnikavosti realizují

- Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (59 % škol)
- Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (57 % škol)
- Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (46 % škol)
- Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci prezentují a obhajují před ostatními (46 % škol)
- Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (43 % škol)
- Pedagogičtí pracovníci získávají informace i podněty ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce (43 % škol)

Překážky, na něž SOU při realizaci těchto činností narážejí

- Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (81 % škol)
- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (62 % škol)
- Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (57 % škol)
- Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (51 % škol)
- Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (41 % škol)
- Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (30 % škol)

Opatření, která by SOU pomohla ke stanoveným cílům

- Podpora školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy apod. (86 % škol)
- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele) ve výuce (84 % škol)
- Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (73 % škol)
- Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (65 % škol)
- Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (59 % škol)
- Podpora komunikace/řízení a organizování práce prostřednictvím ICT (46 % škol)
- Analýza stávajících a potenciálních partnerů/podnikatelů v regionu pro možné navázání spolupráce (46 % škol)

Cíle, které si SOU stanovila v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (89 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (84 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (57 % škol)

Škola má pravidelné informace i podněty ke zlepšování a někteří vyučující je využívají. (54 % škol)

Škola se v posledních 3 letech zapojila v rámci projektů (ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) do praktických aktivit na podporu podnikavosti. (51 % škol)

Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (49 % škol)

Pro žáky a učitele jsou organizovány konzultace, debaty a exkurze k problematice podnikavosti. (49 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory kompetencí k podnikavosti na SOŠ

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (85 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (66 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola se v posledních 3 letech zapojila v rámci projektů (ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) do praktických aktivit na podporu podnikavosti. (49 % škol)

Jsou značné rezervy v motivaci a zkušenostech učitelů a přenosu do dalších předmětů. (36 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (36 % škol)

Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (30 % škol)

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory kompetencí k podnikavosti realizují

- Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání (68 % škol)
- Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (58 % škol)
- Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (55 % škol)
- Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci prezentují a obhajují před ostatními (55 % škol)
- Pedagogičtí pracovníci získávají informace i podněty ke zlepšování vzdělávání v podnikavosti a využívají je ve výuce (55 % škol)
- Návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce (49 % škol)

Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí

- Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (68 % škol)
- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (66 % škol)
- Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (53 % škol)
- Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (51 % škol)
- Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (38 % škol)
- Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (32 % škol)

Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům

- Podpora školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy apod. (79 % škol)
- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele) ve výuce (79 % škol)
- Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (70 % škol)
- Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (62 % škol)
- Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (55 % škol)
- Analýza stávajících a potenciálních partnerů/podnikatelů v regionu pro možné navázání spolupráce (45 % škol)
- Podpora vytváření školních „firem“ (např. internetový obchod; nabídka služeb pro veřejnost apod.) (45 % škol)

Cíle, které si SOŠ stanovily v rámci podpory kompetencí k podnikavosti

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (91 % škol)

Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (79 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (68 % škol)

Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (60 % škol)

Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (60 % škol)

Škola se v posledních 3 letech zapojila v rámci projektů (ESF, mezinárodních programů Leonardo da Vinci, Norských fondů, regionální spolupráce apod.) do praktických aktivit na podporu podnikavosti. (58 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav podpory kompetencí k podnikavosti na gymnáziích

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (87 % škol)		Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (65 % škol)	
Podpora zůstává na informativní bázi, průřezové téma či vzdělávací oblast Člověk a svět práce není podpořeno praktickou ukázkou z oblasti podnikání, exkurzí, žákovským projektem apod. (39 % škol)		Jsou značné rezervy v motivaci a zkušenostech učitelů a přenosu do dalších předmětů. (35 % škol)	Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (30 % škol)
úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4	Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (30 % škol)	Několik učitelů je připraveno na realizaci aktivit na podporu podnikavosti. (30 % škol)	Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (30 % škol)

Činnosti, které gymnázia v rámci podpory kompetencí k podnikavosti realizují	Překážky, na něž gymnázia při realizaci těchto činností narážejí	Opatření, která by gymnáziím pomohla ke stanoveným cílům
- Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání (70 % škol) - Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení (65 % škol) - Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech (57 % škol) - Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci prezentují a obhajují před ostatními (52 % škol) - Škola umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy jako podmínku úspěšného kreativního vyučování (43 % škol) - Ve škole probíhají každoročně projektové dny zaměřené i na uplatnění prvků podnikavosti, iniciativy a kreativity (39 % škol)	- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku (52 % škol) - Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik (48 % škol) - Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti (39 % škol) - Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků (35 % škol) - Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty (26 % škol) - Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu (26 % škol)	- Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe (úspěšného mladého podnikatele) ve výuce (78 % škol) - Podpora školních projektů – např. dny otevřených dveří pro děti z MŠ, žáky ZŠ, školní ples, sportovní dny, akademie školy, výstavy apod. (61 % škol) - Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy (57 % škol) - Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti (52 % škol) - Rozvoj didaktických dovedností vyučujících potřebných pro výuku k podnikavosti (43 % škol) - Více disponibilních hodin (39 % škol)

Cíle, které si v rámci podpory kompetencí k podnikavosti stanovila gymnázia

Škola v rámci ŠVP podporuje klíčové kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, jak je zadáno v RVP. (91 % škol)		Někteří učitelé ve výuce směřují k rozvoji kompetencí k podnikavosti, či iniciativě nebo ke kreativitě. (70 % škol)	Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy a nacházet podnikatelská řešení a umožňuje jim aplikovat získané dovednosti v rámci školních i volnočasových aktivit. (61 % škol)
úroveň 1 úroveň 2 úroveň 3 úroveň 4	Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní podnikatelská řešení. (57 % škol)	Škola realizuje projektové vyučování podněcující kreativní uvažování a motivující k novým nápadům, jež žáci definují, prezentují a obhajují před ostatními. (52 % škol)	
	Několik učitelů je připraveno na realizaci aktivit na podporu podnikavosti. (52 % škol)	Podpora zůstává na informativní bázi, průřezové téma či vzdělávací oblast Člověk a svět práce není podpořeno praktickou ukázkou z oblasti podnikání, exkurzí, žákovským projektem apod. (52 % škol)	

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-8 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 9: Současná úroveň podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě a předpokládaný posun - podle typu školy

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=37)	Průměrná úroveň	19%	+ 22%
	Základní úroveň	57%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	41%	+ 12%
	Pokročilá úroveň	19%	+ 23%
	Nejvyšší úroveň	10%	+ 25%
SOŠ (N=53)	Průměrná úroveň	22%	+ 23%
	Základní úroveň	53%	+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň	41%	+ 13%
	Pokročilá úroveň	24%	+ 21%
	Nejvyšší úroveň	14%	+ 28%
Gymnázium (N=23)	Průměrná úroveň	21%	+ 21%
	Základní úroveň	63%	+ 9%
	Mírně pokročilá úroveň	33%	+ 12%
	Pokročilá úroveň	21%	+ 14%
	Nejvyšší úroveň	15%	+ 28%
VOŠ (N=17)	Průměrná úroveň	26%	+ 17%
	Základní úroveň	44%	+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň	43%	+ 7%
	Pokročilá úroveň	25%	+ 14%
	Nejvyšší úroveň	22%	+ 23%
Konzervatoř (N=1)	Průměrná úroveň	17%	+ 13%
	Základní úroveň	50%	+ 50%
	Mírně pokročilá úroveň	25%	+ 0%
	Pokročilá úroveň	17%	+ 17%
	Nejvyšší úroveň	13%	+ 13%
Praktická škola (N=8)	Průměrná úroveň	7%	+ 5%
	Základní úroveň	69%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	19%	+ 6%
	Pokročilá úroveň	4%	+ 4%
	Nejvyšší úroveň	2%	+ 5%

Příloha 10: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory kompetencí k podnikavosti aktivně podílejí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	22	59%	50	53%
	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech	21	57%	50	53%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatel. řešení	17	46%	50	53%
	Škola realizuje projekt. vyučování podněcující kreativ. uvažování	17	46%	41	44%
SOŠ (N=53)	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	36	68%	50	53%
	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech	31	58%	50	53%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatel. řešení	29	55%	50	53%
	Škola realizuje projekt. vyučování podněcující kreativ. uvažování	29	55%	41	44%
	Pedagog. prac. získávají informace i podněty ke vzdělávání v podnikavosti	29	55%	40	43%
Gymnázium (N=23)	Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání	16	70%	44	47%
	Škola učí žáky myslet kriticky a nacházet inovativní podnikatel. řešení	15	65%	50	53%
	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech	13	57%	50	53%
VOŠ (N=17)	Výchova k podnikavosti v rámci odborného vzdělávání	12	71%	50	53%
	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech	10	59%	50	53%
	Pedagog. prac. získávají informace i podněty ke vzdělávání v podnikavosti	10	59%	40	43%
	Návštěvy a přednášky podnikatelů ve výuce	10	59%	36	38%
Konzervatoř (N=1)	Začlenění ekonomických aspektů i do výuky v neekonomických předmětech	1	100%	50	53%
	Škola realizuje projekt. vyučování podněcující kreativ. uvažování	1	100%	41	44%
	Škola umožňuje aktivní zapojení žáků do vedení vyučování a života školy	1	100%	27	29%
Praktická škola (N=8)	Výchova k podnikavosti v rámci všeobecného vzdělávání	3	38%	44	47%
	Pedagog. prac. získávají informace i podněty ke vzdělávání v podnikavosti	3	38%	40	43%

Příloha 11: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory kompetencí k podnikavosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	30	81%	51	54%
	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	23	62%	55	59%
	Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu	21	57%	40	43%
SOŠ (N=53)	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	36	68%	51	54%
	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	35	66%	55	59%
	Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu	28	53%	40	43%
Gymnázium (N=23)	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	12	52%	55	59%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	11	48%	35	37%
	Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti	9	39%	36	38%
VOŠ (N=17)	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	11	65%	55	59%
	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	9	53%	51	54%
	Malý zájem pedagogů o podporu podnikavosti	9	53%	36	38%
Konzervatoř (N=1)	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	1	100%	55	59%
	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	1	100%	51	54%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	1	100%	35	37%
	Nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků	1	100%	25	27%
Praktická škola (N=8)	Malý zájem žáků o ekonomické aktivity, cvičení, projekty	3	38%	51	54%
	Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami na tématu	3	38%	40	43%
	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	2	25%	55	59%
	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik	2	25%	35	37%
	Jiné : vzdělávání pro žáky se SVP	2	25%	4	4%

Příloha 12: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory kompetencí k podnikavosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	32	86%	66	70%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	31	84%	67	71%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	27	73%	57	61%
SOŠ (N=53)	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	42	79%	66	70%
	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	42	79%	67	71%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	37	70%	57	61%
Gymnázium (N=23)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	18	78%	67	71%
	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	14	61%	66	70%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	13	57%	57	61%
VOŠ (N=17)	Přednášky a jiné formy účasti odborníka z praxe ve výuce	13	76%	67	71%
	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	11	65%	66	70%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	11	65%	57	61%
Konzervatoř (N=1)	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	1	100%	66	70%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	1	100%	57	61%
	Více disponibilních hodin	1	100%	34	36%
	Podpora komunikace/řízení a organizování práce prostřednictvím ICT	1	100%	33	35%
Praktická škola (N=94)	Metodické materiály a kurzy pro pedagogy na témata kreativity a podnikavosti	4	50%	47	50%
	Podpora školních projektů – dny otevřených dveří pro děti z MŠ a žáky ZŠ apod.	3	38%	66	70%
	Kvalitativní či kvantitativní zlepšení ICT vybavení školy	3	38%	57	61%
	Více disponibilních hodin	3	38%	34	36%

5 Rozvoj školy jako centra celoživotního učení v Jihočeském kraji

Koncept celoživotního učení je vyjádřen v Memorandu o celoživotním učení (EK, 2001), kdy se pojmem celoživotní učení rozumí „veškeré účelné formalizované i neformální činnosti související s učením, které se průběžně realizují s cílem dosáhnout zdokonalení znalostí, dovedností a odborných předpokladů“. Celoživotní učení v tomto kontextu obsahuje veškeré vzdělávací aktivity jedince, které mají za cíl rozvoj kompetencí, které umožňují jak jeho osobnostní rozvoj a růst, tak občanské a profesní uplatnění. Rozvoj sítí středních škol jako Center CŽU.

Koncept škol jako center CŽU zahrnuje působení škol, zařazených v systému počátečního vzdělávání, i v systému dalšího vzdělávání: v rovině systému life-long je umožněna jedinci individuální volba vzdělávací dráhy během života a volba způsobu získání svého vzdělání (rekvalifikace, rozšíření kompetencí, zvýšení kvalifikace), v rovině life-wide je poskytováno vzdělávání různého charakteru: formální a nonformální, jsou vytvářeny příležitosti pro informální učení (učení v praxi) a jsou uznávány výsledky nejen formálního, ale se stejnou platností i výsledky nonformálního vzdělávání a informálního učení. Vzdělávání různého charakteru v obou rovinách tvoří celek a je propojováno.

- Škola je schopna v rámci profesního vzdělávání poskytovat vzdělávání různého charakteru: formální – výsledkem dosažení stupně vzdělání, kvalifikace; nonformální – např. aktualizace, prohloubení znalostí).
- Škola může poskytovat i vzdělávání občanské a zájmové v rámci celé životní dráhy jedince jako dospělého, později seniora (rovina life-long).

V předchozím období byly krajské sítě středních odborných škol zakládány v souladu s celorepublikovým projektem ESF UNIV 2 KRAJE, realizovaným NÚV, a bylo podporováno jejich využití při profesním vzdělávání dospělých (následný projekt UNIV 3). V tomto období bude kladen důraz na aktivitu krajských sítí v jednotlivých krajích a rozšiřování jejich funkcí vůči zapojeným školám, dalším zájemcům z řad škol i vzdělávacímu prostředí dospělých (poradenství zájemcům o další vzdělávání dospělých z řad veřejnosti, poradenství poskytovatelům DVD, sdružování škol s různými obory vzdělávání do společných vzdělávacích projektů, sdílení zkušeností s profesním vzděláváním dospělých, informování o programech DVD poskytovaných středními školami v regionu ad.) Do sítě by se mohly se svými vzdělávacími programy určenými dospělým zapojit nově i gymnázia a lycea. Sítě by mohly svou působnost rozšířit (např. o působení v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů odborných předmětů a odborného výcviku programy DVPP) a spolupráci s jinými vzdělávacími organizacemi, které se podílejí na celoživotním vzdělávání v kraji.

Funkce Center CŽU ve středních odborných školách:

- **Vzdělávací** zahrnující poskytování dalšího vzdělávání dospělých (dále DVD) a vzdělávání seniorů.
- **Informační** zahrnující poskytování informací veřejnosti i jednotlivcům o organizaci a podmínkách DVD, včetně Národní soustavy povolání (NSP) a Národní soustavy kvalifikací (NSK).
- **Poradenská** zahrnující poradenství v oblasti orientace v DVD, individuální kariérové poradenství zaměřené na získání kvalifikace nebo rekvalifikace, provádění procesem uznávání (role průvodce).

Složky poskytovaného dalšího vzdělávání dospělých (DVD):

- Vzdělávání profesní,
- Vzdělávání zájmové,
- Vzdělávání občanské,
- Vzdělávání seniorů.

Předpokládá se rozšíření počtu středních a vyšších odborných škol, které budou poskytovat DVD **profesní**, vedoucí ke složení zkoušky podle standardů Národní soustavy kvalifikací (NSK) v systému uznávání neformálních a informálních výsledků učení (předchozích výsledků učení), a zároveň budou působit jako autorizované osoby pro tuto zkoušku podle zákona č. 179/2006 Sb.

Školy poskytující tento druh DVD musí vzdělávat podle programů akreditovaných MŠMT, a pokud chtějí zároveň působit jako zkušební orgán pro určitou profesní kvalifikaci, musí mít autorizaci. Školy mají v současnosti volně k dispozici přes 350 vzdělávacích programů z různých oborů, vytvořených a pilotovaných v projektu UNIV 3, právě tak jsou k dispozici i ověřená konkrétní zadání pro zkoušku k získání jednotlivých profesních kvalifikací podle standardů NSK.

Zájemci z řad škol, které dosud nemají s profesním vzděláváním vedoucím k získání profesní kvalifikace zkušenost, mohou absolvovat v rámci intervence P-KAP program vzdělávání k přípravě a vedení zkoušky i k tvorbě vzdělávacího programu. Pedagogičtí pracovníci, kteří působí jako lektori DVD, by si mohli rozšířit svoji kvalifikaci a získat profesní kvalifikaci lektor dalšího vzdělávání dospělých.

Zájmové vzdělávání dospělých, ale i dětí, poskytované středními školami, není předmětem zvýšené podpory vzdělávací politiky. Existuje celá státem podporovaná oblast zájmového vzdělávání se specializovanými institucemi a pedagogy. Zájmové vzdělávání je ale součástí komplexního pojetí celoživotního učení a školy mají možnost poskytovat vzdělávací programy i tohoto typu. Většinou nabízejí specifické vzdělávací programy, které nejsou součástí běžné vzdělávací nabídky, jsou veřejností žádané a vycházejí z oboru vzdělání, které škola poskytuje (např. programy zhotovování oděvů a konstrukce stříhů; vyřezávání ovoce, míchané nápoje; roubování; aranžování květin). Programy zájmového vzdělávání, pro které školy mohou pravděpodobně získat podporu v rámci projektů, jsou programy určené předškolním dětem v oblasti polytechnického vzdělávání a žákům základních škol ve stejné oblasti.

Další oblastí vzdělávání dospělých, na které se střední školy mají podílet, je vzdělávání občanské a zájmové. Výzvou je rozšířit působení středních škol především v oblasti občanského vzdělávání. Toto vzdělávání nemá stejný cíl a obsah jako školní **občanské vzdělávání** v počátečním vzdělávání, je určeno občanům proto, aby si aktualizovali své znalosti nebo získávali nové znalosti především ve státem preferovaných oblastech – ve vybraných gramotnostech společných občanům EU: digitální, environmentální, finanční, jazyková (cizí jazyky jako prostředek porozumění občanů v rámci Evropy – ne cizojazyčné vzdělávání pro potřeby výkonu profese, jako např. němčina pro tesaře, angličtina pro kosmetičky nebo **zájmové**, kdy je studium jazyka koníčkem a předmětem osobnostního rozvoje, které školy také poskytují), dále politická (např. systém státní správy a politický systém včetně volebního), právní, také ve vzdělávání zaměřeného oblast zdravotní a bezpečnostní (zdravotní prevence, zdravý životní styl včetně cvičení, první pomoc, sebeobrana, ochrana spotřebitele, ochrana před živelními pohromami), znalost regionů (historie, osobnosti, příroda, umění), příprava na stáří a stárnutí, vzdělávání rodičů ad. Školy tak mohou vytvářet vzdělávací programy využívající znalostí učitelů podle oborů vzdělání, které škola poskytuje v počátečním vzdělávání, nebo podle zájmových specializací učitelů.

Poslední oblastí celoživotního vzdělávání je **vzdělávání seniorů**. Střední školy mají být dalším vzdělávacím prostředím tohoto vzdělávání kromě univerzit třetího věku, knihoven, vzdělávacích agentur a kulturních center. Seniorům tak může být rozšířena dostupnost vzdělávání jak zvýšením dosažitelnosti v blízkosti bydliště, tak nabízenými tématy.

U vzdělávání seniorů ve středních školách je upřednostňováno mezigenerační učení, kdy se na programech podílejí žáci školy jako lektori, asistenti lektorů či instruktoři. Zároveň ale učitelé ve vzdělávání vytvářejí situace vzájemného učení i opačným směrem, kdy se žáci učí od seniorů.

Školy mohou pro seniory vytvářet programy občanského nebo zájmového vzdělávání podle svých možností i cílů kurikula počátečního vzdělávání (např. obory gastronomické – moderní stravování

a příprava pokrmů; sociální péče a zdravotnické – tréninky paměti, rozpomínání, arteterapie; technické školy – digitální vzdělávání aj.). Žáci účastníci se programů pro seniory si nejen procvičují získané znalosti, ale mohou je i prokázat jinak, než je běžné v rámci zkoušení, tedy tím, že učí druhé. Mohou si procvičovat i specifické profesní dovednosti spojené s komunikací. Zároveň, a to je výchovný přínos pro počáteční vzdělávání žáků, společná účast v programech slouží k mezigeneračnímu poznávání a porozumění. Vztah k seniorům je součástí kultivačního působení školy a promítá se do celé kultury školy.

V rámci intervence P-KAP v této oblasti mohou školy získat podporu pro tvorbu vzdělávacích programů založených na principech mezigeneračního učení a pro vzdělávací postupy modifikované pro seniory.

Hlavní zjištění

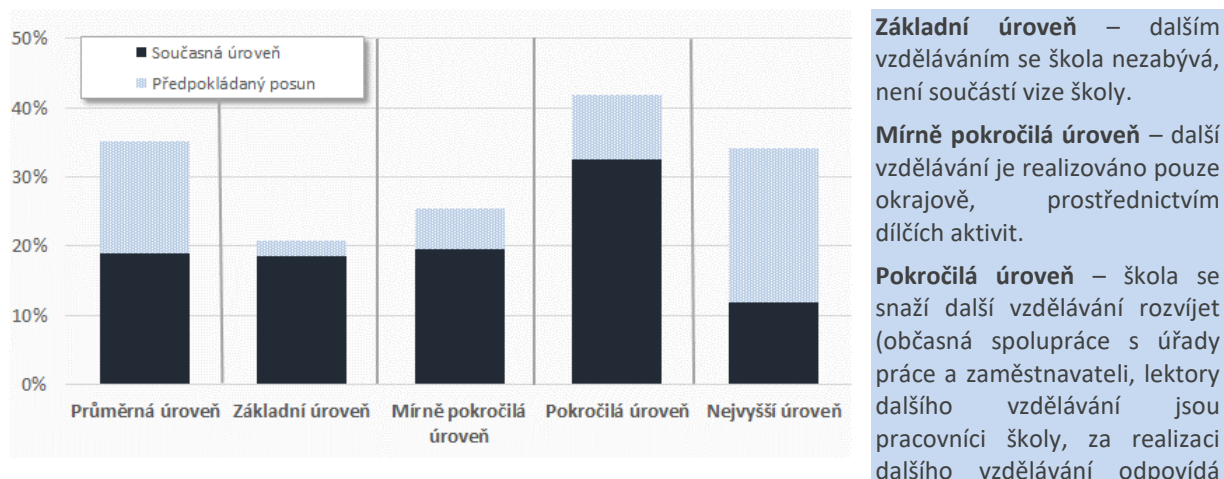
- Školy v této oblasti nejčastěji realizují činnosti odpovídající pokročilé úrovni a snaží se celoživotní učení dále rozvíjet (především SOU, SOŠ, VOŠ a konzervatoře). Gymnázia a praktické školy realizují činnosti spadající především do základní úrovně. Školy deklarují zájem především o systematické rozvíjení této oblasti a o realizaci aktivit, které spadají do nejvyšší nebo pokročilé úrovně (a v případě praktických škol do základní úrovně).
- Školy vyvíjejí aktivitu především v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů (především SOŠ, gymnázia a konzervatoře), zájmového vzdělávání pro veřejnost (především SOŠ, gymnázia a praktické školy), odborného vzdělávání pro zaměstnavatele (především SOU, SOŠ a VOŠ) a vzdělávání v oblasti ICT (především SOU a gymnázia). SOU také ve velké míře provádějí rekvalifikace a VOŠ zkoušky podle zákona 179/2006 Sb.
- Školy v této oblasti nejčastěji narážejí na malý zájem dospělých o další vzdělávání (především SOU, SOŠ, VOŠ a gymnázia), nedostatek finančních prostředků pro pracovníky, kteří by zajišťovali oblast dalšího vzdělávání na školách (všechny typy škol s výjimkou konzervatoří) a malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání (především SOU, SOŠ, VOŠ a konzervatoře). Dalšími problémy, na které školy narážejí jsou: administrativa spojená se získáním akreditace rekvalifikací (na tento problém naráží především gymnázia a praktické školy) a malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání (problémem především pro gymnázia).
- Opatřeními, která by školám nejvíce pomohla v realizaci zvolených cílů, jsou příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (především VOŠ, gymnáziím, konzervatořím a praktickým školám), zlepšení ICT školy po kvantitativní i kvalitativní stránce (především SOŠ, VOŠ, konzervatořím a praktickým školám) a finance na kvalitní materiál (především SOU, SOŠ, konzervatořím a praktickým školám). SOU a VOŠ by uvítaly také rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení. SOU by dále pomohlo zlepšení vybavení dílen pro odborný výcvik, SOŠ stáže lektorů/pracovníků školy ve firmách, gymnáziím aktualizované materiály pro výuku i vyučující a VOŠ, konzervatořím a praktickým školám zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů.

5.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

V rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení je nejvyšší podíl aktivit realizovaných středními a vyššími odbornými školami v rámci pokročilé úrovně (33 %), charakteristické snahou škol o rozvoj dalšího vzdělávání. Školy dále vykonávají řadu aktivit na mírně pokročilé úrovni (20 %), pro kterou je typická pouze okrajová realizace dalšího vzdělávání, a to prostřednictvím dílčích aktivit. Nejmenší část aktivit školy vykonávají na nejvyšší úrovni (12 %), charakteristické systémovým rozvíjením dalšího vzdělávání, přičemž je další vzdělávání plnohodnotnou součástí práce školy. Část škol se dalším vzděláváním nezabývá a je zde pouze na základní úrovni (téměř 19 %).

Školy nejčastěji plánují rozvoj aktivit na nejvyšší úrovni (předpokládaný posun o 22 %). Méně výrazný posun (o 9 %) lze předpokládat u činností spadajících do pokročilé úrovně, kdy se střední a vyšší odborné školy snaží další vzdělávání rozvíjet, a to například občasnou spoluprací s úřady práce a zaměstnavateli či zajištěním lektorů. V rámci mírně pokročilé úrovně se předpokládá posun o 6 %.

Graf 39: Současná úroveň rozvoje školy jako centra celoživotního učení a předpokládaný posun

pověřený pracovník školy, škola je autorizovanou osobou pro některou z profesních kvalifikací podle zákona č. 179/2006 Sb.).

Nejvyšší úroveň – další vzdělávání je plnohodnotnou součástí práce školy a je systematicky rozvíjeno (spolupráce s úřady práce a zaměstnavateli, realizace kurzů pro samoplátce, příprava programů dalšího vzdělávání, škola je autorizovanou osobou pro některou z profesních kvalifikací podle zákona č. 179/2006 Sb. a realizuje kurzy, za realizaci dalšího vzdělávání odpovídá pověřený pracovník školy, většina lektorů prošla vzděláváním v oblasti lektorských dovedností, realizace zájmového a občanského vzdělávání).

Z hlediska jednotlivých typů škol (viz. Příloha 13) **SOU**, **SOŠ** a **VOŠ** ve většině případů realizují činnosti, které celoživotní učení podporují a rozvíjí, tj. jsou na pokročilé úrovni (49 % SOU, 42 % SOŠ). SOU, SOŠ i VOŠ se ve větší míře zaměřují také na aktivity, které v sobě obsahují prvky systematického rozvoje této oblasti (nejvyšší úroveň) i aktivity, kdy je další vzdělávání realizováno prostřednictvím dílčích aktivit (mírně pokročilá úroveň). V případě SOU, SOŠ i VOŠ lze předpokládat nejvýraznější posun v rámci nejvyšší úrovně, tj. deklarují zájem oblast celoživotního učení systematicky rozvíjet s tendencí stát se plnohodnotnou součástí práce školy.

Gymnázia se z hlediska realizace činností v oblasti celoživotního učení nacházejí především na základní úrovni (28 %), případně ji rozvíjí pouze okrajově (mírně pokročilá úroveň – 23 %). Předpokládaný posun je v případě gymnázií obecně nízký, nejvyšší posun lze očekávat v rámci nejvyšší úrovně (o 14 %) případně mírně pokročilé úrovně (o 12 %).

Konzervatoř rozvíjí oblast celoživotního učení (pokročilá úroveň – 33 %) a očekávaný posun v této oblasti je o 17 %. **Praktické školy** se v rámci aktivit v této oblasti nachází ve velké míře pouze na základní úrovni (50 %), nicméně mají zájem o posun v této oblasti směrem k dílčím aktivitám (předpokládaný posun v rámci mírně pokročilé úrovně o 13 %).

5.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení se školy zaměřují především na další vzdělávání pedagogů (36 %) a zájmového vzdělávání pro veřejnost (35 %). V menší míře školy dále realizují odborné vzdělávání pro zaměstnavatele (30 %) a vzdělávání v oblasti ICT dovedností (29 %). Dále část škol nabízí rekvalifikace (26 %), přípravu na vykonání zkoušky podle NSK (21 %) a zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb. v platném znění (16 %). Vzdělávání seniorů poskytuje 16 % škol. Pouze v malé míře školy v rámci celoživotního učení nabízejí občanské vzdělávání (jehož cílem je rozvoj občanských kompetencí; 13 %) a češtinu pro cizince (12 %). V kategorii jiné se školy v převážné míře vyjádřili, že další vzdělávání nerealizují.

Graf 40: Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení aktivně podílejí

Z pohledu jednotlivých typů škol (viz. Příloha 14) se v rámci aktivit v oblasti celoživotního učení **střední odborná učiliště** zaměřují především na další vzdělávání pedagogů (46 %), přípravu na vykonání zkoušky podle NSK (43 %), odborné vzdělávání pro zaměstnavatele a rekvalifikace (obojí 41 %). **SOŠ** se v největší míře zapojují do odborného vzdělávání pro zaměstnavatele (43 %), do zájmového vzdělávání pro veřejnost (42 %) a do vzdělávání v oblasti ICT dovedností (42 %).

Vyšší odborné školy realizují činnosti především v oblasti odborného vzdělávání pro zaměstnavatele (59 %), dalšího vzdělávání pedagogů (53 %) a již v menší míře přípravu na vykonání zkoušky podle NSK a zkoušky podle zákona 179/2006 Sb. v platném znění (35 %).

Gymnázia se v rámci této oblasti angažují formou dalšího vzdělávání pedagogů (43 %), nabízejí zájmové vzdělávání pro veřejnost (35 %), případně vzdělávání v oblasti ICT (26 %).

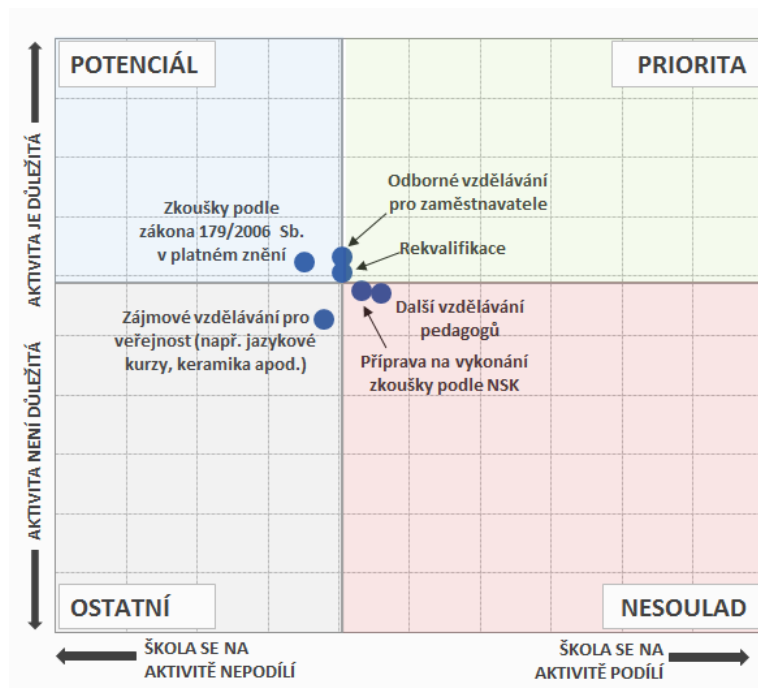
Hlavní aktivitou **konzervatoře** v rámci rozvoje této oblasti je další vzdělávání pedagogů a koncerty pro veřejnost. Dvě třetiny **praktických škol** se dalšího vzdělávání neúčastní. Zbývá část škol je aktivní v zájmovém vzdělávání pro veřejnost (25 %).

5.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Střední odborná učiliště se v rámci aktivit v oblasti rozvoje školy jako centra celoživotního učení zaměřují především na další vzdělávání pedagogů (46 %) a na přípravu na vykonání zkoušky podle NSK (43 %). 41 % z nich nabízí odborné vzdělávání pro zaměstnavatele a stejný podíl i rekvalifikace.

V menší míře pak střední odborná učiliště poskytují zájmové vzdělávání pro veřejnost, jako např. jazykové kurzy (38 %), zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb., v platném znění (35 %), vzdělávání v oblasti ICT dovedností na objednávku firem i zájmové pro občany (32 %). Spíše výjimečně nabízejí vzdělávání seniorů (19 %), češtinu pro cizince (19 %) a občanské vzdělávání (14 %).

Graf 41: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

Pokud bychom v souvislosti s realizovanými aktivitami měli zohlednit jejich důležitost, prioritou pro střední odborná učiliště jsou odborné vzdělávání pro zaměstnavatele a rekvalifikace. SOU se na těchto činnostech aktivně podílí a zároveň je hodnotí jako velmi důležité.

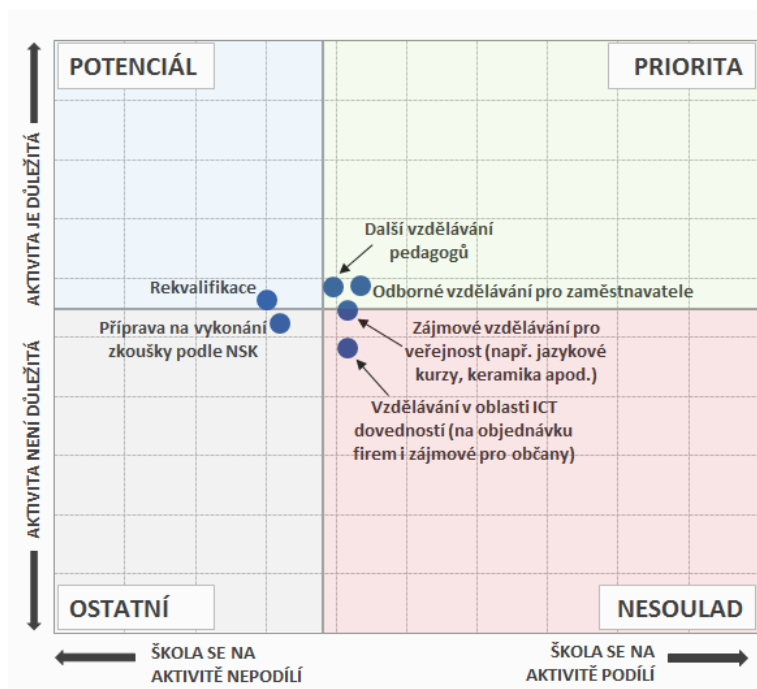
SOU jsou nejvíce aktivní v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů a v přípravě na vykonání zkoušky podle NSK, ve srovnání s ostatními jmenovanými položkami jsou tyto aktivity vnímány jako méně důležité. Nachází se v nesouladu mezi počtem vykonávaných

aktivit vzhledem k tomu, jakou důležitost jim SOU přisuzují.

Určitý potenciál SOU v oblasti rozvoje dalšího vzdělávání je v zkouškách podle zákona 179/2006 Sb. Školy poskytují tyto možnosti vzdělávání v menší míře, ale současně jim přisuzují nadprůměrnou důležitost.

Střední odborné školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení v největší míře realizují odborné vzdělávání pro zaměstnavatele (43 %), zájmové vzdělávání pro veřejnost (42 %), vzdělávání v oblasti ICT dovedností (42 %) a další vzdělávání pedagogů (40 %). Dále poskytují přípravu na vykonávání zkoušky podle NSK (32 %), rekvalifikace (30 %) a zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb., v platném znění (21 %). Rekvalifikacemi a odborným vzděláváním pro zaměstnavatele v oblasti dalšího vzdělávání se zabývají především SOU, SOŠ a VOŠ, tj. typy škol, které poskytují odborné vzdělání na střední, případně vyšší odborné úrovni. Z dalších aktivit, které střední odborné školy realizují v oblasti dalšího vzdělávání již v menší míře, se jedná o vzdělávání seniorů (19 %), výuku českého jazyka pro cizince (19 %) a občanské vzdělávání (15 %).

Graf 42: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti jednotlivých činností v rámci rozvoje středních odborných škol jako center celoživotního učení představují priority odborné vzdělávání pro zaměstnavatele a další vzdělávání pedagogů. Tyto činnosti jsou SOŠ realizovány nejčastěji a jsou hodnoceny jako důležité. Za částečnou prioritu lze označit zájemové vzdělávání pro veřejnost, protože ji vykonává větší podíl škol, ale jejich hodnocení důležitosti je nižší než u odborného vzdělávání pro zaměstnavatele a dalšího vzdělávání pedagogů.

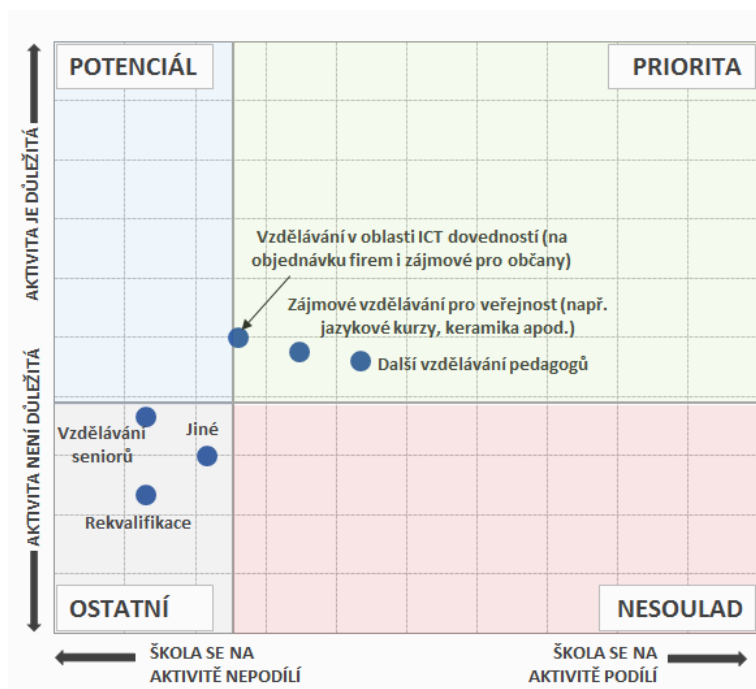
V menší míře SOŠ poskytují rekvalifikace, ale je to aktivita pro SOŠ poměrně důležitá, nacházejí se tedy na rozhraní priorit, které mohou školy více rozvíjet. SOŠ tuto činnosti považují za důležitou.

Ačkoliv SOŠ vykonávají ve větší míře vzdělávání v oblasti ICT dovedností, nepřisuzují této aktivitě výraznější důležitost, nachází se tedy v jistém nesouladu.

Gymnázia se činnostem v oblasti dalšího vzdělávání zabývají v menší míře než střední a vyšší odborné školy a také se soustředí na jiné aktivity. Zaměřují se především na další vzdělávání pedagogů (43 %) a zájemové vzdělávání pro veřejnost, jako jsou např. jazykové kurzy (35 %). V menší míře jsou aktivní ve vzdělávání v oblasti ICT dovedností (26 %), která může být na objednávku firem i jako zájemové vzdělávání pro občany.

Další činnosti zajišťuje pouze malý podíl gymnázií a některé činnosti nezajišťují vůbec. Gymnázia se vzhledem ke svému zaměření nezabývají aktivitami v oblasti přípravy na vykonání zkoušky podle NSK a realizací zkoušek podle zákona 179\2006 Sb. v platném znění.

Graf 43: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Gymnázia se v oblasti dalšího vzdělávání v největší míře věnují dalšímu vzdělávání pedagogů, zájmovým vzděláváním pro veřejnost, jako jsou např. jazykové kurzy a vzdělávání v oblasti ICT dovedností ať už na objednávku firem či jako zájmové vzdělávání pro veřejnost. Uvedené aktivity považují gymnázia ve srovnání s ostatními za důležité, lze je tedy označit za jejich prioritu.

Zbylými aktivitami se zabývají gymnázia v menší míře (např. rekvalifikace, vzdělávání seniorů) případně některými aktivitami se nezabývají vůbec. Aktivity, které vykonávají v menší míře, současně

považují i za méně důležité.

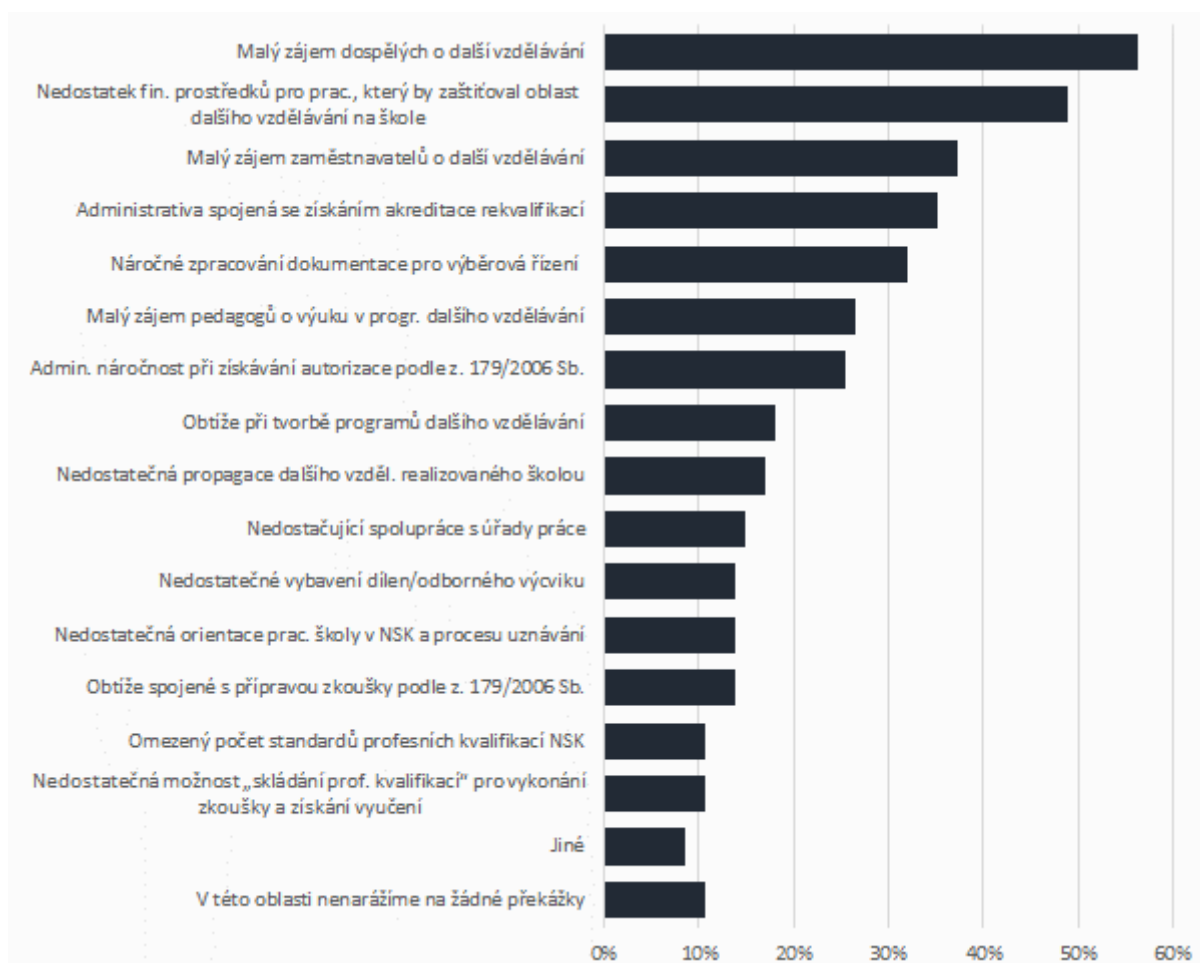
5.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

V rámci oblasti celoživotního učení se školy setkávají s celou řadou překážek. Školy naráží především na malý zájem dospělých (56 %) a nedostatek finančních prostředků pro pracovníka, který by zajišťoval oblast dalšího vzdělávání na školách (49 %). Uvádějí ale i nízký zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání (37 %). Dále školy upozorňují na bariéry, které se objevují v administrativní oblasti a zajištění dalšího vzdělávání – 35 % z nich poukazuje na problém s administrativou spojenou se získáním akreditace rekvalifikací, 32 % na náročné zpracování dokumentace potřebné k účasti ve výběrových řízeních (např. úřady práce) a 26 % na administrativní náročnost při získávání autorizace podle zákona č. 179/2006 Sb. Část škol přiznává i malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání (27 %).

Další problémy se vyskytují už jenom v malé míře. Část škol připouští výskyt překážek i přímo u nich – 18 % škol má obtíže při tvorbě programů dalšího vzdělávání a 17 % škol si uvědomuje, že propagace dalšího vzdělávání prováděného školou je nedostatečná. Problémy se vyskytují i v dalších oblastech zajištění dalšího vzdělávání – 15 % škol poukazuje na nedostatečnou spolupráci s úřady práce, 14 % škol nemá nedostatečné vybavení dílen odborného výcviku, 14 % nemá pracovníky školy s dostatečnou orientací v NSK a procesu uznávání a 14 % má obtíže spojenými s přípravou zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb.

Spíše výjimečně se školy setkávají s omezeným počtem standardů profesních kvalifikací a s nedostatečnou možností skládání profesních kvalifikací pro vykonávání zkoušky a získání vyučení (oba 11 %). Pouze 11 % škol neuvádí překážky v oblasti rozvoje školy jako centra celoživotního učení.

Graf 44: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení

Mezi jednotlivými typy škol existují rozdíly (viz. Příloha 15). Školy s odborným zaměřením (**SOU**, **SOŠ** a **VOŠ**) pocítují nejvýrazněji malý zájem dospělých o další vzdělávání (70 % **SOU**, 66 % **SOŠ** a 76 % **VOŠ**), nedostatek finančních prostředků pro pracovníky, kteří by tuto oblast na školách zajišťovali (65 % **SOU**, 60 % **SOŠ** a 71 % **VOŠ**), a také narážejí malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání (51 % **SOU**, 53 % **SOŠ** a 53 % **VOŠ**).

Gymnázia uvádějí nejčastěji malý zájem dospělých o další vzdělávání (52 %) a nedostatek finančních prostředků pro pracovníka zajišťujícího další vzdělávání (35 %). Mezi další problémy patří administrativa spojená se získáním akreditací rekvalifikací a malý zájem pedagogů o výuku v rámci dalšího vzdělávání (obojí 26 %). Čtvrtina gymnázií na žádné překážky nenaráží, což souvisí i s jejich malou aktivitou v této oblasti.

Na **konzervatoři** se potýkají s malým zájmem zaměstnavatelů o další vzdělávání. Polovina **praktických škol** se dalšího vzdělávání neúčastní. Část praktických škol uvádí nedostatek finančních prostředků pro pracovníka zajišťujícího tuto oblast (38 %). Čtvrtina z nich poukazuje na problém s administrativou spojenou se získáním akreditace rekvalifikací, dále na náročné zpracování dokumentace potřebné k účasti ve výběrových řízeních (např. úřady práce) a na administrativní náročnost při získávání autorizace podle zákona č. 179/2006 Sb.

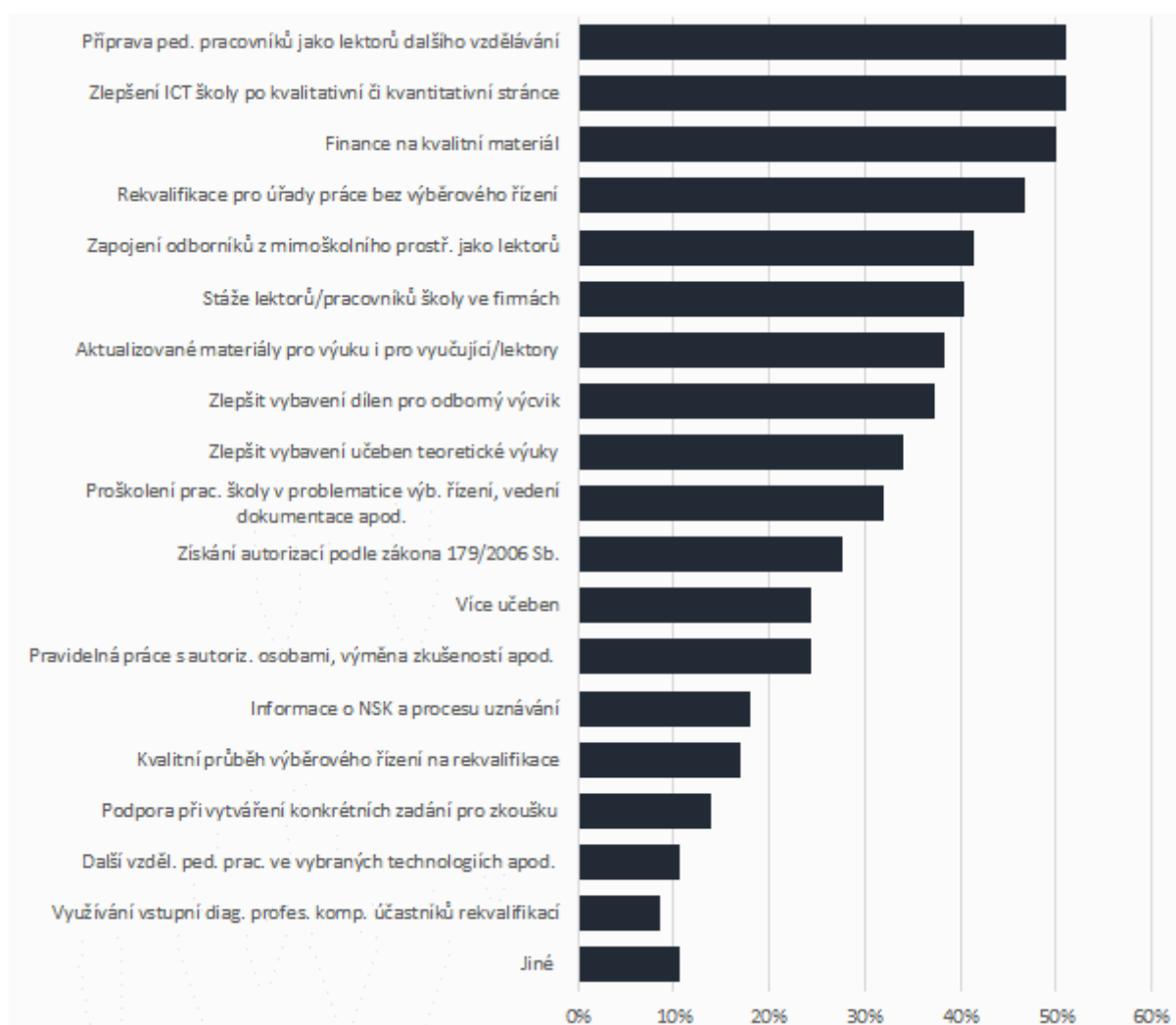
5.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Mezi hlavní opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení, patří příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání

(51 %) a zlepšení ICT školy po kvalitativní a kvantitativní stránce (51 %). Až téměř polovina škol považuje nedostatek finančních prostředků za hlavní překážku rozvoje školy jako centra celoživotního učení. Odráží se to i u výběru opatření, u kterých se domnívají, že jim mohou v této oblasti pomoci – polovina škol se domnívá, že rozvoji dalšího vzdělávání na školách pomohou finance na kvalitní materiál. Z administrativního hlediska by školám ulehčilo zajištění dalšího vzdělávání, pokud by rekvalifikace pro úřady práce mohly probíhat bez výběrového řízení (47 %).

Samotné školy si uvědomují důležitost navázání spolupráce s reálným pracovním prostředím a vnímají jako důležité zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů dalšího vzdělávání (41 %) a zajištění stáží pracovníků školy ve firmách (40 %). Z hlediska zajištění výuky škol požadují dostatek aktualizovaných materiálů pro výuku i pro vyučující či lektory (38 %). Školy vnímají potřebu zlepšit vybavení dílen pro odborný výcvik (37 %) i vybavení učeben teoretické výuky (34 %). 32 % škol potřebuje, aby jejich pracovníci byli proškoleni v problematice výběrového řízení, vedení dokumentace apod. 28 % škol potřebuje, aby jejich pracovníci získali autorizaci podle zákona 179/2006 Sb. 24 % škol potřebuje, aby jejich pracovníci získali více učeben, pravidelnou práci s autorizovanými osobami, výměnu zkušeností apod. 18 % škol potřebuje, aby jejich pracovníci získali informace o NSK a procesu uznávání, 17 % škol potřebuje, aby jejich pracovníci získali kvalitní průběh výběrového řízení na rekvalifikaci, 13 % škol potřebuje, aby jejich pracovníci získali podporu při vytváření konkrétních zadání pro zkoušku, 10 % škol potřebuje, aby jejich pracovníci získali další vzděl. ped. prac. ve vybraných technologiích apod. 8 % škol potřebuje, aby jejich pracovníci získali využívání vstupní diag. profes. komp. účastníků rekvalifikací, 5 % škol potřebuje, aby jejich pracovníci získali jiné.

Graf 45: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení

Již v menší míře školy uvedly i další potřebná opatření: získání autorizací podle zákona 179/2006 Sb. (28 %), více učeben (24 %), pravidelnou práci s autorizovanými osobami, výměnu zkušeností, aktualizaci jejich vzdělávání apod. (24 %), informace o NSK a procesu uznávání (18 %), kvalitní průběh výběrového řízení na rekvalifikaci (17 %), podpora při vytváření konkrétních zadání pro zkoušku (13 %), další vzděl. ped. prac. ve vybraných technologiích apod. (10 %), využívání vstupní diag. profes. komp. účastníků rekvalifikací (8 %), jiné (5 %).

(14 %), další vzdělávání pedagogických pracovníků ve vybraných technologiích apod. (11 %) a využívání vstupní diag. profes. komp. účastníků rekvalifikací (9 %).

V oblasti rozvoje škol jako center celoživotního učení se navrhovaná opatření liší podle typů škol (viz. Příloha 16). **Středním odborným učilištím** by nejvíce pomohlo zlepšení vybavení dílen pro odborný výcvik (76 %). Středním odborným učilištím i **středním odborným školám** by se hodilo, kdyby měly dostatek financí na kvalitní materiál (68 % SOU a 62 % SOŠ) a kdyby rekvalifikace pro úřady práce probíhaly bez výběrového řízení (65 % SOU a 62 % SOŠ). SOŠ dále uvedly potřebu stáží lektorů či pracovníků školy ve firmách.

Vyšší odborné školy jednomyslně požadují zlepšení ICT vybavení, část VOŠ také aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující či lektory (65 %), dále přípravu pedagogů jako lektorů dalšího vzdělávání (53 %), rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení (53 %) a zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů dalšího vzdělávání (také 53 %).

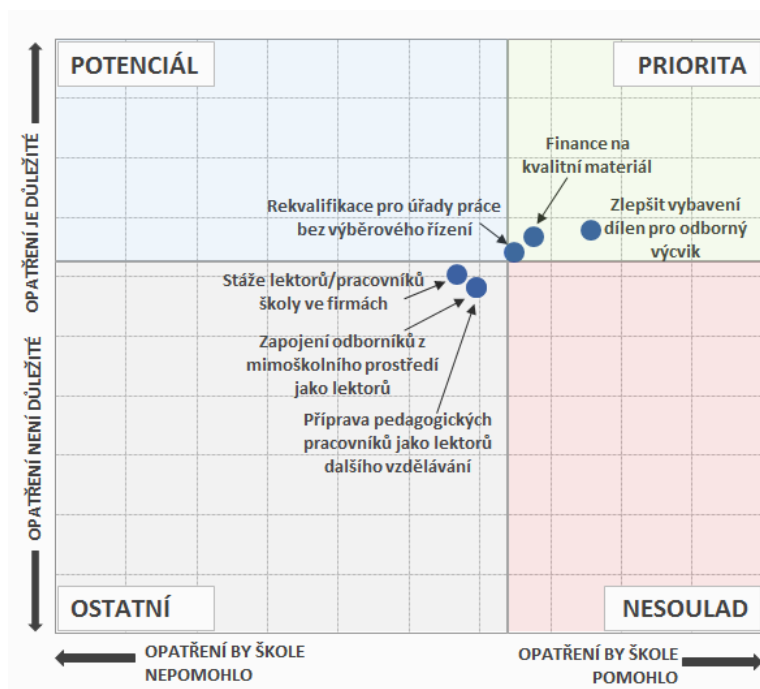
Pro **gymázia** je nejdůležitější zlepšení ICT vybavení školy po kvalitativní či kvantitativní stránce (52 %), zkvalitnit přípravu pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (39 %) a mít aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující či lektory (30 %).

Konzervatoř uvádí celou řadu dalších opatření, které ji mohou pomoci v rozvoji školy jako centra celoživotního učení (viz Příloha 16). 63 % **praktických škol** i zde uvedlo, že se dalšího vzdělávání neúčastní a zbylé školy uvedly potřebu financí na kvalitní materiál, přípravu pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání a zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů.

5.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Střední odborná učiliště uvádějí řadu opatření, která by jim pomohla v rozvoji škol jako center celoživotního učení. Nejčastěji zmiňovaným opatřením je zlepšit vybavení dílen pro odborný výcvik (76 %). Vysoký podíl škol uvádí i potřebu a dále potřebu zajištění financí na kvalitní materiál (68 %) a možnost realizace rekvalifikací pro úřady práce bez výběrového řízení (65 %). Až na dalších místech vidí učiliště i možnosti navázání spolupráce s firmami v okolí a s reálným pracovním prostředím a v rozvoji samotných pedagogických pracovníků, tj. v zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů (59 %), přípravě pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (59 %) a zajištění stáží pro pracovníky školy ve firmách (57 %).

Graf 46: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

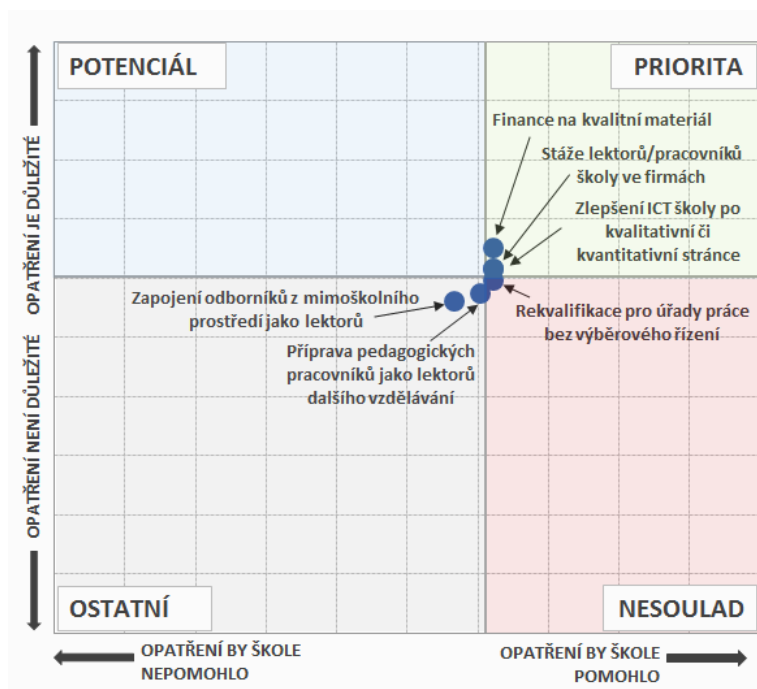
Pokud bychom v souvislosti se zmiňovanými opatřeními přihlédlí k jejich důležitosti, můžeme považovat zlepšení vybavení dílen pro odborný výcvik za hlavní prioritu středních odborných učilišť. Školy zmiňují toto opatření v největší míře a současně mu přisuzují i nejvyšší důležitost. Další priority středních odborných učilišť jsou finance na kvalitní materiál a rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení.

Dalšími zmiňovanými opatřeními SOU jsou: příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání, zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako

lektorů a stáže lektorů či pracovníků školy ve firmách. Tyto opatření zmiňují SOU v menší míře a přisuzují jim i nižší míru důležitosti.

Opatření, která v oblasti dalšího vzdělávání střední odborné školy nejčastěji uvádějí, jsou finance na kvalitní materiál, zajištění stáží lektorů či pracovníků škol ve firmách, potřeba zlepšit ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce a možnost rekvalifikací pro úřady práce bez výběrového řízení (vše 62 %). Další oblastí opatření, která by středním odborným školám mohla pomoci, spočívá v samotné lektorské oblasti, tj. v přípravě pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (60 %), a zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů (57 %).

Graf 47: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

Nejčastěji zmiňovaným opatřením pro rozvoj středních odborných škol v oblasti dalšího vzdělávání jsou a finance na kvalitní materiál, zajištění stáží lektorů či pracovníků škol ve firmách a zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce. Těmto potřebám přisuzují školy současně značnou důležitost a jsou tedy zcela prioritními opatřeními pro jejich rozvoj v oblasti dalšího vzdělávání.

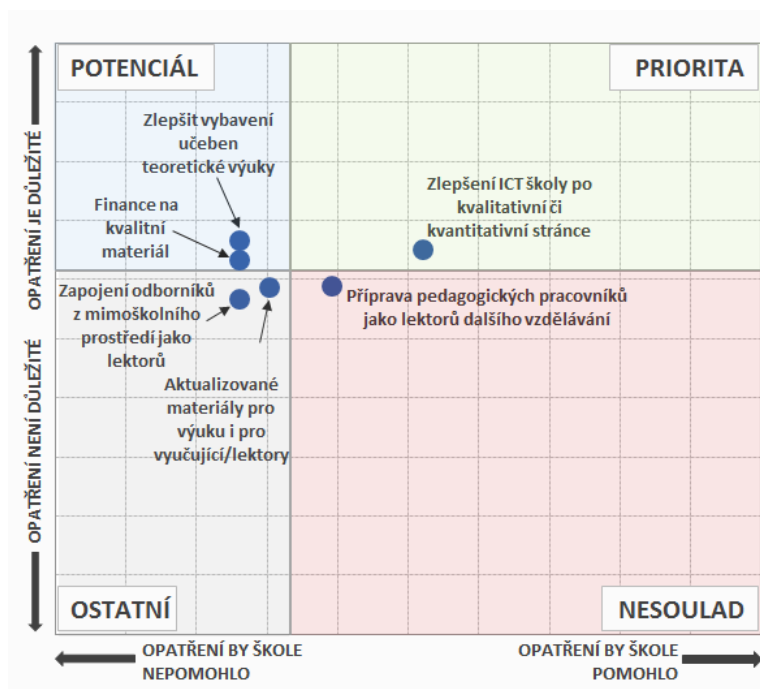
Vzhledem k tomu, že jednou z nejfrekventovanějších aktivit středních odborných škol jsou rekvalifikace a u překážek uvádějí vyšší administrativní zátěž také

v souvislosti s procesem zpracování dokumentace potřebných pro výběrová řízení, by školy uvítaly zejména, kdyby rekvalifikace pro úřady práce probíhaly bez výběrového řízení. Současně ale tomuto opatření přisuzují nižší důležitost a tak se nachází v určitém nesouladu.

Potřebu přípravy pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání a zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů uvádějí SOŠ v o něco menší míře a také je pokládají za méně důležité.

Z opatření, která by gymnáziím v této oblasti nejvíce pomohla, se nejčastěji jedná o zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce (52 % škol) a přípravu pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání (39 %). Dále gymnázia uvádějí potřebu zajistit aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující či lektory (30 %), zlepšit vybavení učeben teoretické výuky (26 %), zajistit finance na kvalitní materiál (26 %) a zapojit odborníky z mimoškolního prostředí jako lektory dalšího vzdělávání (také 26 %). Zbývající opatření jsou gymnáziu uváděna pouze ve výjimečných případech.

Graf 48: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Rozvoji gymnázií jako center celoživotního učení podle nich pomůže zejména zlepšení ICT školy po kvalitativní a kvantitativní stránce. Je to gymnázii nejčastěji zmiňované opatření v této oblasti a současně tomuto opatření přisuzují vysokou míru důležitosti. Pro gymnázia představuje zlepšení ICT vybavení školy prioritu v jejich rozvoji v oblasti dalšího vzdělávání.

Gymnázii druhé nejčastěji zmiňované opatření pro zlepšení rozvoje školy jako centra celoživotního učení je příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání, na

straně druhé tomuto opatření přisuzují nižší důležitost.

Zlepšení vybavení učeben teoretické výuky a zajištění více financí na kvalitní materiál uvádějí gymnázia již v menší míře, ale považují je za poměrně důležité. V těchto aktivitách tedy lze spatřovat určitý potenciál pro jejich rozvoj v oblasti dalšího vzdělávání.

Zajištění aktualizovaných materiálů pro výuku i pro vyučující či lektory a zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů dalšího vzdělávání považují gymnázia za méně důležitá opatření.

5.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „rozvoj školy jako centra celoživotního učení“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

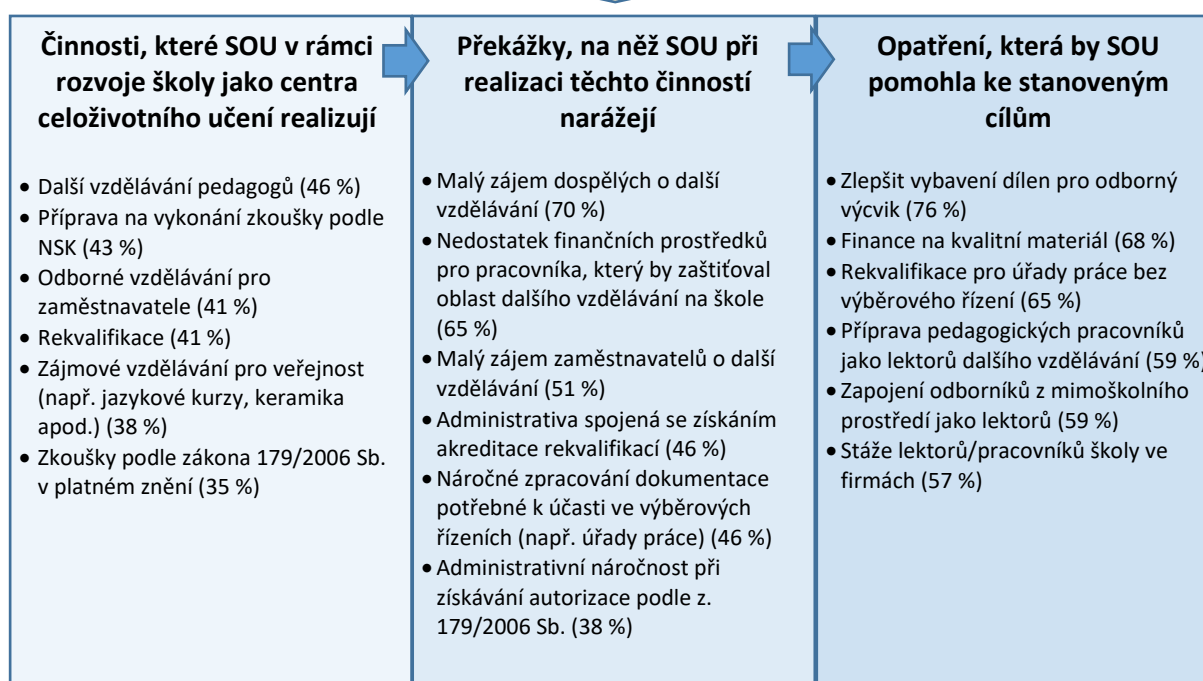
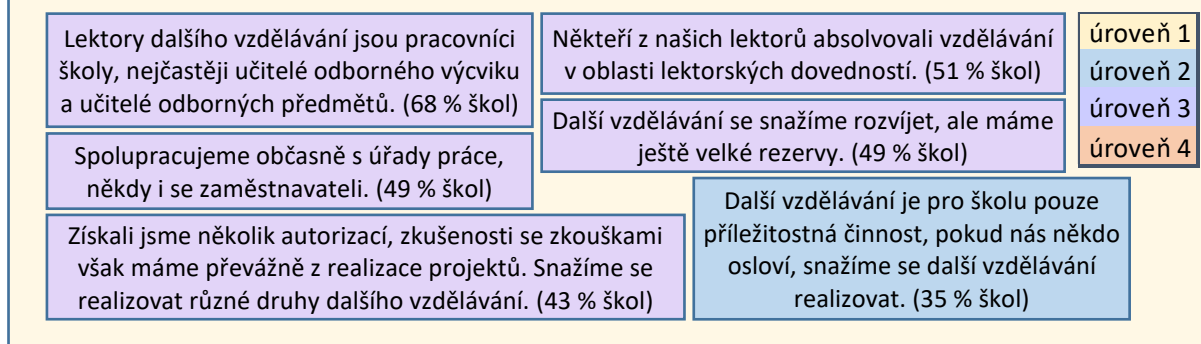
Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *rozvoj školy jako centra celoživotního učení* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *škola jako centrum celoživotního učení*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

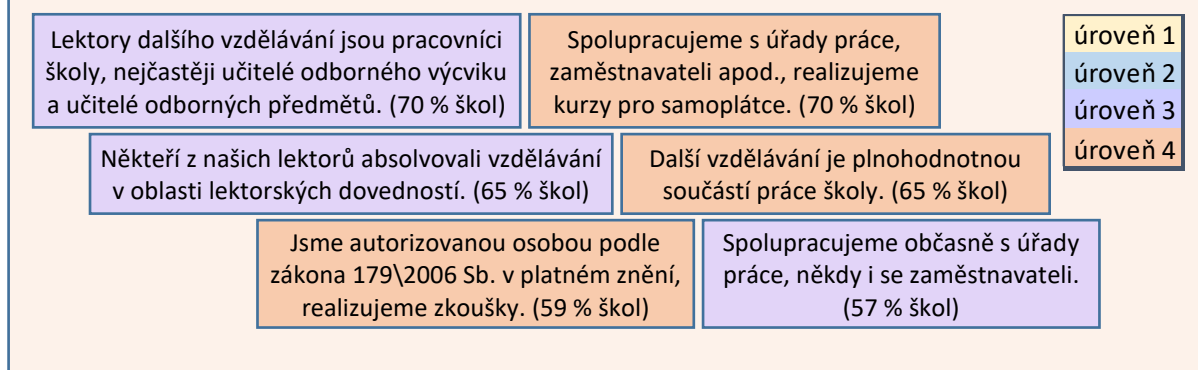
V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *škola jako centrum celoživotního učení*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpurných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav rozvoje školy jako centra celoživotního učení na SOU

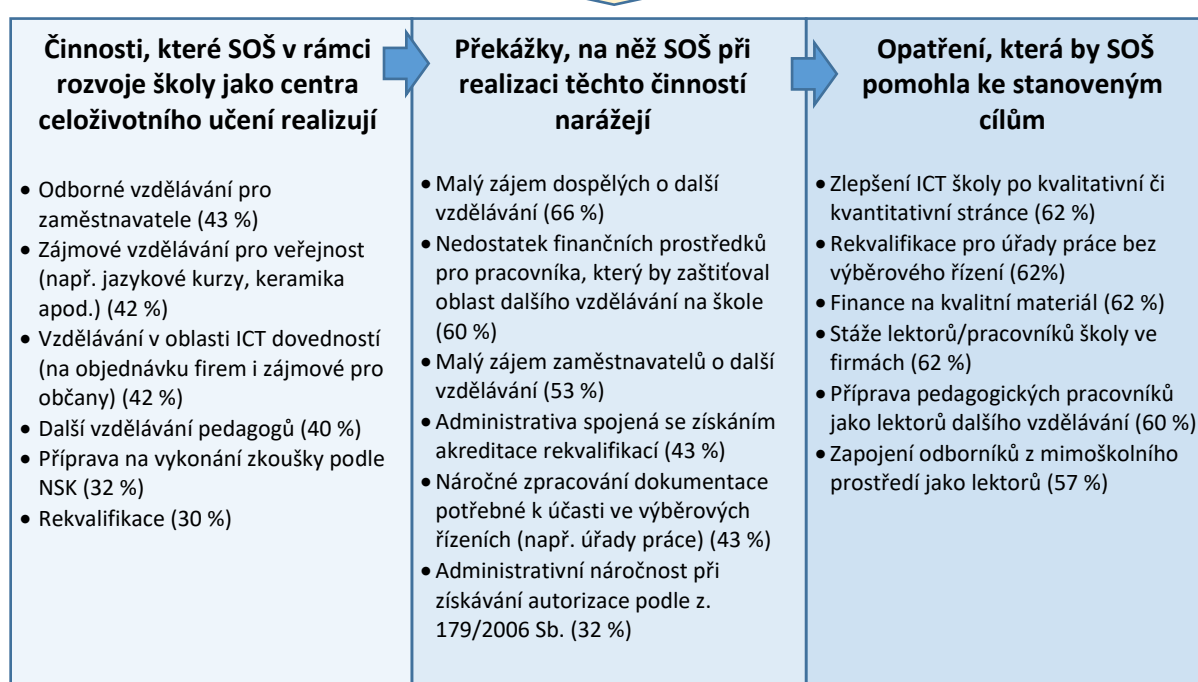
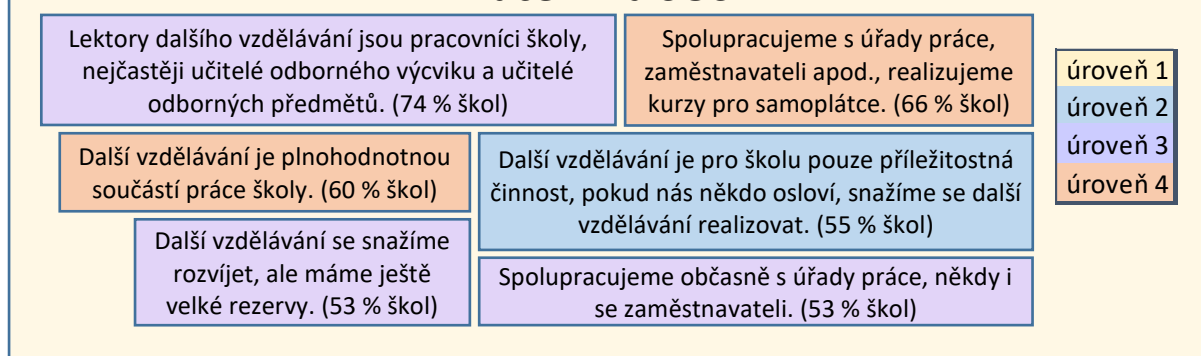

Cíle, které si v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení stanovila SOU

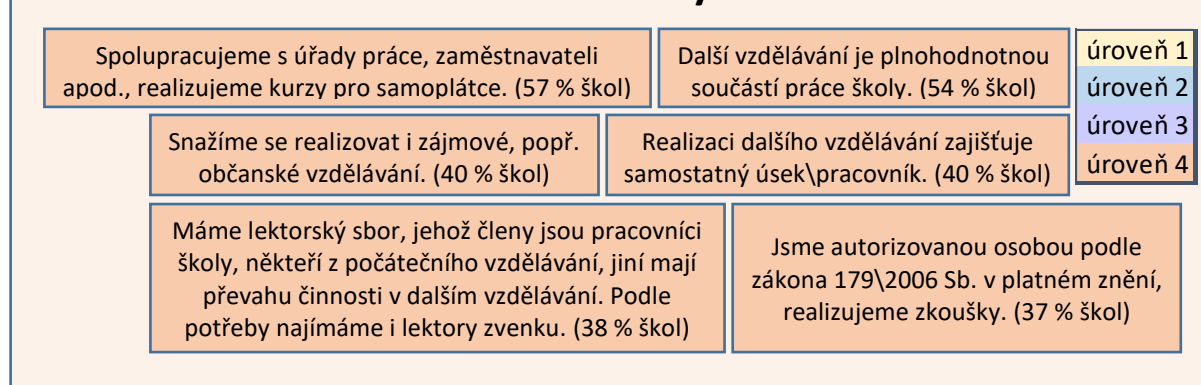

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav rozvoje školy jako centra celoživotního učení na SOŠ

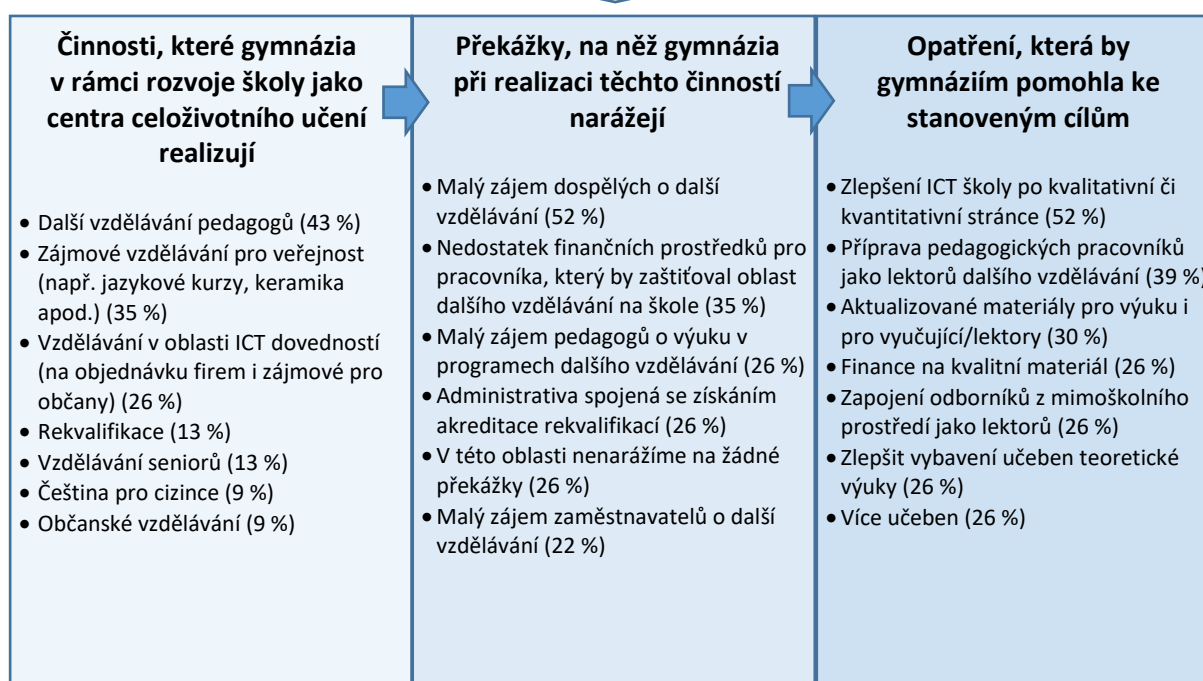
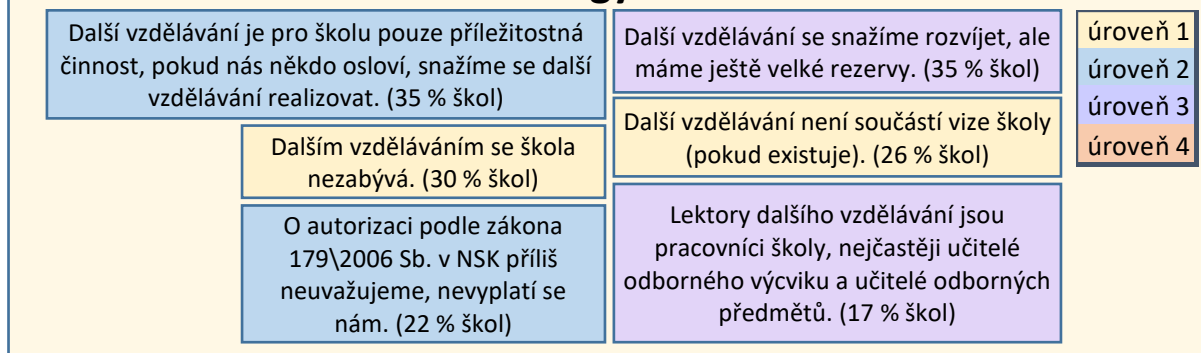

Cíle, které si v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení stanovily SOŠ

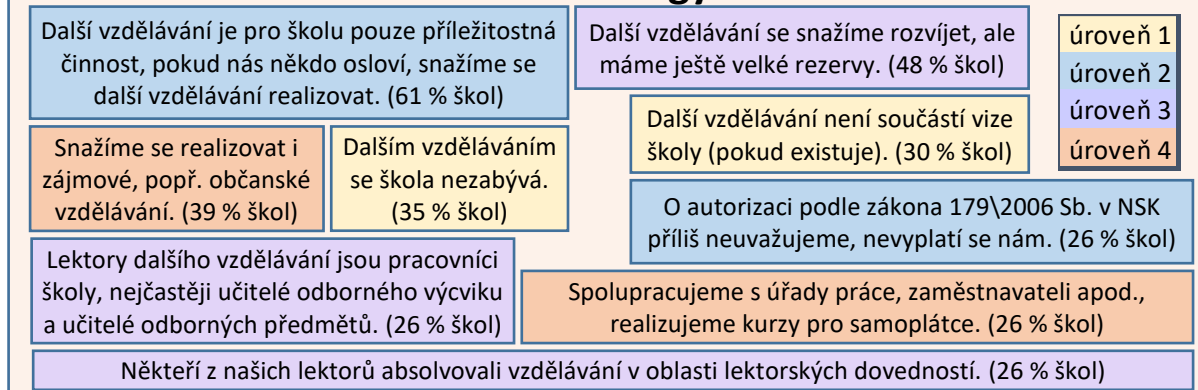

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav rozvoje školy jako centra celoživotního učení na gymnáziích

Cíle, které si v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení stanovila gymnázia

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-9 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Příloha 13: Současná úroveň rozvoje školy jako centra celoživotního učení a předpokládaný posun – podle typu školy

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=37)	Průměrná úroveň	27%	+ 22%
	Základní úroveň	9%	+ 1%
	Mírně pokročilá úroveň	15%	+ 4%
	Pokročilá úroveň	49%	+ 9%
	Nejvyšší úroveň	19%	+ 32%
SOŠ (N=53)	Průměrná úroveň	24%	+ 19%
	Základní úroveň	8%	+ 2%
	Mírně pokročilá úroveň	22%	+ 3%
	Pokročilá úroveň	42%	+ 10%
	Nejvyšší úroveň	17%	+ 27%
Gymnázium (N=23)	Průměrná úroveň	9%	+ 12%
	Základní úroveň	28%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	23%	+ 12%
	Pokročilá úroveň	15%	+ 9%
	Nejvyšší úroveň	2%	+ 14%
VOŠ (N=17)	Průměrná úroveň	34%	+ 16%
	Základní úroveň	12%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	18%	+ 2%
	Pokročilá úroveň	50%	+ 6%
	Nejvyšší úroveň	29%	+ 24%
Konzervatoř (N=1)	Průměrná úroveň	23%	+ 11%
	Základní úroveň	0%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	0%	+ 0%
	Pokročilá úroveň	33%	+ 17%
	Nejvyšší úroveň	22%	+ 11%
Praktická škola (N=8)	Průměrná úroveň	4%	+ 1%
	Základní úroveň	50%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	8%	+ 13%
	Pokročilá úroveň	4%	+ 0%
	Nejvyšší úroveň	0%	+ 0%

Příloha 14: Činnosti, na kterých se školy v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení aktivně podílejí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Další vzdělávání pedagogů	17	46%	34	36%
	Příprava na vykonání zkoušky podle NSK	16	43%	20	21%
	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	15	41%	28	30%
	Rekvalifikace	15	41%	24	26%
SOŠ (N=53)	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	23	43%	28	30%
	Zájmové vzdělávání pro veřejnost	22	42%	33	35%
	Vzdělávání v oblasti ICT dovedností	22	42%	27	29%
Gymnázium (N=23)	Další vzdělávání pedagogů	10	43%	34	36%
	Zájmové vzdělávání pro veřejnost	8	35%	33	35%
	Vzdělávání v oblasti ICT dovedností	6	26%	27	29%
VOŠ (N=17)	Odborné vzdělávání pro zaměstnavatele	10	59%	28	30%
	Další vzdělávání pedagogů	9	53%	34	36%
	Příprava na vykonání zkoušky podle NSK	6	35%	20	21%
	Zkoušky podle zákona 179/2006 Sb. v platném znění	6	35%	15	16%
Konzervatoř (N=1)	Další vzdělávání pedagogů	1	100%	34	36%
	Jiné : koncerty pro veřejnost	1	100%	19	20%
Praktická škola (N=8)	Jiné: škola se dalšího vzdělávání neúčastní	6	75%	19	20%
	Zájmové vzdělávání pro veřejnost	2	25%	33	35%
	Vzdělávání seniorů	1	13%	15	16%

Příloha 15: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	26	70%	53	56%
	Nedostatek fin. prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzděl.	24	65%	46	49%
	Malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání	19	51%	35	37%
SOŠ (N=53)	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	35	66%	53	56%
	Nedostatek fin. prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzděl.	32	60%	46	49%
	Malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání	28	53%	35	37%
Gymnázium (N=23)	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	12	52%	53	56%
	Nedostatek fin. prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzděl.	8	35%	46	49%
	Administrativa spojená se získáním akreditace rekvalifikací	6	26%	33	35%
	Malý zájem pedagogů o výuku v programech dalšího vzdělávání	6	26%	25	27%
	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	6	26%	10	11%
VOŠ (N=17)	Malý zájem dospělých o další vzdělávání	13	76%	53	56%
	Nedostatek fin. prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzděl.	12	71%	46	49%
	Malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání	9	53%	35	37%
Konzervatoř (N=1)	Malý zájem zaměstnavatelů o další vzdělávání	1	100%	35	37%
Praktická škola (N=8)	Jiné : škola se dalšího vzdělávání neúčastní	4	50%	8	9%
	Nedostatek fin. prostředků pro pracovníka, který by zaštiťoval oblast dalšího vzděl.	3	38%	46	49%
	Administrativa spojená se získáním akreditace rekvalifikací	2	25%	33	35%
	Náročné zpracování dokumentace potřebné k účasti ve výběrových řízeních	2	25%	30	32%
	Administrativní náročnost při získávání autorizace podle z. 179/2006 Sb.	2	25%	24	26%

Příloha 16: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje školy jako centra celoživotního učení – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Zlepšit vybavení dílen pro odborný výcvik	28	76%	35	37%
	Finance na kvalitní materiál	25	68%	47	50%
	Rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení	24	65%	44	47%
SOŠ (N=53)	Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	33	62%	48	51%
	Finance na kvalitní materiál	33	62%	47	50%
	Rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení	33	62%	44	47%
	Stáže lektorů/pracovníků školy ve firmách	33	62%	38	40%
Gymnázium (N=23)	Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	12	52%	48	51%
	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	9	39%	48	51%
	Aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující/lektory	7	30%	36	38%
VOŠ (N=17)	Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	11	65%	48	51%
	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	9	53%	48	51%
	Rekvalifikace pro úřady práce bez výběrového řízení	9	53%	44	47%
	Zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů	9	53%	39	41%
Konzervatoř (N=1)	Zlepšení ICT školy po kvalitativní či kvantitativní stránce	1	100%	48	51%
	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	1	100%	48	51%
	Finance na kvalitní materiál	1	100%	47	50%
	Zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů	1	100%	39	41%
	Aktualizované materiály pro výuku i pro vyučující/lektory	1	100%	36	38%
Praktická škola (N=8)	Jiné : škola se dalšího vzdělávání neúčastní	5	63%	10	11%
	Příprava pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání	2	25%	48	51%
	Finance na kvalitní materiál	2	25%	47	50%
	Zapojení odborníků z mimoškolního prostředí jako lektorů	2	25%	39	41%

6 Rozvoj kariérového poradenství v Jihočeském kraji

Podle definice Evropské sítě politik celoživotního poradenství (ELGPN) je kariérové poradenství „Interakcí mezi kariérovým poradcem a jednotlivcem. Individuální nebo skupinový proces poradenství ve vzdělávání, zaměstnání a v rozhodování při přechodech a také při zvládání reakcí na změny po celou dobu života s důrazem na posilování sebeuvědomění, porozumění a usnadňování směřování k uspokojivému a smysluplnému životu a zaměstnání.“

Tato tematická oblast se soustředí na poradenství ve středním a vyšším odborném školství. Od rozvoje kariérového poradenství ve středním školství si lze slibovat **snížení nezaměstnanosti absolventů, snížení počtu předčasných odchodů ze vzdělávání** a naopak **vyšší množství žáků, kteří se budou vzdělávat i po úspěšném absolvování aktuálního vzdělávání** a kteří se budou schopni snáze adaptovat na změny pracovního trhu v průběhu celé své životní-profesní dráhy.

Kariérové poradenství ve škole by ve své optimální podobě mělo mít svého **koordinátora kariérového poradenství** (koordinace podpůrných služeb, které škola svým žákům poskytuje). Nemělo by však být vykonáváno jen tímto jediným pracovníkem, ale podílet by se na něm měli **všichni pracovníci školy. Posláním školy je připravit mladého člověka na život, a tedy i na jeho kariérovou dráhu.** Kariérové poradenství by proto mělo být **provázáno s celou vzdělávací a výchovnou činností školy.** Vedle **obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů**, kde by se žáci měli mj. dozvídat, jak konkrétní znalosti, dovednosti, postoje či návyky využijí v pracovním životě, se jedná **zejména o rozvoj klíčových kompetencí, které jsou základem pro osobní rozvoj žáků, jejich aktivního zapojení do společnosti a uplatnění v životě. Osobní rozvoj žáků je nedílnou součástí kariérového poradenství** - se znalostí svých silných stránek a schopností reflexe těch slabých se žák může např. daleko **snáz rozhodovat o svém profesním zaměření** a daleko **snáz se bude adaptovat na pracovní trh a změny**, které v posledních letech přináší. Některé školy již dnes nenabízí kariérové poradenství pouze svým žákům, ale i širší veřejnosti.

Je zřejmé, že cesta k optimálnímu pojetí kariérového poradenství je v současných podmínkách pro většinu škol dlouhá a náročná. Lze ji však zvládat postupně a dosahovat takové úrovně, která je pro školu v daném časovém období realistická.

Na úrovni středních škol lze odlišit tři oblasti rozvoje kariérového poradenství:

- **Kurikulární oblast**, kde žáci dostávají užitečné informace či absolvují praktická cvičení v rámci běžné výuky (např. průřezové téma Člověk a svět práce).
- **Oblast interních služeb kariérového poradenství**, kde žáci školy mohou navštěvovat skupinové či individuální poradenství, pro které byl vyčleněn prostor a které poskytuje adekvátně vzdělaná osoba.
- **Oblast externích služeb kariérového poradenství**, kde škola organizuje návštěvy jiných poradenských pracovišť (např. PPP, IPS ÚP) nebo si škola platí služby, které by jinak měla problém zajistit (např. sběr a vyhodnocení psychometrických dat).

Obecně lze říci, že kariérové poradenství ve středním školství se realizuje prostřednictvím několika forem, které by v optimálním případě měly být propojené a vzájemně se doplňovat:

- **Diagnostika a sebepoznání:** Poradce (případně jiný specialista) pomáhá klientovi uvědomit si jeho charakteristiky (zájmy, předpoklady, limity). Využívá přitom různé diagnostické metody a prostředky (rozhovor, zájmové dotazníky, osobnostní testy, výkonové testy, projekční metody aj.).
- **Vzdělávání:** Klient (žák, student) si osvojuje kompetence vedoucí k jeho osobnímu rozvoji - schopnost **identifikovat** a vyhodnocovat dostupné informační zdroje a poradenské

služby, schopnost rozhodovat se, plánovat svou **kariérovou** dráhu, schopnost komunikovat (nácvik přijímacího pohovoru apod.), schopnost adaptovat se na změny v průběhu své vzdělávací či pracovní dráhy apod.

- **Poskytování informací:** Klient (žák, student) dostává nabídku informací. Poradce mu buď podá konkrétní informace na základě jeho dotazu, nebo mu doporučí určité informační zdroje.
- **Komplexní poradenství:** Poradce poskytuje klientovi komplexní poradenskou podporu v návaznosti na jeho konkrétní situaci a potřeby. Možnosti by mu měly být předkládány tak, aby se na jejich základě dokázal klient sám rozhodovat. Součástí komplexního poradenství přitom jsou i všechny tři výše uvedené formy, v míře a úrovni odpovídající situaci a potřebám klienta.

Hlavní zjištění

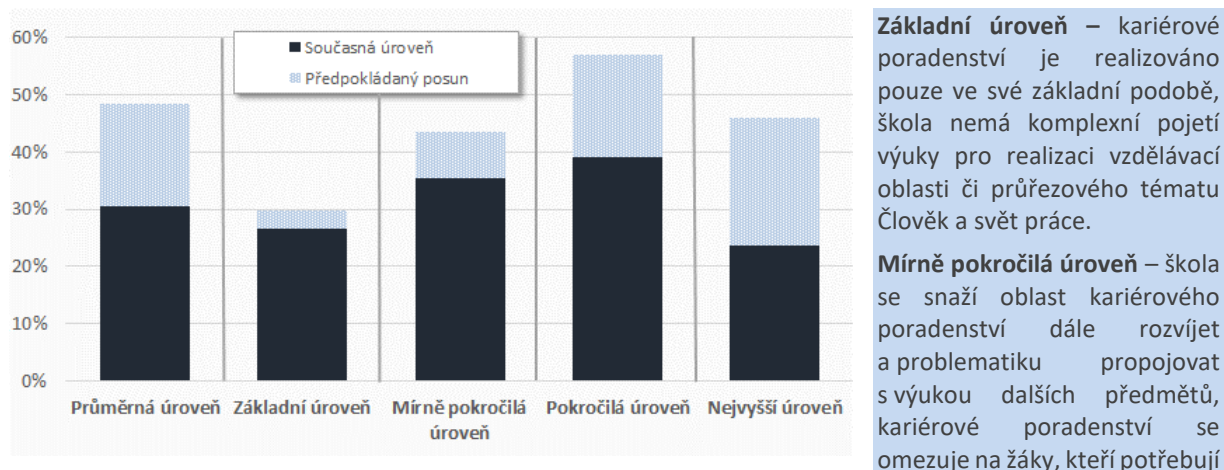
- Školy v rámci kariérového poradenství nejčastěji realizují činnosti, jež je možné zařadit do pokročilé (především SOŠ, VOŠ a gymnázia) nebo mírně pokročilé úrovně (především SOU, konzervatoře a praktické školy). Největší posun lze očekávat v nejvyšší úrovni (s výjimkou konzervatoří a praktických škol, které plánují posun především v rámci pokročilé úrovně) – školy deklarují zájem o vytvoření interního systému kariérového poradenství a rozvíjení této oblasti prostřednictvím dalších dílčích činností/aktivit.
- Školy se v rámci této oblasti v drtivé většině zaměřují především na organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků (platí pro všechny typy škol s výjimkou konzervatoří). Školy dále podporují žáky se znevýhodněním zdravotním nebo sociálním (především SOU, konzervatoře a praktické školy), realizují odborný výcvik/praxi v reálném pracovním prostředí (především SOU, SOŠ a VOŠ), spolupracují se zaměstnavateli či VŠ na náborových aktivitách (především SOŠ a gymnázia), zapojují odborníky z praxe do dalších aktivit školy (především SOŠ, gymnázia a konzervatoře) a spolupracují s rodiči (především SOŠ). Gymnázia, konzervatoře a praktické školy se dále zaměřují na poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky.
- Školy nejčastěji narážejí na malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a jejich rodičů (platí pro všechny typy škol s výjimkou konzervatoří, které v této oblasti nenarážejí na žádné překážky), dále na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství na školách (především SOU, SOŠ, VOŠ a gymnázia), na absenci pozice samostatného kariérového poradce (především SOŠ, VOŠ a gymnázia) a na malý zájem ze strany zaměstnavatelů (především SOU, SOŠ a praktické školy). SOŠ a gymnázia dále narážejí na nízkou časovou dotaci poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství a gymnázia a praktické školy na nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství.
- Opatřením, které by školám nejvíce pomohlo v realizaci zvolených cílů, je především zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí a besed (platí pro všechny typy škol). Školy zároveň zdůrazňují potřebu exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (především SOU, SOŠ, VOŠ a praktické školy), zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (především SOU, SOŠ a VOŠ), rozvoje spolupráce s VŠ (především VOŠ, gymnázia a konzervatoře) a vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství (především gymnázia, konzervatoře a praktické školy). Gymnázia by dále ocenila zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství.

6.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

V rámci kariérového poradenství jsou podíly aktivit realizovaných středními a vyššími odbornými školami v rámci jednotlivých úrovní relativně vyrovnané. Školy nejčastěji vykonávají činnosti, jež je možné zařadit do pokročilé úrovně (39 %), pro kterou je charakteristické komplexní pojetí kariérového poradenství s prvky prevence předčasných odchodů, nebo do mírně pokročilé úrovně (36 %), v rámci které se školy snaží o další rozvoj kariérového poradenství. V rámci základní úrovně, ve které školy realizují kariérové poradenství pouze v základní podobě, vykonávají střední a vyšší odborné školy více než čtvrtinu činností (27 %). Nejmenší podíl aktivit (24 %) je školami vykonáván v rámci nejvyšší úrovně, charakteristické vytvořením interním systémem kariérového poradenství a rozvíjením této oblasti prostřednictvím dalších dílčích činností.

Školy nejčastěji plánují rozvoj aktivit na nejvyšší úrovni (předpokládaný posun o 22 %). O něco méně výrazný posun (o 18 %) lze předpokládat u činností spadajících do pokročilé úrovně. V rámci mírně pokročilé úrovně by dle odpovědí škol měl být do budoucna zaznamenán posun o 8 % a jen k velice nízkému posunu (o 3 %) by podle vyjádření škol mělo dojít v případě činností vázaných na základní úroveň.

Graf 49: Současná úroveň rozvoje kariérového poradenství a předpokládaný posun

změnit obor.

Pokročilá úroveň – škola má zpracované komplexní pojetí kariérového poradenství, služby kariérového poradenství obsahují prvky prevence předčasných odchodů, školy v rámci této oblasti příležitostně spolupracují s externími odborníky a sociálními partnery, kariérové poradenství je využíváno především vyššími ročníky, pozornost je věnována žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nejvyšší úroveň – škola má interní systém pro poskytování služeb kariérového poradenství, do kterého jsou zapojeni také externí pracovníci, oblast kariérového poradenství je rozvíjena dalšími činnostmi (pozice kariérového a výchovného poradce jsou oddělené, škola systematicky sleduje předčasné odchody ze vzdělávání a s výsledky cíleně pracuje, nabízí poradenství všem žákům, výuka je zaměřena na utváření pozitivního vztahu k profesi či dalšímu studiu).

Z hlediska jednotlivých typů škol (viz. Příloha 17) v rámci kariérového poradenství realizují, **SOU** a **SOŠ** aktivity, jež lze zařadit především do mírně pokročilé úrovně (42 % SOU a 35 % SOŠ) a pokročilé úrovně (38 % SOU a 43 % SOŠ). SOU i SOŠ vyvíjí další činnosti i na základní úrovni. **VOŠ** vykonává nejvíce činností spadajících do mírně pokročilé úrovně (43 %). Nejvýraznější posun u SOU, SOŠ i VOŠ lze očekávat v nárůstu činností v rámci nejvyšší úrovně, tj. školy směřují své činnosti k vytvoření interního systému pro poskytování služeb kariérového poradenství.

Gymnázia realizují aktivity v rámci pokročilé (41 %), základní (35 %) a mírně pokročilé úrovně (34 %). Mají zájem o systematické rozvíjení kariérového poradenství doplněné o další dílčí činnosti (nejvyšší úroveň – předpokládaný posun o 25 %).

V případě **konzervatoře** je kariérové poradenství realizováno ve své základní podobě (základní úroveň – 50 %). Konzervatoř nicméně má zájem o další rozvíjení kariérového poradenství ke zpracování komplexní pojetí kariérového poradenství (pokročilá úroveň – předpokládaný posun o 33 %). **Praktické školy** se pohybují především v rámci mírně pokročilé (36 %) a pokročilé úrovně (35 %). Největší posun lze očekávat v rámci pokročilé úrovně (předpokládaný posun o 22 %).

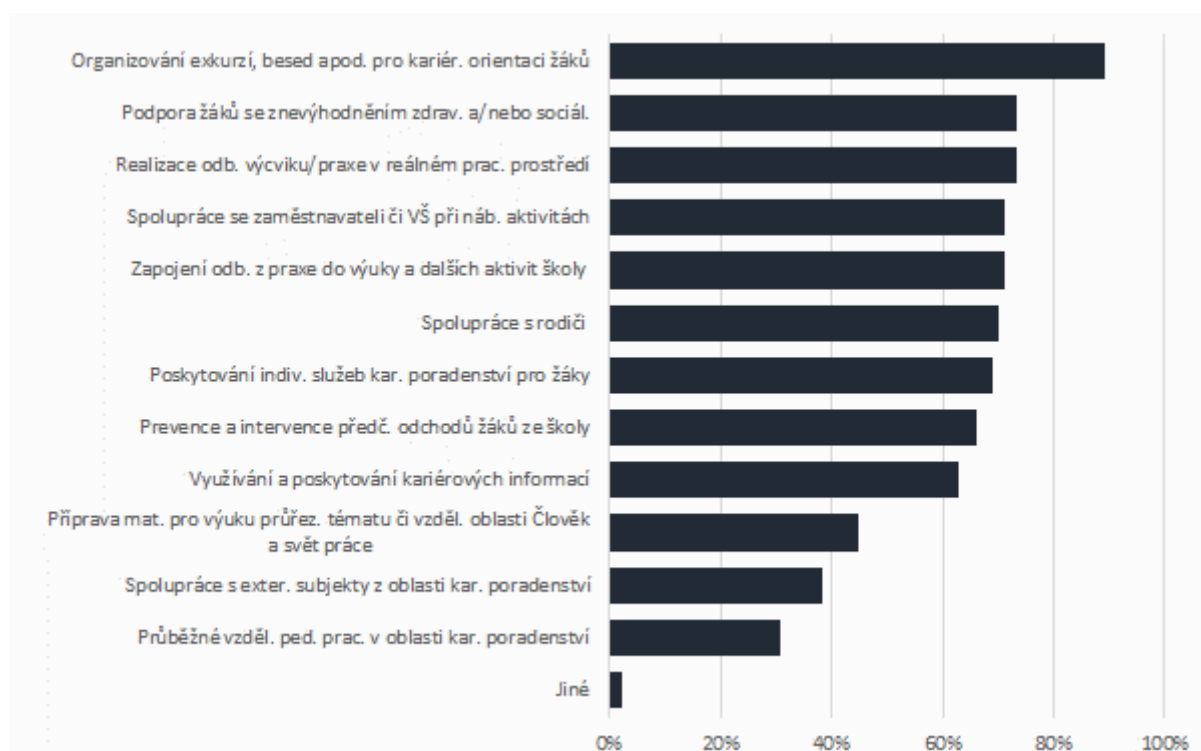
6.2 Aktivity, které školy realizují v rámci této intervence

Střední a vyšší odborné školy v Jihočeském kraji se v rámci rozvoje kariérového poradenství velice aktivní a v převážné většině se zaměřují především na organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků (89 %). Častá je ale také podpora žáků se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním (73 %), realizace odborného výcviku či praxe v reálném pracovním prostředí (73 %), zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit (71 %) a spolupráci se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách (71 %) i spolupráce s rodiči (představení profese rodičů ve škole, řešení předčasných odchodů ze školy, 70 %).

Školy se také poměrně často zaměřují na poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky (69 %), prevenci a intervenci předčasných odchodů žáků ze školy (66 %) a na využívání a poskytování kariérových informací (63 %).

V nejmenší míře se školy připravují materiály pro výuku průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (45 %), spolupracují s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství (38 %) a věnují se průběžnému vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství (31 %).

Graf 50: Činnosti, na kterých se školy podílejí v rámci rozvoje kariérového poradenství

Z hlediska typu školy (viz. Příloha 18) se v rámci aktivit v oblasti kariérového poradenství **střední odborné školy a střední odborná učiliště** zaměřují především na realizaci odborného výcviku či praxe v reálném pracovním prostředí (92 % SOU a 96 % SOŠ) a na organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků (89 % SOU, 96 % SOŠ). SOU dále na podporu žáků se znevýhodněním zdravotním nebo sociálním (84 %). SOŠ také na zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy, spolupráci se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách a spolupráci s rodiči (vše 85 %). **Vyšší odborné školy** jsou v oblasti kariérového poradenství aktivní především v realizaci odborného výcviku či praxe na pracovištích (všechny VOŠ), dále v organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků (94 %) a v zapojování odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy (také 94 %).

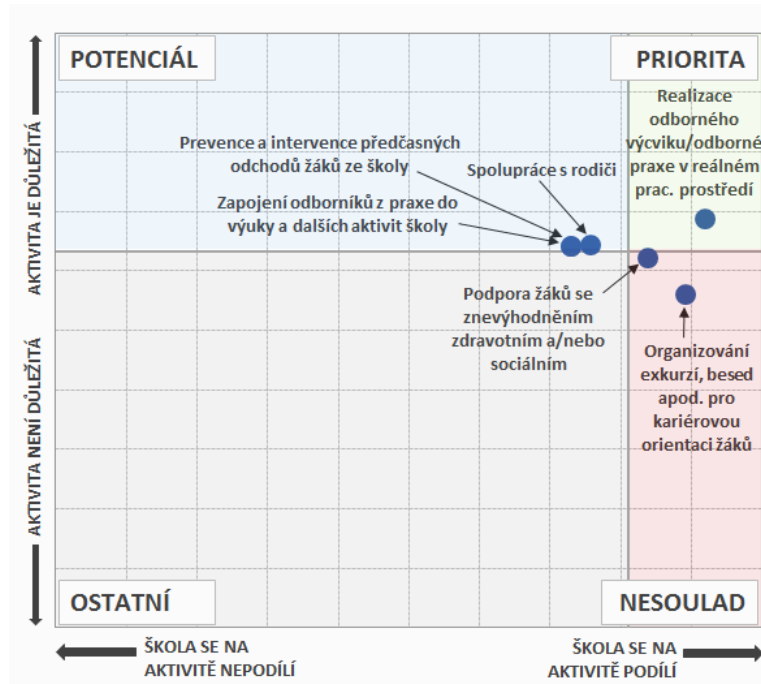
Gymnázia v největší míře uvedla, že organizují exkurze a besedy pro kariérovou orientaci žáků (91 %). Z dalších aktivit především spolupracují se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách (87 %), zapojují odborníky z praxe do výuky a dalších aktivit školy (74 %) a poskytují individuální služby kariérového poradenství pro žáky (74 %).

Konzervatoř uvádí několik aktivit, kromě zapojování odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy, dále poskytuje individuální služby kariérového poradenství pro žáky a podporuje žáky se znevýhodněním. **Praktické školy** především organizují exkurze a besedy (88 %), podporují žáky se zdravotním či sociálním znevýhodněním (také 88 %) a poskytují individuální služby kariérového poradenství pro žáky (75 %).

6.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Pokud jde o aktivity, na nichž se školy podílí, střední odborná učiliště se v rámci rozvoje kariérového poradenství v drtivé většině zaměřují na realizaci odborného výcviku či odborné praxe v reálném pracovním prostředí (92 %) a na organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků (89 %). V hojně míře také podporují žáky se sociálním nebo zdravotním znevýhodněním (84 %). Střední odborná učiliště se dále věnují spolupráci s rodiči (76 %), prevenci a intervenci předčasných odchodů žáků ze školy (73 %) a zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy (73 %).

Graf 51: Aktivity, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v oblasti rozvoje kariérového poradenství představuje hlavní prioritu středních odborných učilišť realizace odborného výcviku či praxe v reálném pracovním prostředí. Tuto aktivitu zmiňovaly školy nejčastěji a zároveň ji považují za nejdůležitější.

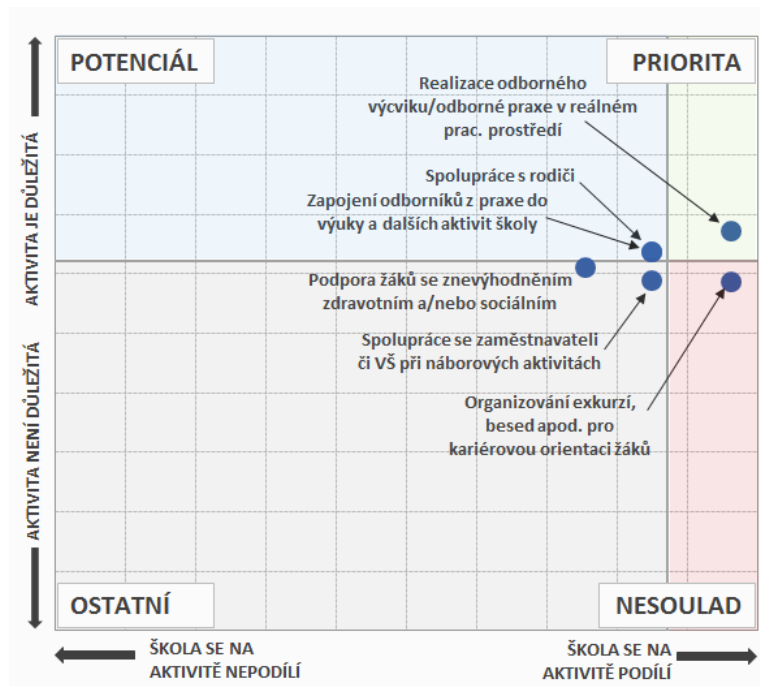
Určitým potenciálem středních odborných učilišť v rozvoji oblasti kariérového poradenství je spolupráce s rodiči, prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy a zapojení odborníků z praxe do výuky

a dalších aktivit školy. I když se na těchto aktivitách SOU, podílejí spíše v menší míře, pokládají je za relativně důležité.

Střední odborná učiliště také organizují exkurze, besedy apod. pro kariérovou orientaci žáků a podporují žáky se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním, nicméně těmto aktivitám přikládají v porovnání s jinými menší důležitost. V těchto případech tedy dochází k jistému nesouladu mezi četností realizací aktivit a jejich vyjádřené důležitosti.

Střední odborné školy se v rámci rozvoje kariérového poradenství nejvíce zaměřují na realizaci odborného výcviku či odborné praxe v reálném pracovním prostředí (96 %) či organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků (96 %). SOŠ dále spolupracují s rodiči (85 %) i se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách (85 %) a zapojují odborníky z praxe do výuky a dalších aktivit školy (85 %). Ve větší míře se SOŠ věnují i podpoře žáků se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním (75 %), poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky (72 %) a využívání a poskytování kariérových informací (68 %). Dalším aktivitám se věnuje již méně než polovina SOŠ.

Graf 52: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

Pokud bychom v souvislosti s realizovanými aktivitami měli zohlednit jejich důležitost, hlavní prioritou pro střední odborné školy je realizace odborného výcviku či praxe v reálném pracovním prostředí. Toto opatření školy zmiňovaly nejčastěji a zároveň mu ve srovnání s ostatními přikládají nejvyšší důležitost.

Mezi další opatření, která školám mohou pomoci a jsou pro ně důležitá, patří jednak spolupráce s rodiči, jednak zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy. Tato opatření uvedlo menší množství škol, ale jsou pro ně ve

srovnání s ostatními nadprůměrně důležitá.

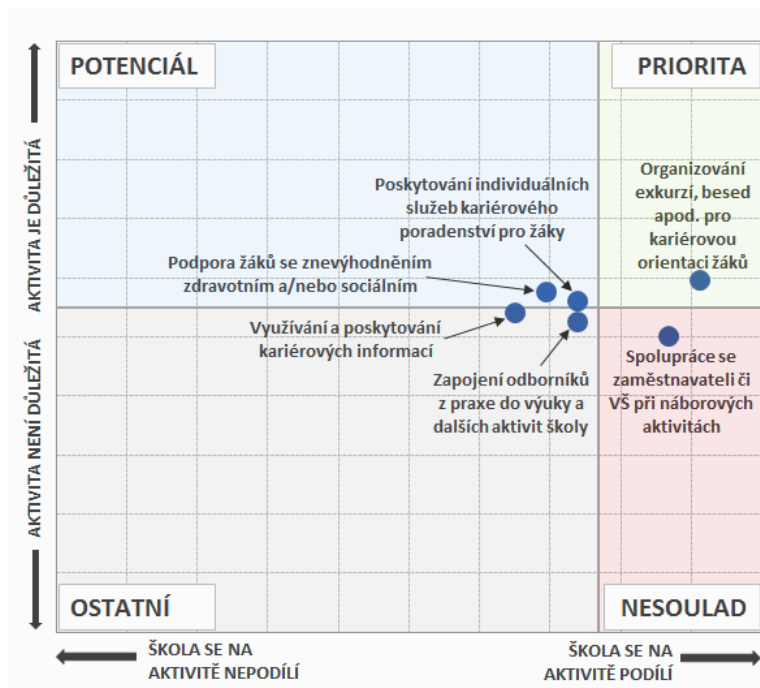
SOŠ se ve velké míře věnují organizování besed a exkurzí pro kariérovou orientaci žáků, důležitost této položky nicméně není až tak vysoká. Tato aktivita se tak nachází v nesouladu (v nesouladu mezi četností prováděných aktivit a jim přisuzované důležitosti).

Gymnázia se v rámci oblasti rozvoje kariérového poradenství soustředí především na organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků (91 %). V hojné míře školy také spolupracují se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách (87 %), poskytují individuální služby kariérového poradenství pro žáky (74 %) a zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy (také 74 %).

Dále se zaměřují na podporu žáků se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním (70 %) a využívají a poskytují kariérové informace (65 %).

V menší míře spolupracují s rodiči např. představením profese rodičů ve škole či řešení předčasných odchodů ze školy (57 %), dále se zabývají prevencí a intervencí předčasných odchodů žáků ze školy (52 %) a přípravou materiálů pro výuku průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (52 %). Gymnázia vykonávají v oblasti rozvoje kariérového poradenství i další aktivity, ale již v menší míře.

Graf 53: Aktivity, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti a zapojení škol do jednotlivých činností v oblasti rozvoje kariérového poradenství na školách představuje prioritu gymnázií organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků. Do této aktivit se školy zapojují relativně často a zároveň ji ve srovnání s ostatními považují za nadprůměrně důležitou.

Gymnázia jsou v oblasti rozvoje kariérového poradenství nejvíce aktivní v organizování exkurzí, besed nicméně jim přisuzují relativně nižší důležitost, čím se tato aktivita nachází v jistém nesouladu mezi mírou využívání

a její přisuzované důležitosti.

Za další důležité aktivity považují gymnázia zajišťování podpory žáků se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním a poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky. Vzhledem k tomu, že tyto aktivity vykonává menší podíl škol, představují pro gymnázia potenciál dalšího rozvoje kariérového poradenství.

Gymnázia také v menší míře zapojují odborníky z praxe do výuky a dalších aktivit školy a využívají a poskytují kariérové informace, nicméně těmto aktivitám přiřazují i menší důležitost.

6.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

V souvislosti s překážkami, které omezují rozvoj kariérového poradenství na školách, školy nejčastěji zmiňují malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů (56 %) a nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství (53 %). Zároveň školy poukazují i na malý zájem o kariérové poradenství ze strany zaměstnavatelů (36 %). Jako problematická se ukazuje rovněž absence pozice samostatného kariérového poradce (36 %) či nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství (34 %).

Již v menší míře se střední a vyšší odborné školy potýkají s nedostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro kariérové poradenství (27 %), s nedostačujícími možnostmi pro zajištění externího kariérového poradenství (26 %) a s nedostatkem příležitostí pro vzdělávání kariérových poradců, s čím souvisí i problémy části škol s nedostatečným vzděláním kariérových či výchovných poradců (21 %). Za spíše marginální problémy lze označit nedostatečnou podporu ze strany zřizovatele (10 %), resp. nedostatečnou podporu oblasti kariérové orientace ve škole (6 %). Na žádné překážky v rámci rozvoje kariérového poradenství nenaráží pouze 7 % škol Jihočeského kraje.

Graf 54: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje kariérového poradenství

Při pohledu na jednotlivé typy škol (viz. Příloha 19) **střední odborná učiliště a střední odborné školy** narážejí především na malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a jejich rodičů (70 % SOU a SOŠ) a na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve školách (59 % SOU a 60 % SOŠ). SOU i SOŠ se setkávají i s malým zájmem ze strany zaměstnavatelů (46 % SOU a 40 % SOŠ), SOŠ dále ještě s nízkou časovou dotací poradců pro poskytování služeb kariérového poradenství a absencí pozice samostatného kariérového poradce (obojí 40 %). **VOŠ** jsou nejvíce omezena na malým zájmem o kariérové poradenství ze strany žáků a jejich rodičů (65 %), nedostatečnými finančními prostředky pro zajištění kariérového poradenství (41 %) a absencí pozice samostatného kariérového poradce (35 %).

Pro **gymnázia** jsou nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství na školách překážkou na prvním místě (57 %), druhou nejčastěji uváděnou překážkou jsou nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství (43 %). Gymnázia v 39 % narážejí i na malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů, absenci pozice samostatného kariérového poradce a na nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro kariérové poradenství.

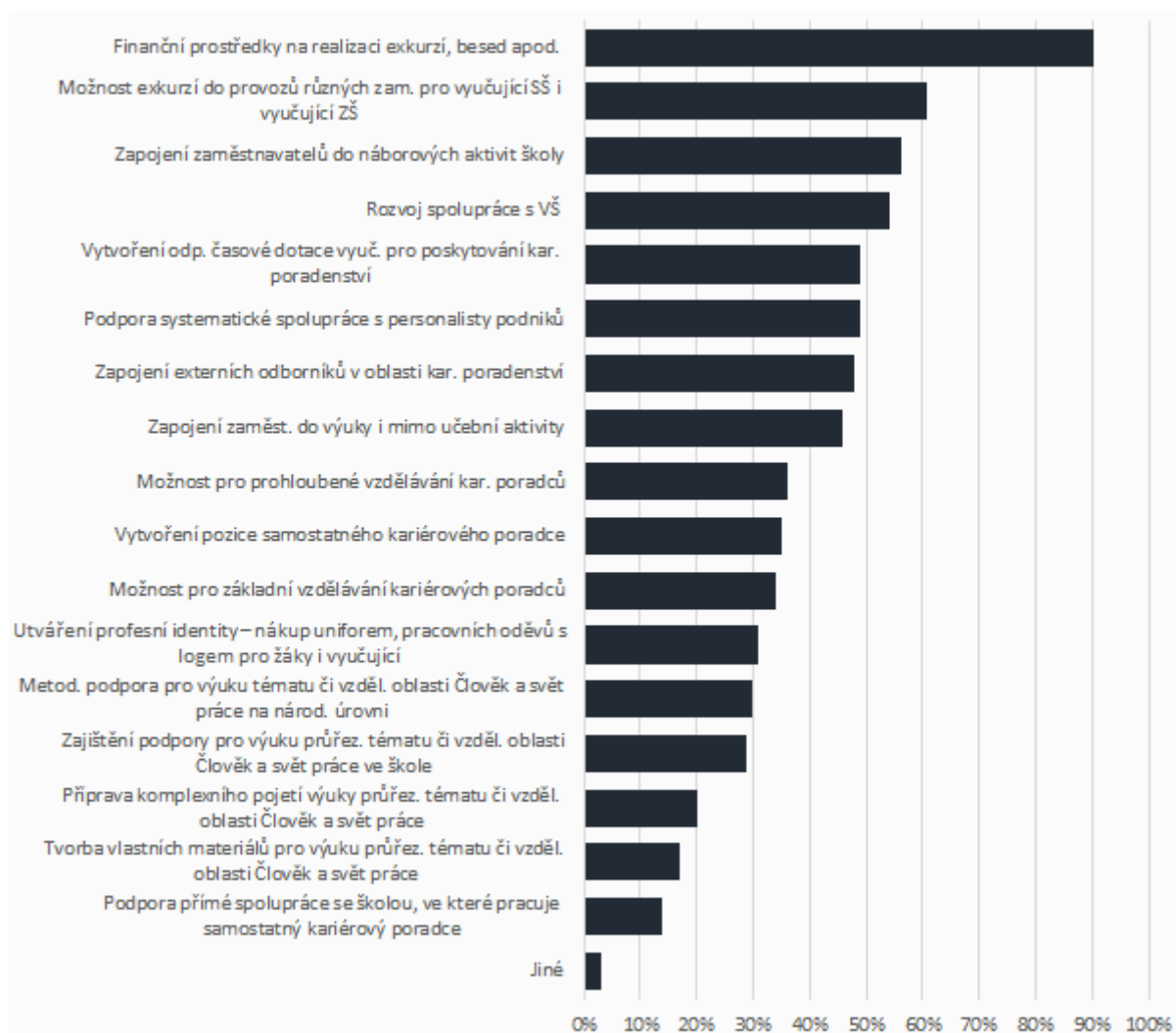
V oblasti rozvoje kariérového poradenství **konzervatoř** uvádí, že na problémy nenaráží (viz. Příloha 19). **Praktické školy** upozorňují především na nedostatečný zájem ze strany zaměstnavatelů (50 %), nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství (38 %) a na malý zájem o kariérové poradenství, a to i ze strany žáků a rodičů (25 %).

6.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Jednoznačně nejčastěji zmiňovaným opatřením, které by školám pomohlo v rozvoji kariérového poradenství, je získání finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. (90 %). Významnou oblastí podpory rozvoje kariérového poradenství je spolupráce se zaměstnavateli, ať už se jedná o možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (61 %) či zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (56 %). Významný je pro školy také rozvoj spolupráce s VŠ (54 %). Za důležité považují školy i vytvoření odpovídající časové dotace pro poskytování kariérového poradenství (49 %).

Ve větší míře školy ještě požadují podporu systematické spolupráce s personalisty podniků (49 %), zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství (48 %) a zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity (46 %). Možnost pro prohloubené (36 %) nebo základní vzdělávání kariérových poradců (34 %) uvádí také ještě poměrně značný podíl škol. Část škol doporučuje vytvoření pozice samostatného kariérového poradce (35 %) a přijmout opatření, které by utvářelo profesní identitu (31 %).

Graf 55: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje kariérového poradenství

Méně frekventovaná jsou opatření dotýkající se průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, ať už se jedná o metodickou podporu pro výuku tohoto tématu na národní úrovni (30 %),

zajištění podpory pro výuku (29 %), přípravu komplexního pojetí výuky (20 %) nebo tvorbu vlastních výukových materiálů pro výuku (17 %). Nejméně často zmiňovaným opatřením, podpora přímé spolupráce se školou, v níž pracuje samostatný kariérový poradce (14 %).

Z hlediska typu školy (viz. Příloha 20) by z navržených opatření **SOU** a **SOŠ** nejvíce uvítaly finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed (89 % SOU a 96 % SOŠ), v menší míře dále možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i ZŠ (76 % SOU, 74 % SOŠ) a zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (70 % SOU a 75 % SOŠ). **VOŠ** deklarují potřebu dostatečných finančních prostředků na realizaci exkurzí a besed (94 %), dále možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ, zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy a rozvoj spolupráce s VŠ (vše 65 %).

Gymnázia poukazují především na potřebu rozvíjet spolupráci s VŠ (96 %) a na potřebné finanční prostředky na realizaci exkurzí a besed (91 %). V menší míře gymnázia doporučují vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství, zapojit externích odborníků v oblasti kariérového poradenství a prohloubit vzdělávání kariérových poradců (vše 57 %).

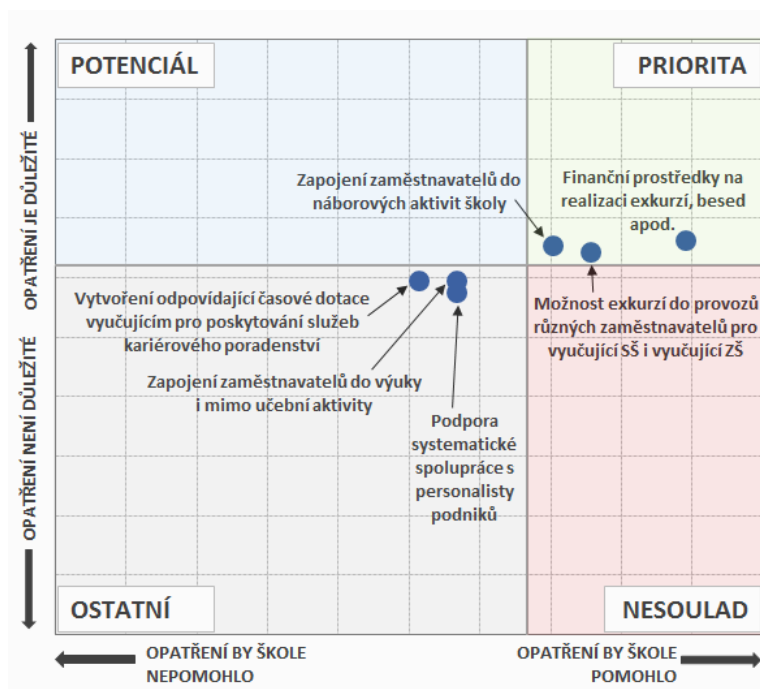
Konzervatoř uvedla celou řadu potřebných opatření (viz příloha). **Praktické školy** deklarují potřebu finančních prostředků na realizaci exkurzí a besed (75 %), vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství (50 %), možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů (38 %) a přípravu komplexního pojetí výuky průřezového tématu či vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (také 38 %).

6.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Nejčastěji zmiňovaným opatřením středních odborných učilišť, které by jim mělo pomoci v rozvoji kariérového poradenství, jsou finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod. (89 %). Školy dále zdůrazňují potřebu rozvoje oblasti spolupráce se zaměstnavateli, ať už se jedná o možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ (76 %), o zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (70 %), podporu systematické spolupráce s personalisty podniků (57 %) či zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity (57 %).

Relativně často střední odborná učiliště zmiňují rovněž opatření, která se vztahují k personálnímu a časovému zajištění kariérového poradenství na škole. Jedná se především o vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství (51 %), vytvoření možností pro základní vzdělávání kariérových poradců (49 %) a zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství (46 %). 46 % SOU navrhuje také utváření profesní identity – nákup uniforem, pracovních oděvů s logem pro žáky i vyučující.

Graf 56: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu rozvoje kariérového poradenství představuje největší prioritu středních odborných učilišť zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. Toto opatření školy zmiňovaly nejčastěji a zároveň je pro ně v porovnání s ostatními nejdůležitější.

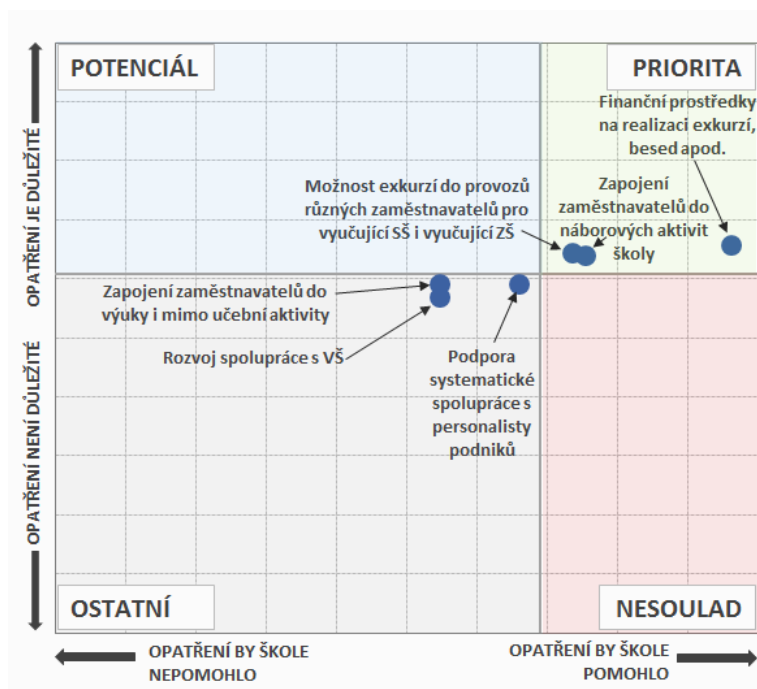
Mezi další opatření, která by školám pomohla a jsou pro ně nadprůměrně důležitá, patří možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující středních, tak i základních škol a zapojení

zaměstnavatelů do náborových aktivit školy.

Mezi opatření, jejichž důležitost je relativně nižší než v případě prioritních opatření a jsou zároveň školami zmiňována méně často, lze zařadit zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity, podporu systematické spolupráce s personalisty podniků a vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství.

Pokud jde o opatření, která by středním odborným školám pomohla v rozvoji kariérového poradenství, jednoznačně nejčastěji školy zmiňují získání finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. (96 %). Dále zdůrazňují i potřebu zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (75 %) a možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ (74%). Z oblasti spolupráce se zaměstnavateli školy zmiňují také podporu systematické spolupráce s personalisty podniků (66 %) či zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity (55 %). SOŠ navrhuje i rozvoj spolupráce s VŠ (55 %).

Graf 57: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

Při zohlednění využitelnosti a důležitosti jednotlivých opatření na podporu rozvoje kariérového poradenství představuje největší prioritu středních odborných škol zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. Toto opatření školy zmiňovaly nejčastěji a zároveň mu ve srovnání s ostatními přiřkládají nejvyšší důležitost.

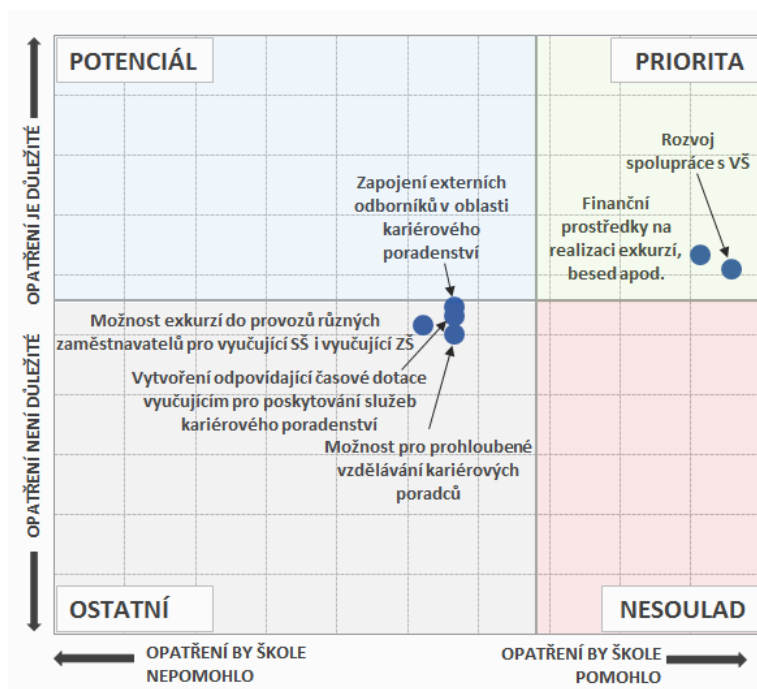
Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit škol a možnost exkurzí do provozů zaměstnavatelů pro vyučující ze SŠ i ZŠ, jsou opatření, které školy zmiňovaly v menší míře, současně jim přisuzují značnou důležitost.

Představují tedy pro střední odborné školy další priority, které mohou v oblasti rozvoje kariérového poradenství rozvíjet.

Střední odborné školy v menší míře uváděly i potřebu podpory systematické spolupráce s personalisty podniků, zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity či rozvoj spolupráce s VŠ, na druhou stranu je nepovažují ani za nadprůměrně důležitá.

Gymnázia z opatření, která by jim pomohla v rozvoji kariérového poradenství, jednoznačně nejčastěji zmiňují rozvoj spolupráce s VŠ (96 %) a získání finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. (91 %). Již v menší míře gymnázia zdůrazňují potřebu vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb kariérového poradenství, dále zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství, možnosti pro prohloubené vzdělávání kariérových poradců (vše 57 %) a možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ (52 %).

Graf 58: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Pokud bychom v souvislosti s navrhovanými opatřeními na podporu rozvoje kariérového poradenství na školách měli zohlednit jejich důležitost, představují největší priority gymnázií rozvoj spolupráce s VŠ a zajištění finančních prostředků na realizaci exkurzí, besed apod. Tato opatření uvedlo nejvíce gymnázií a zároveň je ve srovnání s ostatními opatřeními považují za nejdůležitější.

Další opatření - zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství, vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování služeb

kariérového poradenství, možnosti pro prohloubené vzdělávání kariérových poradců, i možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ – uvádějí gymnázia v menší míře a přisuzují jim i nižší důležitost.

6.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „rozvoj kariérového poradenství“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *rozvoj kariérového poradenství* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *kariérového poradenství*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *kariérového poradenství*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav kariérového poradenství na SOU

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (65 % škol)

Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (62 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

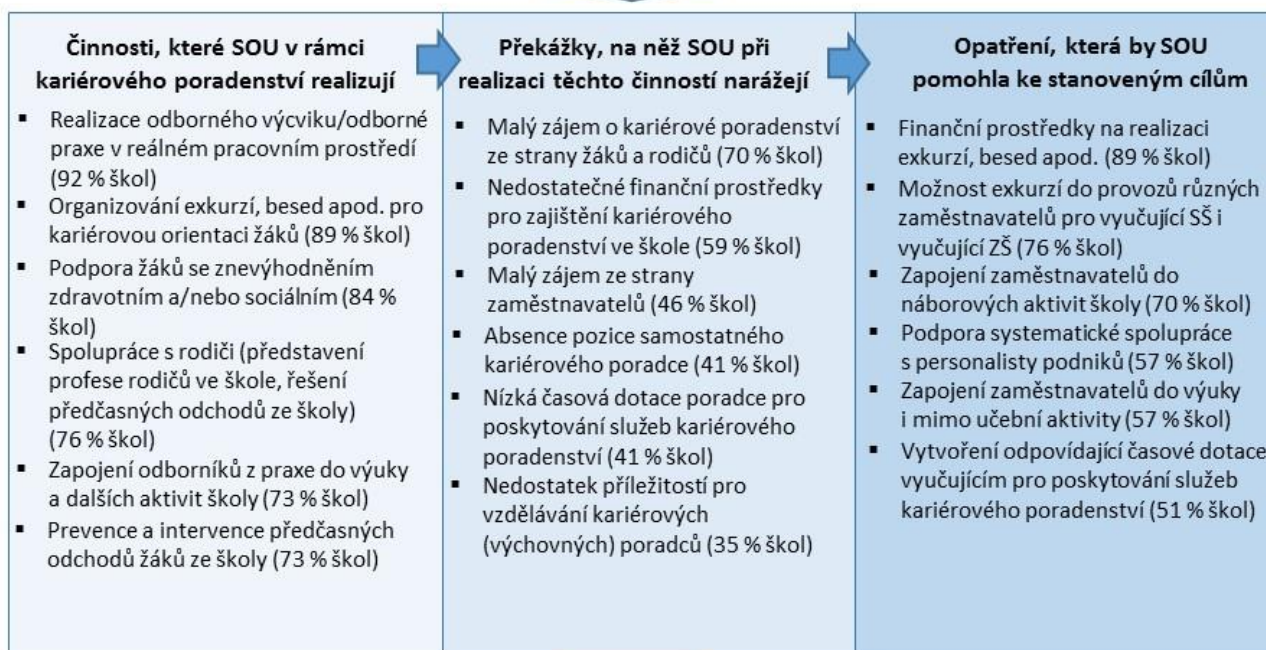
Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je kariérové poradenství součástí práce výchovného poradce. (57 % škol)

Spolupráce s externími odborníky a sociálním partnery je příležitostná. (54 % škol)

Někteří vyučující usilují o pozitivní ovlivnění vztahu žáků k budoucí profesi či dalšímu studiu. (46 % škol)

Individuální i skupinové kariérové poradenství je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. (43 % škol)

Individuální kariérové poradenství se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor. (43 % škol)

Cíle, které si SOU stanovila v rámci rozvoje kariérového poradenství

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (84 % škol)

Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (78 % škol)

úroveň 1
úroveň 2
úroveň 3
úroveň 4

Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je kariérové poradenství součástí práce výchovného poradce. (70 % škol)

Služby kariérového poradenství zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy. (68 % škol)

Spolupráce s externími odborníky a sociálním partnery je příležitostná. (62 % škol)

Individuální kariérové poradenství se nejčastěji zaměřuje na pomoc žákům, kteří potřebují změnit svůj obor. (57 % škol)

Individuální i skupinové kariérové poradenství je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. (57 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav kariérového poradenství na SOŠ

Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je kariérové poradenství součástí práce výchovného poradce. (68 % škol)

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (66 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (64 % škol)

Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná. (55 % škol)

Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími. (51 % škol)

Individuální i skupinové kariérové poradenství je využíváno nejčastěji žáky vyšších ročníků, pozornost je věnována zejména žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. (49 % škol)

Činnosti, které SOŠ v rámci kariérového poradenství realizují

- Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí (96 % škol)
- Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků (96 % škol)
- Spolupráce s rodiči (představení profese rodičů ve škole, řešení předčasných odchodů ze školy) (85 % škol)
- Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy (85 % škol)
- Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách (85 % škol)
- Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním (75 % škol)
- Prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy (74 % škol)

Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí

- Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů (70 % škol)
- Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole (60 % škol)
- Malý zájem ze strany zaměstnavatelů (40 % škol)
- Absence pozice samostatného kariérového poradce (40 % škol)
- Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství (40 % škol)
- Nedostatek příležitostí pro vzdělávání kariérových (výchovných) poradců (36 % škol)

Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům

- Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod. (96 % škol)
- Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy (75 % škol)
- Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ (74 % škol)
- Podpora systematické spolupráce s personalisty podniků (66 % škol)
- Zapojení zaměstnavatelů do výuky i mimo učební aktivity (55 % škol)
- Rozvoj spolupráce s VŠ (55 % škol)

Cíle, které si SOŠ stanovila v rámci rozvoje kariérového poradenství

Většina vyučujících usiluje o utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (77 % škol)

Výuka je zaměřena i na utváření pozitivního vztahu žáků ke zvolené profesi či dalšímu studiu. (74 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Kariérový poradce na naší škole má pro výkon této funkce odpovídající vzdělání či si jej chce doplnit, popř. je kariérové poradenství součástí práce výchovného poradce. (74 % škol)

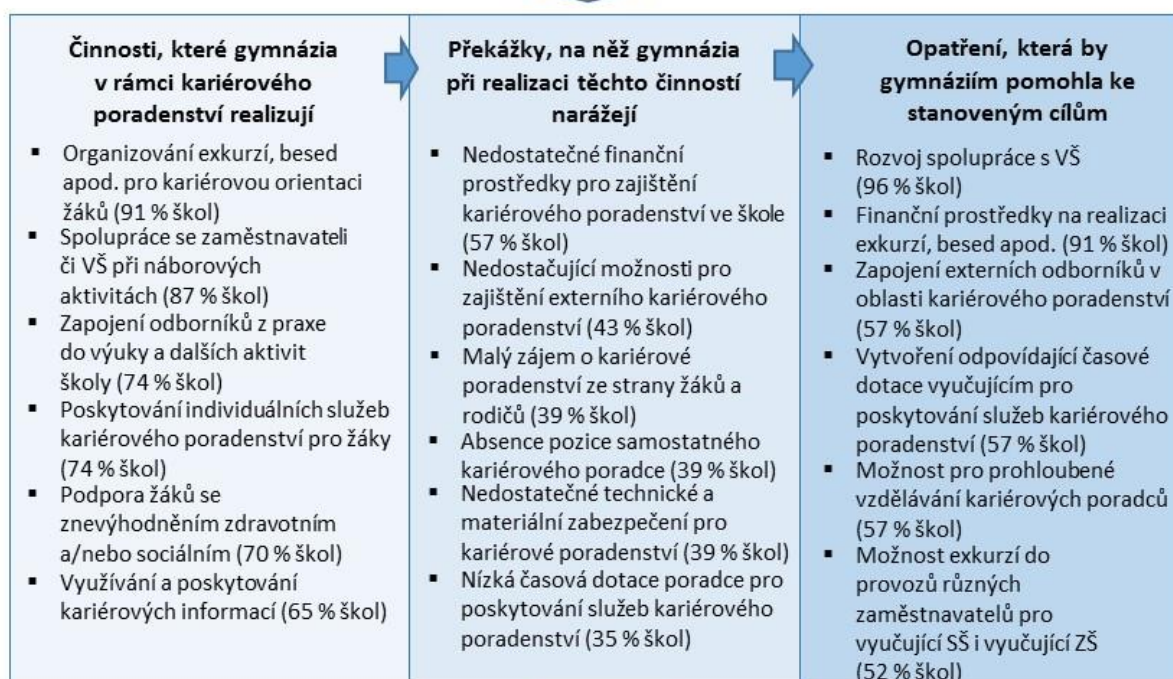
Kariérový poradce úzce spolupracuje s jednotlivými vyučujícími. (68 % škol)

Služby kariérového poradenství zahrnují prvky prevence předčasných odchodů ze školy. (64 % škol)

Spolupráce s externími odborníky a sociálními partnery je příležitostná. (62 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Příloha 17: Současná úroveň rozvoje kariérového poradenství
a předpokládaný posun – podle typu školy*

		Současná úroveň		Předpokládaný posun	
SOU (N=37)	Průměrná úroveň		30%		+ 20%
	Základní úroveň		34%		+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň		42%		+ 10%
	Pokročilá úroveň		38%		+ 21%
	Nejvyšší úroveň		21%		+ 25%
SOŠ (N=53)	Průměrná úroveň		32%		+ 18%
	Základní úroveň		27%		+ 2%
	Mírně pokročilá úroveň		35%		+ 7%
	Pokročilá úroveň		43%		+ 16%
	Nejvyšší úroveň		25%		+ 24%
Gymnázium (N=23)	Průměrná úroveň		31%		+ 20%
	Základní úroveň		35%		+ 7%
	Mírně pokročilá úroveň		34%		+ 8%
	Pokročilá úroveň		41%		+ 20%
	Nejvyšší úroveň		23%		+ 25%
VOŠ (N=17)	Průměrná úroveň		33%		+ 16%
	Základní úroveň		26%		+ 3%
	Mírně pokročilá úroveň		28%		+ 7%
	Pokročilá úroveň		43%		+ 15%
	Nejvyšší úroveň		28%		+ 21%
Konzervatoř (N=1)	Průměrná úroveň		21%		+ 21%
	Základní úroveň		50%		+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň		40%		+ 20%
	Pokročilá úroveň		17%		+ 33%
	Nejvyšší úroveň		14%		+ 14%
Praktická škola (N=8)	Průměrná úroveň		27%		+ 10%
	Základní úroveň		19%		+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň		43%		+ 8%
	Pokročilá úroveň		27%		+ 19%
	Nejvyšší úroveň		21%		+ 5%

Příloha 18: Činnosti, na kterých se školy podílejí v rámci rozvoje kariérového poradenství – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	34	92%	69	73%
	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	33	89%	84	89%
	Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním	31	84%	69	73%
SOŠ (N=53)	Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	51	96%	69	73%
	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	51	96%	84	89%
	Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	45	85%	67	71%
	Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	45	85%	67	71%
	Spolupráce s rodiči	45	85%	66	70%
Gymnázium (N=23)	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	21	91%	84	89%
	Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	20	87%	67	71%
	Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	17	74%	67	71%
	Poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky	17	74%	65	69%
VOŠ (N=17)	Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	17	100%	69	73%
	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	16	94%	84	89%
	Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	16	94%	67	71%
Konzervatoř (N=1)	Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním	1	100%	69	73%
	Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	1	100%	67	71%
	Poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky	1	100%	65	69%
Praktická škola (N=8)	Organizování exkurzí, besed apod. pro kariérovou orientaci žáků	7	88%	84	89%
	Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním	7	88%	69	73%
	Poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky	6	75%	65	69%

Příloha 19: Překážky, na které školy narážejí v rámci rozvoje kariérového poradenství – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	26	70%	53	56%
	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	22	59%	50	53%
	Malý zájem ze strany zaměstnavatelů	17	46%	34	36%
SOŠ (N=53)	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	37	70%	53	56%
	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	32	60%	50	53%
	Malý zájem ze strany zaměstnavatelů	21	40%	34	36%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	21	40%	34	36%
	Nízká časová dotace poradce pro poskytování služeb kariérového poradenství	21	40%	32	34%
Gymnázium (N=23)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	13	57%	50	53%
	Nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství	10	43%	24	26%
	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	9	39%	53	56%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	9	39%	34	36%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro kariérové poradenství	9	39%	25	27%
VOŠ (N=17)	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	11	65%	53	56%
	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění kariérového poradenství ve škole	7	41%	50	53%
	Absence pozice samostatného kariérového poradce	6	35%	34	36%
Konzervatoř (N=1)	V této oblasti nenarážíme na žádné překážky	1	100%	7	7%
Praktická škola (N=8)	Malý zájem ze strany zaměstnavatelů	4	50%	34	36%
	Nedostačující možnosti pro zajištění externího kariérového poradenství	3	38%	24	26%
	Malý zájem o kariérové poradenství ze strany žáků a rodičů	2	25%	53	56%
	Jiné : vzdělávání žáků se SVP	2	25%	3	3%

Příloha 20: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci rozvoje kariérového poradenství - podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	33	89%	85	90%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	28	76%	57	61%
	Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	26	70%	53	56%
SOŠ (N=53)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	51	96%	85	90%
	Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	40	75%	53	56%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	39	74%	57	61%
Gymnázium (N=23)	Rozvoj spolupráce s VŠ	22	96%	51	54%
	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	21	91%	85	90%
	Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství	13	57%	45	49%
	Zapojení externích odborníků v oblasti kariérového poradenství	13	57%	46	48%
	Možnost pro prohloubené vzdělávání kariérových poradců	13	57%	34	36%
VOŠ (N=17)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	16	94%	85	90%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	11	65%	57	61%
	Zapojení zaměstnavatelů do náborových aktivit školy	11	65%	53	56%
	Rozvoj spolupráce s VŠ	11	65%	51	54%
Konzervatoř (N=1)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	1	100%	85	90%
	Rozvoj spolupráce s VŠ	1	100%	51	54%
	Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství	1	100%	46	49%
	Vytvoření pozice samostatného kariérového poradce	1	100%	33	35%
	Příprava komplexního pojetí výuky průřez. tématu či vzděl. oblasti Člověk a svět práce	1	100%	28	30%
Praktická škola (N=8)	Finanční prostředky na realizaci exkurzí, besed apod.	6	75%	85	90%
	Vytvoření odpovídající časové dotace vyučujícím pro poskytování kariérového poradenství	4	50%	46	49%
	Možnost exkurzí do provozů různých zaměstnavatelů pro vyučující SŠ i vyučující ZŠ	3	38%	57	61%
	Příprava komplexního pojetí výuky průřez. tématu či vzděl. oblasti Člověk a svět práce	3	38%	16	17%

7 Podpora inkluzivního vzdělávání v Jihočeském kraji

Inkluzivní vzdělávání, označované také pojmem společné vzdělávání, vychází z požadavku přizpůsobení edukačního prostředí žákům. V takovém prostředí lze pracovat s heterogenní skupinou žáků a akceptovat tak různorodost pohlaví, etnicity, kultury, jazyka, sociálního prostředí, popř. věku; lze také pracovat s různou úrovní předpokladů, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či mimořádným nadáním. Inkluzivní vzdělávání dává možnost vytvoření „školy pro všechny“.

Zároveň je potřeba chápat, že **pro žáky s handicapem je zásadní volba vhodného oboru,** který odpovídá jejich osobním možnostem i omezením. Důležité je tedy racionální pochopení reálných hranic inkluze tak, aby byla skutečně přínosem pro všechny, neboť stanovení nereálných studijních cílů nepovede, ani při maximálním využití odpovídajících podpůrných opatření, k jejich naplnění, a v konečném důsledku povede naopak ke ztížení pracovního, a pravděpodobně i společenského uplatnění handicapovaného žáka v budoucnu. Zde je potřeba vyzdvihnout také význam motivace takových žáků ke správnému postoji, kde prioritní není dosažení nějaké formy úlevy, ale spíše využití podpory k rozvoji takového žáka.

Je důležité **neopomenout ani význam podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků** a vytváření (inkluzivního) prostředí, ve kterém budou mít možnost efektivně své nadání rozvíjet. V této souvislosti je potřeba nepodceňovat význam včasné identifikace, nebo i diagnostiky nadání a význam dostatečné metodické podpory dotčených pedagogů v této oblasti.

V této souvislosti chceme zmínit z důvodu **vymezení nadání** Renzulliho model¹ (1986), dle kterého mají lidé uznali za své výrazné výkony poměrně dobře definovatelnou sadu tří vzájemně se prolínajících shluků:

- nadprůměrná schopnost,
- angažovanost v úkolu,
- tvořivost.

Je důležité upozornit, že žádná z těchto komponent samostatně nadání netvoří. Jedná se totiž o interakci mezi zmíněnými třemi shluky.

Vývoj v této oblasti intervence se dá v podstatě popsat jako **posun od integrace k inkluzi**. Proto je důležité také vzájemné vymezení pojmů inkluze versus integrace. Dle Tomáše Houšky² na rozdíl od integrace, kdy se pomůže jednotlivci v začlenění do třídy a přizpůsobení se třídě, znamená inkluze vytvoření diferencovaných podmínek různým dětem tak, že všechny – ač se svými schopnostmi mohou lišit – získají prostředí, které je optimálně rozvíjí a přitom mohou pracovat ve společné, výkonově heterogenní sociální skupině.

Definice oblasti této intervence je dána naplněním těchto základních znaků inkluzivního vzdělávání:

- ke vzdělávání mají přístup všichni bez rozdílu,
- vzdělávání je snadno a bezpečně fyzicky přístupné,
- vzdělávání si mohou dovolit všichni, je ekonomicky dostupné,
- vzdělávání je poskytováno v odpovídající kvalitě, reaguje na potřeby měnící se společnosti, včetně odborného náhledu na potřeby zdravotně postižených i komunit z odlišného kulturního a sociálního prostředí.

Základním a logickým východiskem je především novela školského zákona č. 82/2015 Sb. v platném znění, respektive vyhláška č. 416/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků

¹ www.nadanedeti.cz/pro-odborniky-modely-nadani

² HOUŠKA, T. Inkluzivní škola, Osmileté gymnázium Buďanka o.p.s. Praha: Česká pedagogická komora, 2007. str. 7

se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění vyhlášky č. 270/2017 Sb. Těmito právními normami je zaváděn systém 5 stupňů podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Příslušná vyhláška popisuje Podpůrná opatření prvního stupně jako opatření, která představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Podpůrná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost a jsou financována v režii školy. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Financování těchto stupňů nárokuje škola ze státního rozpočtu. **Podpůrná opatření jsou definována výše uvedeným zákonem a jejich úplný přehled je uveden v příloze č. 1 výše uvedené Vyhlášky.**

Hlavní zjištění

- Většina škol rozvíjí inkluzivní vzdělávání prostřednictvím činností spadajících do základní (platí pro všechny typy škol) nebo mírně pokročilé úrovně (platí pro všechny typy škol s výjimkou praktických, které ve větší míře realizují také aktivity na pokročilé či nejvyšší úrovni). Inkluzivní vzdělávání je tedy hlavně rozvíjeno buďto prostřednictvím dílčích činností, nebo školy pracují na ucelené strategii a využívají plány pedagogické podpory. Nejvýraznější posun lze u SOU, SOŠ, VOŠ a gymnázií předpokládat v rámci nejvyšší úrovně – školy deklarují zájem o činnosti, kdy je komplexní pojetí inkluzivního vzdělávání dále rozšiřováno. U konzervatoře lze předpokládat nejvýraznější posun v rámci aktivit spadající do mírně pokročilé úrovně. U praktických škol je pak všeobecně velmi malý posun očekáván napříč všemi úrovněmi.
- Školy se v rámci této oblasti zaměřují především na evidování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (platí pro všechny typy škol), volbu formy, metody a stylu výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (platí pro všechny typy škol s výjimkou praktických) a spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky v péči (platí pro všechny typy škol s výjimkou VOŠ). Vyučující na velkém množství škol dále volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (především na SOU a gymnáziích). VOŠ a konzervatoř zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia a praktické školy v péči o žáky se SVP spolupracují s dalšími institucemi a zajišťují a využívají asistenty pedagoga.
- Školy v této oblasti nejčastěji narážejí na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání (především SOU, SOŠ, VOŠ a gymnázia) a dále na skutečnost, že na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě (platí v rámci všech typů škol) a nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání (především SOŠ a konzervatoře). Dále školy narážejí na nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (především SOU, VOŠ, gymnázia a praktické školy) a nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (především VOŠ a gymnázia).
- Opatřením, které by školám nejvíce pomohlo v realizaci zvolených cílů, je především vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (platí pro všechny typy škol s výjimkou praktických), vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (platí pro všechny typy škol s výjimkou konzervatoře a praktických škol) a další vzdělávání pedagog. pracovníků pro vyučující školy zejména v oblasti metod a forem práce, organizace vzdělávání (platí především pro SOŠ a VOŠ). SOU a gymnázia by dále ocenila zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání a gymnázia a VOŠ zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání.

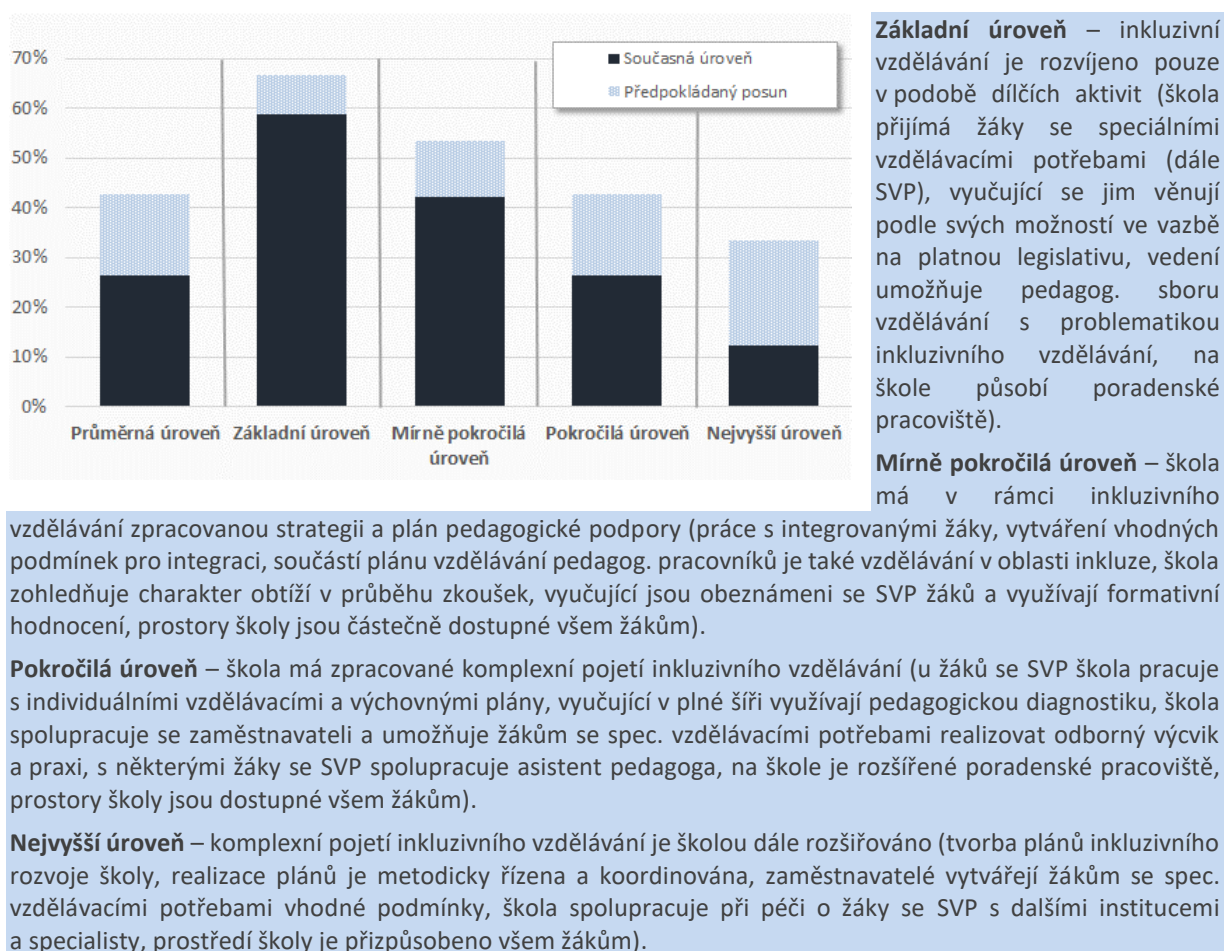
7.1 Současná úroveň škol a jejich předpokládaný posun

Střední a vyšší odborné školy v Jihočeském kraji v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání vykonávají v současnosti nejčastěji činnosti spadající do základní úrovně (59 %), tedy takové, které tuto oblast rozvíjejí pouze v podobě dílčích aktivit. Školy dále vykonávají řadu aktivit v rámci mírně pokročilé úrovně (42 %), kdy školy mají již zpracovanou strategii a plán pedagogické podpory inkluzivního vzdělávání. Do jisté míry mají školy zpracované také komplexní pojetí inkluzivního vzdělávání (26 %). Nejmenší část aktivit je školami vykonávána na nejvyšší úrovni (12 %), charakteristické dalším rozvíjením komplexního pojetí inkluzivního vzdělávání.

Školy nejčastěji plánují rozvoj aktivit na nejvyšší úrovni (předpokládaný posun o 21 %), větší rozvoj je také plánován v rámci pokročilé úrovně (předpokládaný posun o 16 %). V rámci mírně pokročilé a základní úrovně je již plánován výrazně menší rozvoj. V rámci mírně pokročilé úrovně je plánován posun o 11 % a v rámci základní úrovně pak o 8 %.

Střední a vyšší odborné školy tedy plánují rozvoj směrem ke komplexnímu pojetí inkluzivního vzdělávání, které bude dále ještě rozšiřováno.

Graf 59: Současná úroveň podpory inkluzivního vzdělávání a předpokládaný posun

Pokud se zaměříme na jednotlivé typy škol (viz. Příloha 21), tak **střední odborná učiliště i střední odborné školy** vykazují nejvíce aktivit, které lze zařadit do základní a mírně pokročilé úrovně, kdy je inkluzivní vzdělávání realizováno buďto formou dílčích aktivit, nebo školy pracují s vytvořenou strategií a plány pedagogické podpory. Největší posun lze očekávat v rámci komplexního pojetí inkluzivního vzdělávání a jeho dalšího rozvoje (posun na nejvyšší úrovni o 30 % u SOŠ a 22 % u SOU). Také **vyšší**

odborné školy nejvíce aktivit v této oblasti vykazují na základní úrovni (inkluzivní vzdělávání rozvíjejí pouze v podobě dílčích aktivit) a mírně pokročilé úrovni (škola má zpracovanou strategii rozvoje). Navýšení počtu aktivit plánují zejména na úrovni pokročilé a i na nejvyšší úrovni, tj. zaměří se na zpracování komplexního pojetí inkluzivního vzdělávání.

Gymnázia inkluzivní vzdělávání rozvíjejí především v rámci základní (48 %) a mírně pokročilé úrovně (40 %). I v jejich případě lze očekávat nejvýraznější posun v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 21 %). **Konzervatoř** rozvíjí inkluzivní vzdělávání pouze v rámci pokročilé úrovně (20 %), formou zpracovaného komplexního pojetí inkluzivního vzdělávání, a v této úrovni předpokládá i navýšení počtu činností.

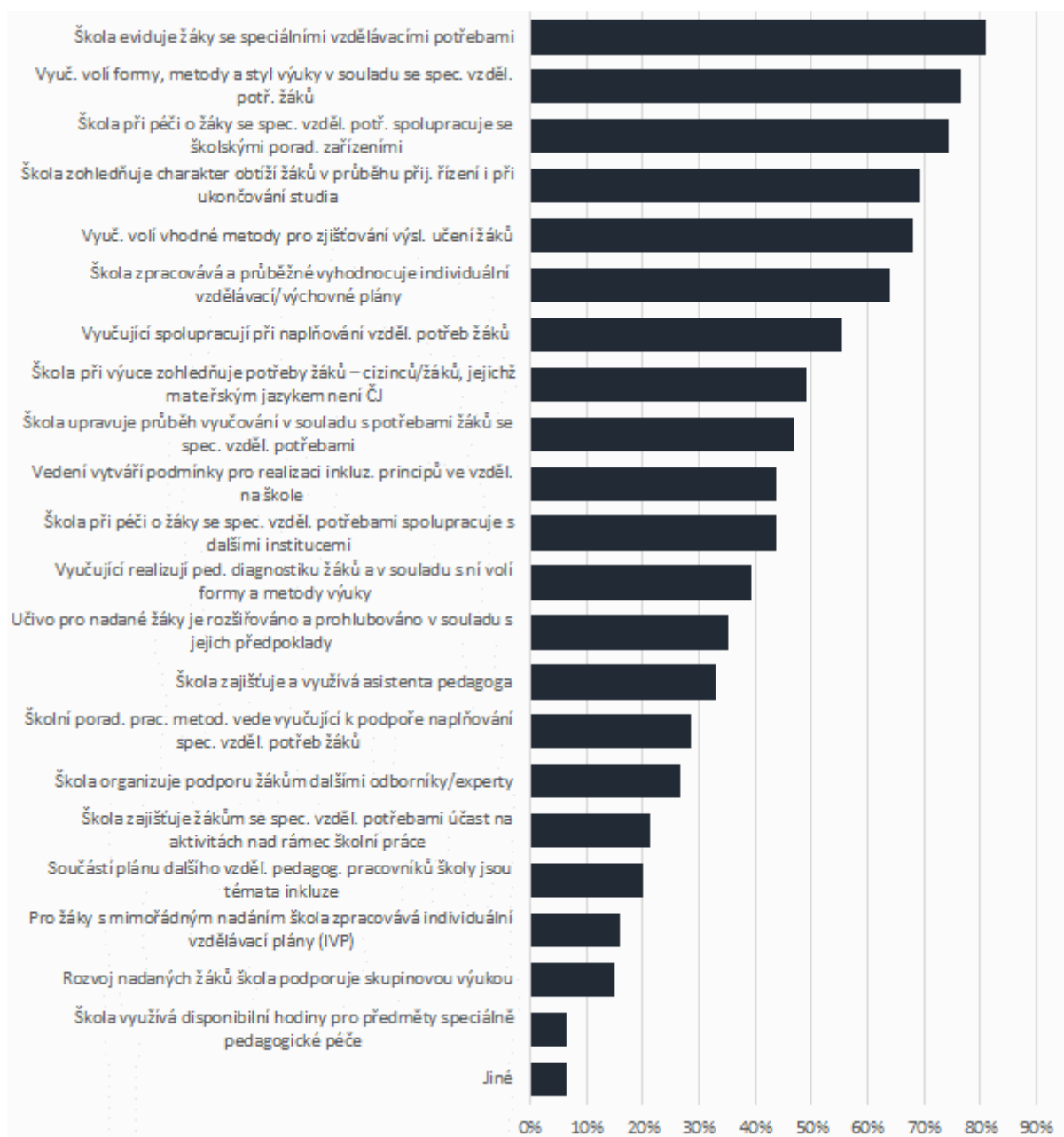
Praktické školy se svými činnostmi pohybují napříč všemi sledovanými úrovněmi, nejvíce činností spadá do základní či mírně pokročilé úrovně. Výraznější posun lze předpokládat pouze v rámci nejvyšší úrovně (předpokládaný posun o 15 %).

7.2 Aktivita, které školy realizují v rámci této intervence

V rámci podpory inkluzivního vzdělávání školy v Jihočeském kraji se v největší míře evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (81 %). V rámci této oblasti intervence vyvíjejí aktivitu nejen školy, ale také jejich pedagogičtí pracovníci. Ti v nejvyšší míře volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (77 %). Školy spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v péči (74 %). Také obvykle zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (69 %) a pedagogičtí pracovníci volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (68 %). Významný podíl škol také zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací a výchovné plány (64 %).

Mezi další časté aktivity škol se řadí spolupráce vyučujících při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (55 %), zohlednění při výuce potřeb žáků – cizinců, jejichž mateřským jazykem není ČJ (49 %), úprava průběhu vyučování v souladu s potřebami žáků se spec. vzděl. potřebami (47 %), vedením školy vytváření podmínek pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (44 %), spolupráce s dalšími institucemi při péči o žáky se spec. vzděl. potřebami (44 %), realizace pedagogické diagnostiky žáků vyučujícími a v souladu s ní volí formy a metody výuky (39 %) a rozšiřování a prohlubování učiva pro nadané žáky v souladu s jejich předpoklady (35 %). Další aktivity vykonává již méně než třetina škol.

Graf 60: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory inkluzivního vzdělávání aktivně podílejí

U každého typu škol je míra vykonávaných aktivit v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání jiná (viz Příloha 22). **Střední odborná učiliště a střední odborné školy** se zaměřují především na evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (95 % SOU a 91 % SOŠ) a vyučující na školách volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (84 % SOU a 87 % SOŠ). Dále jsou aktivní ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (78 % SOU a 79 % SOŠ). Vyučující **vyšší odborné školy** volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (82 %), vedou evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (76 %) a zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (71 %).

Gymnázia spolupracují při péči o žáky se ŠVP se školskými poradenskými zařízeními (83 %), evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jejich vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se ŠVP žáků příp. volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (vše 70 %). **Konzervatoř** eviduje žáky se ŠVP, jejich vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se ŠVP žáků, při péči o žáky se ŠVP

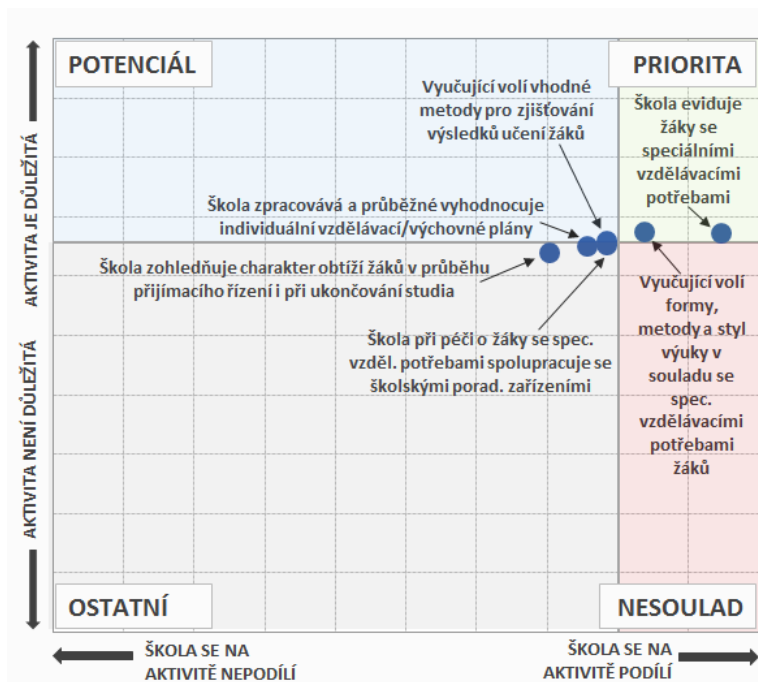
spolupracuje se školskými porad. zařízeními, zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia a jejich vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků.

Dvě třetiny **praktických škol** evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zajišťují využívání asistenta pedagoga a při péči o žáky se SVP spolupracují se školskými poradenskými zařízeními i s dalšími institucemi.

7.2.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných aktivit na vybraných typech škol

Střední odborná učiliště se v oblasti inkluzivního vzdělávání nejčastěji věnují evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (95 %). Pedagogičtí pracovníci se podílejí na inkluzivním vzdělávání především prostřednictvím volby forem, metod a stylu výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (84 %) a také volbou vhodných metod pro zjišťování výsledků učení žáků (78 %). Na úrovni aktivit školy je dále významná spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v péči (78 %), zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací či výchovné plány (76 %) a zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (70 %).

Graf 61: Aktivita, na nichž se SOU podílejí, a jejich důležitost

Jak je patrné z přiloženého grafu, pro střední odborná učiliště je prioritními aktivitami evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a volba forem, metod a stylu výuky vyučujícími v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků. Nejenže školy tyto aktivity ve velké míře realizují, ale zároveň je považují za velmi důležité.

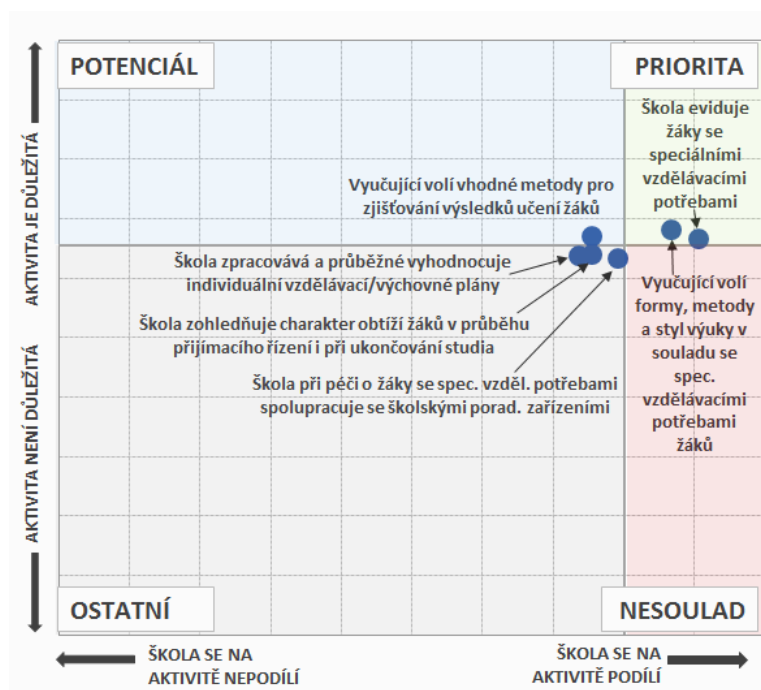
Další SOU uváděnými aktivitami jsou spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a volba vhodných metod pro zjišťování výsledků učení. Těmto aktivitám přisuzují

vyšší míru důležitosti, ale prozatím je vykonávají v menší míře, čím představují pro SOU určitý potenciál, který mohlo rozvíjet. Částečný potenciál obsahuje i zpracovávání a průběžném vyhodnocování individuálních vzdělávacích a výchovných plánů.

Střední odborné školy se v oblasti inkluzivního vzdělávání nejčastěji věnují evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (91 %). Pedagogičtí pracovníci se podílejí na inkluzivním vzdělávání především prostřednictvím volby forem, metod a stylu výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (87 %). Na úrovni aktivit školy je dále významná spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v péči (79 %). Vysoký podíl škol zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (75 %), dále také volí vhodné

metody pro zjišťování výsledků učení žáků (75 %) a zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací a výchovné plány (74 %).

Graf 62: Aktivita, na nichž se SOŠ podílejí, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti jednotlivých aktivit představují pro střední odborné školy priority evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a volba forem, metod a stylu výuky vyučujícími v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků. Tyto aktivity školy zmiňovaly nejčastěji a zároveň je považují ve srovnání s ostatními za velmi důležité.

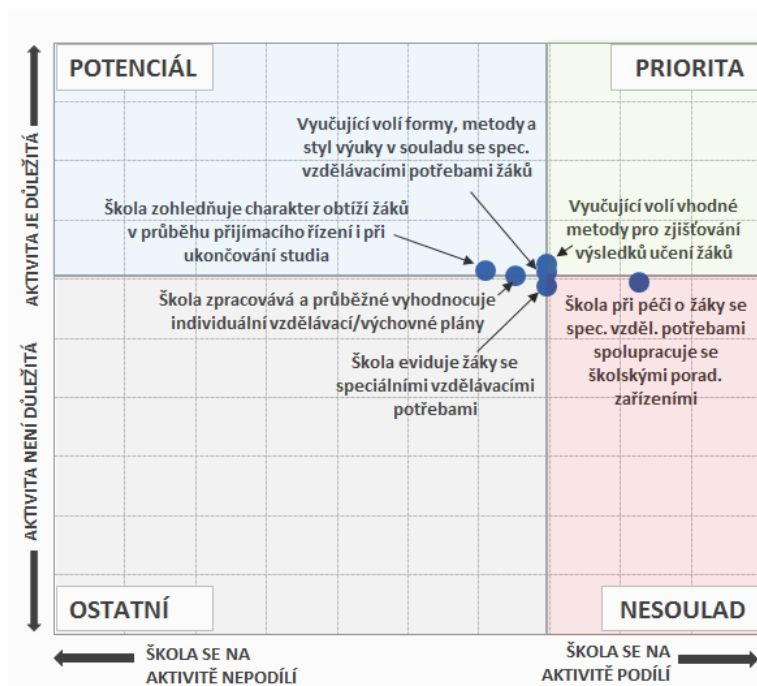
Školy v menší míře dále také deklarovaly, že jejich vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků. Současně této aktivitě přisuzují vysokou důležitost, čímž představuje pro školy potenciál v dalším rozvoji

inkluzivního vzdělávání.

SOŠ dále uvádějí, že spolupracují se školskými poradenskými zařízeními, zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia a zpracovávají a průběžně vyhodnocují individuální vzdělávací a výchovné plány. Tyto aktivity však školy považují spíše za podprůměrně důležité.

Gymnázia v oblasti inkluzivního vzdělávání intenzivně spolupracují se školskými poradenskými zařízeními při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (83 %). Další velmi často zmiňované aktivity škol v této oblasti zahrnují vedení evidence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, dále volbu forem, metod a stylu výuky vyučujícími v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků a volbu vhodných metod pro zjišťování výsledků učení (vše 70 %). Gymnázia ve větší míře také zpracovávají a průběžně vyhodnocují individuální vzdělávací či výchovné plány (65 %) a zohledňují charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (61 %).

Graf 63: Aktivita, na nichž se gymnázia podílejí, a jejich důležitost

Gymnázia nejčastěji spolupracují při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se školskými poradenskými zařízeními i přesto, že tuto aktivitu hodnotí spíše jako lehce podprůměrně důležitou.

Určitý potenciál školy spatřují především ve volbě vhodných metod pro zjišťování výsledků učení žáků a zohledňování charakteru jejich obtíží v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia – na těchto aktivitách se školy účastní v nižší míře, ale jsou hodnocené jako nadprůměrně důležité.

Vyučující gymnázií ve větší míře také volí vhodné formy, metody a styly výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků a zpracovávají a průběžně vyhodnocují individuální vzdělávací či výchovné plány, přičemž tyto aktivity považují za průměrné důležité. Představují tedy částečný potenciál gymnázií v oblasti dalšího rozvoje inkluzivního vzdělávání.

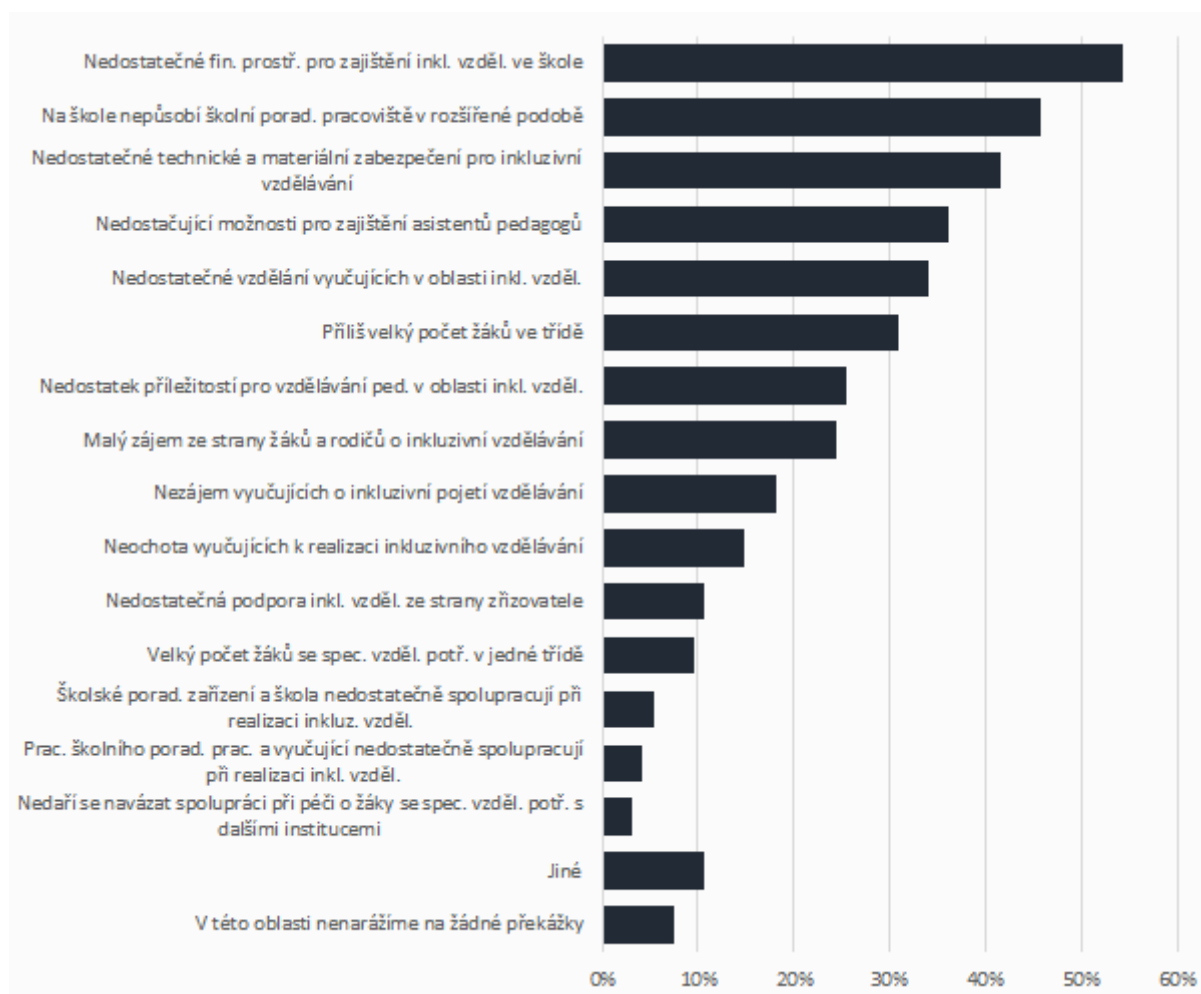
7.3 Překážky, na které školy naráží v rámci této intervence

V souvislosti s rozvojem inkluzivního vzdělávání narážejí školy v Jihočeském kraji především na problémy s jeho finančním, materiálním a personálním zabezpečením. Nejvýraznějšími překážkami pro školy tedy jsou nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání (54 %), dále skutečnost, že na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě (s psychologem či speciálním pedagogem, 46 %), nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání (41 %) a nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (36 %).

Dalšími výraznějšími překážkami v této oblasti jsou nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (34 %), dále příliš velký počet žáků ve třídě (31 %), nedostačující příležitosti pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání (26 %) a malý zájem ze strany žáků a rodičů o inkluzivní vzdělávání (24 %). Školy se potýkají i s překážkami týkajícími se nezájmu o inkluzivní vzdělávání (18 %) či neochoty k jeho realizaci (15 %) i ze strany vyučujících. Nedostatečnou podporu inkluzivního vzdělávání ze strany zřizovatele deklarovalo 11 % škol. Pro 10 % škol je problém velký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jedné třídě.

V malé míře narážejí školy na překážky spojené s nedostatečnou podporou či spoluprací v oblasti inkluzivního vzdělávání. Část škol se domnívá, že není dostatečná spolupráce na realizaci inkluzivního vzdělávání mezi školními poradenskými pracovišti a školou (5 %) či vyučujícími (4 %) a 3 % škol uvedlo, že se při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nedaří navázat spoluprací s dalšími institucemi. 7 % škol v této oblasti nenaráží na žádné překážky.

Graf 64: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory inkluzivního vzdělávání

Z hlediska jednotlivých typů škol (viz. Příloha 23) jsou hlavními překážkami v rozvoji inkluzivního vzdělávání pro **střední odborné školy** a **střední odborná učiliště** nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve školách (65 % SOU a 68 % SOŠ) a chybějící školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě, které by na školách působilo (49 % SOU a 58 % SOŠ). SOU dále uvádějí, že mají nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (51 %) a část SOŠ upozorňuje na nedostatečné materiální a technické zabezpečení (55 %). **Vyšší odborné školy** v této souvislosti poukazují především na nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (53 %), na neexistenci školní poradenského pracoviště působícího v rozšířené podobě (47 %), dále na nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (41 %) a nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (41 %).

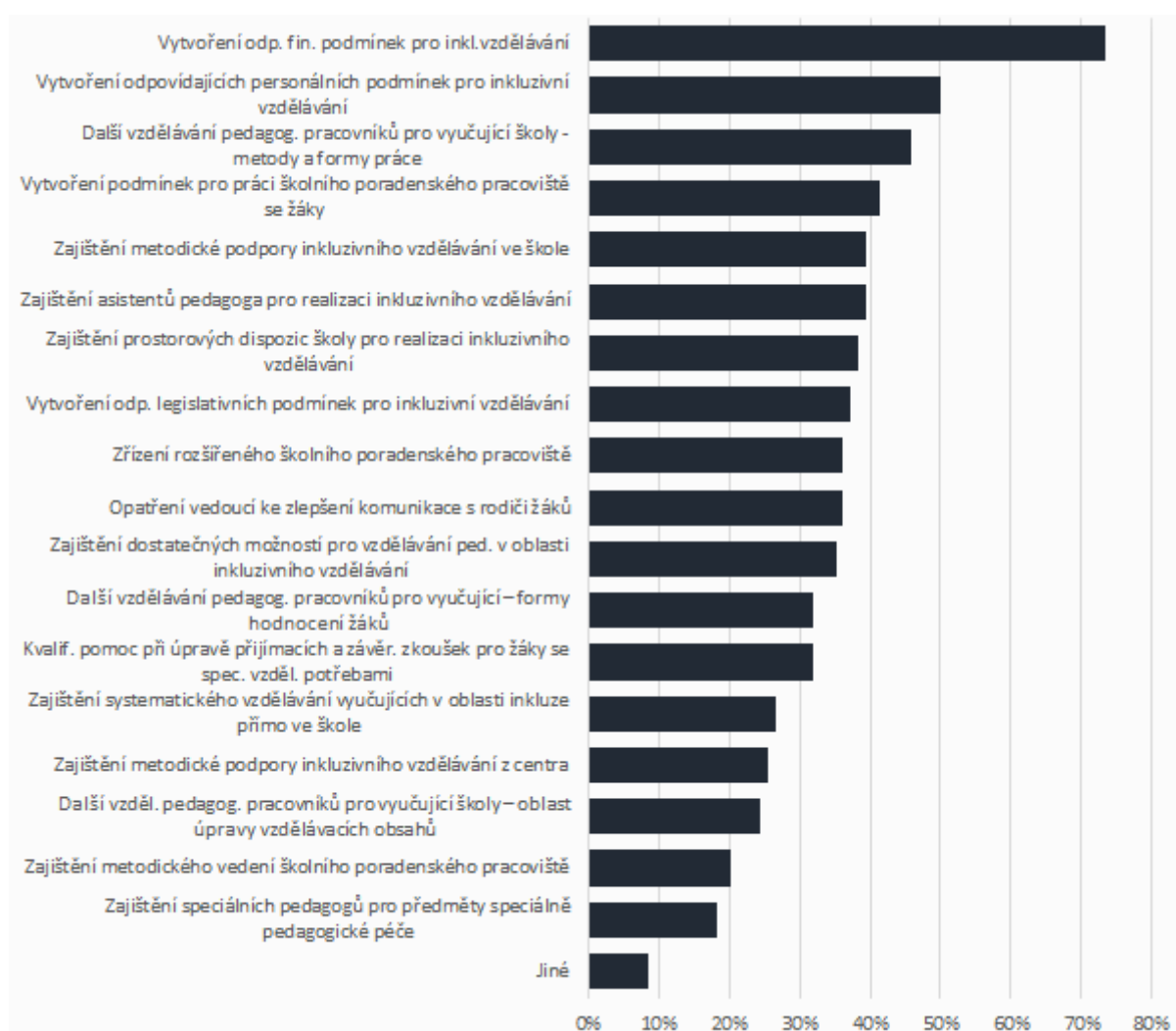
I **gymnázia** se potýkají s nedostatkem finančních prostředků na zajištění inkluzivního vzdělávání (61 %) a s nedostatečným vzděláním vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (48 %). **Konzervatoř** uvádí jako překážku, že u nich ve škole nepůsobí poradenská pracoviště v rozšířené podobě a nemají dostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání.

Téměř dvě třetiny **praktických škol** v kraji uvedlo, že vzdělávají žáky se SVP a tak na speciální problémy nenaráží. Jinak se praktické školy potýkají s nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (38 %) a s tím, že na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě (25 %).

7.4 Opatření pro zlepšení realizace intervence

Opatřením, které by školám jednoznačně nejvýrazněji pomohlo v realizaci inkluzivního vzdělávání, je vytvoření odpovídajících finančních podmínek (73 %). Dále by velkému podílu škol pomohlo vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (50 %), další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce (46 %), vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky (41 %), zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání (39 %) i asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (39 %). Mezi další častěji jmenované opatření patří zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (38 %), vytvoření odpovídajících legislativních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (37 %), zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště (36 %), či opatření vedoucí ke zlepšení komunikace s rodiči žáků (též 36 %) a zajištění dostatečných možností pro vzdělávání pedagogů v oblasti inkluzivního vzdělávání (35 %).

Graf 65: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory inkluzivního vzdělávání

Již v menší míře by školám pomohlo další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na různé formy hodnocení žáků (32 %), kvalifikovaná pomoc při úpravě podmínek přijímacích a závěrečných zkoušek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (32 %), zajištění systematického vzdělávání vyučujících v oblasti inkluze přímo ve škole (27 %), zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání z centra (26 %) a další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti úpravy vzdělávacích obsahů

(24 %). Nejmenší požadavky ze strany škol se vztahují k opatřením k zajištění metodického vedení školního poradenského pracoviště (20 %) a zajištění speciálních pedagogů pro předměty speciálně pedagogické péče (18 %).

Pokud se zaměříme na jednotlivé typy škol (viz. Příloha 24), tak **střední odborná učiliště** a **střední odborné školy** zdůrazňují potřebu vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (81 % SOU, 77 % SOŠ) a vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (57 % SOU i 57 % SOŠ). SOU dále uvádí ještě zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (57 %) a SOŠ další vzdělávání pedagogických pracovníků - metody a formy práce, organizace vzdělávání (58 %). **Vyšším odborným školám** by nejvíce pomohlo vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (65 %) a další vzdělávání pedagogických pracovníků - metody a formy práce, organizace vzdělávání (47 %).

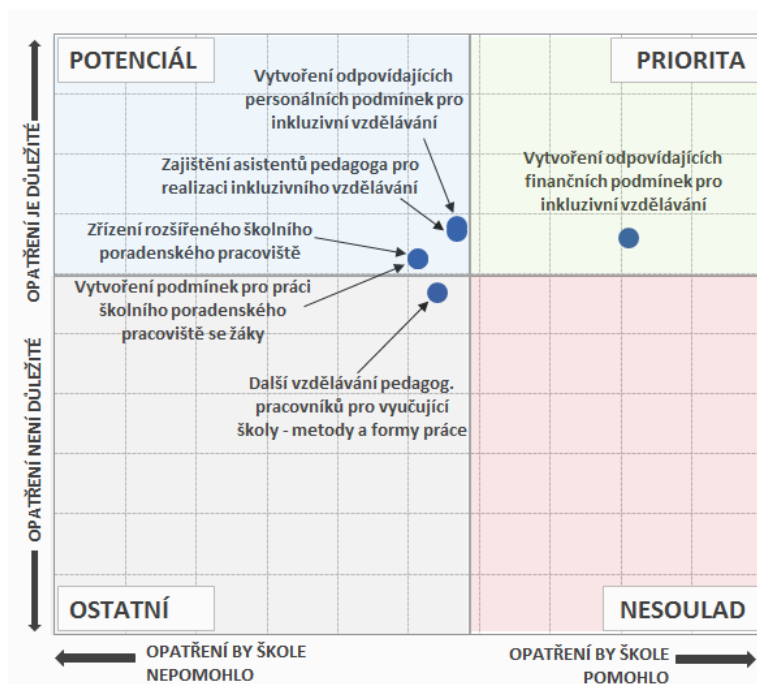
Relativně nejvyšší nároky v oblasti rozvoje inkluzivního vzdělávání mají **gymnázia**. Velká část z nich by ocenila vytvoření odpovídajících finančních (87 %) a personálních (70 %) podmínek pro inkluzivní vzdělávání, menší část dále zajištění asistentů pedagoga i prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (oba 52 %). **Konzervatoř** uvádí vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání.

Praktické školy kladou důraz na vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky (25 %) a na další vzdělávání pedagogických pracovníků 25 %.

7.4.1 Důležitost nejčastěji zmiňovaných opatření na vybraných typech škol

Střední odborná učiliště uvádějí řadu opatření, která by jim pomohla v realizaci inkluzivního vzdělávání. Nejčastěji deklarovaným opatřením, které by školám pomohlo v rozvoji inkluzivního vzdělávání, je vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (81 %). Dalšími významnými opatřeními jsou vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (57 %), zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (57 %) a další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce (54 %). Středním odborným učilištím by dále ve větší míře pomohlo také opatření vedoucí k vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky (51 %) a zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště (51 %).

Graf 66: Opatření, která by SOU pomohla, a jejich důležitost

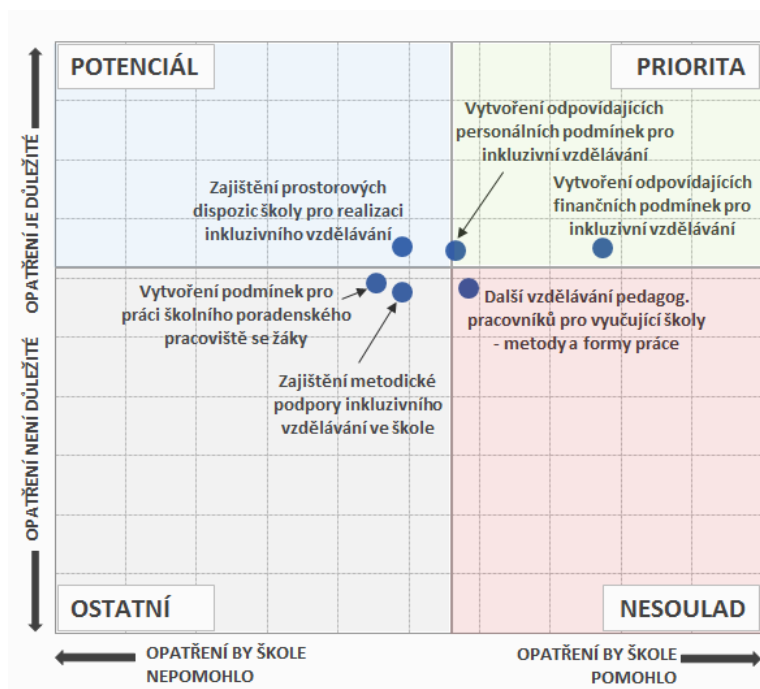
Jak je patrné z přiloženého grafu, středním odborným učilištím by nejvíce pomohlo vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání. Toto opatření školy uváděly nejčastěji a zároveň mu přiřklají nejvyšší důležitost. Představuje tedy pro střední odborná učiliště prioritu dalšího rozvoje inkluzivního vzdělávání.

Prostor pro další rozvoj inkluzivního vzdělávání by mohlo přinést vytvoření odpovídajících personálních podmínek a zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání – tato

opatření jsou SOU ve srovnání s opatřeními prioritními zmiňována méně často, ale zároveň jsou pro školy velmi důležitá. Další prostor pro rozvoj lze nalézt v zřízení rozšířeného školního poradenského pracoviště.

Největší množství středních odborných škol v souvislosti s překážkami, na které narážejí, uvedlo, že by jim v realizaci inkluzivního vzdělávání pomohlo vytvoření odpovídajících finančních podmínek (77 %). Nadpoloviční množství škol dále uvedlo, že by jim pomohla opatření související s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce (58 %) a vytvořením odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (57 %). Dále by středním odborným školám výrazněji pomohlo zajištění metodické podpory (49 %), prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (49 %) a vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky (45 %).

Graf 67: Opatření, která by SOŠ pomohla, a jejich důležitost

Z hlediska důležitosti jednotlivých opatření představuje prioritu středních odborných škol vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání. Toto opatření by pomohlo největšímu počtu škol a zároveň mu školy přikládají největší význam. Částečnou prioritou je i vytvoření odpovídajících personálních podmínek. SOŠ toto opatření zmiňují v menší míře, ale považují ho také za důležité.

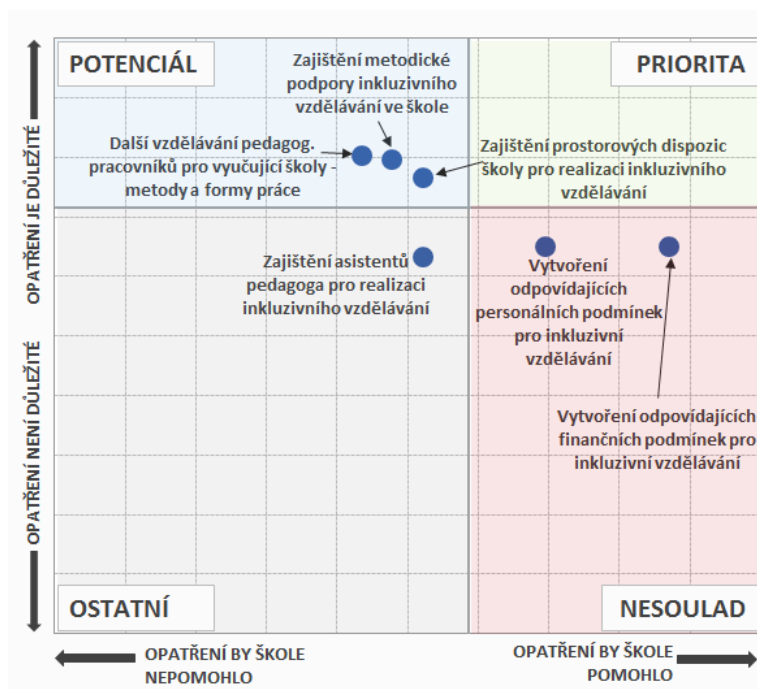
Střední odborné školy v kraji dále považují za důležité i zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání.

Toto opatření však byla zmiňováno pouze v menší míře, a představuje tedy spíše potenciál škol pro další rozvoj.

Jistý nesoulad pak vzniká u opatření týkajícího se dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce. Toto opatření bylo zmiňováno velkým množstvím škol, přesto, že je školy ve srovnání s ostatními opatřeními nepovažují za příliš důležité.

Opatřeními, která by gymnáziím v realizaci inkluzivního vzdělávání nejvíce pomohla, jsou vytvoření odpovídajících finančních (87 %) a vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (70 %). Další opatření, která školy velmi často zmiňovaly, se týkají zajištění jednak prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (52 %), dále asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání (52 %) i metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole (48 %). V o něco menší míře gymnázia dále navrhuji další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy zejména v oblasti metod a forem práce, organizace vzdělávání (43 %).

Graf 68: Opatření, která by gymnáziím pomohla, a jejich důležitost

Gymnázii nejčastěji zmiňovaná opatření jsou vytvoření odpovídajících finančních a personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání. Tyto opatření školy zmiňovaly nejčastěji, ale ve srovnání s ostatními opatřeními jej nehodnotí jako nejdůležitější. Nachází se tedy v určitém nesouladu.

Prostor pro další rozvoj inkluzivního vzdělávání na gymnáziích by mohlo přinést zajištění metodické podpory a prostorových dispozic pro realizaci inkluzivního vzdělávání na škole a další vzdělávání

pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce. Vzhledem k tomu, že tato opatření zmiňovaly v porovnání se zajištěním finančních a personálních podmínek menší množství škol, ale považují je za velice důležité, lze je označit za potenciál dalšího rozvoje inkluzivního vzdělávání na gymnáziích v kraji

7.5 Grafická sumarizace hlavních zjištění týkajících se oblasti „podpora inkluzivního vzdělávání“ na SOŠ, SOU a na gymnáziích

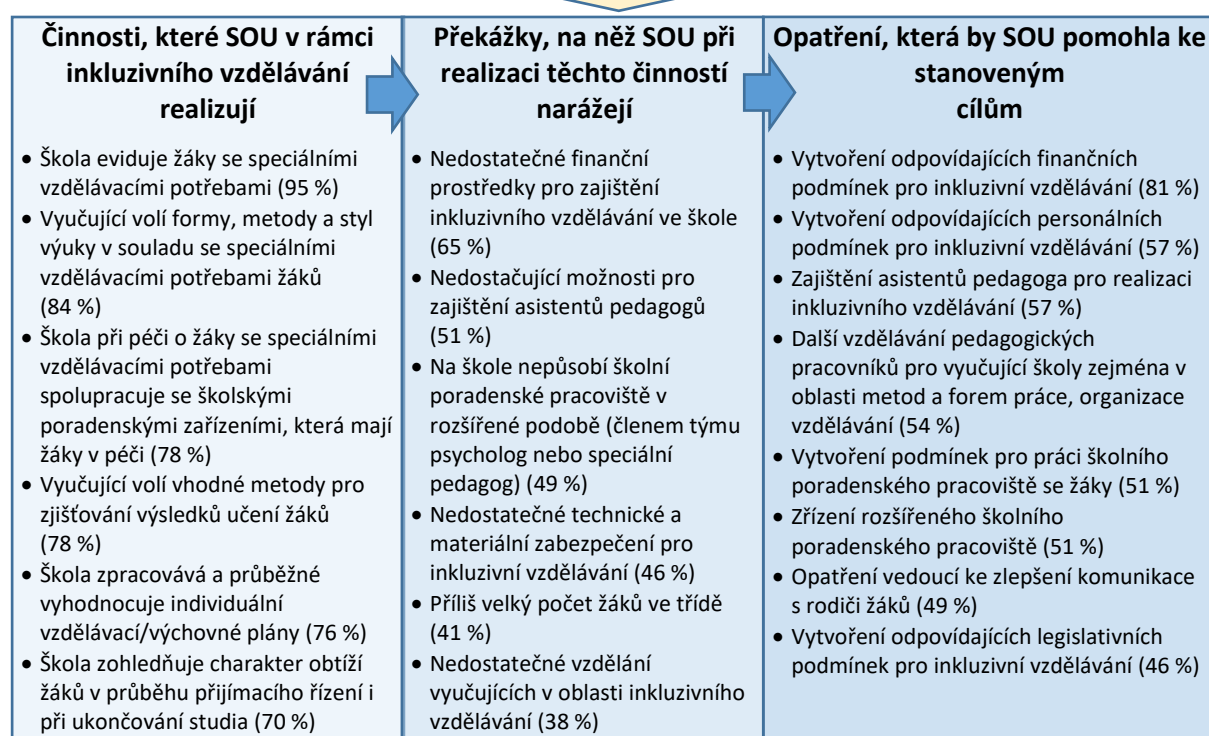
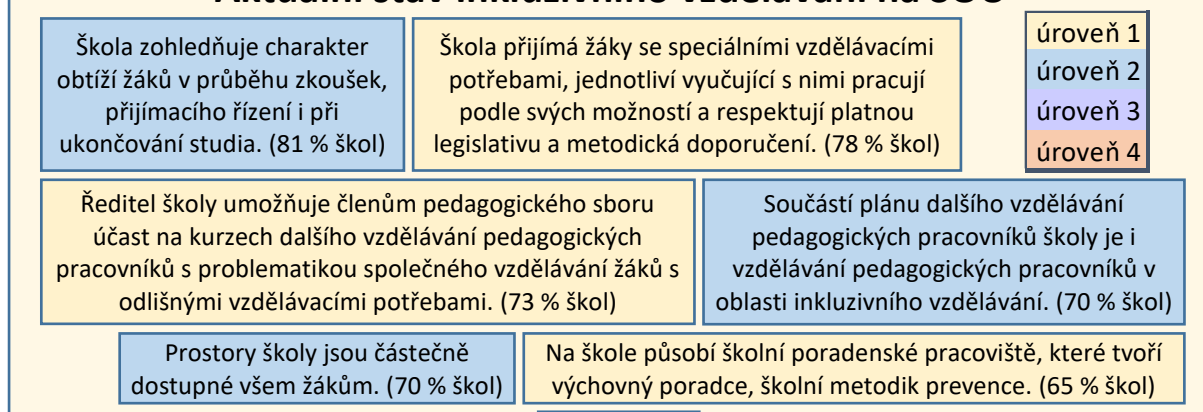
Následující tři grafická schémata přehledně shrnují klíčová zjištění týkající se oblasti *podpora inkluzivního vzdělávání* na třech nejčastěji zastoupených typech škol (SOŠ, SOU a gymnázia). Každé schéma je sestaveno ze tří (dále členěných) boxů – žlutého, modrého a oranžového.

V horním žlutém boxu jsou uvedeny školami nejčastěji volené položky z rozsáhlého seznamu jednotlivých atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpora inkluzivního vzdělávání*. Tento box tak zprostředkovává stručný obraz aktuální situace v této oblasti v době před realizací intervence (projektů).

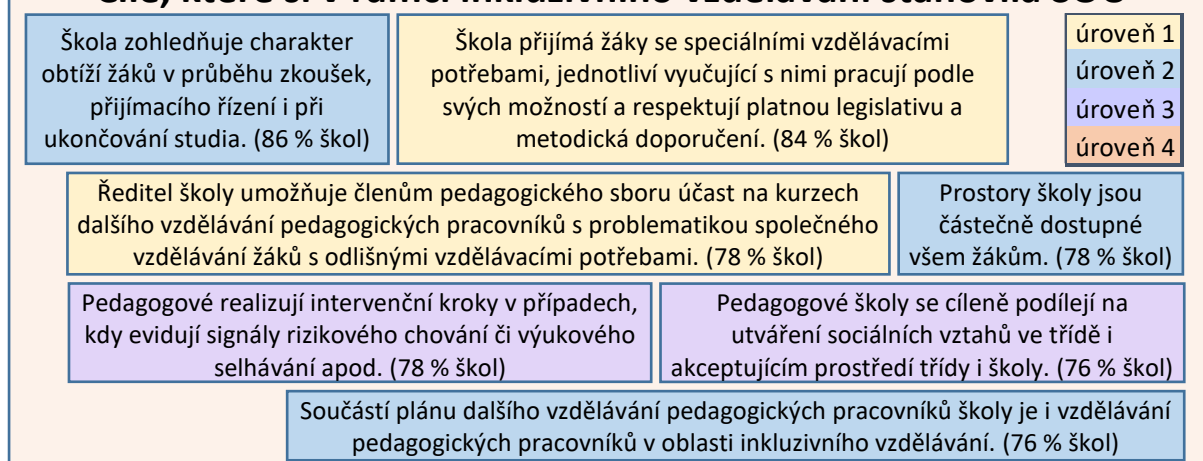
V prostředním modrém boxu jsou nejprve uvedeny školami nejčastěji realizované činnosti spadající do této oblasti, následně pak nejčastěji uváděné překážky, které komplikují její rozvoj, a nakonec nejčastěji uváděná opatření, která by školám v rozvoji této oblasti pomohla.

V dolním oranžovém boxu jsou uvedeny opět nejčastěji volené položky ze seznamu atributů reprezentujících 4 úrovně rozvoje oblasti *podpora inkluzivního vzdělávání*. V tomto případě však již nevypovídají o skutečné současné situaci, ale představují zamýšlený stav dané oblasti na škole po realizaci plánované intervence (projektů). Jedná se tedy o stručný obraz ideálního budoucího stavu, k němuž škola plánuje dospět s pomocí podpůrných projektů (realizované intervence).

Aktuální stav inkluzivního vzdělávání na SOU

Cíle, které si v rámci inkluzivního vzdělávání stanovila SOU

*Každé schéma zobrazuje prvních 6 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.

Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav inkluzivního vzdělávání na SOŠ

Škola přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jednotliví vyučující s nimi pracují podle svých možností a respektují platnou legislativu a metodická doporučení. (81 % škol)

Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu zkoušek, přijímacího řízení i při ukončování studia. (79 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Ředitel školy umožňuje členům pedagogického sboru účast na kurzech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s problematikou společného vzdělávání žáků s odlišnými vzdělávacími potřebami. (70 % škol)

Na škole působí školní poradenské pracoviště, které tvoří výchovný poradce, školní metodik prevence. (68 % škol)

Prostory školy jsou částečně dostupné všem žákům. (60 % škol)

Pro žáky je zpracován plán pedagogické podpory (o poskytování podpůrných opatření). (60 % škol)

Činnosti, které SOŠ v rámci podpory polytechnického vzdělávání realizují

- Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (91 %)
- Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáků (87 %)
- Škola při péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, která mají žáky v péči (79 %)
- Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků (75 %)
- Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia (75 %)
- Škola zpracovává a průběžně vyhodnocuje individuální vzdělávací/výchovné plány (74 %)
- Vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (spol. porady týkající se vzděl. těchto žáků atd.) (62 %)

Překážky, na něž SOŠ při realizaci těchto činností narážejí

- Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole (68 %)
- Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě (členem týmu psycholog nebo speciální pedagog) (58 %)
- Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání (53 %)
- Nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání (42 %)
- Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů (42 %)
- Příliš velký počet žáků ve třídě (38 %)

Opatření, která by SOŠ pomohla ke stanoveným cílům

- Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (77 %)
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků pro vyučující školy zejména v oblasti metod a forem práce, organizace vzdělávání (58 %)
- Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání (57 %)
- Zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání (49 %)
- Zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole (49 %)

Cíle, které si v rámci inkluzivního vzdělávání stanovily SOŠ

Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu zkoušek, přijímacího řízení i při ukončování studia. (87 % škol)

Škola přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jednotliví vyučující s nimi pracují podle svých možností a respektují platnou legislativu a metodická doporučení. (85 % škol)

úroveň 1

úroveň 2

úroveň 3

úroveň 4

Ředitel školy umožňuje členům pedagogického sboru účast na kurzech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s problematikou společného vzdělávání žáků s odlišnými vzdělávacími potřebami. (79 % škol)

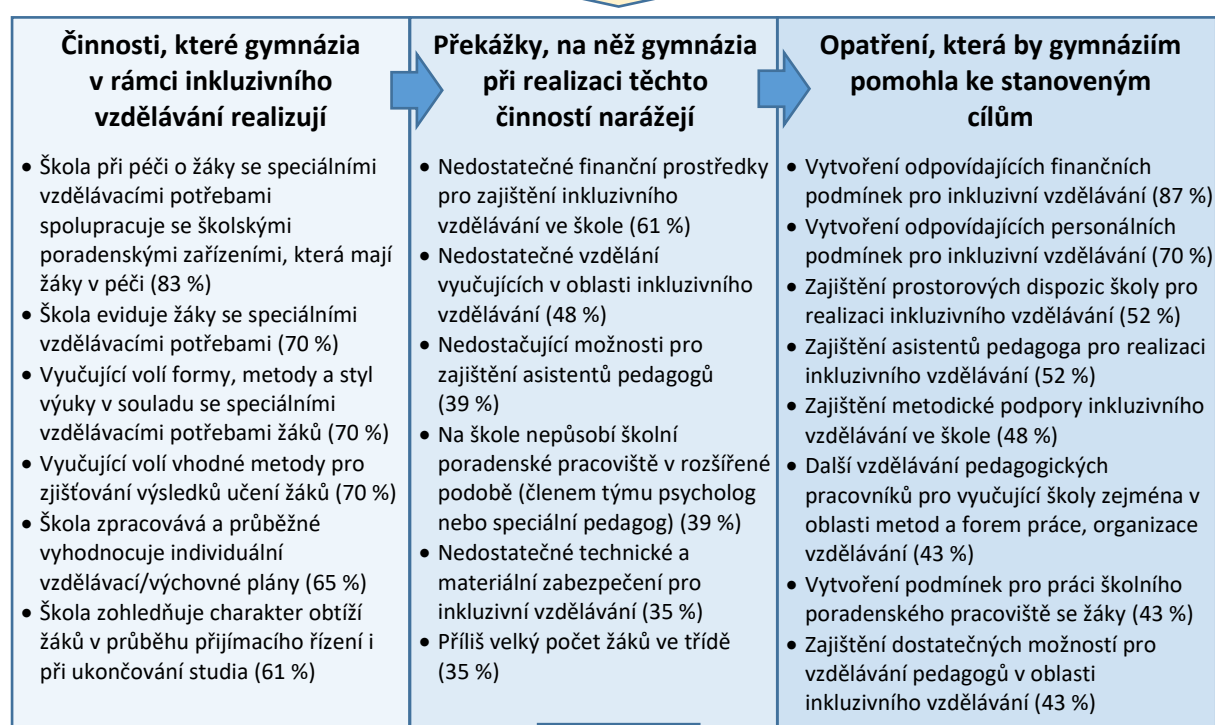
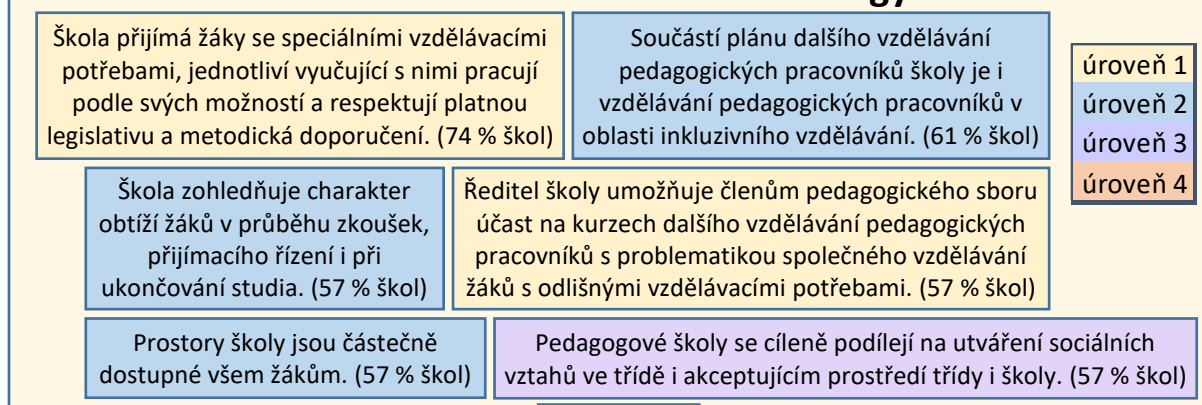
Na škole působí školní poradenské pracoviště, které tvoří výchovný poradce, školní metodik prevence. (79 % škol)

Pro žáky je zpracován plán pedagogické podpory (o poskytování podpůrných opatření). (74 % škol)

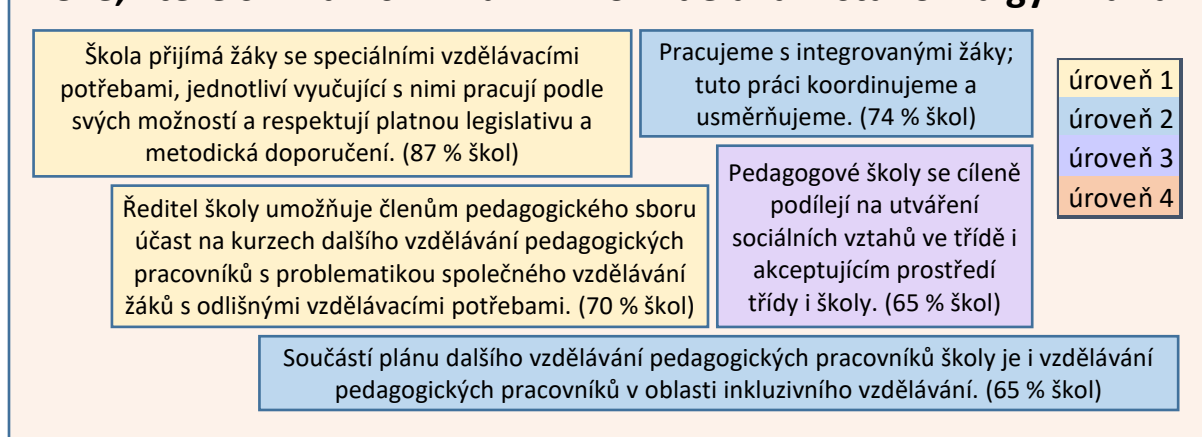
Prostory školy jsou částečně dostupné všem žákům. (70 % škol)

*Každé schéma zobrazuje prvních 6-7 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti. Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

Aktuální stav inkluzivního vzdělávání na gymnáziích

Cíle, které si v rámci inkluzivního vzdělávání stanovila gymnázia

*Každé schéma zobrazuje prvních 5-8 nejčastěji uváděných položek z dané oblasti.
Procenta uvádějí podíl škol, které danou položku zvolily.

*Příloha 21: Současná úroveň podpory inkluzivního vzdělávání
a předpokládaný posun – podle typu školy*

		Současná úroveň	Předpokládaný posun
SOU (N=37)	Průměrná úroveň	31%	+ 22%
	Základní úroveň	70%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	53%	+ 11%
	Pokročilá úroveň	34%	+ 23%
	Nejvyšší úroveň	11%	+ 30%
SOŠ (N=53)	Průměrná úroveň	27%	+ 19%
	Základní úroveň	68%	+ 8%
	Mírně pokročilá úroveň	47%	+ 14%
	Pokročilá úroveň	26%	+ 20%
	Nejvyšší úroveň	9%	+ 22%
Gymnázium (N=23)	Průměrná úroveň	26%	+ 16%
	Základní úroveň	48%	+ 10%
	Mírně pokročilá úroveň	40%	+ 10%
	Pokročilá úroveň	25%	+ 15%
	Nejvyšší úroveň	17%	+ 21%
VOŠ (N=17)	Průměrná úroveň	26%	+ 17%
	Základní úroveň	66%	+ 4%
	Mírně pokročilá úroveň	44%	+ 15%
	Pokročilá úroveň	24%	+ 21%
	Nejvyšší úroveň	12%	+ 16%
Konzervatoř (N=1)	Průměrná úroveň	27%	+ 5%
	Základní úroveň	100%	+ 0%
	Mírně pokročilá úroveň	40%	+ 20%
	Pokročilá úroveň	22%	+ 0%
	Nejvyšší úroveň	13%	+ 0%
Praktická škola (N=8)	Průměrná úroveň	29%	+ 4%
	Základní úroveň	41%	+ 6%
	Mírně pokročilá úroveň	19%	+ 5%
	Pokročilá úroveň	32%	+ 4%
	Nejvyšší úroveň	31%	+ 3%

*Příloha 22: Činnosti, na kterých se školy v rámci podpory inkluzivního vzdělávání aktivně podílejí –
podle typu školy*

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	35	95%	76	81%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzdělávacími potřebami žáků	31	84%	72	77%
	Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potřebami spolupracuje se školskými porad. zařízeními	29	78%	70	74%
	Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků	29	78%	64	68%
SOŠ (N=53)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	48	91%	76	81%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzdělávacími potřebami žáků	46	87%	72	77%
	Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potřebami spolupracuje se školskými porad. zařízeními	42	79%	70	74%
Gymnázium (N=23)	Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potřebami spolupracuje se školskými porad. zařízeními	19	83%	70	74%
	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	16	70%	76	81%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzdělávacími potřebami žáků	16	70%	72	77%
	Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků	16	70%	64	68%
VOŠ (N=17)	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzdělávacími potřebami žáků	14	82%	72	77%
	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	13	76%	76	81%
	Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia	12	71%	65	69%
Konzervatoř (N=1)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	1	100%	76	81%
	Vyučující volí formy, metody a styl výuky v souladu se spec. vzdělávacími potřebami žáků	1	100%	72	77%
	Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potřebami spolupracuje se školskými porad. zařízeními	1	100%	70	74%
	Škola zohledňuje charakter obtíží žáků v průběhu přijímacího řízení i při ukončování studia	1	100%	65	69%
	Vyučující volí vhodné metody pro zjišťování výsledků učení žáků	1	100%	64	68%
Praktická škola (N=8)	Škola eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	5	63%	76	81%
	Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potřebami spolupracuje se školskými porad. zařízeními	5	63%	70	74%
	Škola při péči o žáky se spec. vzděl. potř. spolupracuje s dalšími institucemi	5	63%	41	44%
	Škola zajišťuje a využívá asistenta pedagoga	5	63%	31	33%

Příloha 23: Překážky, na které školy narážejí v rámci podpory inkluzivního vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	24	65%	51	54%
	Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů	19	51%	34	36%
	Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě	18	49%	43	46%
SOŠ (N=53)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	36	68%	51	54%
	Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě	31	58%	43	46%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	28	53%	39	41%
Gymnázium (N=23)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	14	61%	51	54%
	Nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání	11	48%	32	34%
	Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě	9	39%	43	46%
	Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů	9	39%	34	36%
VOŠ (N=17)	Nedostatečné finanční prostředky pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve škole	9	53%	51	54%
	Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě	8	47%	43	46%
	Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů	7	41%	32	36%
	Nedostatečné vzdělání vyučujících v oblasti inkluzivního vzdělávání	7	41%	34	34%
Konzervatoř (N=1)	Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě	1	100%	43	46%
	Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro inkluzivní vzdělávání	1	100%	39	41%
	Jiné : typ školy, malá pravděpodobnost inkluze	1	100%	10	11%
Praktická škola (N=8)	Jiné : škola vzdělává žáky se SVP	5	63%	10	11%
	Nedostačující možnosti pro zajištění asistentů pedagogů	3	38%	34	36%
	Na škole nepůsobí školní poradenské pracoviště v rozšířené podobě	2	25%	43	46%

Příloha 24: Opatření, která by pomohla školám k dosažení zvoleného cíle v rámci podpory inkluzivního vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	30	81%	69	73%
	Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	21	57%	47	50%
	Zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání	21	57%	37	39%
SOŠ (N=53)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	41	77%	69	73%
	Další vzděl. ped. prac. - metody a formy práce, organizace vzdělávání	31	58%	43	46%
	Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	30	57%	47	50%
Gymnázium (N=23)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	20	87%	69	73%
	Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	16	70%	47	50%
	Zajištění asistentů pedagoga pro realizaci inkluzivního vzdělávání	12	52%	37	39%
	Zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání	12	52%	36	38%
VOŠ (N=17)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	11	65%	69	73%
	Další vzděl. ped. prac. - metody a formy práce, organizace vzdělávání	8	47%	43	46%
	Vytvoření odpovídajících personálních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	7	41%	47	50%
	Zajištění metodické podpory inkluzivního vzdělávání ve škole	7	41%	37	39%
	Zajištění prostorových dispozic školy pro realizaci inkluzivního vzdělávání	7	41%	36	38%
Konzervatoř (N=1)	Vytvoření odpovídajících finančních podmínek pro inkluzivní vzdělávání	1	100%	69	73%
Praktická škola (N=8)	Jiné : vzdělávání žáků se SVP	4	50%	8	9%
	Vytvoření podmínek pro práci školního poradenského pracoviště se žáky	2	25%	39	41%
	Další vzdělávání pedagogických pracovníků – oblast úpravy vzdělávacích obsahů	2	25%	23	24%

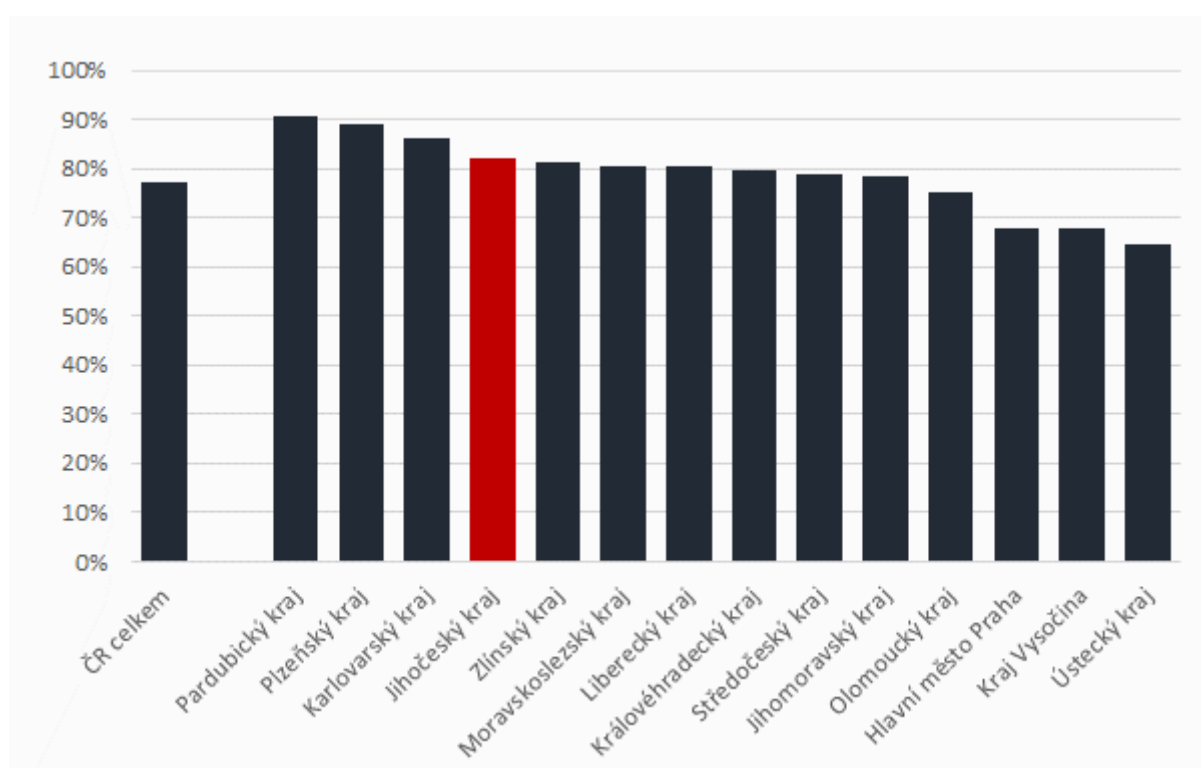
8 Podpora infrastruktury škol – investiční část

8.1 Zájem škol o čerpání investic v rámci v Jihočeském kraji

Téměř 82 % středních a vyšších škol Jihočeského kraje mají zájem o čerpání finančních prostředků na rozvoj infrastruktury.

Největší zájem o finanční prostředky mají školy v Pardubickém (91 % škol), Plzeňském (89 %) a Karlovarském kraji (86 %). Školy v drtivé většině krajů ve srovnání s celorepublikovými výsledky projevily nadprůměrný zájem o čerpání prostředků na investice. Průměrný zájem o čerpání prostředků na investice pak projevily školy v Jihomoravském kraji (77 %). Nejnižší podíl škol projevily zájem o získání prostředků na investice v Hlavním městě Praha (64 % škol), v Ústeckém kraji (66 %) a na Vysočině (67 %).

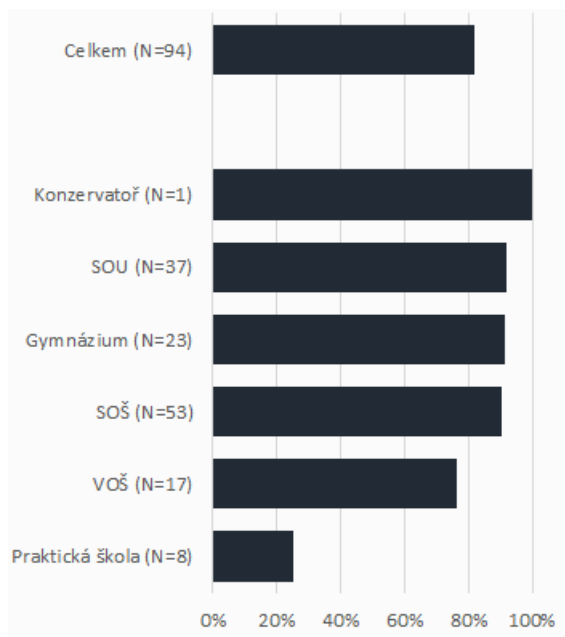
Graf 69: Zájem o čerpání finančních prostředků v jednotlivých krajích

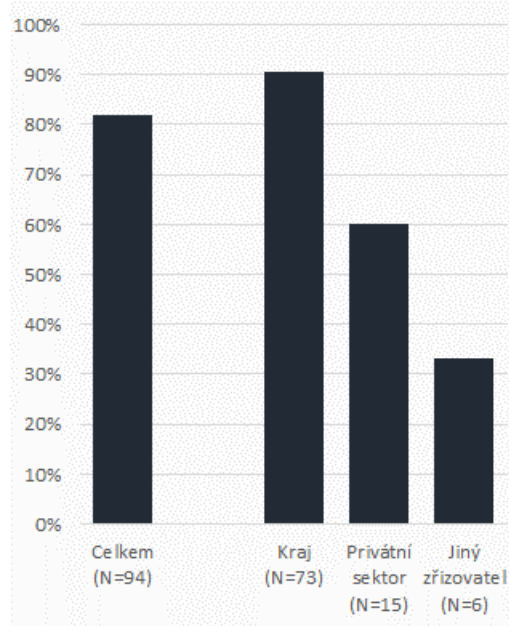
Z hlediska typu školy v Jihočeském kraji mají nejvyšší zájem o čerpání prostředků na investice do infrastruktury kromě konzervatoře, především střední odborná učiliště, a to 92 %. Následují gymnázia a střední odborné školy, z nichž projevilo zájem o čerpání prostředků 91 %. Vyšší odborné školy mají zájem o čerpání finančních prostředků již nižší (76 % z nich). Zájem praktických škol byl o poznání nižší. Pouze čtvrtina z nich uvedla, že bude usilovat o získání prostředků na investice.

Pokud se zaměříme na zřizovatele školy, tak je jednoznačně nejvyšší zájem o čerpání finančních prostředků mezi veřejnými školami, jejichž zřizovatelem je kraj (90 %). Soukromé školy byly ve svých očekáváních střízlivější, o prostředky hodlá usilovat 60 % z nich. V menší míře budou o finance na rozvoj infrastruktury usilovat školy, jejichž zřizovatelem je církev, obce, ministerstva nebo stát, nicméně i v této skupině vyjádřila zájem třetina škol (33 %).

Graf 70: Zájem o čerpání finančních prostředků podle typu školy

Graf 71: Zájem o čerpání finančních prostředků podle zřizovatele školy

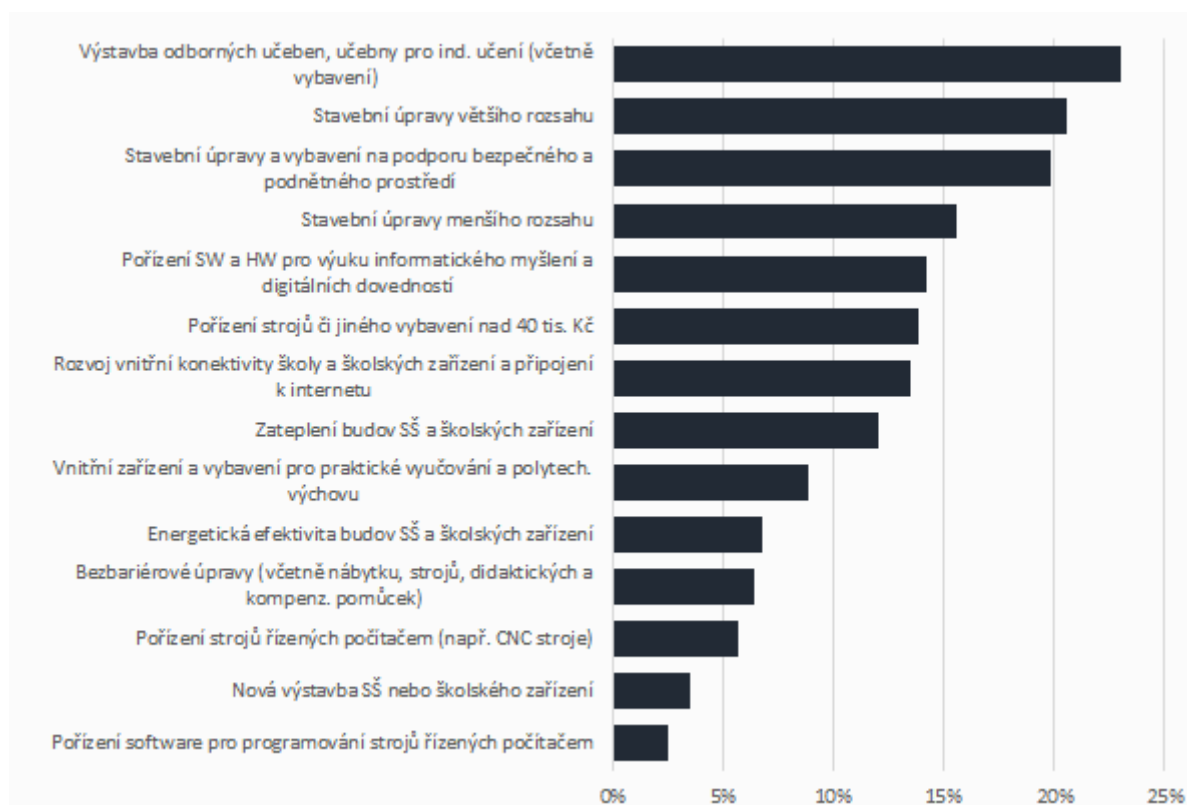
8.2 Preferované oblasti čerpání finančních prostředků

Z hlediska preferovaných oblastí čerpání finančních prostředků na investice do infrastruktury projevily školy největší zájem o finanční prostředky na výstavbu odborných učeben a učeben pro individuální učení (23 %). V těsném sledu následuje zájem stavební úpravy většího rozsahu (21 %) a o stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí (20 %).

Zájem školy vyjádřily i o stavební úpravy menšího rozsahu (16 %), pořízení softwaru a hardwaru pro výuku informatického myšlení a digitálních dovedností (14 %), o pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tisíc Kč (14 %), rozvoj vnitřní konektivity školy a školských zařízení a připojení k internetu (13 %) a investice na zateplení budov středních škol a školských zařízení (12 %).

Školy do jisté míry projevily zájem také o čerpání prostředků v oblasti vnitřního zařízení a vybavení pro praktické vyučování a polytechnickou výchovu (9 %). V menší míře školy mají zájem i o investic do energetické efektivity budov SŠ a školských zařízení (7 %), bezbariérové úpravy (6 %), pořízení strojů řízených počítačem (6 %) a také v oblasti nové výstavby budov středních škol nebo školských zařízení (4 %) a pořízení softwaru pro programování strojů řízených počítačem (2 %).

Graf 72: Oblasti plánovaného čerpání finančních prostředků

Pozn.: Při výpočtu podílů byl zohledněn maximální možný počet investičních záměrů za školy pro každou oblast.

Tab. 3: Oblasti plánovaného čerpání finančních prostředků – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	Výstavba odborných učeben, učebny pro ind. učení (včetně vybavení)	34	31%	65	23%
	Pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč	32	29%	39	14%
	Stavební úpravy většího rozsahu	27	24%	58	21%
SOŠ (N=53)	Výstavba odborných učeben, učebny pro ind. učení (včetně vybavení)	42	26%	65	23%
	Stavební úpravy většího rozsahu	37	23%	58	21%
	Stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí	34	21%	56	20%
Gymnázium (N=23)	Výstavba odborných učeben, učebny pro ind. učení (včetně vybavení)	23	33%	65	23%
	Stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí	20	29%	56	20%
	Stavební úpravy většího rozsahu	18	26%	58	21%
	Stavební úpravy menšího rozsahu	18	26%	44	16%
VOŠ (N=17)	Stavební úpravy většího rozsahu	12	24%	58	21%
	Výstavba odborných učeben, učebny pro ind. učení (včetně vybavení)	10	20%	65	23%
	Pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tis. Kč	10	20%	39	14%
Konzervatoř (N=1)	Výstavba odborných učeben, učebny pro ind. učení (včetně vybavení)	1	33%	65	23%
	Stavební úpravy menšího rozsahu	1	33%	44	16%
	Pořízení SW a HW pro výuku informatického myšlení a digitálních dovedností	1	33%	40	14%
	Zateplení budov SŠ a školských zařízení	1	33%	34	12%
	Bezbariérové úpravy (včetně nábytku, strojů, didaktických a kompenz. pomůcek)	1	33%	18	6%
Praktická škola (N=8)	Výstavba odborných učeben, učebny pro ind. učení (včetně vybavení)	1	4%	65	23%
	Stavební úpravy většího rozsahu	1	4%	58	21%
	Rozvoj vnitřní konektivity školy a školských zařízení a připojení k internetu	1	4%	38	13%

Pozn.: Při výpočtu podílů byl zohledněn maximální možný počet investičních záměrů za školy pro každou oblast.

Z hlediska typu školy **střední odborná učiliště a střední odborné školy** mají zájem investovat především do výstavby nových učeben či výstavby a vybavení učeben pro individuální učení (31 % SOU a 26 % SOŠ) a do stavební úpravy většího rozsahu (24 % SOU a 23 % SOŠ). Druhou nejčastější oblastí čerpání pro střední odborná učiliště bylo pořízení strojů či jiného vybavení nad 40 tisíc Kč (29 %). Střední odborné školy měly dále zájem o stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí (21 %).

Gymnázia projevila zájem o čerpání finančních prostředků především v oblastech výstavby odborných učeben a učeben pro individuální učení (33 %), stavebních úprav a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí (29 %) a stavebních úprav většího (26 %) i menšího (26 %) rozsahu.

Vyšší odborné školy se zajímaly především o oblast stavebních úprav většího rozsahu (24 %). Dále měly vyšší odborné školy zájem o výstavbu odborných učeben a učeben pro individuální učení (20 %) a pořízení strojů a jiného vybavení nad 40 tis. Kč (také 20 %).

Konzervatoř má zájem o čerpání finančních prostředků na výstavbu nových učeben či výstavby a vybavení učeben pro individuální učení, stavební úpravu menšího rozsahu, dále na pořízení SW a HW pro výuku informatického myšlení a digitálních dovedností, zateplení budov SŠ a školských zařízení a stavební úpravy a vybavení na podporu bezpečného a podnětného prostředí. **Praktické školy** mají jenom minimální zájem o čerpání finančních prostředků (viz. Tab. 3).

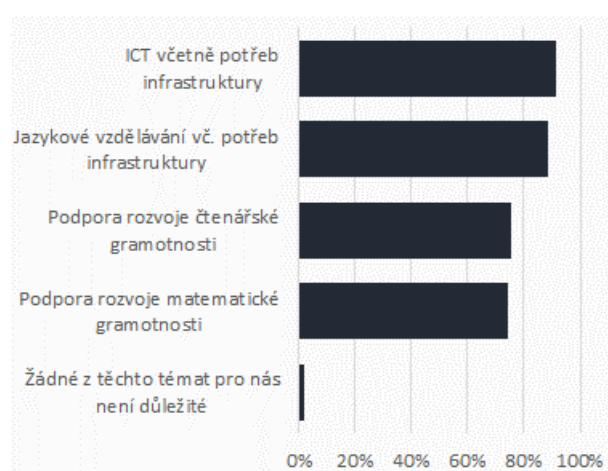
9 Nepovinné oblasti

Podpora krajského akčního plánování se soustřeďuje kromě tzv. povinných oblastí i na nepovinné oblasti, které jsou volitelné. Mezi volitelná témata patří rozvoj výuky cizích jazyků, ICT kompetence a čtenářská a matematická gramotnost. Alespoň jedno z těchto témat je důležité pro naprostou většinu škol (98 %).

9.1 Důležitost nepovinných oblastí

Z hlediska uvedených nepovinných oblastí školy nejčastěji považují za důležitou oblast rozvoj ICT včetně potřeb infrastruktury, podpory digitálních kompetencí a konektivity školy. Takto se vyjádřilo 91 % škol.

Graf 73: Důležitost nepovinných oblastí

Na druhém místě školy považují za potřebnou podporu jazykového vzdělávání, včetně potřeb infrastruktury. Podporu této oblasti považuje za důležitou 88 % škol. Pro přibližně tři čtvrtiny škol jsou podstatnými a důležitými oblastmi i rozvoj čtenářské (76 %) a matematické (74 %) gramotnosti.

Zaměříme-li se na nepovinné oblasti a jejich důležitost podle typů škol, pak pro odborné školy (SOU, SOŠ a VOŠ) a gymnázia je nejdůležitější nepovinnou oblastí ICT včetně potřeb infrastruktury.

V rámci **středních odborných učilišť** tuto oblast označilo jako významnou 95 % škol. Dalšími podstatnými nepovinnými oblastmi jsou pro učiliště podpora rozvoje jazykového vzdělávání (84 %). V rámci stanovených nepovinných oblastí je pro střední odborná učiliště relativně nejméně důležitá podpora rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti, kterou hodnotí jako podstatnou jen 73 % škol.

Střední odborné školy podobně jako učiliště hodnotí jako nejdůležitější nejčastěji oblast ICT (96 %). Jenom o něco nižší procento škol pak označuje jako důležitou i potřebu podpory jazykového vzdělávání (90 %). Ve srovnání s učilišti je tedy podpora jazykového vzdělávání středními odbornými školami vnímána jako důležitější. Relativně méně podstatná je podpora rozvoje matematické (87 %) a čtenářské gramotnosti (75 %).

Gymnázia přikládají velký význam prakticky všem nepovinným oblastem. Všechny gymnázia označily jako důležité rozvoj jazykového vzdělávání včetně potřeb infrastruktury. Většina gymnázií považuje za důležitou podporu rozvoje ICT včetně potřeb infrastruktury (96 %) i o podporu matematické gramotnosti (též 96 %). Na posledním místě je u gymnázií z hlediska důležitosti podpora rozvoje čtenářské gramotnosti, ovšem ve srovnání s ostatními typy škol naprostá většina gymnázií (91 %) považuje i tuto oblast za důležitou.

Vyšší odborné školy považují za nejpodstatnější oblasti rozvoj ICT. Velký podíl vyšších odborných škol považují za důležitou i oblast rozvoje jazykového vzdělávání (88 %). Ve srovnání s jinými typy škol podporu matematické a čtenářské gramotnosti označilo nižší podíl vyšších odborných škol, což zřejmě souvisí s tím, že se jedná již o terciární vzdělávání.

Konzervatoř považuje za podstatnou oblast jazykové vzdělávání (100 %). Podpora ICT a matematické či čtenářské gramotnosti pro konzervatoř není podstatná.

V případě **praktických škol** je nejpodstatnější oblastí podpora rozvoje čtenářské gramotnosti (73 %), dále ICT (55 %) a podpora rozvoje matematické gramotnosti (55 %). Na rozdíl od ostatních typů škol je pro praktické školy nejméně podstatnou nepovinnou oblastí jazykové vzdělávání. Jako důležitou oblast jej označilo jen 36 % škol.

Tab. 4: Důležitost nepovinných oblastí – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=37)	ICT včetně potřeb infrastruktury	35	95%	86	91%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	31	84%	83	88%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	27	73%	71	76%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	27	73%	70	74%
SOŠ (N=53)	ICT včetně potřeb infrastruktury	51	96%	86	91%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	50	90%	83	88%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	41	87%	70	74%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	40	75%	71	76%
Gymnázium (N=23)	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	23	100%	83	88%
	ICT včetně potřeb infrastruktury	22	96%	86	91%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	22	96%	70	74%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	21	91%	71	76%
VOŠ (N=17)	ICT včetně potřeb infrastruktury	17	100%	86	91%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	15	88%	83	88%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	11	65%	70	74%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	9	53%	71	76%
Konzervatoř (N=1)	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	1	100%	71	76%
	ICT včetně potřeb infrastruktury	1	100%	86	91%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	1	100%	83	88%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	0	0%	70	74%
Praktická škola (N=8)	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	7	88%	71	76%
	ICT včetně potřeb infrastruktury	6	75%	86	91%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	5	63%	70	74%
	Jazykové vzdělávání včetně potřeb infrastruktury	5	63%	83	88%

9.2 Opatření pro zlepšení v oblasti ICT včetně potřeb infrastruktury

Nejčastěji zmiňovanými opatřeními, která by školám pomohla k dosažení zvoleného cíle v oblasti ICT včetně potřeb infrastruktury a která uvádějí celkově 91 % škol, je pořizování licencí k aplikacím a jejich aktualizace (81 %), potřeba vybavení ICT učeben digitálními technologiemi a multimediální technikou (77 %) a vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou a podobně (74 %). Jen s mírně nižší frekvencí školy uvádějí potřebu podpory při budování počítačové sítě (73 %) a potřeba vysokorychlostního připojení školy k internetu (též 73 %). Další skupinu potřebných opatření v oblasti podpory ICT tvoří potřeba vybavení specializovaných učeben, pracoven, laboratoří a dílen digitálními technologiemi (70 %) a potřeba technické podpory – správa sítě, provoz a údržbu zařízení, aktualizace, upgrady a auditů (69 %).

Celá řada navrhovaných opatření se týká oblasti vzdělávání a metodických materiálů. Konkrétně školy uvádí potřebu vzdělávání zaměřenou na práci s novými technologiemi, seznámení s novými službami, SW, HW (65 %), dále potřebu vzdělávání, metodických a učebních materiálů jednak pro žáky zaměřené na rozvoj digitální gramotnosti žáků (59 %), také na změny ve vedení výuky, nové metody a formy výuky

s digitálními technologiemi (56 %), na výuku informatiky a IT (56 %) i na hodnocení, řízení rozvoje školy v oblasti ICT (48 %). 55 % škol vzneslo požadavek na propojování výuky s odborníky z praxe.

K poměrně významným opatřením z pohledu škol patří i a cloudové služby, konkrétně podpora při přechodu od „krabicového SW“ k modelu cloudových služeb (49 %), dále podpora při budování školních platforem pro šíření a sdílení informací (47 %) a podpora při organizaci exkurzí a stáží (45 %).

Již méně často zmiňovaným opatřením je podle škol také celoplošně dostupná nabídka dalšího vzdělávání učitelů (38 %). Více než třetina škol považuje za podstatná i opatření zaměřená na podporu při organizaci soutěží, diskusních panelů a dalších akcí podporujících digitální gramotnost (35 %). V nejmenší míře by pak školy ocenily IT asistenta učitele do výuky (33 %) a podporu sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe online (31 %) a offline (23 %).

Graf 74: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti ICT vč. potřeb infrastruktury

Tab. 5: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti ICT vč. potřeb infrastruktury – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=35)	Vysokorychlostní připojení školy k internetu	29	83%	63	73%
	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	28	80%	70	81%
	Vybavení ICT učeben digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	28	80%	66	77%
	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	28	80%	64	74%
SOŠ (N=51)	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	43	84%	70	81%
	Vybavení ICT učeben digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	42	82%	66	77%
	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	37	73%	64	74%
	Podpora při budování školní počítačové sítě	37	73%	63	73%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu	37	73%	63	73%
Gymnázium (N=22)	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	18	82%	70	81%
	Technická podpora - správa sítě, provoz a údržba zařízení, aktualizace a upgrady, audit	18	82%	59	69%
	Vybavení ICT učeben digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	17	77%	66	77%
	Podpora při budování školní počítačové sítě	17	77%	63	73%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu	17	77%	63	73%
VOŠ (N=17)	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	15	88%	70	81%
	Vybavení ICT učeben digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	13	76%	66	77%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu	13	76%	63	73%
	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	13	76%	64	74%
Konzervatoř (N=1)	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	1	100%	70	81%
	Vybavení ICT učeben digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	1	100%	66	77%
	Vybavení běžných tříd digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	1	100%	64	74%
	Vysokorychlostní připojení školy k internetu	1	100%	63	73%
	Podpora při budování školní počítačové sítě	1	100%	63	73%
Praktická škola (N=5)	Aplikace – pořizování licencí, aktualizace	4	80%	70	81%
	Vybavení ICT učeben digitálními technologiemi, multimediální technikou atp.	4	80%	66	77%
	Podpora při budování školní počítačové sítě	4	80%	63	73%

Zaměříme-li se na specifika podle jednotlivých typů škol, pak napříč všemi typy škol s výjimkou středních odborných učilišť patří mezi nejčastěji zmiňovaná opatření, která by školám pomohla k dosažení zvoleného cíle v oblasti ICT včetně potřeb infrastruktury, pořizování licencí, aktualizace aplikací. Toto opatření považuje za podstatné 88 % VOŠ, 84 % SOŠ, 83 % SOU, 82 % gymnázií a 80 % praktických škol.

SOU uvádějí jako nejdůležitější opatření zajištění vysokorychlostního připojení k internetu (83 %). Dále vybavení specializovaných učeben (80 %) i běžných tříd (80 %) i digitálními technologiemi a multimediální technikou. **SOŠ** označují za důležitá opatření kromě vybavení ICT učeben (82 %) a běžných tříd (73 %) digitálními technologiemi a multimediální technikou, také podpora při budování školní počítačové sítě (73 %) a vysokorychlostní připojení školy k internetu (73 %).

Vysoký podíl **vyšších odborných škol** zmiňuje kromě pořizování a aktualizace aplikací tyto potřebná opatření: vysokorychlostní připojení školy k internetu a vybavení ICT učeben i běžných tříd digitálními technologiemi (vše 76 %).

Gymnázia v souvislosti s opatřeními nejčastěji zmiňují také technickou podporu (82 %), dále vybavení specializovaných učeben digitální a multimediální technikou (77 %), podporu při budování školní počítačové sítě (77 %) a vysokorychlostní připojení školy k internetu (77 %). **Konzervatoř** uvedla více opatření (viz. Tab. 5).

Pro **praktické školy** je dalším stěžejním opatřením vybavení ICT učeben digitálními technologiemi a multimediální technikou a podpora při budování školní počítačové sítě. Tato opatření považují za důležitá 80 % z nich.

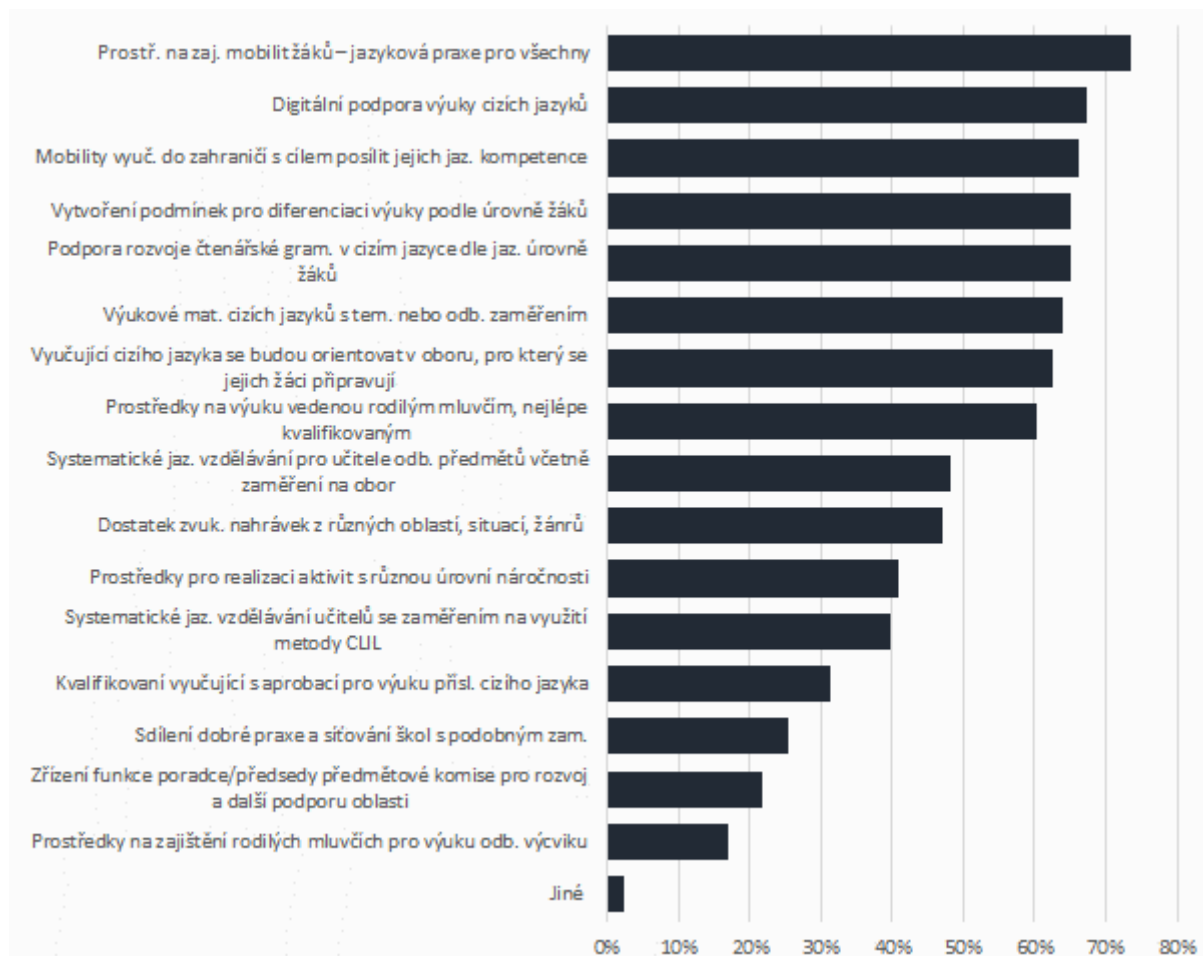
9.3 Opatření pro zlepšení v oblasti jazykového vzdělávání

V rámci jazykového vzdělávání by středním a vyšším odborným školám v Jihočeském kraji jednoznačně nejvíce pomohlo k dosažení zvolených cílů, získání prostředků na zajištění mobility žáků do zahraničí (73 %), digitální podporu výuky cizích jazyků (67 %) a získání prostředků na zajištění mobility vyučujících do zahraničí s cílem posílit jejich jazykové kompetence (66 %). Mezi další nejčastěji zmiňovaná opatření lze zařadit vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků (65 %), podporu rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce v závislosti na jazykové úrovni žáků (65 %), zajištění materiálů pro výuku cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením (63 %) a více prostředků na výuku vedenou rodilým mluvčím, pokud možno kvalifikovaným (60 %).

Pro školy je dále důležité vzdělávání učitelů, a to především systematické jazykové vzdělávání pro učitele odborných předmětů včetně zaměření na obor (48 %). 47 % škol také uvedlo, že jim chybí dostatek zvukových nahrávek z různých oblastí, situací a žánrů. Části škol chybí prostředky pro realizaci aktivit s různou úrovní náročnosti (41 %) a systematické jazykové vzdělávání učitelů se zaměřením na využití metody CLIL (40 %).

Poměrně v značné míře považují střední a vyšší odborné školy za potřebné a užitečné, aby vyučující byl kvalifikovaný s aprobační pro výuku příslušného cizího jazyka (31 %). Již v menší míře dále uvádějí potřebu sdílení dobré praxe a síťování škol s podobným zaměstnavateli (25 %), zřízení funkce poradce či předsedy předmětové komise pro rozvoj a další podporu oblasti (22 %) a zajištění prostředků na zajištění rodilých mluvčích pro výuku odb. výcviku (17 %).

Graf 75: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti jazykového vzdělávání

Tab. 6: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti jazykového vzdělávání – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=31)	Vyučující cizího jazyka se budou orientovat v oboru žáků (odborná terminologie)	25	81%	52	63%
	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením	24	77%	53	64%
	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	23	74%	61	73%
SOŠ (N=50)	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	42	84%	61	73%
	Mobility vyučujících do zahraničí	37	74%	55	66%
	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením	37	74%	53	64%
	Vyučující cizího jazyka se budou orientovat v oboru žáků (odborná terminologie)	37	74%	52	63%
Gymnázium (N=23)	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	19	83%	61	73%
	Mobility vyučujících do zahraničí	19	83%	55	66%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků	19	83%	54	65%
VOŠ (N=15)	Vyučující cizího jazyka se budou orientovat v oboru žáků (odborná terminologie)	13	87%	52	63%
	Prostředky na zajištění mobilit žáků – jazyková praxe pro všechny	11	73%	61	73%
	Výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením	11	73%	53	64%
	Prostředky na výuku vedenou rodilým mluvčím, nejlépe kvalifikovaným	11	73%	50	60%
Konzervatoř (N=1)	Digitální podpora výuky cizích jazyků	1	100%	56	67%
	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků	1	100%	54	65%
	Zřízení funkce poradce/předsedy předm. komise pro rozvoj a podporu jaz. vzděl.	1	100%	18	22%
Praktická škola (N=5)	Vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků	3	60%	54	65%
	Digitální podpora výuky cizích jazyků	2	40%	56	67%
	Kvalifikovaní vyučující s aprobační pro výuku příslušného cizího jazyka	2	40%	26	31%
	Jiné : vzdělávání žáků se SVP, cizí jazyk není naší prioritou	2	40%	2	2%

* Pro konzervatoře je uvedeno prvních pět položek podle hodnot za kraj. Pro SOŠ a gymnázia jsou na druhé pozici uvedeny první tři položky podle hodnot za kraj.

Střední odborná učiliště zmiňují nejčastěji opatření, že vyučující cizího jazyka se budou orientovat v oboru žáků a budou ovládat odbornou terminologii (81 %). Dále ve značné míře považují za potřebné zajistit výukové materiály s tematickým nebo odborným zaměřením (77 %) a prostředky na zajištění mobilit žáků – jazykové praxe pro všechny (74 %). **Střední odborné školy** považují za potřebné především zajištění prostředků na mobility žáků (84 %), mobility vyučujících (74 %), výukové materiály cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením (74 %) i to, aby vyučující cizího jazyka se orientovali v oboru žáků a v odborné terminologii (74 %).

Vyšší odborné školy považují za potřebné především zajištění vyučujícího cizího jazyka, který se orientuje v oboru žáků a v odborné terminologii (87 %). 73 % škol dále uvádí potřebu získání prostředků na zajištění mobilit žáků – jazykové praxe pro všechny, dále výukových materiálů cizích jazyků s tematickým nebo odborným zaměřením i prostředků na výuku vedenou rodilým mluvčím, nejlépe kvalifikovaným.

Gymnázia kladou důraz prostředky na zajištění mobilit žáků – jazykové praxe pro všechny, zajištění mobilit vyučujících do zahraničí, podporu rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků (vše 83 %). **Konzervatoř** uvádí více opatření na podporu rozvoje jazykového vzdělávání - navrhuje podpořit digitální výuky cizích jazyků, také rozvoje čtenářské gramotnosti v cizím jazyce dle jazykové úrovně žáků a zřízení funkce poradce či předsedy předmětové komise pro rozvoj a podporu jazykové vzdělávání ve škole.

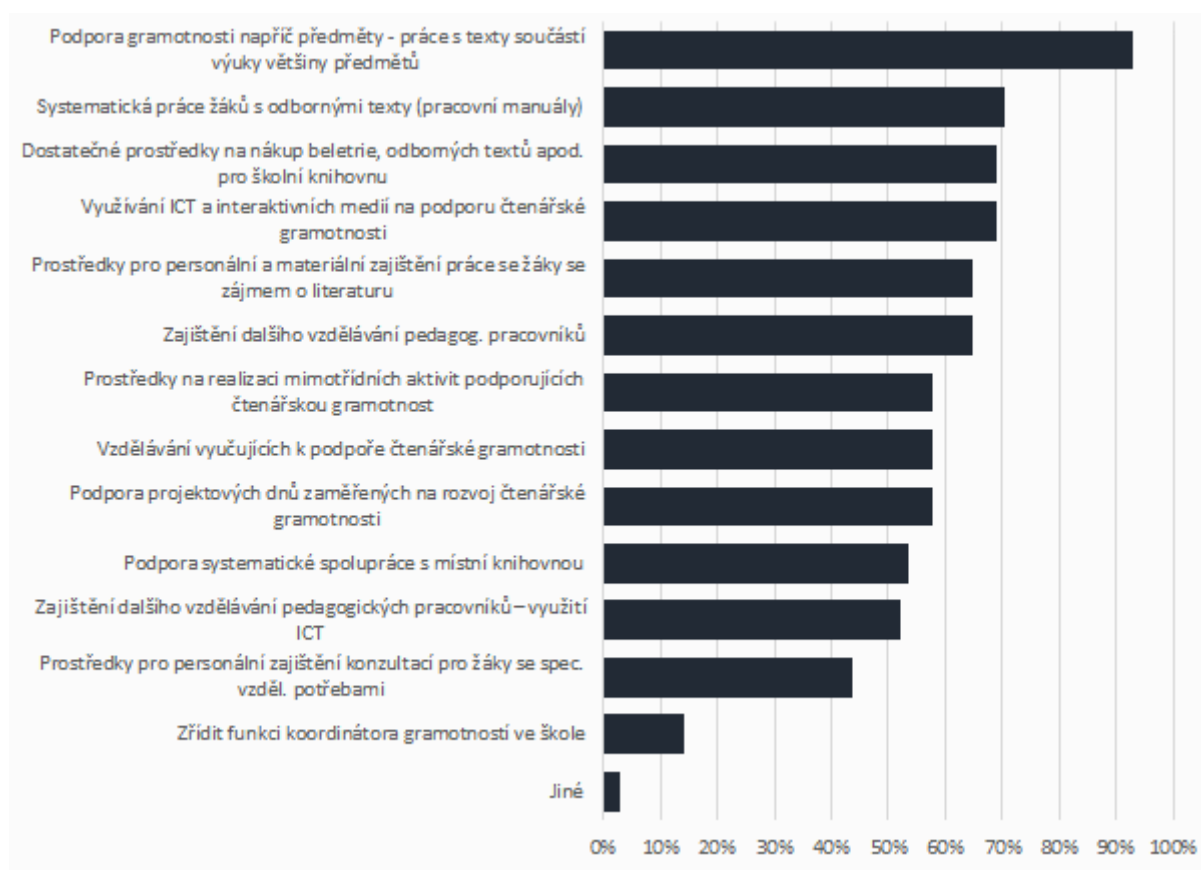
Klíčovým opatřením pro **praktické školy** je vytvoření podmínek pro diferenciaci výuky podle úrovně žáků (60 %), další tři opatření jsou zmiňována stejně často (40 %) (viz tabulka níže).

9.4 Opatření pro zlepšení v oblasti čtenářské gramotnosti

V rámci podpory čtenářské gramotnosti by středním a vyšším odborným školám v kraji nejvíce pomohla k dosažení zvolených cílů podpora gramotnosti napříč jednotlivými předměty, tj. že práce s texty bude součástí výuky většiny předmětů (93 %), systematická práce žáků s odbornými texty jako jsou např. pracovní manuály (70 %), dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu (69 %) a využívání ICT a interaktivních médií (69 %). Mezi další nejčastěji zmiňovaná opatření lze zařadit zajištění prostředků pro personální zajištění konzultací pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (65 %) a dalšího vzdělávání pedagogů (také 65 %).

Střední a vyšší odborné školy by dále ocenily zajištění prostředků na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost (58 %), vzdělávání vyučujících k podpoře čtenářské gramotnosti (58 %) a větší podporu projektových dnů zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti (také 58 %). V relativně menší míře považují střední a vyšší odborné školy za potřebné a užitečné podpořit systematickou spolupráci s místní knihovnou (54 %), zajistit další vzdělávání pedagogů v oblasti využití ICT (52 %) a získat prostředky na personální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu (44 %). Pouze malý podíl škol navrhuje zřízení funkce koordinátora gramotností ve škole (14 %).

Graf 76: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti čtenářské gramotnosti

Pokud jde o preferenci jednotlivých opatření v závislosti na konkrétním typu střední či vyšší odborné školy, všechny typy škol pokládají za potřebnou především podporu gramotnosti napříč předměty, tj. že práce s texty bude součástí výuky většiny předmětů (SOU 96 %, SOŠ 95 %, gymnázia 86 %, VOŠ 100 %, praktická škola 100 %).

Druhým nejčastějším opatřením je pro **SOU** systematická práce žáků s odbornými texty (78 %) a další vzdělávání pedagogických pracovníků (78 %). V případě **SOŠ** je to rovněž systematická práce žáků

s odbornými texty (78 %) a dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu (73 %).

Vyšší odborné školy by dále ocenily systematickou práci žáků s odbornými texty a zajištění dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k podpoře čtenářské gramotnosti. Ve velké míře VOŠ navrhuji systematickou práci žáků s odbornými texty a další vzdělávání pedagogických pracovníků v tom, jak podpořit čtenářskou gramotnost žáků (obojí 89 %).

Gymnázia kromě podpory gramotnosti napříč předměty uvítají využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti (86 %) a zajištění prostředků pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu (86 %). Konzervatoř uvádí celou řadu opatření (viz. Tab. 7)

Praktické školy by mimo výše zmíněné dále uvítaly prostředky na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost (71 %), prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu (57 %) a podporu systematické spolupráce s místní knihovnou (57 %).

Tab. 7: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti čtenářské gramotnosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=27)	Podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty - práce s texty	26	96%	66	93%
	Systematická práce žáků s odbornými texty	21	78%	50	70%
	Další vzdělávání ped. prac. – jak podpořit čtenářskou gramotnost žáků	21	78%	46	65%
SOŠ (N=40)	Podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty - práce s texty	38	95%	66	93%
	Systematická práce žáků s odbornými texty	31	78%	50	70%
	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	29	73%	49	69%
Gymnázium (N=21)	Podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty - práce s texty	18	86%	66	93%
	Využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti	18	86%	49	69%
	Prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu	18	86%	46	65%
VOŠ (N=9)	Podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty - práce s texty	9	100%	66	93%
	Vzdělávání vyučujících k podpoře čtenářské gramotnosti	9	100%	41	58%
	Systematická práce žáků s odbornými texty	8	89%	50	70%
	Další vzdělávání ped. prac. – jak podpořit čtenářskou gramotnost žáků	8	89%	46	65%
Konzervatoř (N=1)	Podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty - práce s texty	1	100%	66	93%
	Systematická práce žáků s odbornými texty	1	100%	50	70%
	Využívání ICT a interaktivních medií na podporu čtenářské gramotnosti	1	100%	49	69%
	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	1	100%	49	69%
	Prostředky pro personální a materiální zajištění práce se žáky se zájmem o literaturu	1	100%	46	65%
Praktická škola (N=7)	Podpora čtenářské gramotnosti napříč předměty - práce s texty	7	100%	66	93%
	Prostředky na realizaci mimotřídních aktivit podporujících čtenářskou gramotnost	5	71%	41	58%
	Dostatečné prostředky na nákup beletrie, odborných textů apod. pro školní knihovnu	4	57%	49	69%
	Podpora systematické spolupráce s místní knihovnou	4	57%	38	54%

* Pro konzervatoře je uvedeno prvních pět položek podle hodnot za kraj.

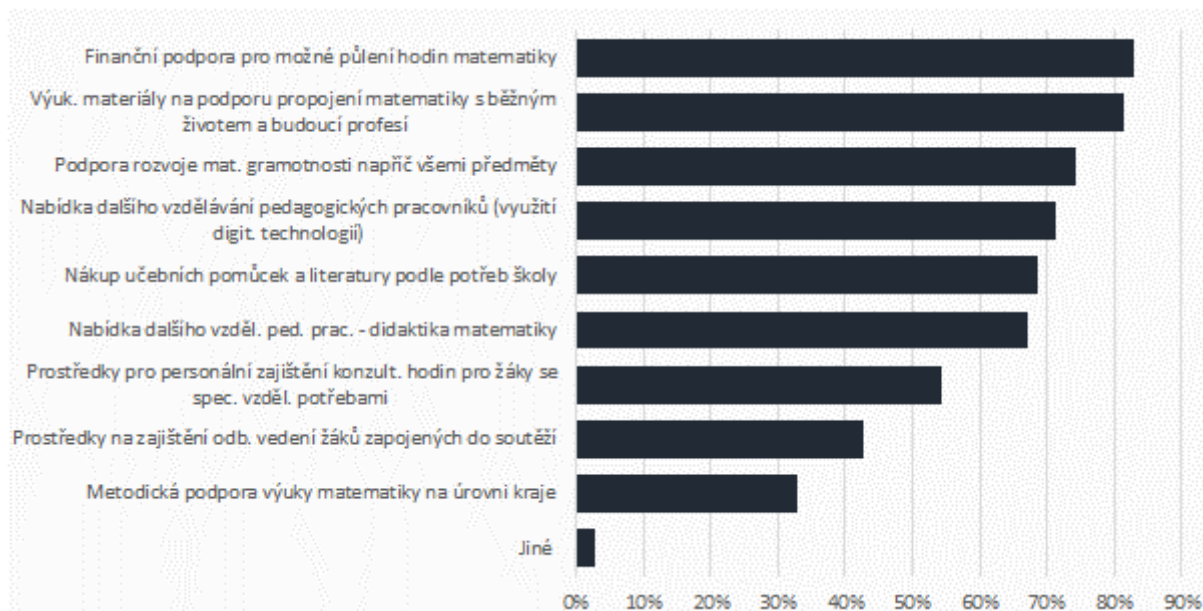
9.5 Opatření pro zlepšení v oblasti matematické gramotnosti

V rámci zlepšování oblasti matematické gramotnosti by středním a vyšším odborným školám v kraji nejvíce pomohla k dosažení zvolených cílů finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky (83 %) a zajištění výukových materiálů na podporu propojení matematiky s běžným životem a budoucí profesí (81 %). Mezi další nejčastěji zmiňovaná opatření lze zařadit podporu rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty (74 %) a nabídku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti využití digitálních technologií (71 %).

Ve velké míře školy také uvádějí potřebu nákupu učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy (69 %) a nabídku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti didaktiky matematiky (67 %). Již nižší podíl středních a vyšších odborných škol uvádí potřebu zajištění prostředků pro personální

zajištění konzultačních hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (54 %) a prostředků na zajištění odborného vedení žáků zapojených do soutěží (43 %). Relativně nejméně často zmiňují školy potřebu metodické podpory výuky matematiky na úrovni kraje (33 %).

Graf 77: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti matematické gramotnosti

Preference jednotlivých opatření se liší v závislosti na konkrétním typu střední či vyšší odborné školy. **Střední odborná učiliště** zmiňují nejčastěji potřebu zajištění výukových materiálů na podporu propojení matematiky s každodenním životem a budoucí profesí (89 %), financí pro možné půlení hodin matematiky (85 %) a nabídky dalšího vzdělávání pedagogů – využití digitálních technologií při rozvoji matematické gramotnosti (78 %). **Střední odborné školy** vnímají jako nejvíce nápomocné opatření finanční podporu pro možné půlení hodin matematiky (90 %). Druhým nejčastěji zmiňovaným opatřením u SOŠ jsou výukové materiály na propojení matematiky s každodenním životem a budoucí profesí (85 %).

Vyšší odborné školy by rovněž uvítaly zajištění finanční podpory pro možné půlení hodin matematiky, dále zajištění výukových materiálů na podporu propojení matematiky s běžným životem a budoucí profesí a nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy (vše 91 %).

Gymnázia považují za potřebné především zajištění finanční podpory pro možné půlení hodin matematiky, zajištění výukových materiálů na podporu propojení matematiky s běžným životem a budoucí profesí a prostředků na zajištění odborného vedení žáků zapojených do soutěží (vše 82 %).

Praktické školy vyjadřují oproti ostatním typům škol poněkud odlišné preference. K dosažení zvolených cílů v oblasti matematické gramotnosti by jim pomohl především nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy (83 %). Další opatření uvádí polovina praktických škol - finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky, výukové materiály na podporu propojení matematiky s běžným životem a budoucí profesí a nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - didaktika matematiky.

Tab. 8: Opatření, která by školám pomohla k dosažení zvolených cílů v oblasti matematické gramotnosti – podle typu školy

		Typ školy		Kraj	
		N	%	N	%
SOU (N=27)	Výukové mat. na podporu propojení matematiky s každodenním životem a bud. profesí	24	89%	57	81%
	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	23	85%	58	83%
	Nabídka dalšího vzděl. ped. prac. – využití dig. tech. při rozvoji matematické gramotnosti	21	78%	50	71%
SOŠ (N=41)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	37	90%	58	83%
	Výukové mat. na podporu propojení matematiky s každodenním životem a bud. profesí	35	85%	57	81%
	Podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč všemi předměty	33	80%	52	74%
	Nabídka dalšího vzděl. ped. prac. – využití dig. tech. při rozvoji matematické gramotnosti	33	80%	50	71%
Gymnázium (N=22)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	18	82%	58	83%
	Výukové mat. na podporu propojení matematiky s každodenním životem a bud. profesí	18	82%	57	81%
	Prostředky na zajištění odborného vedení žáků zapojených do soutěží	18	82%	30	43%
VOŠ (N=11)	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	10	91%	58	83%
	Výukové mat. na podporu propojení matematiky s každodenním životem a bud. profesí	10	91%	57	81%
	Nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy	10	91%	48	69%
Praktická škola (N=6)	Nákup učebních pomůcek a literatury podle potřeb školy	5	83%	48	69%
	Finanční podpora pro možné půlení hodin matematiky	3	50%	58	83%
	Výukové mat. na podporu propojení matematiky s každodenním životem a bud. profesí	3	50%	57	81%
	Nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - didaktika matematiky	3	50%	47	67%